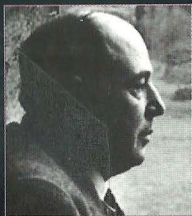

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΝΑΡΝΙΑ
Κ. Σ. ΛΙΟΥΙΣ

Ο ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΚΑΣΠΙΑΝΟΣ

NARNIA®

Ο Κλάιβ Στέιπλς Λιούις γεννήθηκε
στο Μπέλφαστ της Ιρλανδίας το 1898.
Στην παιδική του ηλικία τον γοήτευαν πολύ
τα παραμύθια, οι μύθοι και οι θρύλοι
που του διηγούνταν η Ιρλανδέζα νταντά του.
Με αφορμή τις διηγήσεις αυτές
η φαντασία του έπλασε, πολλά χρόνια
αργότερα, τα μαγικά πλάσματα που
συναντάμε στη *Νάρνια*. Ο Κ. Σ. Λιούις
πέθανε το 1963 στην Οξφόρδη,
όπου ήταν καθηγητής πανεπιστημίου.

Ο ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΚΑΣΠΙΑΝΟΣ

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΝΑΡΝΙΑ

1. Ο ανεψιός του μάγου
2. Το λιοντάρι, η μάγισσα και η ντουλάπα
3. Το άλογο και το αγόρι του
4. Ο πρίγκιπας Κασπιανός
5. Ο ταξιδιώτης της αυγής
6. Ο ασημένιος θρόνος
7. Η τελευταία μάχη

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΝΑΡΝΙΑ

Κ. Σ. ΛΙΟΥΙΣ

Ο ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ
ΚΑΣΠΙΑΝΟΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΤΖΕΝΗ ΜΑΣΤΟΡΑΚΗ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ
PAULINE BAYNES

ΚΕΔΡΟΣ

ISBN 978-960-04-1144-7

Τίτλος πρωτοτύπου:

C.S. Lewis: «Prince Caspian»

Για το κείμενο © 1951 C.S. Lewis Pte. Ltd.

Για την εικονογράφηση © 1951 C.S. Lewis Pte. Ltd.

© Για την έκδοση στα ελληνικά, Εκδόσεις Κέδρος, Α.Ε., 1986

www.kedros.gr

e-mail: books@kedros.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Το νησί	9
Το αρχαίο θησαυροφυλάκιο	20
Ο Νάνος	35
Τι είπε ο Νάνος για τον πρίγκιπα Κασπιανό	45
Η περιπέτεια του Κασπιανού στα βουνά	59
Τα πλάσματα που ζούσαν σε κρυψώνες	74
Η Παλιά Νάρνια κινδυνεύει	85
Πώς έφυγαν απ' το νησί	100
Τι είδε η Λούσυ	113
Το Λιοντάρι επιστρέφει	127
Το Λιοντάρι βρυχάται	143
Τα μάγια και η τιμωρία-αστραπή	156
Ο Μεγάλος Βασιλιάς επί το έργον	169
Δουλειές με φούντες	181
Ο Ασλάν ανοίγει μια πόρτα στον αέρα	197

Στη Μέρι Κλερ Χάβαρντ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Το νησί

Ήταν μια φορά τέσσερα παιδιά, ο Πήτερ, η Σούζαν, ο Έντμουντ και η Λούσυ, και σ' ένα άλλο διδλίο, που το έλεγαν *Το Λιοντάρι, η Μάγισσα και η Ντουλάπα*, σας είχα διηγηθεί σε τι απίστευτες περιπέτειες μπερδεύτηκαν. Όπως θα θυμάστε, είχαν ανοίξει την πόρτα μιας μαγικής ντουλάπας, και πέρασαν σ' έναν κόσμο εντελώς αλλιώτικο απ' τον δικό μας, και σ' εκείνο τον αλλιώτικο κόσμο έγιναν βασιλιάδες και βασίλισσες μιας παράξενης χώρας, της Νάρνια. Κι όσο έμεναν στη Νάρνια, βασίλευαν χρόνια και χρόνια, μα όταν ξανάβγαίνουν από την πόρτα της ντουλάπας στην Αγγλία, διαπίστωναν πως δεν είχαν λείψει ούτε λεπτό. Δεν ξέρω πώς γινόταν αυτό, πάντως κανένας δεν πρόσεξε ποτέ την απουσία τους, ούτε και τα παιδιά το μαρτύρησαν κανενός. Μόνο σε έναν το είπαν, που ήταν πολύ μεγάλος και πολύ σοφός.

Όλα τούτα είχαν συμβεί ένα χρόνο πριν, και τώρα τα τέσσερα παιδιά κάθονταν σ' ένα παγκάκι του σιδηροδρομικού σταθμού, και γύρω τους ήταν στοιβαγ-

μένα δουνό τα μπαούλα και οι θαλίτσες, γιατί είχε έρθει η ώρα να ξαναγυρίσουν στο σχολείο. Ίσαμε δω είχαν ταξιδέψει όλοι μαζί, κι από λεπτό σε λεπτό θ' άλλαζαν τρένα. Το τρένο που θα 'ρχόταν πρώτο, θα 'παιρνε τα κορίτσια να τα πάει στο σχολείο τους, και σε μισή ώρα θα περνούσε άλλο τρένο, που θα πήγαινε τ' αγόρια στο δικό τους. Το μισό ταξίδι, που το 'χαν κάνει όλοι μαζί, τους είχε φανεί λιγάκι σαν διακοπές —όμως τώρα που θ' άρχιζαν οι αποχαιρετισμοί κι οι δρόμοι τους θα χώριζαν, τα παιδιά καταλάβαιναν πως οι διακοπές είχαν τελειώσει για καλά, κι ένιωθαν εκείνο το γνώριμο σφίξιμο στο στομάχι, που σήμαινε επιστροφή στα θρανία, και τα 'χε πιάσει μαύρη μελαγχολία, και κανένα δεν ήξερε τι να πει. Η Λούσυ θα πήγαινε πρώτη φορά εσωτερική σε οικοτροφείο.

Ήταν επαρχιακός αυτός ο σταθμός, έρημος και νυσταλέος, και στην πλατφόρμα, εκτός απ' τα τέσσερα παιδιά, δεν υπήρχε ψυχή. Άξαφνα, η Λούσι έβγαλε μια στριγκλιά, σαν να την είχε τσιμπήσει σφή.

«Τι έπαθες;» είπε ο Έντμουντ —και την ίδια στιγμή, τινάχτηκε κι αυτός κι έκανε: «Άου!»

«Μπα, σε καλό σας!» μπήκε στη μέση ο Πήτερ, μα κι αυτός άλλαξε αμέσως έκφραση και φώναξε: «Σούζαν! Τι με τραβάς; Άσε με κάτω!»

«Εγώ; Εγώ ούτε που σε άγγιξα!» είπε η Σούζαν. «Εμένα με τράβηξε κάποιος! Αχ, αχ, αχ! Σταμάτα!»

Και τότε όλοι κοιτάχτηκαν κι είδαν πως είχαν χλωμάσει.

«Κι εμένα με τράβηξε κάποιος» είπε ο Έντμουντ με κομμένη την ανάσα. «Το ίδιο ακριβώς ένιωσα κι εγώ. Ένα φοβερό τράβηγμα που... Ααααχ! Μη! Όχι πάλι!»

«Κι εμένα! Κι εμένα!» φώναξε η Λούσυ. «Αχ, δεν αντέχω άλλο!»

«Ψυχραιμία!» είπε ο Έντμουντ. «Δώστε τα χέρια, πιαστείτε γρήγορα! Να δείτε που κάτι μαγικό συμβαίνει!»

«Ναι, ναι» είπε η Σούζαν. «Πιαστείτε! Αχ, φτάνει πια! Αααα!»

Και την άλλη στιγμή, βαλίτσες, μπαούλα, παγκάκι και πλατφόρμα και σταθμός χάθηκαν απ' τα μάτια τους. Τα τέσσερα παιδιά, λαχανιασμένα και πιασμένα σφιχτά απ' τα χέρια, βρέθηκαν σ' έναν δασωμένο τόπο –τόσο άγριο και πυκνό, που τα κλαδιά τούς έγδερναν και δεν τους άφηναν χώρο ούτε να σαλέψουν. Έτριψαν τότε τα μάτια τους και πήραν βαθιά ανάσα.

«Πήτερ!» φώναξε η Λούσυ. «Λες να ξαναγυρίσαμε στη Νάρνια;»

«Και πού να ξέρω;» είπε ο Πήτερ. «Δε βλέπω ούτε τη μύτη μου μέσα σε τόσα δέντρα. Πρέπει πρώτα να βρούμε σε κανένα ξέφωτο –αν υπάρχει.»

Τα παιδιά πάλεψαν με τις τσουκνίδες που τσιμπούσαν και με τ' αγκάθια που γρατζουνούσαν, και με χίλιες δυο δυσκολίες βγήκαν απ' την πυκνή βλάστηση. Εκεί, τα περίμενε άλλη έκπληξη. Το φως άρχισε να δυναμώνει απίστευτα, και σε τέσσερα πέντε θέματα βρέθηκαν στην άκρη του δάσους, κι είδαν μπροστά στα πόδια τους μια αμμουδερή ακρογιαλιά. Λίγο πιο πέρα, μια γαλήνια θάλασσα έσκαγε στην άμμο, γεμάτη μικρούτσικες ρυτίδες, χωρίς να βγάζει ήχο. Στεριά δε φαινόταν πουθενά στον ορίζοντα, ούτε συννεφάκι στον ουρανό. Από το ύψος του ήλιου, λογάριασαν πως θα 'ταν περίπου δέκα το πρωί, και τα νερά άστραφταν, εκτυφλωτικά γαλανά. Τα παιδιά

στάθηκαν κι ανάσαναν βαθιά το αλμυρό αεράκι.

«Μα την πίστη μου!» είπε ο Πήτερ. «Δεν είναι κι άσκημα!»

Πέντε λεπτά αργότερα, είχαν ξιποληθεί και πλατσούριζαν στο δροσερό, πεντακάθαρο νερό.

«Πιο καλά εδώ, παρά σ' ένα φορτωμένο τρένο που σε πηγαίνει πακέτο στα λατινικά, τα γαλλικά και την άλγεβρα» είπε ο Έντμουντ. Κι έπειτα δεν ξαναμίλησε κανείς, και συνέχισαν να πλατσουρίζουν στα ρηχά, ψάχνοντας για γαρίδες και καθουράκια.

«Πάντως, όλο και κάποιο σχέδιο πρέπει να κάνουμε» είπε σε λίγο η Σούζαν. «Πρέπει να σκεφτούμε τι θα φάμε.»

«Τα σάντουιτς που μας έφτιαξε η μαμά για το ταξίδι» είπε ο Έντμουντ. «Το δικό μου το 'χω στην τσέπη μου.»

«Το δικό μου έμεινε στο σταθμό» είπε η Λούσυ. «Το 'χα φυλάξει στην τσάντα μου.»

«Μαζί με το δικό μου» πρόσθεσε η Σούζαν.

«Εγώ το 'χω στην τσέπη του σακακιού μου» είπε ο Πήτερ. «Θα μοιραστούμε τα δύο στα τέσσερα. Δε θα 'ναι βέβαια σπουδαίο τσιμπούσι, αλλά...»

«Προς το παρόν, μόνο νερό θέλω, δε με νοιάζει για φαί» είπε η Λούσυ.

Και τότε όλοι πρόσεξαν πως διψούσαν, γιατί πάντα διψάει κανείς όταν παίζει με αλμυρό νερό κάτω από καυτό ήλιο.

«Σαν ναυαγοί είμαστε» είπε ο Έντμουντ. «Όμως οι ναυαγοί στα διδλία βρίσκουν πάντα πηγές με γλυκό νερό σε κάποιο νησί. Καλύτερα να ψάξουμε εδώ γύρω.»

«Εγώ σ' εκείνο το δάσος δεν ξαναμπαίνω!» πείσμωνσε η Σούζαν.

«Δε χρειάζεται» είπε ο Πήτερ. «Αν υπάρχουν ποταμάκια, πρέπει να χύνονται στη θάλασσα. Εγώ λέω να πάμε γιαλό γιαλό, κι όλο και κάποιο θα συναντήσουμε.»

Κι έτσι τα μάζεψαν, πέρασαν τη λεία, υγρή άμμο, κι έπειτα ανηφόρισαν στην πιο στεγνή και τραγανή, απ' αυτήν που κολλάει στα πόδια. Εκεί κάθισαν να δάλουν κάλτσες και παπούτσια. Ο Έντμουντ και η Λούσυ πρότειναν ν' αφήσουν τα παπούτσια τους και να πάνε για εξερεύνηση ξιπόλητοι, αλλά η Σούζαν τους είπε πως θα 'ταν μεγάλη τρέλα. «Μπορεί να μην τα ξαναδρούμε» τους θύμισε, «και σίγουρα θα τα χρειαστούμε όταν νυχτώσει και πιάσει ψύχρα.»

Με τα πολλά, ποδέθηκαν και ξεκίνησαν, γιαλό γιαλό, με τη θάλασσα στ' αριστερά τους και το δάσος δεξιά. Ήταν πολύ ήσυχος ο τόπος εκείνος, αν εξαιρέσουμε ένα δυο γλάρους που περνούσαν πού και πού. Το δάσος ήταν τόσο πυκνό και μπερδεμένο, που ούτε τα μάτια τους δεν μπορούσαν να το διαπεράσουν. Και μέσα του δε σάλευε τίποτα: μήτε πουλί μήτε ζουζούνι.

Δε λέω, καλές οι αχιβάδες και τα φύκια κι οι θαλάσσιες ανεμώνες, καλά και τα καθουράκια στις λακούδες με το αλμυρό νερό, αλλά όταν διψάς πολύ, σε λίγο δε θέλεις ούτε να τα βλέπεις. Μετά το πλατσούρισμα στο δροσερό νερό, τα πόδια των παιδιών ήταν πυρωμένα και βαριά. Η Σούζαν και η Λούσυ ήταν αναγκασμένες να κουβαλούν και τ' αδιάδροχά τους. Ο Έντμουντ, που είχε αφήσει το πανωφόρι του στο παγκάκι του σταθμού λίγο πριν τους πιάσουν τα μάγια, κουβαλούσε με βάρδιες την παλτουδιά του Πήτερ, για να τον ξεκουράζει.

Σε λίγο, η ακρογιαλιά έστριψε μαλακά κι άρχισε

να κατηφορίζει δεξιά. Και σ' ένα τέταρτο είχαν περάσει τα ψηλά βράχια που κατέληγαν σ' ένα ακρωτήριο, και βρισκονταν μπροστά σε μια πολύ απότομη στροφή. Τώρα άφηναν πίσω τους τη θάλασσα που πρωταντίκρισαν θγαίνοντας απ' το δάσος, κι απέναντί τους, στην άλλη άκρη του νερού, έβλεπαν μιαν άλλη ακτή, πυκνά δασωμένη σαν τη δική τους.

«Λέτε να 'ναι νησί, ή κομμάτι της ίδιας παραλίας;» είπε η Λούσυ.

«Ποιος ξέρει;» είπε ο Πήτερ, και συνέχισαν να προχωρούν αμίλητοι.

Κι όσο προχωρούσαν, η δική τους ακτή πλησίαζε ολοένα και πιο κοντά στην αντικρινή ακτή, και με κάθε ακρωτήριο που περνούσαν, τα παιδιά περίμεναν να δουν μπροστά τους το σημείο όπου ενώνονταν οι δυο ακτές. Του κάκου. Με τα πολλά, έφτασαν σε κάτι βράχια, κι όταν τα σκαρφάλωσαν κι ανέβηκαν στην κορφή, κατάφεραν να δουν πέρα, μακριά, κι ο Έντμουντ είπε: «Ξεχάστε το! Δεν πρόκειται να φτάσουμε ποτέ σ' εκείνα τα δάση. Βρισκόμαστε σε νησί».

Κι έτσι ήταν. Σ' αυτό το σημείο, το κανάλι που τους χώριζε απ' την απέναντι ακτή είχε καμιά τριανταριά μέτρα πλάτος, και τώρα έβλεπαν πως δεν υπήρχε πιο στενή μεριά. Η δική τους ακτή έστριβε παρακάτω δεξιά, και πιο πέρα υπήρχε μόνο θάλασσα και ουρανός. Κατάλαβαν τότε πως είχαν προχωρήσει πολύ, κι είχαν κάνει σχεδόν το μισό γύρο του νησιού.

«Κοιτάξτε!» φώναξε άξαφνα η Λούσυ. «Τι 'ν' αυτό;» Και τους έδειξε ένα μακρύ ασημένιο φίδι που έκοβε στα δυο την παραλία.

«Ρυάκι! Ρυάκι!» φώναξαν οι άλλοι, και μόλο που ήταν ξεθεωμένοι, δεν έχασαν καιρό. Κατρακύλησαν απ' τα βράχια κι όρμησαν στο γλυκό νερό. Ήξεραν

όμως πως το νερό θα 'ταν πόσιμο μόνο στα πιο ψηλά σημεία του, κι έτσι διάλεξαν την άκρη του δάσους, απ' όπου έβγαινε το ρυάκι. Τα δέντρα ήταν πάντα το ίδιο πυκνά, μα το ρυάκι είχε σκάψει βαθιά το χώμα, και κυλούσε αγάμεσα σε ψηλές, χορταριασμένες όχθες, κι αν προχωρούσες σκυφτός, μπορούσες να μπεις σε μια σήραγγα φτιαγμένη από φυλλώματα. Τα παιδιά έπεσαν στα γόνατα μπροστά στην πρώτη καφετιά, ρυτιδωμένη λιμνούλα που συνάντησαν, κι ήπιαν με την ψυχή τους. Βούτηξαν και τα πρόσωπά τους στο νερό, κι έπειτα και τα χέρια τους, ως τον αγκώνα.

«Και τώρα» είπε ο Έντμουντ, «να τσιμπήσουμε κάτι.»

«Καλύτερα να τα φυλάξουμε τα σάντουιτς» είπε η Σούζαν. «Αργότερα μπορεί να τα χρειαστούμε περισσότερο.»

«Αααχ» αναστέναξε η Λούσυ. «Κοίτα αδικιά! Τώρα που μας κόπηκε η δίψα, μας ξανάνοιξε η όρεξη.

ενώ πριν, που διψούσαμε, δε θέλαμε ούτε ν' ακούσουμε για φαί.»

«Τι θα γίνει με τα σάντουιτς που λέγαμε;» ξανάπε ο Έντμουντ. «Αν μείνουν κι άλλο, μπορεί να χαλάσουν. Εδώ δεν είναι Αγγλία, κάνει ζέστη, και τα 'χουμε και τόσες ώρες στις τσέπες μας.» Κι έτσι, έδωσαν τα δυο πακετάκια και τα μοίρασαν στα τέσσερα, και βέβαια δε χόρτασε κανείς, αλλά τι να γίνει; Απ' ολότελα... Έπειτα άρχισαν να καταστρώνουν σχέδια για το επόμενο γεύμα τους. Η Λούσυ πρότεινε να κατεβούν στη θάλασσα και να ψαρέψουν γαρίδες, μα κάποιος της θύμισε πως δεν είχαν απόχες. Ο Έντμουντ είπε να μαζέψουν αυγά των γλάρων απ' τα βράχια, αλλά μετά θυμήθηκε πως δεν είχαν συναντήσει πουθενά αυγά, κι ύστερα, και να 'βρισκαν, δεν υπήρχε τρόπος να τα βράσουν ούτε να τα τηγανίσουν. Ο Πήτερ σκέφτηκε πως, αν δεν τους βοηθούσε η τύχη, σε λίγο θα παρακαλούσαν να βρουν κανένα αυγουλάκι, μακάρι και ωμό, αλλά κατάλαβε πως δεν είχε νόημα να το πει φωναχτά. Κι η Σούζαν γκρίνιαξε πως δεν έπρεπε να φάνε τα σάντουιτς από τώρα. Σ' αυτή τη φάση, μερικοί έχασαν την ψυχραιμία τους. Στο τέλος, ο Έντμουντ είπε:

«Κοιτάξτε: μόνο ένα μας μένει. Πρέπει να εξερευνήσουμε το δάσος. Οι περιπλανώμενοι ιππότες, οι ερημίτες και οι οδοιπόροι δεν πεθαίνουν ποτέ της πείνας στα δάση. Τρώνε ρίζες και βατόμουρα».

«Τι ρίζες;» ρώτησε η Σούζαν.

«Σιγά μην τρώγονται οι ρίζες των δέντρων!» πετάχτηκε η Λούσυ.

«Ησυχία!» είπε ο Πήτερ. «Καλά λέει ο Έντμουντ. Κάτι πρέπει να κάνουμε. Κι ύστερα, χίλιες φορές στο δάσος, παρά έξω, στη λάβρα!»

Κι έτσι σηκώθηκαν κι ακολούθησαν το ρυάκι. Δεν ήταν καθόλου εύκολη δουλειά. Περνούσαν σκυφτοί κάτω από κλαδιά, σκαρφάλωναν σε άλλα κλαδιά, χώνονταν σε μπλεγμένα ροδόδεντρα και ξέσκιζαν τα ρούχα τους, και πάντα πλατσούριζαν στο ρυάκι. Κι όλη αυτή την ώρα δεν άκουσαν τίποτα, εκτός απ' το γουργούρισμα των νερών και το πλατς πλουτς που έκαναν τα πόδια τους. Είχαν αρχίσει να κουράζονται και να χάνουν το θάρρος τους, όταν τους χτύπησε τη μύτη μια υπέροχη ευωδιά, κι είδαν χρώματα ν' αστράφτουν ψηλά πάνω απ' τα κεφάλια τους, στην κορφή της δεξιάς όχθης.

«Κοιτάξτε!» φώναξε η Λούσυ. «Σαν μηλιά φαίνεται!»

Και ήταν. Τα παιδιά σκαρφάλωσαν λαχανιασμένα στην απότομη όχθη, τρύπωσαν σε κάτι βατομουριές, και βρέθηκαν μπροστά σ' ένα γέρικο δέντρο, φορτωμένο με μεγάλα κοκκινόχρυσα μήλα, σφιχτά και ζουμερά, όπως τα ποθούσε η ψυχή τους.

«Έχει κι άλλες μηλιές!» είπε ο Έντμουντ, μπουκωμένος μήλο. «Κοιτάξτε! Κι εκεί! Και παρακάτω!»

«Πόπο! Θα 'ναι πάνω από εκατό» είπε η Σούζαν, πετώντας την καρδιά του πρώτου μήλου, και κόβοντας άλλο ένα. «Κάποιο περιβόλι θα 'ταν εδώ, πολλά πολλά χρόνια πριν, κι ύστερα το άφησαν και θέρριψε έτσι.»

«Δηλαδή, το νησί θα 'ταν κατοικημένο κάποτε» είπε ο Πήτερ.

«Τι 'ν' αυτό;» ρώτησε η Λούσυ δείχνοντας ίσια μπροστά.

«Μα την πίστη μου, πάω στοίχημα πως είναι τοίχος» είπε ο Πήτερ. «Ένας παμπάλαιος πέτρινος τοίχος.»

Τα παιδιά πλησίασαν πιο κοντά, ανοίγοντας με δυσκολία δρόμο ανάμεσα στα φορτωμένα κλαδιά. Ο τοίχος ήταν στ' αλήθεια πολύ παλιός και γκρεμισμένος τόπους τόπους, κι ανάμεσα στις πέτρες του φύτρωναν βρύα και χαμολούλουδα, μα ξεπερνούσε στο ύψος όλα τα δέντρα του κήπου, εκτός απ' τα θεόρατα. Κι όπως τον πλησίαζαν, ανακάλυψαν μια πελώρια αψίδα, που θα 'ταν άλλοτε η πύλη, και τώρα την έφραζε μια μηλιά, η μεγαλύτερη απ' όλες. Για να περάσουν, αναγκάστηκαν να σπάσουν μερικά κλαδιά, κι όταν τα κατάφεραν και πέρασαν, έκλεισαν τα μάτια απ' το θάμπωμα, γιατί το φως είχε δυναμώσει ξαφνικά. Βρίσκονταν τώρα σ' ένα ξέφωτο τριγυρισμένο από τοίχους. Εδώ δεν είχε δέντρα, μόνο χαμηλό χορτάρι, κισσούς, μαργαρίτες και γκριζες πέτρες. Πολύ μυστήριος τους φάνηκε αυτός ο τόπος, ηλιόλουστος και μυστικός, σιωπηλός –και λίγο θλιμμένος– και τα παιδιά στάθηκαν επιτέλους όρθια, κι ήταν μεγάλη ανακούφιση που ίσιωναν πια τις πλάτες τους, και τα πόδια τους πατούσαν στα στεγνά.

Το αρχαίο θησαυροφυλάκιο

«Α, δεν ήταν περιδόλι!» είπε σε λίγο η Σούζαν. «Κάστρο ήτανε, κι εδώ θα βρισκόταν το προαύλιό του.»

«Σαν να 'χεις δίκιο» μουρμούρισε ο Πήτερ. «Βέβαια... Αυτά εδώ τα ερείπια ήταν πυργίσκοι... Κι οι πέτρες θα 'ταν σκάλες που ανέβαιναν στα τείχη. Κοιτάξτε! Έχει κι άλλες σκάλες, πιο φαρδιές, που οδηγούν σ' εκείνη την πόρτα. Θα 'ναι η είσοδος της μεγάλης αίθουσας.»

«Δε θα 'ναι —ήταν, πριν από πολλούς αιώνες, αν κρίνω απ' την όψη της» είπε ο Έντμουντ.

«Ναι, πριν από πολλούς αιώνες» συμφώνησε ο Πήτερ. «Αχ, αν γινόταν να μάθουμε ποιοι έμεναν σ' αυτό το κάστρο, και πόσον καιρό πριν...»

«Εγώ πάντως νιώθω παράξενα» είπε η Λούσυ.

«Αλήθεια;» ρώτησε ο Πήτερ και την κοίταξε καλά καλά. «Κι εγώ νιώθω παράξενα. Είναι το πιο μυστήριο πράγμα που μας τυχαίνει σε τούτη τη μυστήρια μέρα. Πού είμαστε, και τι σημαίνουν όλα;»

Κουδεντιάζοντας, είχαν διασχίσει το προαύλιο, πέρασαν και την πύλη του δάθους, και μπήκαν σε κάτι που άλλοτε θα 'ταν η μεγάλη αίθουσα, μα τώρα έμοιαζε πολύ με το προαύλιο, γιατί η στέγη είχε πέσει από καιρό, κι η αίθουσα ήταν απλώς άλλο ένα ξέφωτο γεμάτο χορτάρια και μαργαρίτες –μόνο λίγο πιο στενό, και με ψηλότερους τοίχους. Στην άλλη άκρη ήταν κάτι σαν δάθρο, κάπου ένα μέτρο πιο ψηλά απ' το χώμα.

«Να 'ταν αίθουσα, λοιπόν;» είπε η Σούζαν. «Κι εκείνο το δάθρο, σε τι να χρησίμευε;»

«Τι λες, βρε χαζή;» είπε ο Πήτερ (που είχε αρχίσει, εντελώς ανεξήγητα, να χάνει την υπομονή του). «Δεν καταλαβαίνεις τίποτα; Σ' αυτό το δάθρο έστηναν το βασιλικό τραπέζι, για να καθίσει ο βασιλιάς και οι ευγενείς. Ξέχασες πως κι εμείς ήμαστε κάποτε βασιλιάδες, και καθόμαστε πάνω σε τέτοιο δάθρο, στη μεγάλη αίθουσα του κάστρου μας;»

«Ναι... Στο κάστρο' μας, στο Κάιρ Πάραβελ» μούρμυρισε η Σούζαν τραγουδιστά, σαν να ονειρευόταν, «στις εκβολές του Μεγάλου Ποταμού της Νάρνια. Ξεχνιούνται κάτι τέτοια;»

«Σαν χτες μοιάζουν όλα» είπε η Λούσυ. «Λες και βρισκόμαστε πάλι στο Κάιρ Πάραβελ. Κι αυτή η αίθουσα θα 'ταν σαν τη δική μας, εκεί που μας έστρωναν το βασιλικό τραπέζι...»

«Ναι, μόνο που δεν έχει ούτε τραπέζι ούτε φαϊ» είπε ο Έντμουντ. «Κι η ώρα περνάει. Βλέπετε πώς μακραίνουν οι ίσκιοι; Και δεν κάνει πια τόση ζέστη.»

«Αν περάσουμε τη νύχτα εδώ, πρέπει ν' ανάψουμε φωτιά» είπε ο Πήτερ. «Σπίρτα έχω. Πάμε να βρούμε τίποτα ξερά ξύλα.»

Κι όλοι κατάλαβαν πως η πρόταση του Πήτερ ήταν

πολύ λογική, και στρώθηκαν στη δουλειά γι' άλλη μισή ώρα. Απ' ό,τι αποδείχτηκε, το περιβόλι που είχαν περάσει για να φτάσουν στα ερείπια, δεν είχε ξύλα για φωτιά. Έτσι, εξερεύνησαν την άλλη μεριά του κάστρου. Από ένα πλαϊνό πορτάκι της ρημαγμένης αίθουσας, βγήκαν σ' ένα λαβύρινθο γεμάτο τρύπες και πέτρινους όγκους, που άλλοτε θα 'ταν υπόγεια περάσματα και μικρότερα δωμάτια, μα είχαν γεμίσει πια τσουκνίδες κι άγρια τριαντάφυλλα. Πίσω τους, τα τείχη του κάστρου ήταν μισογκρεμισμένα, κι από τα χαλάσματα βγήκαν σ' ένα δάσος πιο σκοτεινό, με μεγαλύτερα δέντρα, και βρήκαν ξερά κλαδιά και σάπια ξύλα και βέργες και φύλλα και κουκουνάρια. Έκαναν κάμποσα δρομολόγια, πέρα δώθε, ώσπου μαζεύτηκε ένας σωρός ξύλα πάνω στο βάθρο. Στην πέμπτη διαδρομή ανακάλυψαν κι ένα πηγάδι, ακρι-

ὥς ἔξω ἀπ' τα τείχη, κρυμμένο στ' αγριόχορτα. Κι ὅταν τα καθάρισαν, εἶδαν πῶς ἀπὸ κάτω το νερό ἦταν καθαρὸ και γλυκὸ και πολὺ βαθύ. Γύρω γύρω ἀπ' το πηγάδι ξεχώριζαν τ' απομεινάρια κάποιου λιθόστρωτου. Ἐπειτα, τα κορίτσια ξαναγύρισαν στον κήπο να κόψουν μήλα, και τ' ἀγόρια ἀναψαν φωτιά πάνω στο δάθρο, στην κόχη που σχημάτιζαν οι δύο τοῖχοι, για να ἔχουν περισσότερη ἀσφάλεια και ζεστασιά. Δεν ἦταν καθόλου εὐκολη δουλειά το ἀναμμα, και χάλασαν ἓνα σωρὸ σπῖρτα, μα στο τέλος τα κατάφεραν. Με τα πολλὰ, βρέθηκαν ὅλοι καθισμένοι κάτω, με την πλάτη στον τοῖχο και το πρόσωπο στη φωτιά. Δοκίμασαν μάλιστα να ψήσουν μήλα, μπηγμένα σε κλαριά, ὅμως τα ψητὰ μήλα δεν εἶναι και τόσο ωραία χωρὶς ζάχαρη, κι ὅταν εἶναι ζεστὰ, δεν μπορείς να τα φας με τα χέρια, κι ὅταν κρυώσουν, δεν τρώγονται. Ἐφαγαν λοιπὸν τα υπόλοιπα μήλα ωμά, και ὅπως εἶπε ο Ἐντμουντ, κατάλαβαν (γιατί πάντα σε τέτοιες στιγμές το καταλαβαίνει κανεὶς) πῶς το φαῖ του οικοτροφείου δεν ἦταν και τόσο ἀπαίσιο. «Δε θα ἔλεγα ὅχι για μια γερὴ φέτα ψωμί με μαργαρίνη» πρόσθεσε ο Ἐντμουντ. Ὅμως το πνεῦμα της περιπέτειας τους εἶχε συνεπάρει, και κανεὶς τους δεν εἶχε διάθεση να ξαναγυρίσει στο σχολεῖο.

Ὅταν πια φαγώθηκε και το τελευταῖο μήλο, η Σούζαν δίψασε και σηκώθηκε να πάει στο πηγάδι. Κι ὅταν ξαναγύρισε, κάτι κρατοῦσε στο χέρι της.

«Κοιτάξτε» εἶπε, κι η φωνή της ἦταν πνιγμένη, «το βρήκα δίπλα στο πηγάδι.» Ἐδωσε στον Πήτερ το «κάτι» που κρατοῦσε, και κάθισε, ἑτοιμη να δάλει τα κλάματα. Ο Ἐντμουντ και η Λούσυ ἔσκυψαν να δουν: στα χέρια του Πήτερ ἓνα μικρὸ, γυαλιστερό αντικείμενο ἀστραφτε στο φῶς της φωτιάς.

«Δε... δεν ξέρω τι να πω» μουρμούρισε ο Πήτερ, κι η φωνή του ακούστηκε λίγο παράξενη. Έπειτα έδωσε το μυστηριώδες αντικείμενο στους άλλους δυο.

Και τώρα είδαν κι εκείνοι και σάστισαν: ήταν ένας «αξιωματικός» από σκάκι, που είχε κανονικό μέγεθος, αλλά απίστευτο βάρος, γιατί ήταν φτιαγμένος από καθαρό χρυσάφι. Τα μάτια στο κεφάλι τού αλόγου του ήταν δυο μικροσκοπικά ρουμπίνια – ή μάλλον μόνο ένα, γιατί το άλλο είχε θγει.

«Άχου!» φώναξε η Λούσυ. «Με τέτοια χρυσά πιόνια παίζαμε κι εμείς σκάκι όταν βασιλεύαμε στο Κάιρ Πάραδελ!»

Ο Πήτερ γύρισε στη Σούζαν. «Έλα, δεν είναι ώρα για κλάματα!»

«Δε... δεν μπορώ...» μουρμούρισε η Σούζαν. «Να... Ξαναθυμήθηκα τι ωραία που ήταν τότε... Και πώς παίζαμε σκάκι με τους φαύνους και τους καλούς γίγαντες, και τραγουδούσαν οι γοργόνες στη θάλασσα, κι είχα τόσο ωραίο άλογο, και... και...»

«Λοιπόν» είπε ο Πήτερ, με εντελώς αλλαγμένη φωνή, «αφήστε τα αυτά, κι ας δάλουμε το μυαλό μας να δουλέψει».

«Γιατί;» ρώτησε ο Έντμουντ.

«Μα καλά, κανείς σας δε μάντεψε πού βρισκόμαστε;» είπε ο Πήτερ.

«Πες μας, πες μας» πετάχτηκε η Λούσυ. «Τόση ώρα τώρα, νιώθω πως κάποιο μυστήριο τυλίγει αυτόν τον τόπο, κάτι υπέροχο...»

«Να το πάρει το ποτάμι» είπε ο Έντμουντ. «Είμαστε όλοι αυτιά.»

«Βρισκόμαστε στα ερείπια του Κάιρ Πάραδελ» είπε ο Πήτερ.

«Σιγά!» είπε ο Έντμουντ. «Και πώς το κατάλαβες;

Τούτο το μέρος είναι ρημαγμένο από αιώνες. Δε βλέπεις πόσο μεγάλα είναι τα δέντρα στις πύλες; Κοίτα τις πέτρες. Δε θέλει και σοφία για να καταλάβεις πως όλα ρήμαξαν εδώ και εκατοντάδες χρόνια.»

«Σωστά» είπε ο Πήτερ, «κι εδώ ακριδώς βρίσκεται η δυσκολία. Όμως, ξέχνα το για μια στιγμή, κι ας πάρουμε τα πράγματα με τη σειρά. Πρώτον: αυτή η αίθουσα έχει ακριδώς το ίδιο σχήμα και το ίδιο μέγεθος με την αίθουσα του Κάιρ Πάραβελ. Αν της δώσεις σκεπή και χρωματιστά πλακάκια αντί για χορτάρια, κι αν κρεμάσεις κεντητά παραπετάσματα στους τοίχους, δε θα 'ναι ίδια με τη βασιλική μας τραπεζαρία;»

Κανένας δε μίλησε.

«Δεύτερον» συνέχισε ο Πήτερ, «το πηγάδι βρίσκεται ακριδώς εκεί όπου ήταν και το δικό μας πηγάδι, στα νότια της μεγάλης αίθουσας, κι έχει ακριδώς το ίδιο μέγεθος και το ίδιο σχήμα».

Και πάλι δε μίλησε κανείς.

«Τρίτον, το πiónι που βρήκε η Σούζαν, είναι δικό μας —ή έστω ίδιο κι απαράλλαχτο με τα δικά μας.»

Ούτε τώρα μίλησε κανείς.

«Τέταρτον, ξεχάσατε πως, μια μέρα πριν έρθουν οι απεσταλμένοι του βασιλιά της Καλορμίνας, φυτέψαμε τις μηλιές έξω απ' τη βορινή πύλη του Κάιρ Πάραβελ; Δε θυμόσαστε πως ήρθε η Οπώρα, η γεροντότερη της Φυλής των Δασών, κι ευλόγησε τις μηλιές με τα μαγικά της; Να σας θυμίσω πάλι πόσο εντάξει φέρθηκαν οι Τυφλοπόντικες, που ανέλαβαν μόνοι τους το σκάψιμο; Εγώ πάντως δε θα ξεχάσω ποτέ τι αστείος που ήταν ο αρχηγός τους, ο Κρινοδαχτυλόγαντος, καθώς έγερνε πάνω στο φτυαράκι του και μου 'λεγε: “Αχ, Μεγαλειότατε, θά 'ρθει η μέρα που

θα χαρείτε αυτές τις μηλιές όσο τίποτα στον κόσμο!”
Και, μα την πίστη μου, το ’πε κι έγινε.»

«Σωστά! Δίκιο έχεις!» φώναξε η Λούσυ χτυπώντας τα χέρια της.

«Για στάσου μια στιγμούλα!» είπε ο Έντμουντ.
«Ό,τι θες λες. Πρώτον και κύριον, εμείς δε φυτέψαμε τα δέντρα μέσα στην πύλη. Τόσο βλάκες ήμαστε;»

«Όχι δέβαια» είπε ο Πήτερ. «Με τα χρόνια, θέριεψαν κι έκλεισαν την πύλη.»

«Κι ύστερα» συνέχισε ο Έντμουντ, «το Κάιρ Πάραβελ δε βρισκόταν σε νησί».

«Ναι, το σκέφτηκα κι αυτό. Βρισκόταν όμως σε μια... πώς τη λένε; Σε μια χερσόνησο. Τι χερσόνησος, τι νησί! Δύσκολο είναι να γίνει νησί έπειτα από τόσους αιώνες; Κι αν έσκαψε κανείς αυτή τη διώρυγα;»

«Μην παίρνεις φόρα!» πετάχτηκε ο Έντμουντ.
«Όλο λες και ξαναλές έπειτα από τόσους αιώνες, αλλά δεν πάει ούτε χρόνος από τότε που φύγαμε απ’ τη Νάρνια. Θες να πεις δηλαδή πως, μέσα σ’ ένα χρόνο, κάστρα γκρεμίστηκαν και φύτεψαν μεγάλα δάση, και τα δεντράκια που είχαμε φυτέψει με τα χέρια μας, έγιναν ένας θεριεμένος, παμπάλαιος κήπος, κι ένας Θεός ξέρει τι άλλο! Αποκλείεται!»

«Και κάτι ακόμα» είπε η Λούσυ. «Αν είναι εδώ το Κάιρ Πάραβελ, πίσω απ’ το βάθρο πρέπει να υπάρχει μια πόρτα. Και τώρα δα, έτσι όπως καθόμαστε, πρέπει να την έχουμε στην πλάτη μας. Δε θυμόσαστε; Η πόρτα που οδηγούσε στο υπόγειο θησαυροφυλάκιο.»

«Αποκλείεται να υπάρχει πόρτα» είπε ο Πήτερ και σηκώθηκε.

Πίσω τους, ο τοίχος ήταν πνιγμένος στον κισσό.

«Σε λίγο θα το μάθουμε» είπε ο Έντμουντ, κι άρ-

πάξε μια δέργα που την είχαν για προσάναμμα, κι άρχισε να χτυπάει τον καταπράσινο τοίχο. Η δέργα έκανε ένα ξερό τακ τακ πάνω στις πέτρες –κι άξαφνα... Μπουμ μπουμ! Ένας εντελώς αλλιώτικος ήχος, ένας ήχος κούφιος, ξύλινος!

«Κύριε των Δυνάμεων!» είπε ο Έντμουντ.

«Γρήγορα, να καθαρίσουμε τους κισσούς!» φώναξε ο Πήτερ.

«Δεν τ' αφήνουμε, λέω γω;» γκρίνιαξε η Σούζαν. «Ας περιμένουμε πρώτα να ξημερώσει. Αφού θα θγά-
λουμε τη νύχτα εδώ, καλύτερα να μην έχουμε στην πλάτη μας μια ανοιχτή πόρτα και μια πελώρια μαύρη τρύπα που θα χάσκει. Όπου να 'ναι σκοτεινιάζει, και δεν ξέρω τι άλλο θα βγει απ' την τρύπα, εκτός από ρεύματα και υγρασία.»

«Ντροπή, Σούζαν!» είπε η Λούσυ και την κοίταξε επιτιμητικά. Όμως τα δυο αγόρια ήταν τόσο ενθουσιασμένα, που δεν άκουσαν την πρόταση της Σούζαν. Πάλευαν με τα χέρια και με το σουγιά του Πήτερ να καθαρίσουν τον κισσό, και στο τέλος ο σουγιάς έσπασε. Πήραν τότε το σουγιά του Έντμουντ, και σε λίγο όλο το δάθρο όπου κάθονταν, είχε γεμίσει κλάρες κισσού· τώρα η πόρτα ήταν ελεύθερη.

«Είναι κλειδωμένη» είπε ο Πήτερ. «Το περίμενα.»

«Το ξύλο είναι σάπιο» είπε ο Έντμουντ. «Το κά-
νουμε κομμάτια στο πι και φι, και το καίμε στη φω-
τιά. Ελάτε!»

Δεν ήταν όμως καθόλου εύκολη δουλειά, και πριν αποτελειώσουν, η μεγάλη αίθουσα είχε σκοτεινιάσει και πάνω, ψηλά, γυάλιζαν κιόλας δυο τρία αστέρια. Κι η Σούζαν δεν ήταν η μόνη που ανατρίχιασε όταν τα δυο αγόρια στάθηκαν μπροστά στα σπασμένα ξύ-
λα, τινάζοντας τα χρώματα απ' τα χέρια τους, με τα

μάτια καρφωμένα στο κρύο και σκοτεινό άνοιγμα που είχε σχηματιστεί.

«Θα χρειαστούμε ένα δαδί» είπε ο Πήτερ.

«Τι να το κάνουμε;» είπε η Σούζαν. «Κι όπως έλεγε κι ο Έντμουντ...»

«Τώρα δε λέω τίποτα» την έκοψε ο Έντμουντ. «Πάλι δεν καταλαβαίνω, αλλά δεν πειράζει, θα το ξεκαθαρίσουμε αργότερα. Πήτερ, τι θα γίνει, θα κατεβούμε;»

«Πρέπει» είπε ο Πήτερ. «Έλα, Σούζαν, μη μωρώνεις. Δε χωράνε παιδιαρίσματα τώρα που ξαναγυρίσαμε στη Νάρνια. Εδώ είσαι βασίλισσα. Κι ύστερα, κανένας μας δεν πρόκειται να κοιμηθεί αν αφή-

σουμε άλυτο αυτό το μυστήριο.»

Δοκίμασαν να ανάψουν κάτι μακριές βέργες και να τις κάνουν δάδες, αλλά δεν τα κατάφεραν. Αν τις κρατούσες σηκωμένες ψηλά, η φλόγα έσθηνε, κι αν τις χαμήλωνες, σου τσουρούφλιζαν το χέρι και τα μάτια σου γέμιζαν καπνό. Στο τέλος αναγκάστηκαν να χρησιμοποιήσουν το φακό του Έντμουντ, που για καλή τους τύχη είχε καινούριες μπαταρίες, γιατί του τον είχαν κάνει δώρο στα γενέθλιά του, λίγες μέρες πριν. Ο Έντμουντ μπήκε πρώτος, κρατώντας το φακό. Ακολουθούσε η Λούσυ, κι έπειτα η Σούζαν, κι ο Πήτερ τελευταίος, οπισθοφυλακή.

«Βρίσκομαι στην κορφή της σκάλας» είπε ο Έντμουντ.

«Μέτρα τα σκαλοπάτια» φώναξε ο Πήτερ.

«Ένα, δύο, τρία» άρχισε να μετράει ο Έντμουντ, κατεβαίνοντας με μεγάλη προσοχή. Έφτασε στο δεκάξι. «Τέρμα» τους φώναξε από κάτω.

«Τότε πρέπει να 'ναι σίγουρα το Κάιρ Πάραβελ» είπε η Λούσυ. «Δεκάξι σκαλιά είχε.» Και δε μίλησαν πια, ώσπου δρέθηκαν κι οι τέσσερις, σφιγμένοι πλάι πλάι, στο τελευταίο σκαλοπάτι. Ο Έντμουντ έριξε αργά γύρω γύρω το φως του φακού.

«Αααα!» έκαναν και τα τέσσερα παιδιά μαζί.

Γιατί τώρα όλοι ήταν βέβαιοι πως βρίσκονταν στο αρχαίο θησαυροφυλάκιο του Κάιρ Πάραβελ, σαν άλλοτε που βασίλευαν στη χώρα της Νάρνια. Στη μέση περνούσε ένας διάδρομος, όπως στα θερμοκήπια, και απ' τις δυο μεριές του ήταν αραδιασμένες πλούσιες πανοπλίες, σαν ιππότες που φρουρούσαν το θησαυρό. Ανάμεσα στις πανοπλίες είχε ράφια γεμάτα πολύτιμα αντικείμενα –γιορντάνια και βραχιόλια και δαχτυλίδια και χρυσά κύπελλα και πιάτα και πελώρια

ελεφαντόδοντα, πόρπες, στέμματα και χρυσές αλυσίδες, και πολύτιμα πετράδια, σωριασμένα σαν δότσαλα ή πατάτες –διαμάντια, ρουμπίνια, γρανάτες, σμαράγδια, τοπάζια και αμέθυστους. Κάτω απ' τα ράφια ήταν πελώρια δρύινα ντουλάπια με χοντρά λουκέτα και βαριές σιδερένιες αμπάρες. Κι έκανε τόσο κρύο κι ήταν τέτοια η σιγαλιά, που τα παιδιά άκουγαν ακόμα και την ανάσα τους, κι οι θησαυροί ήταν σκεπασμένοι με τόση σκόνη, που αν δεν είχαν καταλάβει πού βρίσκονταν κι αν δεν αναγνώριζαν ένα ένα τα πράγματα, δε θα 'παιρναν είδηση πως ήταν θησαυροί. Εκείνος ο τόπος είχε μια θλίψη, κι ήταν και λίγο τρομαχτικός, γιατί όλα έμοιαζαν μακρινά και λησμονημένα. Γι' αυτό κανείς τους δε μίλησε τα πρώτα λεπτά.

Κι έπειτα άρχισαν να προχωρούν και να πιάνουν πότε το 'να και πότε τ' άλλο, για να το κοιτάξουν από κοντά. Ένιωθαν να ξανασιμίζουν με παλιούς φίλους. Κι αν ήσαστε από μια μεριά, θα τους ακούγατε να πετούν κάποια επιφωνήματα, όπως: «Αχ, για δεσ! Τα δαχτυλίδια από τη στέψη μας! Θυμάσαι πώς τα πρωτοφορέσαμε; – Κι αυτή εδώ η πόρπη, που την είχαμε για χαμένη! – Κοίτα δω: η πανοπλία που φόρεσες στη μεγάλη κονταρομαχία των Νησιών της Μοναξιάς! – Θυμάσαι το νάνο σιδερά που μου την έφτιαξε; – Θυμάσαι πώς έπινες κρασί από τούτο το κέρας; – Θυμάσαι, θυμάσαι;»

Άξαφνα, ο Έντμουντ είπε: «Για σταθείτε! Δεν πρέπει να χαλάμε τις μπαταρίες του φακού. Κανείς δεν ξέρει πόσο θα τις χρειαστούμε ακόμη. Καλύτερα να πάρουμε ό,τι θέλουμε, και να ξαναβγούμε.»

«Να πάρουμε τα δώρα μας» είπε ο Πήτερ, γιατί αιώνες πριν, κάποια Χριστούγεννα στη Νάρνια, τους

είχαν κάνει κάτι δώρα, που τα θεωρούσαν πιο πολύτιμα κι απ' το βασίλειό τους. Μόνο ο Έντμουντ δεν είχε δώρο από κείνα τα Χριστούγεννα, γιατί έλειπε από τη Νάρνια. (Το φταίξιμο ήταν όμως όλο δικό του, και μπορείτε να πληροφορηθείτε τα καθέκαστα σ' ένα άλλο βιβλίο.)

Όλοι συμφώνησαν με τον Πήτερ, και προχώρησαν ως το τέλος του διαδρόμου, στον τοίχο που βρισκόταν στην άλλη άκρη της αίθουσας των θησαυρών, και φυσικά τα δώρα τους ήταν ακόμη κρεμασμένα εκεί. Η Λούσυ είχε το μικρότερο, ένα τόσο δα μπουκαλάκι. Όμως το μπουκαλάκι δεν ήταν καμωμένο από γυαλί, μα από διαμάντι, κι ήταν μισογεμάτο με το μαγικό φίλτρο που γιάτρευε κάθε πληγή και κάθε αρρώστια. Η Λούσυ δε μίλησε, κι ήταν πολύ μα πολύ σοδαρή καθώς το κατέβαζε απ' το ράφι, περνούσε το κορδόνι στον ώμο της, κι ένιωθε πάλι στο πλευρό της το μπουκαλάκι, κρεμασμένο όπως τον παλιό καιρό. Το δώρο της Σούζαν ήταν ένα τόξο με βέλη, κι ένα κέρας. Το τόξο ήταν ακόμα εκεί, κι η φιλντισένια φάρετρα του γεμάτη φτερωτά βέλη, αλλά... «Σούζαν!» φώναξε η Λούσυ, «πού πήγε το κέρας;»

Η Σούζαν το σκέφτηκε μια στιγμή. «Να πάρει η ευχή!» είπε. «Τώρα το θυμάμαι. Το 'χα μαζί μου την τελευταία μέρα, τότε που βγήκαμε να κυνηγήσουμε το Γαλατένιο Ελάφι. Πρέπει να χάθηκε όταν βγήκαμε κατά λάθος στην Αγγλία.»

Ο Έντμουντ σφύριξε μέσ' απ' τα δόντια του. Φοβερή απώλεια, μα την αλήθεια! Γιατί το κέρας ήταν μαγικό, και μόλις το φουσούσες, ερχόταν βοήθεια, όπου κι αν βρισκόσουν.

«Κι ήταν ό,τι πρέπει εδώ που είμαστε!» είπε ο Έντμουντ.

«Δεν πειράζει» απάντησε η Σούζαν ξεκρεμώντας το τόξο. «Πάλι καλά που υπάρχει κι αυτό».

«Θα 'χει σαπίσει η χορδή του, τόσα χρόνια» είπε ο Πήτερ.

Μα έπεφτε έξω, γιατί το τόξο ήταν σαν καινούριο —λες κι ο αέρας μέσα στο θησαυροφυλάκιο ήταν μαγικός, και το 'χε διατηρήσει ανέπαφο. Κι η Σούζαν, που ήταν καταπληκτική στο κολύμπι και στην τοξοβολία, δεν έχασε καιρό. Τέντωσε το τόξο της και τσίμπησε απαλά τη χορδή. Η χορδή τρεμούλιασε και βούιξε, κι ο ήχος της πλημμύρισε χαρμόсуνα το υπόγειο δώμα. Κι έφτασε αυτός ο ήχος για να ξαναφέρει στο νου των παιδιών, πιο έντονα από ποτέ, τις παλιές μέρες. Σαν αστραπή πέρασαν απ' τη σκέψη τους οι μάχες, τα κυνήγια, οι γιορτές...

Έπειτα η Σούζαν άφησε το τόξο και κατέβασε τη φαρέτρα.

Ήταν τώρα σειρά του Πήτερ να πάρει το δώρο του —την ασπίδα με το πελώριο κόκκινο λιοντάρι, και το βασιλικό σπαθί. Τα φύσηξε και τα χτύπησε στο πάτωμα για να τινάξει τη σκόνη, κι έπειτα πέρασε την ασπίδα στο μπράτσο του και ζώστηκε το σπαθί. Στην αρχή, φοβόταν πως το σπαθί θα 'χε σκουριάσει και θα 'ταν κολλημένο στο θηκάρι του, αλλά δεν είχε δίκιο. Όταν το τράβηξε, με μια γρήγορη κίνηση, και το σήκωσε ψηλά, το σπαθί άστραψε στο φως του φακού.

«Το σπαθί μου» είπε, «το Ρίντον. Αυτό που σκότωσε το Λύκο.» Η φωνή του είχε αλλάξει, κι οι άλλοι τρεις κατάλαβαν πως ήταν πάλι ο Πέτρος, ο Μεγάλος Βασιλιάς. Κι έπειτα από μια μικρή, αμήχανη σιωπή, όλοι ξαναθυμήθηκαν πως δεν έπρεπε να ξοδεύουν άσκοπα τις μπαταρίες του φακού.

Ανέβηκαν πάλι τη σκάλα, δυνάμωσαν τη φωτιά,

και κάθισαν σφιγμένοι πλάι πλάι για να μην κρυώ-
νουν. Το έδαφος ήταν σκληρό, δεν μπορούσαν να βο-
λευτούν, αλλά στο τέλος τους πήρε ο ύπνος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Ο Νάνος

Το χειρότερο, όταν κοιμάσαι έξω, είναι πως ξυπνάς τρομερά νωρίς. Και μόλις ξυπνήσεις, πρέπει να σηκωθείς, γιατί το χώμα είναι σκληρό κι έχεις πιαστεί ολόκληρος. Και τα πράγματα γίνονται ακόμη χειρότερα όταν υπάρχουν μόνο μήλα για πρωινό, κι είχες φάει μόνο μήλα αποβραδής. Η Λούσυ είπε –κι ήταν αλήθεια– πως η μέρα φαινόταν υπέροχη, αλλά μ' αυτή την κουδέντα εξάντλησαν κι οι τέσσερις όλα τα καλά που θα μπορούσαν να πουν. Κι ο Έντμουντ έκανε μια πρόταση που συμφωνούσε με τα αισθήματα όλων τους: «Εγώ λέω να τα μαζεύουμε και να φεύγουμε απ' το νησί».

Ήπιαν νερό απ' το πηγάδι, έπλυναν τα πρόσωπά τους, κι έπειτα κατηφόρισαν πάλι το ρυάκι και δγήκαν στην ακτή, για να δουν ξανά το κανάλι που τους χώριζε απ' την ενδοχώρα.

«Να το περάσουμε κολυμπώντας» είπε ο Έντμουντ.

«Η Σούζαν δεν έχει ανάγκη» είπε ο Πήτερ, γιατί πρέπει να ξέρετε πως η Σούζαν είχε κερδίσει κάμποσα μετάλλια στους κολυμβητικούς αγώνες του σχολείου της. «Εμείς όμως;» Μ' αυτό το «εμείς» εννοούσε ουσιαστικά τον Έντμουντ, που δεν κατάφερε ούτε δυο απλωτές στην πισίνα του σχολείου, και τη Λούσυ, που δεν ήξερε ούτε να πλέει.

«Κι ύστερα» είπε η Σούζαν, «μπορεί να 'χει ρεύματα, κι ο μπαμπάς λέει πως δεν είναι φρόνιμο να κολυμπάς σε μέρη που δεν ξέρεις καλά.»

«Για σταθείτε!» είπε η Λούσυ. «Το ξέρω πως στην Αγγλία δεν μπορώ να κολυμπήσω ούτε στα ψέματα – αλλά τότε... Τον παλιό καιρό, αν ήτανε παλιός καιρός, δεν ξέραμε κολύμπι, όταν ήμαστε βασιλιάδες και βασίλισσες της Νάρνια; Αφού και ιππασία κάναμε χωρίς να ξέρουμε, κι ένα σωρό άλλα πράγματα! Μήπως και τώρα...»

«Ναι, αλλά τότε ήμαστε σαν μεγάλοι» είπε ο Πήτερ. «Είχαμε βασιλέψει τόσα χρόνια, κι είχαμε μάθει πολλά. Τώρα έχουμε την κανονική μας ηλικία.»

«Το βρήκα!» φώναξε ο Έντμουντ, με μια φωνή που έκανε τους άλλους τρεις να σωπάσουν και να τον ακούσουν. «Τώρα το κατάλαβα!»

«Τι κατάλαβες;» ρώτησε ο Πήτερ.

«Τα πάντα!» είπε ο Έντμουντ. «Χτες το βράδυ, σπαζοκεφαλιάζαμε πώς γίνεται να λείψαμε μόνο ένα χρόνο από τη Νάρνια, κι ωστόσο το Κάιρ Πάραβελ να μοιάζει ρημαγμένο από αιώνες. Μα δεν καταλαβαίνετε λοιπόν; Αφού το ξέρετε πως, όσα χρόνια κι αν μέναμε κάθε φορά στη Νάρνια, όταν ξαναβγαίναμε απ' την ντουλάπα, δεν είχε περάσει ούτε λεπτό!»

«Για συνέχισε» είπε η Σούζαν. «Νομίζω πως κάτι καταλαβαίνω.»

«Δηλαδή» συνέχισε ο Έντμουντ, «αφού λείπαμε απ' τη Νάρνια, δεν μπορούμε να το υπολογίσουμε ακριβώς. Γιατί να μην πέρασαν αιώνες εδώ, μέσα στο χρόνο που πέρασε για μας στην Αγγλία;»

«Μα την πίστη μου, έχεις δίκιο» είπε ο Πήτερ. «Τώρα που το ξανασκέφτομαι, μπορεί και να πέρασαν αιώνες από τότε που μέναμε στο Κάιρ Πάραδελ. Και τώρα ξαναγυρίζουμε στη Νάρνια, σαν Σταυροφόροι ή Αγγλοσάξονες ή αρχαίοι Βρετανοί που επιστρέφουν στη σημερινή Αγγλία!»

«Φανταστείτε πόσο θα παραξενευτούν που θα μας δουν» είπε η Λούσυ, αλλά πάνω στην ώρα ένα παιδί φώναξε «Σουτ!» και κάποιο άλλο «Κοιτάξτε!» Γιατί κάτι είχε αρχίσει να γίνεται.

Στην απέναντι στεριά, λίγο προς τα δεξιά τους, υπήρχε ένα δασωμένο κομμάτι, κι όλοι ήταν σίγουροι πως κάπου εκεί πίσω θα βρισκονταν οι εκβολές κάποιου ποταμού. Και τώρα, από τη μύτη εκείνου του δασωμένου κομματιού, φάνηκε να στρίβει μια βάρκα. Και μόλις έστριψε, έβαλε πλώρη για τη δική τους ακτή, μπαίνοντας στο κανάλι. Πάνω στη βάρκα ήταν

δύο: ο ένας τράδαγε κουπί, κι ο άλλος καθόταν στο τιμόνι, πατώντας σ' ένα μπογαλάκι που σάλευε και σπαρταρούσε λες κι ήταν ζωντανό. Σαν στρατιώτες τους φάνηκαν εκείνοι οι δυο. Στο κεφάλι φορούσαν ατσάλινο κράνος, και στο στήθος ελαφρύ αλυσιδωτό θώρακα. Τα πρόσωπά τους ήταν αγριωπά, γεμάτα γένια. Τα παιδιά κρύφτηκαν στο δάσος και κοιτούσαν χωρίς να σαλεύουν.

«Εδώ είμαστε» είπε ο στρατιώτης που καθόταν στο τιμόνι, μόλις η δάρκα έφτασε απέναντί τους.

«Κύριε φρούραρχε, να του δέσουμε καμιά πέτρα στο ποδάρι;» είπε ο άλλος, αφήνοντας τα κουπιά.

«Κατάρα!» γρύλισε ο φρούραρχος, «τι να την κάνουμε την πέτρα; Και πού να τη βρούμε; Αν δέσουμε καλά τα σκοινιά, πνίγεται και μοναχός του.» Και πάνω σ' αυτό σηκώθηκε και μάζεψε το μπογαλάκι. Κι ο Πήτερ είδε πως το μπογαλάκι ήταν στ' αλήθεια ζωντανό —ένας Νάνος, δεμένος χεροπόδαρα, που πάλευε μ' όλη του τη δύναμη και σπαρταρούσε. *Βζιννν!* βούιξε κάτι δίπλα στ' αυτί του, κι άξαφνα ο στρατιώτης σήκωσε τα χέρια ψηλά, αφήνοντας το Νάνο να σκάσει στο κατάστρωμα, έδωσε μια, βούτηξε στο νερό, κι όρμησε τσαλαβουτώντας προς την απέναντι όχθη. Ο Πήτερ είδε ένα βέλος της Σούζαν κολλημένο στο κράνος του. Γύρισε απότομα. Η Σούζαν, κατάχλωμη, περνούσε και δεύτερο βέλος στο τόξο της. Δεν πρόλαβε όμως να το χρησιμοποιήσει. Βλέποντας το σύντροφό του να λακίζει, ο δεύτερος στρατιώτης πάτησε μια τσιρίδα, πήδηξε απ' την άλλη άκρη της δάρκας στα νερά (που φαίνεται πως είχαν δάθος ίσαμε το μπόι του) και τράβηξε τσαλαβουτώντας προς τα δάση της ενδοχώρας.

«Γρήγορα, μη μας φύγει η δάρκα!» φώναξε ο Πή-

τερ. Κι όπως ήταν ντυμένοι, κι αυτός κι η Σούζαν, δούτηξαν, κι ώσπου να βρεθούν με τους ώμους στο νερό, τα χέρια τους είχαν ακουμπήσει το πλευρό της δάρκα. Όσπου να πεις τρία, έδγαζαν τη δάρκα στην ακτή και κατέβαζαν το Νάνο, κι ο Έντμουντ πάλευε να του κόψει τα σκοινιά με το σουγιά του. (Το σπαθί του Πήτερ ήταν βέβαια πιο κοφτερό, αλλά καθόλου βολικό για τέτοια δουλειά, γιατί η απόσταση απ' τη λαβή ως τη μύτη είναι πάντα μεγάλη.) Κι όταν ο Νάνος λύθηκε επιτέλους, ανακάθισε, έτριψε τα χέρια του και τα πόδια του και είπε:

«Δεν ξέρω τι λένε οι άλλοι, πάντως δε μοιάζετε καθόλου με φαντάσματα!»

Σαν όλους τους Νάνους, ήταν χοντρός, με βουλιαγμένο στήθος. Όρθιος, θα 'ταν σχεδόν ένα μέτρο

μποί, και μια πελώρια γενειάδα και ατίθασες κόκκινες φαβορίτες τού σκέπαζαν σχεδόν όλο το πρόσωπο, εκτός απ' τη γαμψή μύτη του και τα αστραφτερά μαύρα ματάκια του.

«Τέλος πάντων, φαντάσματα ξε-φαντάσματα, μου σώσατε τη ζωή και σας είμαι υπόχρεος!»

«Από πού κι ως πού φαντάσματα;» ρώτησε η Λούσυ.

«Μια ζωή ακούω πως τα δάση της ακτής είναι γεμάτα φαντάσματα και δέντρα» είπε ο Νάνος. «Έτσι λένε όλοι. Γι' αυτό, όταν θέλουν να ξεφορτωθούν κάποιον, σαν κι εμένα καληώρα, τον φέρνουν κατά δω και τον παραδίνουν στα φαντάσματα. Εγώ όμως πάντα πίστευα πως μπορεί και να τον φουντάρουν ή να του στρίβουν το λαρύγγι, γιατί η ιστορία με τα φαντάσματα δε μου καλορχότανε. Όσο για τους βλάκες που με κουβαλούσαν, πρέπει σίγουρα να πίστευαν στα φαντάσματα. Πιο πολύ έτρεμαν εκείνοι που θα με σκότωναν, παρά εγώ που θα πέθαινα!»

«Α, γι' αυτό το 'βαλαν στα πόδια!» είπε η Σούζαν.

«Τι; Τι έκανε, λέει;» είπε ο Νάνος.

«Το 'βαλαν στα πόδια» ξανάπε ο Έντμουντ. «Γύρισαν στην ενδοχώρα.»

«Εγώ πάντως δεν τους έριξα για να τους σκοτώσω» είπε η Σούζαν. «Όχι τίποτ' άλλο, μα να μη φανεί πως αστοχούσε σε τόσο μικρή απόσταση!»

«Μμμμ» έκανε ο Νάνος, «δεν ήταν και πολύ φρόνιμο. Αργότερα θα 'χουμε μπελάδες –εκτός κι αν κρατήσουν το στόμα τους κλειστό, για το καλό τους.»

«Γιατί θα σ' έπνιγαν;» ρώτησε ο Πήτερ.

«Α, εμένα που με βλέπετε, είμαι επικίνδυνος εγκληματίας» είπε ο Νάνος χαμογελώντας πλατιά. «Μα πού να σας τα λέω... Είναι μεγάλη ιστορία. Στο μεταξύ... μήπως σκοπεύατε να με καλέσετε για κολατσιό; Δεν έχετε ιδέα πώς σου ανοίγει η όρεξη όταν σε πάνε για εκτέλεση!»

«Μόνο μήλα υπάρχουν» είπε λυπημένα η Λούσυ.

«Απ' ολότελα... Πάντως, προσωπικά, θα προτιμούσα λίγο φρέσκο ψάρι» είπε ο Νάνος. «Τι να γίνει; Αντί να με ταΐσετε εσείς, θα σας ταΐσω εγώ. Σαν να πήρε το μάτι μου κάποια πετονιά δίπλα στο τιμόνι.

Και τη δάρκα πρέπει να την κρύψουμε στην πίσω μεριά του νησιού, γιατί αν έρθει κανείς απ' την ενδοχώρα, χαθήκαμε!»

«Έπρεπε να το σκεφτώ πρώτος» είπε ο Πήτερ.

Τα τέσσερα παιδιά μαζί με το Νάνο μπήκαν στο νερό, έσπρωξαν τη δάρκα – με κάποια δυσκολία, να λέγεται – και σκαρφάλωσαν πάνω της. Ο Νάνος, χωρίς χασομέρι, πήρε το κουμάντο στα χέρια του. Φυσικά, τα κουπιά του 'πεφταν μεγάλα, κι έτσι τα ανέλαβε ο Πήτερ, κι ο Νάνος κάθισε στο τιμόνι. Τράβηξαν στα βορινά του καναλιού, κι έπειτα έστριψαν ανατολικά, στην άλλη μεριά του νησιού. Από δω τα παιδιά μπόρεσαν να δουν ως πάνω το ποτάμι, κι όλους τους κόλπους και τ' ακρωτήρια της πίσω ακτής. Σαν κάτι τους φάνηκε πως αναγνώριζαν, μα τα δάση είχαν θεριέψει τόσο, που ο τόπος έμοιαζε αλλιώςτικος.

Κι όταν έφτασαν στην ανοιχτή θάλασσα, ανατολικά του νησιού, ο Νάνος στρώθηκε στο ψάρεμα. Η

ψαριά ήταν σπουδαία: ένα σωρό περίεργα ψάρια, στα χρώματα του ουράνιου τόξου, που τα είχαν ξαναφάει στο Κάιρ Πάραβελ τον παλιό καιρό. Κι όταν έπιασαν μπόλικά ψάρια, γύρισαν με τη βάρκα στην ακτή, ανηφόρισαν το ρυάκι, και την έδεσαν σ' ένα δέντρο. Ο Νάνος, που ήταν πολύ άξιο πλάσμα (γιατί μπορεί να υπάρχουν και κακοί Νάνοι, αλλά ποτέ ηλίθιοι Νάνοι), άνοιξε τα ψάρια, τα καθάρισε καλά καλά, και είπε:

«Και τώρα, ξύλα για τη φωτιά».

«Έχουμε ξύλα στο κάστρο» είπε ο Έντμουντ.

Ο Νάνος σφύριξε σιγανά. «Φτου, σκουληκομυρμηγκότρυπα! Όστε υπάρχει στ' αλήθεια κάστρο, ε;»

«Μόνο χαλάσματα» είπε η Λούσυ.

Ο Νάνος γύρισε και τους κοίταξε έναν έναν, με μια πολύ περίεργη έκφραση στο πρόσωπό του. «Και ποιοι στην ευχή...» πήγε να πει, αλλά έκοψε απότομα την κουδέντα: «Δε βαριέσαι. Ας φάμε πρώτα. Μόνο ένα θέλω, πριν συνεχίσουμε: μπορείτε, με το χέρι στην καρδιά, να με βεβαιώσετε πως είμαι ζωντανός; Κι αν έχω πνιγεί κι είμαστε όλοι φαντάσματα;»

Κι όταν τον καθησύχασαν επιτέλους, κάθισαν να σκεφτούν πώς θα κουβαλήσουν τα ψάρια. Ούτε σπάγκο είχαν να τ' αρμαθιάσουν, ούτε καλάθι. Στο τέλος, αναγκάστηκαν να χρησιμοποιήσουν το κασκέτο του Έντμουντ, γιατί κανένας άλλος δεν είχε καπέλο. Κι αν ο Έντμουντ δεν ήταν τόσο ξελιγωμένος απ' την πείνα, θα χάλαγε σίγουρα τον κόσμο που βρώμιζε ψαρίλα το κασκέτο του.

Στην αρχή, ο Νάνος δε φάνηκε να αισθάνεται άνετα στο κάστρο. Όλο γύρω του κοίταζε, κι όλο ρουθύνιζε κι έκανε: «Χμμμ! Σαν να 'ναι λιγάκι στοιχειωμένο. Φάντασμα μου μυρίζει!» Όμως το κέφι

του έφτιαξε όταν άναψαν τη φωτιά και τους έδειξε πώς να ψήσουν τα ψάρια στη θράκα. Είναι μεγάλος μπελάς να τρως καυτά ψάρια χωρίς πιρούνι, μόνο μ' ένα σουγιά στα πέντε, και κάμποσοι είχαν τσουρουφλίζει τα δάχτυλά τους πριν αποφάνε· μα καθώς η ώρα είχε πάει κιόλας εννιά, κι ήταν όλοι στο πόδι απ' τις πέντε, δεν κάθισαν να γκρινιάξουν για το τσουξιμο, όπως θα 'καναν σε άλλη περίπτωση. Κι όταν τέλειωσαν κι ήπιαν και νερό απ' το πηγάδι, κι έφαγαν κι ένα μηλαράκι, ο Νάνος έβγαλε μια πελώρια πίπα, ίσαμε το μπράτσο του, τη γέμισε, την άναψε, φύσηξε ένα μεγάλο σύννεφο αραιού καπνού, και είπε: «Λοιπόν!»

«Να μας πεις πρώτος την ιστορία σου» πετάχτηκε ο Πήτερ, «κι έπειτα σου λέμε κι εμείς τη δική μας.»

«Καλά» είπε ο Νάνος. «Αφού μου σώσατε τη ζωή, ας σας κάνω το χατίρι. Μα δεν ξέρω από πού ν' αρχίσω. Πρώτον και κύριον, είμαι αγγελιοφόρος του Πρίγκιπα Κασπιανού.»

«Ποιος είν' αυτός;» ρώτησαν τέσσερις φωνές μαζί.

«Ο Κασπιανός ο Δέκατος, ο Βασιλιάς της Νάρνια, Μεγάλη του η Βασιλεία!» απάντησε ο Νάνος. «Για την ακρίβεια, αυτός έπρεπε να 'ναι βασιλιάς της Νάρνια, κι ελπίζουμε να γίνει, αλλά προς το παρόν, είναι βασιλιάς μόνο των Παλιών Ναρνιανών...»

«Και τι θα πει *Παλιοί* Ναρνιανοί, παρακαλώ;» ρώτησε η Λούσυ.

«Εμείς είμαστε οι Παλιοί Ναρνιανοί» απάντησε ο Νάνος. «Κάτι σαν επαναστάτες, ας πούμε.»

«Α, μάλιστα» είπε ο Πήτερ. «Κι ο Κασπιανός είναι αρχηγός των Παλιών Ναρνιανών;»

«Ναι» είπε ο Νάνος κι έξυσε το χέρι του, «αλλά στην πραγματικότητα είναι Νεοναρνιανός, δηλαδή

Τέλμαρινός, καταλαβαίνετε...»

«Εγώ δεν καταλαβαίνω» είπε ο Έντμουντ.

«Πιο μπερδεμένο κι απ' τον Πόλεμο των Ρόδων εί-
ναι» είπε η Λούσυ.

«Να πάρει η ευχή!» έκανε ο Νάνος. «Πάλι τα
'μπλεξα. Για σταθείτε. Καλύτερα να τα ξαναπιάσω
απ' την αρχή, και να σας πω για τον Κασπιανό, πώς
μεγάλωσε στην Αυλή του θείου του, και πώς ήρθε με
το μέρος μας. Αλλά θα πάμε πολύ μακριά.»

«Καλύτερα» είπε η Λούσυ. «Τρελαίνομαι ν' ακούω
ιστορίες!»

Κι έτσι ο Νάνος κάθισε και τους είπε την ιστορία
του. Δε θα σας την ξαναπώ με τα δικά του λόγια,
ούτε θα σας αναπαραστήσω πόσες φορές τον έκοψαν
τα παιδιά ρωτώντας το 'να και τ' άλλο, γιατί η ιστο-
ρία είναι πολύ μακριά και μπερδεμένη, και πάλι θα
μείνουν απέξω κάποιες λεπτομέρειες, που τα παιδιά
τις άκουσαν αργότερα. Όμως το κουκούτσι της ιστο-
ρίας, όπως το κατάλαβαν στο τέλος, ήταν το εξής.

*Τι είπε ο Νάνος για τον πρίγκιπα
Κασπιανό*

Ο Πρίγκιπας Κασπιανός ζούσε σ' ένα μεγάλο κάστρο, στην καρδιά της Νάρνια, μαζί με το θείο του, το βασιλιά Μιράζ, και τη θεία του, που είχε κόκκινα μαλλιά και την έλεγαν Προυναπρίσμια. Ο Κασπιανός ήταν ορφανός από μητέρα και πατέρα, και πιο καλά απ' όλους αγαπούσε την παραμάνά του. Και μόλο που, σαν πριγκιπόπουλο, είχε ονειρεμένα παιχνίδια – μόνο η μιλιά τούς έλειπε– περίμενε πώς και τι να 'ρθει το τέλος της μέρας, γιατί τότε τα παιχνίδια έμπαιναν στα ντουλάπια τους, κι η παραμάνά του έπιανε τις ιστορίες.

Για το θείο και τη θεία του δε σκοτιζόταν και πολύ: μόνο δυο φορές την εβδομάδα ο θείος του έστελνε έναν παλατιανό να τον φωνάξει, κι έπειτα βολτάριζαν μαζί, πάνω κάτω στο νότιο εξώστη του κάστρου, ένα μισάωρο τη φορά. Και μια μέρα, εκεί που βολτάριζαν, ο βασιλιάς είπε:

«Παιδί μου, πρέπει να μάθεις ιππασία και ξιφα-

σκία. Το ξέρεις πως η θεία σου κι εγώ δεν έχουμε παιδιά, και πως εσύ θα γίνεις βασιλιάς όταν πεθάνω. Σ' αρέσει;»

«Δεν ξέρω, θείε» είπε ο Κασπιανός.

«Δεν ξέρεις!» φώναξε ο Μιράζ. «Υπάρχει τίποτα που να το λαχταράς περισσότερο απ' τη βασιλική εξουσία;»

«Υπάρχει!» απάντησε ο Κασπιανός.

«Και σαν τι θέλεις;» ρώτησε ο Μιράζ.

«Θέλω... θέλω... θα 'θελα να ζούσα στον Παλιό Καιρό» είπε ο Κασπιανός, που ήταν μια σταλιά παιδί εκείνη την εποχή.

Κι ο βασιλιάς Μιράζ, που ως τότε μιλούσε με το βαριεστημένο ύφος των μεγάλων, που σου δίνει να καταλάβεις πως δεν τους ενδιαφέρει καθόλου η κουβέντα, έριξε άξαφνα στον Κασπιανό ένα ερευνητικό βλέμμα.

«Ε; Τι;» είπε. «Για ποιον παλιό καιρό λες;»

«Αφού ξέρετε» είπε ο Κασπιανός, «λέω για τότε που όλα ήταν αλλιώς. Που τα ζώα μιλούσαν, και κάτι καλά πλάσματα ζούσαν στα ποτάμια και στα δέντρα. Ναϊάδες και Δρυάδες τα φώναζαν. Κι υπήρχαν και Νάνοι. Και σ' όλα τα δάση είχε υπέροχους μικρούς Φαύνους με τραγίσια πόδια, και...»

«Κουταμάρες! Αυτά είναι παραμύθια για μικρά παιδιά!» είπε αυστηρά ο βασιλιάς. «Μόνο γία μικρά παιδιά! Κατάλαβες; Κι εσύ είσαι πια μεγάλος για να πιστεύεις σε τέτοια πράγματα. Στην ηλικία σου, έπρεπε να σκέφτεσαι μάχες και περιπέτειες, κι όχι ανόητα παραμύθια!»

«Μα και μάχες και περιπέτειες υπήρχαν εκείνο τον καιρό» είπε ο Κασπιανός. «Καταπληκτικές περιπέτειες. Μια φορά, ήτανε μια Λευκή Μάγισσα, που έγι-

νε βασίλισσα όλης της χώρας, κι έκανε να πέσει αιώνια θαρρυχειμωνιά. Κι έπειτα ήρθαν από κάπου δυο κορίτσια και δυο αγόρια, και σκότωσαν τη Μάγισσα κι έγιναν βασιλιάδες και βασίλισσες της Νάρνια, και τους έλεγαν Πέτρο, Εδμόνδο, Σουζάνα και Λουκία. Και βασίλεψαν χρόνια και χρόνια, κι όλοι ζούσαν ευτυχισμένοι, γιατί ο Ασλάν...»

«Ο ποιος;» είπε ο Μιράζ. Κι αν ο Κασπιανός ήταν λιγάκι μεγαλύτερος, από τη φωνή του θείου του θα 'χε καταλάβει πως το καλύτερο θα 'ταν να σωπάσει, αλλά επειδή ήταν μικρός, συνέχισε τη φλυαρία:

«Δεν τον ξέρετε;» είπε. «Ο Ασλάν είναι το μεγάλο Λιοντάρι που ήρθε πέρα απ' τη θάλασσα.»

«Ποιος σ' τις έμαθε αυτές τις αηδίες;» φώναξε ο βασιλιάς, κι η φωνή του αντήχησε σαν κεραυνός. Ο Κασπιανός τρόμαξε και δεν απάντησε.

«Υψηλότατε» είπε ο βασιλιάς Μιράζ, αφήνοντας το χέρι του Κασπιανού, «επιμένω να λάβω απάντηση. Κοίταξέ με στα μάτια. Ποιος σου είπε αυτές τις ψευτιές;»

«Η... η... η ππαραμμένα μου» ψέλλισε ο Κασπιανός κι έβαλε τα κλάματα.

«Παρακαλώ! Να λείπουν οι θόρυβοι!» είπε ο βασιλιάς, κι αρπάζοντάς τον Κασπιανό από τους ώμους, τον τράνταξε άγρια. «Πάψε, και να μη σε ξανακούσω να λες, ούτε καν να σκέφτεσαι, ανόητες ιστορίες. Ποτέ δεν υπήρξαν βασιλιάδες και βασίλισσες. Γίνεται να βασιλεύουν δύο, ταυτόχρονα; Και δεν υπάρχει Ασλάν. Ούτε λιοντάρια υπάρχουν. Και ποτέ τα ζώα δεν είχαν μιλιά. Τ' ακούς;»

«Μάλιστα, θείε» είπε με λυγμούς ο Κασπιανός.

«Λοιπόν, τέρμα οι συζητήσεις» είπε ο βασιλιάς. Κι έπειτα φώναξε έναν παλατιανό της ακολουθίας του,

που τους παράστεκε στην άλλη άκρη του εξώστη, και του είπε παγερά: «Να οδηγήσετε τη Βασιλική του Υψηλότητας στα διαμερίσματά του, και να μου στείλετε ΑΜΕΣΩΣ την παραμάνα της Βασιλικής του Υψηλότητος!»

Την άλλη μέρα, ο Κασπιανός ανακάλυψε τι φριχτή γκάφα είχε κάνει: είχαν διώξει την παραμάνα του, χωρίς να την αφήσουν να τον αποχαιρετίσει, και στη θέση της θα 'ρχόταν ένας Παιδαγωγός.

Του Κασπιανού του έλειψε πολύ η παραμάνα του, κι όταν τη θυμόταν, έκλαιγε με μαύρο δάκρυ. Κι επειδή ήταν δυστυχισμένος, σκεφτόταν περισσότερο από πρώτα τις παλιές ιστορίες της Νάρνια. Κάθε δρόμο ονειρευόταν Νάνους και Δρυάδες, και τη μέρα προσπαθούσε να κάνει τα σκυλιά και τις γάτες του κάστρου να μιλήσουν. Όμως τα σκυλιά κουνούσαν την ουρά τους, οι γάτες γουργούριζαν, και κανένα δε μιλούσε.

Ο Κασπιανός ήταν βέβαιος πως θα μισούσε τον καινούριο Παιδαγωγό, μα την επόμενη δδομάδα που ήρθε ο Παιδαγωγός, ο Κασπιανός κατάλαβε πως ήταν αδύνατο να μην τον συμπαθήσει. Πιο κοντό και χοντρό άνθρωπο, δεν είχε ξαναδεί στη ζωή του. Ο Παιδαγωγός είχε μακριά, ασημένια γενειάδα, σουβλερή στην άκρη, που του έφτανε ως τη μέση, και το πρόσωπό του, που ήταν καφετί και ρυτιδωμένο, ήταν πολύ σοφό, πολύ άσκημο και πολύ καλοσυνάτο. Είχε αυστηρή φωνή και τόσο χαρούμενα μάτια, που έπρεπε πρώτα να τον γνωρίσεις καλά, για να ξέρεις πότε μιλάει σοβαρά και πότε αστειεύεται. Και τον έλεγαν Δόκτορα Κορνήλιο.

Απ' όλα τα μαθήματα που έκανε με το Δόκτορα

Κορνήλιο, πιο πολύ του άρεσε του Κασπιανού η Ιστορία. Ίσαμε τότε, εκτός απ' τα παραμύθια της παραμάνας του, δεν ήξερε τίποτα για την ιστορία της Νάρνια, και ξαφνιασθηκε πολύ ακούγοντας πως η βασιλική οικογένεια ήταν καινουριοφερμένη στη χώρα.

«Ένας πρόγονος της Υψηλότητός σας, ο Κασπιανός ο Πρώτος, κατέκτησε τη Νάρνια και την έκανε βασιλείό του» είπε ο Δόκτωρ Κορνήλιος. «Εκείνος έφερε όλο του το έθνος να κατοικήσει εδώ. Δεν είστε αυτόχθονες Ναρνιανοί. Είστε όλοι Τελμαρινοί, γιατί ήρθατε από τη Χώρα του Τέλμαρ, πέρα απ' τα Βουνά της Δύσης. Γι' αυτό κι ο Κασπιανός ο Πρώτος ονομάζεται και Κασπιανός ο Πορθητής.»

«Δάσκαλε» είπε μια μέρα ο Κασπιανός, «και ποιος έμενε στη Νάρνια πριν έρθουμε εμείς από το Τέλμαρ;»

«Στη Νάρνια δε ζούσαν πολλοί άνθρωποι πριν την καταλάβουν οι Τελμαρινοί» είπε ο Δόκτωρ Κορνήλιος.

«Και τότε, ποιους κατάκτησε ο προ-προ-παππούς μου;»

«Προπάππος; όχι προπαππούς, Υψηλότητε!» είπε ο Δόκτωρ Κορνήλιος. «Ίσως είναι καλύτερα ν' αφή-

σουμε την ιστορία και να κάνουμε λίγη γραμματική!»

«Αχ, όχι ακόμη, σας παρακαλώ!» φώναξε ο Κασπιανός. «Θέλω να πω, έγινε μάχη; Γιατί τον λένε Πορθητή, αφού δεν είχε να πολεμήσει με κανέναν εδώ;»

«Είπα: δε ζούσαν πολλοί άνθρωποι στη Νάρνια» επανέλαβε ο Δόκτωρ, και κοίταξε παράξενα το αγοράκι πίσω απ' τα χοντρά γυαλιά του.

Για μια στιγμή, ο Κασπιανός τα 'χασε, κι έπειτα η καρδιά του σκίρτησε απότομα. «Δηλαδή» είπε πνιχτά, «εννοείτε πως υπήρχαν άλλα πλάσματα; Σαν κι αυτά που λένε τα παραμύθια; Σαν και...»

«Σουτ!» έκανε ο Δόκτωρ Κορνήλιος, σκύβοντας το κεφάλι του κοντά στο κεφάλι του Κασπιανού. «Ούτε λέξη πια. Δεν ξέρετε πως την παραμάνα σας την έδωξαν επειδή σας μιλούσε για την Παλιά Νάρνια; Ο βασιλιάς έχει δώσει αυστηρές εντολές. Κι αν με πιάσει να σας λέω μυστικά, θα βάλει να σας μαστιγώσουν, κι εμένα θα μου κόψει το κεφάλι.»

«Μα, γιατί;» είπε ο Κασπιανός.

«Καλύτερα να περάσουμε στη γραμματική μας» είπε φωναχτά ο Δόκτωρ Κορνήλιος. «Αν η Βασιλική σας Υψηλότης έχει την ευγενή καλοσύνη, ας ανοίξει τον Σκονισμερουλέντους Ξεροκεφάλιους στην τέταρτη σελίδα του βιβλίου *Λειμών Γραμματικός, ή Το Τυπολογικόν Τερπνώς Διασκευασμένον δια Τρυφερά Πνεύματα.*»

Κι ως την ώρα του φαγητού, ο Κασπιανός πελάγωσε με τα ουσιαστικά και τα ρήματα, και δε νομίζω να 'μαθε πολλά. Ήταν αναστατωμένος, γιατί καταλάβαινε πως ο Δόκτωρ Κορνήλιος δε θα του άνοιγε τέτοια κουδέντα, αν δε σκόπευε να τη συνεχίσει κάποια άλλη φορά.

Και δεν έπεφτε έξω. Λίγες μέρες αργότερα, ο Παιδαγωγός είπε: «Απόψε θα κάνουμε μάθημα αστρονομίας. Όταν σκοτεινιάσει εντελώς, δύο ευγενείς πλανήτες, ο Τάρβα και η Αλαμβίλ, θα πλησιάσουν σε απόσταση μιας μοίρας. Αυτή η συνάντηση έχει να γίνει εδώ και διακόσια χρόνια, και η Υψηλότης σας δε θα ζήσει για να την ξαναδεί. Καλύτερα λοιπόν να κοιμηθείτε λίγο πιο νωρίς από το κανονικό, κι όταν έρθει η στιγμή, θα σας ξυπνήσω».

Όλα αυτά δεν είχαν καμιά σχέση με την Παλιά Νάρνια, που ενδιέφερε τον Κασπιανό αποκλειστικά, μα έτσι κι αλλιώς έχει πάντα γούστο να ξυπνάς στη μέση της νύχτας, και του άρεσε λιγάκι η ιδέα. Κι όταν ξάπλωσε στο κρεβάτι του το βράδυ, νομίζοντας πως δε θα του κολλήσει ύπνος, δεν άργησε ν' αποκοιμηθεί, και του φάνηκε πως δεν είχαν περάσει ούτε δυο λεπτά όταν ένωσε ένα χέρι να τον σκουντάει απαλά.

Ανακάθισε κι είδε την κάμαρά του πλημμυρισμένη

απ' το φως του φεγγαριού. Δίπλα στο κρεβάτι του στεκόταν ο Δόκτωρ Κορνήλιος, τυλιγμένος σ' έναν μακρύ μανδύα με κουκούλα. Στο χέρι του κρατούσε ένα λυχνάρι. Τότε θυμήθηκε ο Κασπιανός τι είχαν κανονίσει. Σηκώθηκε και ντύθηκε, και μόλο που ήταν νύχτα καλοκαιρινή, έκανε μια ψυχρούλα που καθόλου δεν την είχε λογαριάσει. Ευτυχώς, ο Δόκτωρ τον κουκούλωσε μ' έναν μανδύα ίδιο με τον δικό του και του 'δωσε κάτι ζεστά, μαλακά παντοφλάκια. Σε δυο λεπτά έβγαιναν απ' την κάμαρα του Κασπιανού, δυο μαύρες σκιές, που δε θα τις ξεχώριζε μάτι στους σκοτεινούς διαδρόμους.

Ο Κασπιανός ακολούθησε το Δόκτορα μέσα από περάσματα και σκάλες και στο τέλος, απ' την πορτούλα ενός πύργου, βγήκαν στην πρώτη στέγη. Απ' τη μια μεριά ήταν οι πολεμίστρες, κι απ' την άλλη μια σκεπή με απότομη κλίση. Κάτω, γεμάτοι σκιές και λαμπυρίσματα, γυάλιζαν οι κήποι του κάστρου, και ψηλά τ' αστέρια και το φεγγάρι. Προχώρησαν αθόρυβα κι έφτασαν στην πόρτα που οδηγούσε στον μεγάλο κεντρικό πύργο. Ο Δόκτωρ Κορνήλιος την ξεκλείδωσε, κι άρχισαν ν' ανεβαίνουν μια θεοσκότεινη στριφογυριστή σκάλα. Ο Κασπιανός ήταν πολύ ταραγμένος. Ποτέ ως τότε δεν τον είχαν αφήσει ν' ανεβεί στο Μεγάλο Πύργο.

Η σκάλα ήταν απότομη και ατέλειωτη, μα όταν βγήκαν στη σκεπή του πύργου και ξαναβρήκαν την ανάσα τους, ο Κασπιανός κατάλαβε πως η ανάβαση άξιζε τον κόπο. Πέρα, στα δεξιά του, ξεχώριζαν θαμπά τα Βουνά της Δύσης. Στ' αριστερά του γυάλιζε αχνά ο Μεγάλος Ποταμός, κι όλα ήταν τόσο σιωπηλά, που άκουγε τους καταρράχτες στο Φράγμα των Καστόρων, κάπου ένα μίλι μακριά. Δε δυσκολεύτη-

καν καθόλου να δρουν τα δυο αστέρια. Κρέμονταν χαμηλά στον ουρανό του νότου, κι έλαμπαν σαν μικρά φεγγαράκια, κοντά κοντά το 'να στ' άλλο.

«Κι αν συγκρουστούν;» ρώτησε έντρομος.

«Αποκλείεται, πρίγκιπά μου» είπε ψιθυριστά ο Δόκτωρ. «Οι μεγάλοι άρχοντες του ανώτατου ουρανού ξέρουν καλά τα δήματα του χορού. Για κοιτάξτε προσεχτικά. Η συνάντησή τους είναι ευνοϊκή, και σημαίνει μεγάλο καλό για τη θλιβερή επικράτεια της Νάρνια. Ο Τάρβα, ο Άρχων της Νίκης, χαιρετίζει την Αλαμβίλ, Κυρά της Ειρήνης. Τώρα φτάνουν στην πιο μικρή απόσταση ανάμεσά τους.»

«Τι κρίμα που μπαίνει μπροστά το δέντρο» είπε ο Κασπιανός. «Πιο καλά θα τα βλέπαμε απ' το Δυτικό Πύργο, κι ας μην είναι τόσο ψηλός.»

Ο Δόκτωρ Κορνήλιος έμεινε δυο λεπτά αμίλητος κι ασάλευτος, με τα μάτια του καρφωμένα στον Τάρβα και στην Αλαμβίλ. Έπειτα πήρε βαθιά ανάσα και γύρισε στον Κασπιανό.

«Ορίστε» είπε. «Είδετε κάτι που δεν έχει δει κανείς απ' όσους ζουν σήμερα, ούτε θα το ξαναδεί. Κι έχετε δίκιο. Θα το βλέπαμε καλύτερα απ' το μικρό πύργο. Γι' άλλο λόγο σας έφερα εδώ πάνω.»

Ο Κασπιανός σήκωσε το κεφάλι του και τον κοίταξε, αλλά το πρόσωπο του Δόκτορα ήταν κρυμμένο βαθιά μέσα στην κουκούλα.

«Το καλό σ' αυτόν τον πύργο» είπε ο Δόκτωρ Κορνήλιος, «είναι πως έχουμε από κάτω έξι άδεια δωμάτια, και μια ψηλή σκάλα, και στο τέλος της σκάλας μια κλειδωμένη πόρτα. Δεν μπορεί να μας ακούσει κανείς.»

«Θα μου συνεχίσετε εκείνο που μου λέγατε τις προάλλες;» είπε ο Κασπιανός.

«Ναι, αλλά μην ξεχνάτε: εμείς οι δυο δεν πρέπει να κουβεντιάσουμε πουθενά αλλού, μόνο εδώ, στην κορφή του Μεγάλου Πύργου.»

«Έχετε το λόγο μου» είπε ο Κασπιανός. «Αλλά, σας παρακαλώ, συνεχίστε!»

«Ακούστε» είπε ο Δόκτωρ. «Όλα όσα ξέρετε για την Παλιά Νάρνια, είναι αλήθεια. Η Νάρνια δεν είναι χώρα Ανθρώπων. Είναι χώρα του Ασλάν, και ανήκει στα Άγρυπνα Δέντρα, στις Ορατές Ναϊάδες, στους Φαύνους και στους Σάτυρους, στους Νάνους και στους Γίγαντες, στους θεούς και στους Κενταύρους, στα Ζώα Που Μιλούν. Όλους αυτούς πολέμησε ο πρώτος Κασπιανός. Εσείς οι Τελμαρινοί βουδάνατε τα ζώα και τα δέντρα και τις πηγές, εσείς σκοτώσατε και διώξατε τους Νάνους και τους Φαύνους, και τώρα προσπαθείτε ν' αφανίσετε και την ανάμνησή τους. Ο βασιλιάς απαγορεύει ακόμη και να μιλάμε γι' αυτά.»

«Αχ, τι κρίμα» είπε ο Κασπιανός, «αλλά και τι κα-
λά που είναι όλα αλήθεια, κι ας έχουν χαθεί!»

«Πολλοί άνθρωποι της φυλής σας το λαχταρούν
κρυφά» είπε ο Δόκτωρ Κορνήλιος.

«Γιατί της φυλής μου, Δάσκαλε;» ρώτησε ο Κα-
σπιανός. «Κι εσείς Τελμαρινός δεν είσαστε;»

«Εγώ;» έκανε ο Δόκτωρ.

«Θέλω να πω... Αφού είσαστε Άνθρωπος!»

«Ποιος; Εγώ;» ξανάπε ο Δόκτωρ, με πιο βαθιά
φωνή, κι έριξε πίσω την κουκούλα του. Ο Κασπιανός
είδε το πρόσωπό του καθαρά στο φεγγαρόφωτο.

Και τότε, κατάλαβε μεμιάς την αλήθεια, κι ένιωσε
πως έπρεπε να την είχε καταλάβει από καιρό. Ο
Δόκτωρ Κορνήλιος ήταν πολύ κοντός και πολύ χο-
ντρός κι είχε πολύ μακριά γενειάδα. Δυο σκέψεις
πέρασαν ταυτόχρονα απ' το μυαλό του. Η μία ήταν
γεμάτη τρόμο —«Αχ, δεν είναι άνθρωπος, δεν είναι
κανονικός άνθρωπος, είναι Νάνος, και μ' έφερε δω
πάνω για να με σκοτώσει!» Κι η άλλη γεμάτη χαρά —
«Υπάρχουν ακόμη Νάνοι, και να που βλέπω έναν,
επιτέλους!»

«Πάλι καλά που το μαντέψατε» είπε ο Δόκτωρ
Κορνήλιος, «ή έστω το μισομαντέψατε. Δεν είμαι κα-
θαρόαιμος Νάνος. Έχω και ανθρώπινο αίμα στις
φλέβες μου. Πολλοί Νάνοι γλίτωσαν απ' τις μεγάλες
μάχες, ξύρισαν τα μακριά τους γένια, φόρεσαν ψηλο-
τάκουνα παπούτσια και παράστησαν τους ανθρω-
πους. Μερικοί παντρεύτηκαν Τελμαρινές, κι εγώ εί-
μαι απόγονός τους, μισός Νάνος —κι αν ζει κανείς απ'
τη γενιά μου, τους αληθινούς Νάνους, κι αν τον συ-
ναντήσω σε κάποια μεριά του κόσμου, σίγουρα θα με
περιφρονήσει και θα με πει προδότη. Όμως ποτέ,
τόσα χρόνια, δε λησμόνησα το λαό μου και τα ευτυχι-

σμένα πλάσματα της Νάρνια, ούτε και τον καιρό της ελευθερίας, που χάθηκε πια...»

«Λυ... λυπάμαι πολύ, δάσκαλε» είπε ο Κασπιανός, «αλλά... δε φταίω εγώ...»

«Δεν είπα πως φταίτε, αγαπητέ μου Πρίγκιπα» απάντησε ο Παιδαγωγός. «Ίσως μάλιστα απορείτε γιατί σας άνοιξα τέτοια κουδέντα. Είχα όμως δύο λόγους. Πρώτον, η γέριχη καρδιά μου κρατά αυτές τις κρυφές αναμνήσεις τόσον καιρό, που έχει αρχίσει να πονάει, και σίγουρα θα 'σπαγε αν δεν την ξαλάφρωνα. Δεύτερον και σπουδαιότερο, όταν ανεβείτε στο θρόνο, μπορεί και να μας βοηθήσετε. Ξέρω πως εσείς, αν και Τελμαρινός, αγαπάτε τα Παλιά Πράγματα.»

«Αν τ' αγαπάω, λέει!» φώναξε ο Κασπιανός. «Μα πώς να βοηθήσω;»

«Να φερθείτε καλά στους δύστυχους που απομένουν από το λαό των Νάνων —όπως εγώ, ας πούμε. Να φωνάξετε σοφούς μάγους και να βρείτε τρόπο να ξυπνήσετε πάλι τα δέντρα. Να ψάξετε όλες τις κόχες και τις ζούγκλες της χώρας, μήπως ζουν ακόμη σε κρυψώνες Φαύνοι ή Ζώα Που Μιλούν ή Νάνοι.»

«Λέτε να υπάρχουν;» ρώτησε ενθουσιασμένος ο Κασπιανός.

«Πού να ξέρω... Πού να ξέρω...» αναστέναξε ο Παιδαγωγός. «Μερικές φορές, φοβάμαι πως είναι απίθανο. Όλη μου τη ζωή ψάχνω μήπως ανακαλύψω κανένα ίχνος τους. Κάπου κάπου, μου φαίνεται πως ακούω τα τύμπανα των Νάνων στο βουνό. Άλλοτε, τη νύχτα στα δάση, παίρνει το μάτι μου Φαύνους και Σάτυρους να χορεύουν πέρα μακριά. Μα όταν πλησιάζω προς τα εκεί, δε βρίσκω τίποτα. Συχνά, με πιάνει απελπισία, μα όλο κάτι συμβαίνει κι αρχίζω

πάλι να ελπίζω. Δεν ξέρω. Εσείς, όμως, πρέπει να γίνετε καλός βασιλιάς, όχι σαν το θείο σας, αλλά σαν το Μεγάλο Βασιλιά Πέτρο, του παλιού καιρού.»

«Δηλαδή, είναι αλήθεια πως υπήρχαν βασιλιάδες και βασίλισσες και Λευκή Μάγισσα!» είπε ο Κασπιανός.

«Και βέβαια είναι αλήθεια» απάντησε ο Κορνήλιος. «Κι η βασιλεία τους ήταν ο Χρυσός Αιώνας της Νάρνια, κι ο τόπος δεν τους λησμόνησε ποτέ.»

«Και ζούσαν σε τούτο το κάστρο;»

«Όχι, αγαπητέ μου» είπε ο Παιδαγωγός. «Το κάστρο σας είναι κτίσμα χτεσινό, το 'φτιαξε ο προ-προπάππος σας. Μα όταν οι δυο γιοι του Αδάμ κι οι δυο κόρες της Εύας στέφθηκαν βασιλιάδες και βασίλισσες της Νάρνια από τον ίδιο τον Ασλάν, εγκαταστάθηκαν στο κάστρο του Κάιρ Πάραβελ. Κανείς απ' όσους ζουν σήμερα, δεν αντίκρισε ποτέ εκείνο το ευλογημένο κάστρο, κι ίσως να 'χουν χαθεί πια ακόμη και τα ερείπιά του. Λένε όμως πως ήταν μακριά από δω, στις εκβολές του Μεγάλου Ποταμού, πάνω στην ακροθαλασσιά.»

«Αχ!» ανατρίχιασε ο Κασπιανός. «Δηλαδή, στα Μαύρα Δάση; Εκεί που είναι τα... τα... τα φαντάσματα;»

«Η Υψηλότης σας μιλάει όπως την έχουν δασκαλέψει» είπε ο Παιδαγωγός. «Ψέματα. Δεν υπάρχουν φαντάσματα εκεί. Είναι παραμύθια, που τα σκάρωσαν οι Τελμαρινοί. Οι βασιλιάδες σας εγκαταστάθηκαν μακριά απ' τη θάλασσα, γιατί ξέρουν πως, σε όλες τις ιστορίες, πάντα απ' τη θάλασσα έρχεται ο Ασλάν. Δε θέλουν λοιπόν να τη βλέπουν, ούτε επιτρέπουν σε κανέναν άλλο να τη δει. Εκείνοι άφησαν τα δάση να θεριέψουν, για ν' αποκόψουν τους αν-

θρώπους από τις ακτές. Και τα φοβούνται τα δάση, γιατί έχουν πολεμήσει με τα δέντρα. Κι επειδή φοβούνται τα δάση, τα νομίζουν γεμάτα φαντάσματα. Βασιλιάδες και σοφοί, που μισούν τα δέντρα και τη θάλασσα, πιστεύουν σ' αυτές τις ιστορίες και τις διαδίδουν, και νιώθουν πιο ασφαλείς όταν οι Ναρνιανοί δεν τολμούν να κατέβουν στις ακτές και να κοιτάξουν πέρα –τη γη του Ασλάν και την αυγή, την ανατολική άκρη του κόσμου.»

Για κάμποσο έπεσε ανάμεσά τους βαριά σιωπή, κι έπειτα ο Δόκτωρ Κορνήλιος είπε: «Ελάτε, αργήσαμε. Είναι ώρα να γυρίσετε στο κρεβάτι σας».

«Από τώρα;» φώναξε ο Κασπιανός. «Δε χορταίνω να μιλάω για τα παλιά!»

«Αν ξεχαστούμε εδώ πάνω, θα μας αποζητήσουν» τον έκοψε αυστηρά ο Δόκτωρ Κορνήλιος.

Η περιπέτεια του Κασπιανού στα βουνά

Έπειτα από κείνη τη νύχτα, ο Κασπιανός κι ο Παιδαγωγός του ξαναμίλησαν πολλές φορές για τη Νάρνια, κρυφά, στην κορφή του Μεγάλου Πύργου, και σε κάθε συζήτηση ο Κασπιανός μάθαινε ολοένα και περισσότερα για την Παλιά Νάρνια, τόσο που όλες τις ελεύθερες ώρες του άλλο δεν έκανε, παρά να σκέφτεται και να ονειρεύεται τον παλιό καιρό, και να λαχταρά να τον ζήσει. Βέβαια, δεν είχε και πολλές ελεύθερες ώρες, γιατί τώρα άρχιζε πολύ σοβαρά η εκπαίδευσή του. Έμαθε ξιφομαχία και ιππασία, κολύμπι και μακροβούτια, έμαθε τοξοβολία, έμαθε να παίζει φλογέρα και τiormpa, έμαθε να κυνηγάει ελάφια και μετά να τα κομματιάζει σκοτωμένα, και μαζί μ' αυτά κοσμογραφία, ρητορική, εραλδική, στιχουργική, και δέβαια ιστορία και λίγα νομικά, φυσική, αλχημεία και αστρονομία. Τα μάγια τα διδάχτηκε μόνο θεωρητικά, γιατί ο Δόκτωρ Κορνήλιος επέμενε πως το πρακτικό μέρος δεν αρμόζει σε

δασιλόπουλα. «Όσο για μένα» έλεγε, «είμαι ερασιτέχνης μάγος, κάνω μόνο μικρά και εύκολα πειράματα». Ο Κασπιανός δεν έμαθε καθόλου ναυσιπλοΐα («Τέχνη ηρωική και ευγενική», όπως έλεγε ο Παιδαγωγός), γιατί ο βασιλιάς Μιράζ δε συμπαθούσε ούτε τα πλοία ούτε τη θάλασσα.

Έμαθε όμως να χρησιμοποιεί καλά τα μάτια του και τ' αυτιά του. Όταν ήταν πιο μικρός, αναρωτιόταν πάντα γιατί δε χώνευε τη θεία του, τη βασίλισσα Προυναπρίσμα, και τώρα καταλάβαινε πως ούτε κι εκείνη τον χώνεψε ποτέ της. Άρχισε επίσης να καταλαβαίνει γιατί δυστυχούσε η Νάρνια. Η φορολογία ήταν βαριά, οι νόμοι αυστηροί, κι ο Μιράζ απάνθρωπος.

Κι έπειτα από μερικά χρόνια, ήρθε ο καιρός που η βασίλισσα έπαθε κάτι σαν αρρώστια, κι άρχισε στο κάστρο μεγάλο σύρτα-φέρτα για το χατίρι της, κι όλο μπαινόβγαιναν γιατροί, και οι αυλικοί ψιθύριζαν. Ήταν αρχές καλοκαιριού. Και μια νύχτα, μέσα σ' εκείνη τη φασαρία και το σύρτα-φέρτα, ο Δόκτωρ Κορνήλιος ξύπνησε τον Κασπιανό πάνω που τον είχε πάρει ο ύπνος.

«Θα ξανακάνουμε αστρονομία, δάσκαλε;» ρώτησε ο Κασπιανός.

«Σιωπή!» είπε ο Παιδαγωγός. «Έχετε μου εμπιστοσύνη και κάντε ό,τι σας λέω. Ντυθείτε καλά. Σας περιμένει μακρύ ταξίδι.»

Ο Κασπιανός τα 'χασε. Είχε μάθει όμως να εμπιστεύεται τον Παιδαγωγό του, κι άρχισε αμέσως να ντύνεται. Κι όταν ντύθηκε, ο Παιδαγωγός είπε: «Αυτό το δισάκι το κρατώ για σας. Πρέπει να πάμε στην τραπεζαρία και να μαζέψουμε ό,τι απόμεινε απ' το δείπνο της Υψηλότητός σας».

«Κι οι ακόλουθοί μου;» είπε ο Κασπιανός.

«Κοιμούνται του καλού καιρού» απάντησε ο Δόκτωρ Κορνήλιος. «Γιατί μπορεί να μην είμαι σπουδαίος μάγος, αλλά, όπως και να γίνει, έναν μαγικό υπνάκο τον πετυχαίνω!»

Στην τραπεζαρία βρήκαν τους δυο ακόλουθους να ροχαλίζουν βροντερά, ξαπλωμένοι σε τέσσερις πολυθρόνες. Ο Δόκτωρ Κορνήλιος ξεψάχνισε σθέλτα ό,τι απόμεινε απ' το κρύο κοτόπουλο, έκοψε κάνα δυο φέτες ελάφι, πήρε ψωμί, μήλα κι ένα φλασκί καλό κρασί, τα 'βαλε στο δισάκι και το 'δωσε στον Κασπιανό. Κι ο Κασπιανός το πέρασε με το λουρί στον ώμο του, όπως περνάτε κι εσείς τη σάκα του σχολείου σας.

«Το σπαθί σας το έχετε;» ρώτησε ο Παιδαγωγός.

«Ναι» απάντησε ο Κασπιανός.

«Φορέστε από πάνω το μανδύα, για να σκεπάσει το σπαθί και το δισάκι. Έτσι μπράβο. Και τώρα, πάμε στο Μεγάλο Πύργο να κουδεντιάσουμε.»

Κι όταν έφτασαν στην κορφή του Πύργου, εκείνη τη συννεφιασμένη νύχτα, που δεν έμοιαζε καθόλου με την άλλη, τότε που συναντήθηκε ο Τάρβα με την Αλαμβίλ, ο Δόκτωρ Κορνήλιος είπε:

«Αγαπητέ μου Πρίγκιπα, πρέπει να φύγετε αμέσως απ' το κάστρο και να ζητήσετε την τύχη σας στον κόσμο. Η ζωή σας κινδυνεύει.»

«Γιατί;» ρώτησε ο Κασπιανός.

«Γιατί είστε ο νόμιμος Βασιλιάς της Νάρνια, ο Κασπιανός ο Δέκατος, γνήσιος γιος και κληρονόμος του Κασπιανού του Ένατου, Μεγάλη σας η Βασιλεία!» Κι άξαφνα, προς μεγάλη έκπληξη του Κασπιανού, ο νάνος γονάτισε και του φίλησε το χέρι.

«Μα τι σημαίνουν όλα τούτα; Δεν καταλαβαίνω!»

«Απορώ πώς δε με ρωτήσατε τόσον καιρό» είπε ο Παιδαγωγός. «Αφού είστε γιος του Βασιλιά Κασπιανού, δεν έπρεπε να έχετε το θρόνο; Όλοι, εκτός απ' τη Μεγαλειότητά σας, το ξέρουν πως ο Μιράζ είναι σφετεριστής. Όταν πρωτοπήρε την εξουσία στα χέρια του, δε ζήτησε να τον λένε βασιλιά, κι αυτοαποκαλούνταν Λόρδος Προτέκτωρ, για να κρατήσει τα προσχήματα. Έπειτα όμως πέθανε η μητέρα σας, η καλή βασίλισσα, η μοναδική Τελμαρινή που με συμπαθούσε, και τότε, ένας ένας οι μεγάλοι άρχοντες που υπηρετούσαν τον πατέρα σας, άρχισαν να πεθαίνουν ή να εξαφανίζονται. Και δεν ήταν τυχαίο: τους έβγαζε απ' τη μέση ο Μιράζ. Ο Βελισσάριος και ο Ούβιλας σκοτώθηκαν με βέλη στο κυνήγι –δυστύχημα, είπαν. Όλο το γένος των Πασσαριδών στάλθηκε να πολεμήσει τους γίγαντες των δόρειων συνόρων, και έπεσαν μέχρι ενός. Τον Αρλιανό και τον Ερύμονα και κάμποσους ακόμη, τους έβγαλε προδότες και τους εκτέλεσε. Τους δυο αδερφούς από το Φράγμα των Καστόρων τους έβγαλε τρελούς και τους έκλεισε στα σίδερα. Στο τέλος, έπεισε τους Εφτά Ευγενικούς Άρχοντες, τους μόνους Τελμαρινούς που δε φοβήθηκαν τη θάλασσα, να ψάξουν για νέους τόπους πέρα από τον Ανατολικό Ωκεανό, κι εκείνοι σαλπάρισαν και δεν ξαναγύρισαν. Κι όταν πια δεν έμεινε κανείς να σας υπερασπιστεί, οι αυλοκόλακές του (όπως τους είχε ορμηγέψει) τον παρακάλεσαν να γίνει βασιλιάς, κι εκείνος δέχτηκε.»

«Και τώρα θέλει να με σκοτώσει;» είπε ο Κασπιανός.

«Είναι σχεδόν βέβαιο» απάντησε ο Δόκτωρ Κορνήλιος.

«Και γιατί τώρα;» ρώτησε ο Κασπιανός. «Θέλω να

πω, γιατί περίμενε τόσον καιρό;»

«Άλλαξε γνώμη, γιατί πριν από δύο ώρες συνέβη κάτι. Η βασίλισσα γέννησε αγόρι.»

«Ε, και;» είπε ο Κασπιανός.

«Μα δεν καταλαβαίνετε;» φώναξε ο Παιδαγωγός. «Στράφι πήγε η πολιτική και η ιστορία που σας δίδαξα; Ακούστε: όσο δεν είχε δικά του παιδιά ο Μιράζ, θα σας άφηνε να πάρετε το θρόνο μετά το θάνατό του. Μπορεί να μη σας συμπαθούσε, αλλά και πάλι, προτιμούσε να δει βασιλιά εσάς, παρά έναν ξένο. Τώρα όμως έκανε δικό του γιο, και τον προορίζει αυτόν για βασιλιά. Εσείς είστε πια εμπόδιο και πρέπει να σας θγάλει απ' τη μέση.»

«Μα τόσο κακός είναι;» είπε ο Κασπιανός. «Μπορεί δηλαδή και να με σκοτώσει;»

«Όπως μπόρεσε να σκοτώσει και τον πατέρα σας.»

Ο Κασπιανός ένιωσε πολύ παράξενα και δε μίλησε.

«Θα σας την πω κάποτε κι αυτή την ιστορία» συνέχισε ο Παιδαγωγός, «αλλά όχι τώρα, δεν προφταίνουμε. Πρέπει να φύγετε αμέσως.»

«Δάσκαλε, θα 'ρθείτε κι εσείς μαζί μου;»

«Δεν τολμώ, γιατί ο κίνδυνος για την Υψηλότητά σας θα 'ναι μεγαλύτερος. Οι δύο κρύβονται δυσκολότερα απ' τον ένα. Αγαπητέ μου Πρίγκιπα, αγαπητέ μου Βασιλιά Κασπιανέ, φανείτε γενναίος. Φύγετε αμέσως, μόνος. Περάστε τα νότια σύνορα, τρέξτε στο Βασιλιά Ναϊν της Αρχελάνδης. Εκεί θα 'στε ασφαλής.»

«Και δε θα σας ξαναδώ ποτέ;» είπε ο Κασπιανός με ραγισμένη φωνή.

«Ελπίζω να ξαναϊδωθούμε, Μεγαλειότατε. Μήπως έχω κι άλλο φίλο σ' ολόκληρο τον κόσμο, εκτός από τη Μεγαλειότητά σας; Κι ύστερα, ξέρω κάτι λίγα

μαγικά... Προς το παρόν όμως, η ταχύτης είναι το παν. Έχω και δυο δώρα για σας πριν φύγετε. Ένα πουγκί με χρυσάφι –αν και, αλίμονο, όλος ο θησαυρός του κάστρου σάς ανήκει δικαιωματικά– και κάτι άλλο, καλύτερο.»

Κι έβαλε στα χέρια του Κασπιανού ένα πράγμα που δε φαινόταν στο σκοτάδι, αλλά στην αφή έμοιαζε με κέρας.

«Αυτό» είπε ο Δόκτωρ Κορνήλιος, «είναι ο μεγαλύτερος, ο ιερότερος θησαυρός της Νάρνια. Πέρασα πολλούς τρόμους κι έκανα πολλά μάγια ώσπου να το βρω, στα νιάτα μου. Είναι το μαγικό κέρας της Βασίλισσας Σουζάνας, που το άφησε πίσω όταν χάθηκε από τη Νάρνια, στο τέλος του Χρυσού Αιώνα. Και λένε πως, όποιος το φυσήξει, θα δεχτεί παράξενη βοήθεια –κανείς δεν ξέρει πόσο παράξενη. Ίσως και να 'χει τη δύναμη να καλέσει από το παρελθόν τη Βασίλισσα Λουκία και το Βασιλιά Εδμόνδο και τη Βασίλισσα Σουζάνα και το Μεγάλο Βασιλιά Πέτρο, και να τους ανεβάσει πάλι στο θρόνο. Ίσως να φέρει και τον ίδιο τον Ασλάν. Πάρτε το, Βασιλιά Κασπιανέ, αλλά μην το χρησιμοποιήσετε με την πρώτη. Περιμένετε να φανεί μεγάλη ανάγκη. Και τώρα, διαστείτε, γρήγορα! Το κάτω πορτάκι του Πύργου είναι ξεκλείδωτο, και δγάζει στον κήπο. Εκεί θα χωρίσουμε.»

«Και τ' άλογό μου, ο Εξολοθρευτής;» είπε ο Κασπιανός.

«Είναι κιόλας σελωμένο και σας περιμένει κάτω.»

Κι ώσπου να ξανακατεθούν την ατέλειωτη στριφογυριστή σκάλα, ο Κορνήλιος του ψιθύρισε κι ένα σωρό άλλες οδηγίες και συμβουλές. Η καρδιά του Κασπιανού είχε βουλιάξει, αλλά προσπάθησε να

συγκρατήσει τα λόγια του δασκάλου του. Κι έπειτα ο κήπος, μια διαστική χειραψία με τον Παιδαγωγό, η τρεχάλα, τα πυκνά κλαδιά, ένα χλιμιντριστό καλωσόρισμα απ' τον Εξολοθρευτή –και ο Βασιλιάς Κασπιανός ο Δέκατος εγκατέλειψε το κάστρο των προγόνων του. Κάποια στιγμή, κοιτώντας πίσω του, είδε τα βεγγαλικά. Πανηγύριζαν τη γέννηση του νέου διαδόχου.

Όλη νύχτα τραβούσε νότια, κι όσο βρισκόταν σε γνώριμα κατατόπια, διάλεγε τα λοξά μονοπάτια των δασών. Αργότερα όμως αναγκάστηκε να ξαναγυρίσει στη δημοσιά. Ο Εξολοθρευτής ήταν εκνευρισμένος σαν τον αφέντη του· τον είχε ξεβολέψει τούτο το ασυνήθιστο ταξίδι. Κι ο Κασπιανός, μ' όλα τα δάκρυα που ανέθηκαν στα μάτια του καθώς αποχαιρετούσε το Δόκτορα Κορνήλιο, ένιωθε πολύ γενναίος, ίσως και λίγο χαρούμενος, κι έβλεπε κιόλας τον εαυτό του βασιλιά, έτοιμο για μεγάλες περιπέτειες, καθάλα στ' άλογό, με το σπαθί στ' αριστερά, και το μαγικό κέρασ της Βασίλισσας Σουζάνας στα δεξιά του. Μα όταν ξημέρωσε κι έπιασε το ψιλόδροχο, ο Κασπιανός κοίταξε γύρω του, είδε παντού άγνωστα δάση, άγρια ρουμάνια και γαλάζια βουνά, και κατάλαβε πως ο κόσμος ήταν μεγάλος και ξένος, κι ένιωσε τόσοσ δα μικρός και φοβισμένος.

Όταν έφεξε καλά, ο Κασπιανός άφησε τη δημοσιά και βρήκε ένα χλοερό ξέφωτο, στην καρδιά του δάσους. Εκεί κάθισε να ξαποστάσει. Έβγαλε τα χαλινάρια του Εξολοθρευτή και τον απόλησε να βοσκήσει, έφαγε λίγο κρύο κοτόπουλο, ήπιε το κρασάκι του, και δεν άργησε να τον πάρει ο ύπνος. Ξύπνησε το απόγευμα, τσίμπησε πάλι μια μπουκιά, και συνέχισε το ταξίδι του, πάντα προς το νοτιά, από

μονοπάτια απάτητα. Τώρα προχωρούσε ανάμεσα σε λόφους, και μια ανηφόριζε, μια κατηφόριζε –αλλά πιο πολύ ανηφόριζε, για να πούμε την αλήθεια. Κι από κάθε διάσελο έβλεπε πέρα τα βουνά να μεγαλώνουν και να μαυρίζουν. Με το σούρουπο, είχε φτάσει στους πρόποδες τους. Τότε σηκώθηκε άνεμος. Σε λίγο ήρθε κι η βροχή, βροχή με το τουλούμι. Ο Εξολοθρευτής αγρίεψε. Ο αέρας μύριζε κεραυνό. Και καθώς έμπαιναν σ' ένα σκοτεινό πευκόδασος, που έμοιαζε να μην έχει τέλος, ο Κασπιανός ξαναθυμήθηκε όλες τις ιστορίες που είχε ακούσει για τα δέντρα και για το πόσο μισούσαν τους Ανθρώπους. Στο κάτω κάτω, κι αυτός Τελμαρινός ήταν, ανήκε στη φυλή που έκοβε τα δέντρα όπου τα συναντούσε κι είχε κηρύξει πόλεμο σε όλα τ' αγρίμια. Βέβαια, δεν ήταν σαν τους άλλους Τελμαρινούς, μα πώς να το ξέρουν τα δέντρα;

Και δεν το 'ξεραν. Ο άνεμος έγινε θύελλα, τα δάση έτριζαν και μούγκριζαν. Κάτι γκρεμίστηκε με φοβερό κρότο. Ένα δέντρο είχε πέσει στο δρόμο, ακριδώς πίσω του. «Έρεμα, Εξολοθρευτή!» είπε ο Κασπιανός, χαϊδεύοντας το στέρκο του αλόγου του. Όμως κι εκείνος έτρεμε ολόκληρος, κι ήξερε πως είχε γλιτώσει παρά τριχα το θάνατο. Μια λάμψη τον τύφλωσε, μια αστραπή, κι έπειτα ένας πελώριος κεραυνός έσκισε στα δυο τον ουρανό. Ο Εξολοθρευτής κάλπαζε μανιασμένα, και μόλο που ο Κασπιανός ήταν γερός καθαλάρης, δεν κατάφερε να τον κρατήσει. Είχε αρπαχτεί από τη σέλα, κι ένιωθε τη ζωή του να κρέμεται από μια κλωστή σ' αυτή την ξέφρενη πιλάλα. Δέντρα ορθώνονταν μπροστά τους μέσα στο μισοσκοτάδο. Τα προσπερνούσαν ξυστά. Κι άξαφνα, τόσο άξαφνα, που ο Κασπιανός δεν πρόλαβε ούτε να

πονέσει, κάτι τον χτύπησε δυνατά στο μέτωπο, κι όλα έσβησαν γύρω του.

Όταν συνήρθε, ήταν ξαπλωμένος κοντά σε αναμμένη φωτιά. Ένιωθε το κορμί του καταγδαρμένο και το κεφάλι του ασήκωτο απ' τον πόνο. Παραδίπλα, κάτι φωνές ψιθύριζαν σιγανά.

«Και τώρα» είπε η μία φωνή, «πρέπει ν' αποφασίσουμε τι θα Το κάνουμε, προτού να ξυπνήσει.»

«Να Το σκοτώσουμε» είπε μια άλλη. «Αν Το αφήσουμε να ζήσει, θα μας προδώσει.»

«Μπα, έπρεπε να Το σκοτώσουμε απ' την αρχή, τώρα πια είναι αργά» είπε μια τρίτη φωνή. «Πώς να Το σκοτώσουμε, τώρα που Το περιμαζέψαμε και Του δέσαμε το κεφάλι; Θα 'ναι δολοφονία!»

«Κύριοι» είπε αδύναμα ο Κασπιανός, «εμένα κάντε με ό,τι θέλετε, αλλά, σας παρακαλώ, λυπηθείτε το καημένο το άλογό μου».

«Το άλόγό σου ήταν φευγάτο πολύ πριν σε δρούμε» είπε η πρώτη φωνή, που ήταν μυστήρια βραχνή και πολύ βαθιά –τόρα την πρόσεχε ο Κασπιανός.

«Το νου σου! Θα σε τουμπάρει με γλυκόλογα!» είπε η δεύτερη φωνή. «Εγώ πάντως λέω να...»

«Φτου, σκουληκομυρμηγκότρυπα!» φώναξε η τρίτη φωνή. «Αυτό έλειπε, να Το σκοτώσουμε! Ντροπή σου, καημένε Στριμαρίκ! Εσύ τι λες, Μανιταροπούλη; Τι να Το κάνουμε;»

«Εγώ θα Του δώσω να πιει κάτι» είπε η πρώτη φωνή, που θα 'ταν του Μανιταροπούλη. Μια σκοτεινή σιλουέτα πλησίασε το κρεβάτι, κι ο Κασπιανός ένιωσε ένα χέρι να τον ανασηκώνει απαλά απ' τους ώμους –αν ήταν κανονικό χέρι. Η σκιά ήταν κάπως παράξενη. Το ίδιο και το πρόσωπο που έσκυβε από πάνω του. Φαινόταν πολύ τριχωτό και μακρομύτικο, κι είχε περίεργα άσπρα μπαλώματα δεξιά κι αριστερά. «Θα φοράει μάσκα» σκέφτηκε ο Κασπιανός, «ή μπορεί και να το φαντάζομαι, απ' τον πυρετό.» Μια κούπα γεμάτη μ' ένα ζεστό και γλυκό υγρό ακούμπησε στα χείλια του, και ο Κασπιανός ήπιε. Εκείνη τη στιγμή, κάποιος έσκυψε και σκάλισε τη φωτιά, μια φλόγα τινάχτηκε, και ο Κασπιανός κόντεψε να ξεφωνίσει απ' την έκπληξη. Το φως που δυνάμωσε, έπεσε πάνω στο πρόσωπο που έσκυβε τόσο κοντά στο δικό του. Δεν ήταν πρόσωπο ανθρώπου, αλλά ασβού, μόνο που αυτός εδώ ο ασβός ήταν πιο μεγάλος και πιο γλυκός και πιο έξυπνος απ' όλους τους ασβούς που είχε δει ποτέ του. Και, επιπλέον, μιλούσε με ανθρώπινη φωνή. Είδε ακόμα πως ήταν ξαπλωμένος σ' ένα κρεβάτι από ρείκια, σε κάποια σπηλιά. Δίπλα στη φωτιά κάθονταν δυο ανθρωπάκια με γένια, πολύ πιο άγρια, κοντόχοντρα και μαλλιαρά απ' το Δόκτο-

ρα Κορνήλιο. Ο Κασπιανός κατάλαβε πως ήταν πραγματικοί Νάνοι, αρχαίοι Νάνοι, χωρίς στάλα ανθρώπινο αίμα στις φλέβες τους. Και τότε κάτι μέσα του τού είπε πως επιτέλους είχε βρει τους Παλιούς Ναρνιαούς, και το κεφάλι του άρχισε πάλι να γυρίζει και να θολώνει.

Μέσα στις επόμενες μέρες, έμαθε να τους ξεχωρίζει με τα ονόματά τους. Τον Ασδό τον έλεγαν Μανιταροπούλη, κι ήταν ο γεροντότερος κι ο πιο καλός από τους τρεις. Ο στριμμένος Νάνος, που έλεγε να σκοτώσουν τον Κασπιανό, ήταν Μαύρος Νάνος, γιατί είχε μαλλιά και γένια κατάμαυρα και πυκνά, και σκληρά σαν αλογότριχες. Αυτόν τον έλεγαν Στριμαρίκ. Ο άλλος ήταν Κόκκινος Νάνος, με μαλλιά σαν της αλεπούς, και τον έλεγαν Καλοβολίκ.

«Λοιπόν» είπε ο Στριμαρίκ, το πρώτο βράδυ που συνήρθε ο Κασπιανός, και μπορούσε να ανακάθεται και να μιλάει, «πρέπει ν' αποφασίσουμε τι θα τον κάνουμε. Εσείς οι δυο παριστάνετε τους καλούς, επειδή δε μ' αφήσατε να τον σκοτώσω, αλλά τώρα είμαστε αναγκασμένοι να τον κρατήσουμε αιχμάλωτο όσο ζει. Εγώ, μια φορά, δεν τον αφήνω να φύγει απο δω ζωντανός, γιατί θα ξαναγυρί-

σει στους όμοιούς του και θα μας προδώσει!»

«Μπούμπες, τούμπες και αρλούμπες!» είπε ο Καλοβολίκ. «Μα γιατί είσαι τόσο αγενής; Τι φταίει το καημένο το ανθρωπάκι που κοντούλησε στο δέντρο έξω απ' τη σπηλιά μας; Κι ύστερα, εμένα δε μου φαίνεται για προδότης!»

«Για, μια στιγμή!» τους έκοψε ο Κασπιανός. «Γιατί δε με ρωτάτε πρώτα αν θέλω να γυρίσω στους όμοιούς μου; Ε, λοιπόν, δε θέλω! Θέλω να μείνω μαζί σας, αν μ' αφήνετε. Όλη μου τη ζωή λαχταρούσα να συναντήσω πλάσματα σαν κι εσάς!»

«Παραμύθια!» γρύλισε ο Στριμαρίκ. «Μήπως δεν είσαι Τελμαρινός και Άνθρωπος; Είσαι! Φυσικό είναι να γυρίσεις στους δικούς σου.»

«Και να 'θελα, πάλι δε γίνεται» είπε ο Κασπιανός. «Ξέρεις γιατί έτρεχα σαν τρελός και χτύπησα; Έφευγα για να γλιτώσω. Ο βασιλιάς θα με σκοτώσει —κι αν με σκοτώσεις εσύ, χάρη του κάνεις!»

«Α, μπα!» είπε ο Μανιταροπούλης. «Τι μου λες;»

«Τι;» έκανε ο Καλοβολίκ. «Ώστε έτσι, ε; Μα τι του 'φταιξες, μικρό παιδί, και σε κυνηγάει ο Μιράζ;»

«Ο Μιράζ είναι θείος μου» είπε ο Κασπιανός, κι ο Στριμαρίκ πετάχτηκε πάνω αρπάζοντας το μαχαίρι του.

«Πίσω και σ' έφαγα!» τσίριξε. «Δε φτάνει που είσαι Τελμαρινός, είσαι και στενός συγγενής και κληρονόμος του μεγαλύτερου εχθρού μας! Καλά, τρελοί είμαστε και τον αφήνουμε ζωντανό;» Κι ήταν έτοιμος να ριχτεί του Κασπιανού, αλλά μπήκαν στη μέση ο Ασβός κι ο Καλοβολίκ και τον κάθισαν κάτω με το ζόρι.

«Λοιπόν, πρώτη και τελευταία φορά!» είπε ο Καλοβολίκ. «Αν δε συμμαζευτείς, θα κάσουμε πάνω

στο κεφάλι σου μαζί με τον Μανιταροπούλη!»

Ο Στριμαρίκ τους υποσχέθηκε μωτρωμένος πως θα συμμαζευτεί, κι οι άλλοι δυο παρακάλεσαν τον Κασπιανό να τους πει ολόκληρη την ιστορία του. Κι όταν τους την είπε και τέλειωσε, έπεσε σιωπή.

«Μυστήρια πράματα!» μουρμούρισε πρώτος ο Καλοβολίκ.

«Εμένα κάτι δε μ' αρέσει» είπε ο Στριμαρίκ. «Δεν το 'ξερα πως οι Άνθρωποι λένε ακόμα ιστορίες απ' τα παλιά. Όσο λιγότερο μας ξέρουν, τόσο το καλύτερο. Κι αυτή η γρια-παραμάνα, έπρεπε να κρατήσει τη γλώσσα της. Άσέ ο Παιδαγωγός! Εκφυλισμένος Νάνος, σου λέει! Ε, λοιπόν, τους μισώ τους εκφυλισμένους Νάνους! Τους μισώ χειρότερα κι απ' τους Ανθρώπους! Να μου το θυμηθείτε, αυτή η ιστορία δε θα μας βγει σε καλό!»

«Μην περδεύεις με πράγματα που δεν καταλαβαίνεις» τον αποπήρε ο Μανιταροπούλης. «Εσείς οι Νάνοι εύκολα ξεχνάτε κι εύκολα αλλάζετε, σαν τους Ανθρώπους. Εγώ όμως είμαι Ζώο, είμαι Ασβός, κι αυτό έχει μεγάλη σημασία. Εμείς τα Ζώα είμαστε σταθερά, δεν αλλάζουμε. Να μου το θυμηθείτε, τούτη η ιστορία θα μας βγει σε καλό. Έχουμε μπροστά μας τον πραγματικό Βασιλιά της Νάρνια, κι εμείς τα Ζώα θυμόμαστε κάτι που ξεχνούν οι Νάνοι: πως η Νάρνια ήταν ευτυχισμένη μόνο όταν είχε βασιλιά της ένα γιό του Αδάμ.»

«Άρες-μάρες-κουκουνάρες!» είπε ο Καλοβολίκ. «Δηλαδή, τι; Να παραδώσουμε τη χώρα στους Ανθρώπους;»

«Εγώ δεν είπα τίποτα τέτοιο» απάντησε ο Ασβός. «Η Νάρνια δεν είναι χώρα Ανθρώπων, και το ξέρω καλύτερα από σας. Είναι όμως χώρα που πρέπει να

την κυβερνάει Ένας Άνθρωπος. Εμείς οι Ασβοί έχουμε γερό μνημονικό και θυμόμαστε. Μα πώς το ξεχνάτε; Μήπως κι ο Μεγάλος Βασιλιάς Πέτρος δεν ήταν Άνθρωπος;»

«Πιστεύεις στα παραμύθια;» είπε ο Καλοβολίκ.

«Σας είπα, εμείς τα Ζώα δεν αλλάζουμε» πείσμως ο Μανιταροπούλης. «Δεν ξεχνάμε ποτέ. Πιστεύω στο Μεγάλο Βασιλιά Πέτρο και στους άλλους που βασιλεύαν στο Κάιρ Πάραβελ, όπως πιστεύω και στον ίδιο τον Ασλάν.»

«Α, ναι;» γέλασε ο Καλοβολίκ. «Και ποιος πιστεύει πια στον Ασλάν;»

«Εγώ» πετάχτηκε ο Κασπιανός. «Κι αν δεν τον πίστευα πρωύτερα, τον πιστεύω τώρα. Στον τόπο μου, οι Άνθρωποι που γελάνε με τον Ασλάν, θα γελούσαν αν μάθαιναν πως υπάρχουν Ζώα Που Μιλούν και Νάνοι. Μερικές φορές, αναρωτήθηκα κι εγώ αν υπήρξε στ' αλήθεια Ασλάν, όπως αναρωτήθηκα κι αν υπήρξαν πλάσματα σαν κι εσάς. Και τώρα σας βλέπω!»

«Σωστά» είπε ο Μανιταροπούλης. «Έχεις δίκιο, Βασιλιά Κασπιανέ. Κι όσο μένεις πιστός στην Παλιά Νάρνια, θα είσαι βασιλιάς μου, κι άσ' τους να λένε. Μεγάλη σου η Βασιλεία!»

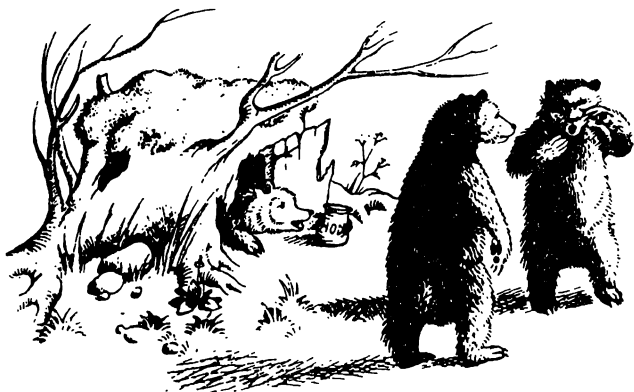
«Βοήθεια! Θα ξεράσω!» μούγκρισε ο Στριμαρίκ. «Ο Μεγάλος Βασιλιάς Πέτρος και οι άλλοι μπορεί να 'ταν Άνθρωποι, αλλά όχι ίσα κι όμοια με τούτον δω. Αυτός είναι καταραμένος Τελμαρινός, και ό,τι στοίχημα θέλετε, πως κυνηγάει ζώα για το κέφι του. Δεν κυνηγάς;» πρόσθεσε, γυρίζοντας απότομα προς το μέρος του Κασπιανού.

«Για να είμαι ειλικρινής, ναι» είπε ο Κασπιανός, «αλλά όχι Ζώα Που Μιλούν.»

«Το ίδιο κάνει!» είπε ο Στριμαρίκ.

«Α, όχι, όχι, όχι!» μπήκε στη μέση ο Μανιταροπούλης. «Το ξέρεις πως δεν κάνει το ίδιο. Ξέρεις καλά πως τα ζώα της Νάρνια έχουν αλλάξει, και δε διαφέρουν απ' τα καημένα τα πλάσματα της Καλορμίνας και του Τέλμαρ, που ούτε μιλιά έχουν, ούτε λογικό. Είναι και πιο μικρόσωμα, και πάντως δε μας μοιάζουν όσο μοιάζουν οι μισο-Νάνοι σ' εσάς!»

Ειπώθηκαν κι άλλα πολλά, και στο τέλος όλοι συμφώνησαν ότι ο Κασπιανός μπορούσε να μείνει. Του υποσχέθηκαν μάλιστα πως, μόλις δυνάμωνε και μπορούσε να κυκλοφορήσει, θα τον πήγαιναν να δει «τους Άλλους» —έτσι τους έλεγε ο Καλοβολίκ. Λοιπόν, σε τούτα τα απάτητα μέρη ζούσαν ακόμη κρυμμένα ένα σωρό πλάσματα απ' τον Παλιό Καιρό της Νάρνια!

Τα πλάσματα που ζούσαν σε κρυψώνες

Κι έτσι άρχισαν οι πιο ευτυχισμένες μέρες που είχε ζήσει ποτέ ο Κασπιανός. Ένα ωραίο καλοκαιρινό πρωί, που το χορτάρι ήταν φορτωμένο δροσοστάλες, ξεκίνησε μαζί με τον Ασδό και τους δυο Νάνους, πέρασαν μαζί το δάσος και το ψηλό διάσελο στα βουνά, κι έπειτα κατηφόρισαν τις ηλιόλουστες πλαγιές του νότου, απ' όπου φαίνονταν τα καταπράσινα λιβάδια της Αρχελάνδης.

«Να πάμε πρώτα στις Τρεις Στρουμπουλές Αρκούδες» είπε ο Καλοβολίκ.

Μπήκαν λοιπόν σ' ένα ξέφωτο, όπου έστεκε μια γέρικη δελανιδιά, κούφια, σκεπασμένη με βρύα, κι ο Μανιταροπούλης χτύπησε τρεις φορές τον κορμό με το μπροστινό του ποδαράκι. Δεν απάντησε κανείς. Ξαναχτύπησε, και τότε ακούστηκε από μέσα μια πολύ μαλλιαρή φωνή: «Όποιος είσαι, να φύγεις! Τι μας ενοχλείς πρωινιάτικα;» Κι όταν χτύπησε και τρίτη φορά, ακούστηκε από μέσα κάτι σαν μικρός σεισμός,

μια πόρτα άνοιξε
στον κορμό, και
βγήκαν τρεις καφε-
τιές αρκούδες, που ήταν στ'
αλήθεια θεόχοντρες κι ανοι-
γόκλειναν νυσταγμένα τα μα-
τάκια τους. Κι όταν τους εξή-
γησαν τα καθέκαστα (πράγμα

που τους πήρε πολλή ώρα, γιατί οι αρκούδες μισο-
κοιμόντουσαν ακόμη), συμφώνησαν κι εκείνες με τον
Μανιταροπούλη πως ένας 'γιος του Αδάμ έπρεπε να
κυβερνήσει τη Νάρνια, κι έπειτα φίλησαν τον Κα-
σπιανό (υγρό και τριχωτό που ήταν τα φιλιά τους!)
και του πρόσφεραν μέλι. Ο Κασπιανός δεν είχε
καμιά όρεξη να φάει σκέτο μέλι πρωί πρωί, αλλά
κατάλαβε πως θα 'ταν αγένεια να αρνηθεί, και μετά
είδε κι έπαθε για να ξεκολλήσει, γιατί πασαλείφτηκε
ολόκληρος.

Συνέχισαν έπειτα το δρόμο τους, ώσπου έφτασαν
σε κάτι ψηλές οξιές, κι ο Μανιταροπούλης φώναξε:
«Κλαροτρεχαλίτσα! Κλαροτρεχαλίτσα! Κλαροτρεχα-
λίτσα!» και την ίδια στιγμή, πηδώντας από κλαρί σε
κλαρί, έφτασε πάνω απ' τα κεφάλια τους η πιο υπέ-
ροχη κόκκινη σκιουρίνα που είχε δει ποτέ του ο Κα-
σπιανός. Ήταν πολύ μεγαλύτερη απ' τα συνηθισμένα
βουδά σκιουράκια που ζούσαν στους κήπους του κά-

στρου, ίσαμ' ένα σκυλάκι στο μέγεθος, και με το που έδλεπες τη μουρίτσα της, καταλάβαινες αμέσως πως ήξερε να μιλάει. Μάλιστα, το δύσκολο ήταν να την κάνεις να πάψει, γιατί ήταν πολύ φλύαρη, όπως όλες οι σκιουρίνες. Η Κλαροτρεχαλίτσα καλωσόρισε τον Κασπιανό και τον ρώτησε αν θέλει φουντουκάκι, κι ο Κασπιανός απάντησε ναι, ευχαριστώ. Και καθώς η Κλαροτρεχαλίτσα έφευγε ολοταχώς για να του το φέρει, ο Μανιταροπούλης του ψιθύρισε στ' αυτί: «Κάνε πως κοιτάς αλλού! Μη χαζεύεις έτσι! Είναι μεγάλη αγένεια να παρακολουθείς σκίουρο που πηγαίνει στο κελάρι του, γιατί θα νομίζει πως θες να τον ληστέψεις». Κι η Κλαροτρεχαλίτσα ξαναγύρισε μ' ένα μεγάλο φουντούκι, κι ο Κασπιανός το 'φαγε, και μετά η Κλαροτρεχαλίτσα τους ρώτησε αν είχαν τίποτα παραγγελίες για φίλους. «Εγώ πηγαίνω όπου θέλω χωρίς να πατάω ποτέ στη γη» τους εξήγησε. Κι ο Μανιταροπούλης και οι Νάνοι ενθουσιάστηκαν με την ιδέα, κι έδωσαν της Κλαροτρεχαλίτσας παραγγελίες για ένα σωρό πλάσματα με παράξενα ονόματα: τα καλούσαν να 'ρθουν για «συμβούλιο μετά φαγητού» στο Ξέφωτο της Χλόης, μεσάνυχτα ακριβώς, έπειτα από τρεις νύχτες. «Να το πεις και στις τρεις Μπουλούκες» πρόσθεσε ο Καλοβολίκ, «γιατί εμείς το ξεχάσαμε.»

Πήγαν έπειτα στα Εφτά Αδέρφια του Δάσους Που Τρέμει. Ο Καλοβολίκ τους ανέβασε πάλι στο διάσελο, έστριψαν ανατολικά, στη βορινή βουνοπλαγιά, κι έφτασαν σ' έναν ήσυχο τόπο, ανάμεσα σε βράχια και έλατα. Προχωρούσαν με μεγάλη προσοχή, και σε λίγο ο Κασπιανός ένιωσε τη γη να τρέμει κάτω απ' τα πόδια του, λες και χτυπούσαν πελώρια σφυριά στα έγκατά της. Ο Καλοβολίκ βρήκε μια πλακουτσή πέ-

τρα, ίσαμε τον πάτο ενός βαρελιού, και την κλότσησε δυνατά. Δεν ακούστηκε τίποτα, κι άξαφνα, κάποιος ή κάτι που θρυσκόταν από κάτω, τράδηξε την πέτρα, κι άνοιξε μια ολοστρογγυλή τρύπα. Από την τρύπα ξεμπουκάρισε ζέστη και αχνός, και στη μέση ακριδώς ξεπρόβαλε το κεφάλι ενός Νάνου, που έμοιαζε πολύ με τον Καλοβολίκ. Ακολούθησαν πολλές συζητήσεις, γιατί ο Νάνος ήταν πιο καχύποπτος απ' τη Σκιουρίνα και τις Στρουμπουλές Αρκούδες, αλλά στο τέλος τους είπε να περάσουν. Ο Κασπιανός θρέθηκε να κατεβαίνει αμέτρητα σκοτεινά σκαλοπάτια μέσα στο χώμα, κι όταν τα σκαλοπάτια τέλειωσαν, είδε αναμμένες φωτιές σ' ένα πελώριο καμίνι. Όλος εκείνος ο χώρος ήταν σιδεράδικο. Ένα υπόγειο ποτάμι περνούσε από τη μια μεριά του. Δυο Νάνοι δούλευαν το φυσερό, ένας τρίτος κρατούσε με την τσιμπίδα το πυρωμένο μέταλλο πάνω στο αμόνι, ο τέταρτος το χτυπούσε με το σφυρί, κι άλλοι δυο σκούπιζαν τα χέρια τους μ' ένα λερωμένο στουπί και πλησίαζαν για να υποδεχτούν τους επισκέπτες. Πέρασε ώρα ώσπου να το χωνέψουν πως ο Κασπιανός ήταν φίλος κι όχι εχθρός, κι όταν το χώνεψαν, άρχισαν να φωνάζουν «Ζήτω ο Βασιλιάς!» και τους φόρτωσαν βασιλικά δώρα –αλυσιδωτούς θώρακες και κράνη και σπαθιά για τον Κασπιανό, τον Καλοβολίκ και τον Στριμαρίκ. Θα 'διναν και του Ασβού, αλλά εκείνος είπε όχι, ευχαριστώ, και πως δεν ήταν όποιος κι όποιος, αλλά Ζώο, κι αν δεν κατάφερνε να γλιτώσει το τομάρι του με νύχια και με δόντια, τότε δεν άξιζε τον κόπο να το γλιτώσει. Τα δώρα ήταν τόσο καλοδουλεμένα, που ο Κασπιανός θαμπώθηκε απ' τη μαστοριά τους, γιατί δεν είχε ξαναδεί όμοιά τους, κι έτσι δέχτηκε μετά χαράς το σπαθί των Νάνων. Μπροστά του, το δικό του σπα-

θί έμοιαζε αδύναμο σαν παιχνιδάκι και άγαρμπο σαν μπαστούνι. Τα Εφτά Αδέρφια (που ήταν Κόκκινοι Νάνοι) υποσχέθηκαν να μη λείψουν απ' το τσιμπούσι στο Ξέφωτο της Χλόης.

Λίγο παρακάτω, σ' ένα ξερό φαράγγι όλο βράχια, πέτυχαν τη σπηλιά πέντε Μαύρων Νάνων, που κοιτούσαν τον Κασπιανό με μισό μάτι, ώσπου τελικά ο γεροντότερός τους είπε: «Αφού είναι εχθρός του Μιράζ, ας τον κάνουμε βασιλιά». Κι ο αμέσως μικρότερος πρόσθεσε: «Να πεταχτούμε λίγο παραπάνω, στα κατσάδραχα; Έχει κάνα δυο Στοιχειά και μία Λάμα, κι άμα θέτε, τους λέτε καμιά καλημέρα».

«Να λείπει!» φώναξε ο Κασπιανός.

«Καλύτερα όχι» είπε ο Μανιταροπούλης. «Δε θέλουμε συμμάχους τέτοια πλάσματα.» Ο Στριμαρίκ είχε τις αντιρρήσεις του, αλλά ο Καλοβολίκ και ο Ασβός κατάφεραν να τον μεταπείσουν. Πρώτη φορά τώρα, ο Κασπιανός συνειδητοποιούσε, κατάπληκτος, πως δεν υπήρχαν μόνο αγαθά πλάσματα: και τα τρομερά τέρατα των παραμυθιών είχαν απογόνους στη Νάρνια.

«Δε θα γίνει φίλος μας ο Ασλάν αν μαζέψουμε τη σάρα και τη μάρα» είπε ο Μανιταροπούλης καθώς έβγαιναν απ' τη σπηλιά των Μαύρων Νάνων.

«Για τον Ασλάν σκας;» έκανε ανάλαφρα και κάπως περιφρονητικά ο Καλοβολίκ. «Το σπουδαιότερο είναι πως θα χάνατε εμένα!»

«Δε μου λες, Στριμαρίκ. Εσύ τον πιστεύεις τον Ασλάν;» ρώτησε ο Κασπιανός.

«Εγώ; Εγώ ό,τι και να μου πεις, θα το πιστέψω, φτάνει να τσακίσει τους δάρδαρους Τελμαρινούς και να τους ξαποστείλει από τη Νάρνια. Είτε Ασλάν το λένε είτε Λευκή Μάγισσα, λίγο με κόφτει!»

«Σιωπή!» φώναξε ο Μανιταροπούλης. «Δεν ξέρεις τι σου γίνεται. Η Λευκή Μάγισσα ήταν χειρότερος εχθρός απ' τον Μιράζ κι όλο του το σόι!»

«Για τους Νάνους, μια φορά, δεν ήτανε!» πείσμως ο Στριμαρίκ.

Η επόμενη επίσκεψη ήταν καλύτερη. Όσο κατηφόριζαν, τα δουνά άνοιγαν σ' ένα πελώριο ξέφωτο, και φαίνονταν δασωμένα φαράγγια και γάργαρα ποτάμια που κυλούσαν στον πάτο τους. Και στις όχθες των ποταμών θρασομανούσαν κόκκινα χελιδονόχορτα και άγρια τριαντάφυλλα, κι ο αέρας δούλιζε απ' τις μέλισσες. Εδώ, ο Μανιταροπούλης έβαλε μια φωνή: «Τρεχαντάρα! Ε, Τρεχαντάρα!» κι από μακριά ο Κασπιανός άκουσε ποδοβολητά από οπλές, και τα ποδοβολητά δυνάμωσαν, ώσπου σείστηκε ολόκληρη η κοιλάδα, κι ακούστηκαν πυκνά κλαδιά να τσαλαπατιούνται και να τσακίζουν, και τότε φάνηκε το πιο ευγενικό πλάσμα που είχε αντικρίσει στη ζωή του ο Κασπιανός: ο μεγάλος Κένταυρος Τρεχαντάρας με τους τρεις γιους του. Τα πλευρά του γυαλοκοπούσαν καστανά, κι η γενειάδα που σκέπαζε το πλατύ του στήθος ήταν χρυσοκόκκινη. Ο Κένταυρος ήταν προφήτης και αστροσκόπος, κι έτσι ήξερε για τι πράγμα τον ζητούσαν.

«Ζήτω ο Βασιλιάς!» φώναξε. «Εγώ κι οι γιοι μου είμαστε έτοιμοι για πόλεμο. Πότε αρχίζει η μάχη;»

Ως εκείνη τη στιγμή, ούτε ο Κασπιανός ούτε οι άλλοι είχαν σκεφτεί για πόλεμο. Τους είχε περάσει δέβαια απ' το μυαλό πως μπορεί να 'καναν επιδρομές σε αγροκτήματα Ανθρώπων, ή πως θα ρίχνονταν σε καμιά ομάδα κυνηγών, αν τους πετύχαιναν πολύ βαθιά στις απάτητες περιοχές του νότου, αλλά είχαν αποφασίσει να ζήσουν μόνοι τους στα δάση και στις

σπηλιές, προσπαθώντας να ζωντανέψουν κρυφά την Παλιά Νάρνια. Και μόλις μίλησε ο Τρεχαντάρας, όλοι ένιωσαν τα πράγματα να σοβαρεύουν.

«Δηλαδή, λες για αληθινό πόλεμο, για να διώξουμε τον Μιράζ από τη Νάρνια;» ρώτησε ο Κασπιανός.

«Τι άλλο;» είπε ο Κένταυρος. «Τότε για ποια δουλειά ντύθηκε σίδερο η Μεγαλειότης σας και κρατάει σπαθί;»

«Γίνεται;» ρώτησε δειλά ο Ασβός.

«Ήρθε το πλήρωμα του χρόνου» είπε ο Τρεχαντάρας. «Διαβάζω τ' αστέρια, Ασβέ, γιατί αυτή είναι η δουλειά μου, όπως δική σου δουλειά είναι να θυμάσαι. Ο Τάρβα κι η Αλαμβίλ συναντήθηκαν στα ουράνια δώματα, και στη γη δγήκε πάλι ένας γιος του Αδάμ για να κυβερνήσει τα πλάσματα και να τους δώσει ονόματα. Σήμανε η ώρα! Στο Ξέφωτο της Χλόης θα γίνει το πολεμικό μας συμβούλιο.» Κι ήταν τέτοια η φωνή του Κένταυρου, που μήτε ο Κασπιανός μήτε οι άλλοι δίστασαν, έστω για μια στιγμή. Τώρα τους φαινόταν πολύ φυσικό να νικήσουν στον πόλεμο, και εντελώς δέβαιο πως θα πολεμούσαν.

Και καθώς είχε περάσει το μεσημέρι, έμειναν να ξαποστάσουν με τους Κένταυρους, κι έφαγαν ό,τι τρώνε συνήθως οι Κένταυροι, σπιτίσια γλυκά από βρώμη και μήλα, αρωματικά βοτάνια, κρασί και τυρί.

Ο επόμενος σταθμός τους ήταν εκεί κοντά, αλλά χρειάστηκε να κάνουν μεγάλο γύρο, για ν' αποφύγουν μια περιοχή όπου έμεναν Άνθρωποι. Ήταν προχωρημένο απόγευμα όταν βρέθηκαν πάλι στα χωράφια, ανάμεσα στις βραγιές. Εκεί, ο Μανιταροπούλης έσκυψε και φώναξε σε μια τρυπούλα που έχασκε στην πράσινη όχθη, και στη στιγμή πετάχτηκε το τελευταίο πλάσμα που περιέμενε ο Κασπιανός —ένα

Ποντίκι Που Μιλούσε. Φυσικά, ήταν μεγαλύτερο απ' τα συνηθισμένα ποντίκια, γύρω στους τριάντα πόντους ύψος όταν στεκόταν στα πισινά του ποδαράκια, και τ' αυτιά του ήταν μακριά σαν του κουνελιού, αν και λίγο πιο φαρδιά. Το έλεγαν Ριπιτσιπιτσιίπ, κι ήταν πολύ γουστόζικο και πολεμόχαρο Ποντίκι. Στο πλευρό του κρεμόταν ένα μικρούτσικο σπαθάκι, κι οι μακριές φαβορί-

τες του ήταν στριμμένες σαν μουστάκια. «Είμαστε δώδεκα Ποντικοί, Μεγαλειότατε» είπε, κάνοντας μια χαριτωμένη υπόκλιση, «και θέτω ανεπιφύλακτα όλες τις δυνάμεις του λαού μου στη διάθεση της Μεγαλειότητός σας.» Ο Κασπιανός έβαλε τα δυνατά του (και τα κατάφερε) να μη γελάσει, γιατί σκέφτηκε πως ο Ριπιτσιπιτσιίπ, και μαζί «όλες οι δυνάμεις του λαού του», χωρούσαν άνετα σ' ένα πανέρι που μπορούσες να το κουβαλήσεις στην πλάτη σου.

Θα μας έπαιρνε πολλή ώρα αν σας απαριθμούσα όλα τα πλάσματα που γνώρισε ο Κασπιανός εκείνη τη μέρα –τον Φτυάρη-Ξεφτέρη τον Τυφλοπόντικα, τους τρεις Δαγκανιάρηδες (που ήταν Ασβοί σαν τον Μανιταροπούλη), τον Καμίλλο το Λαγό, και τον Γουρουνογούτς το Σκαντζόχοιρο. Στο τέλος, κάθισαν να

ξεκουραστούν δίπλα σ' ένα πηγάδι, στην άκρη ενός μεγάλου στρογγυλού ξέφωτου που ήταν γεμάτο χορτάρι. Οι ψηλές φτελιές που το έζωναν, έριχναν κιόλας μακριούς ίσκιους πάνω του, γιατί ο ήλιος έδυε, οι μαργαρίτες έκλειναν, και οι σταροκόρακες γυρνούσαν στις φωλιές τους για ύπνο. Εδώ έφαγαν το κολατσιό που κουβαλούσαν μαζί τους, κι ο Καλοβολίκ άναψε την πίπα του. Ο Στριμαρίκ δεν κάπνιζε.

«Και τώρα» είπε ο Ασβός, «αν μπορούσαμε να ξυπνήσουμε τα πνεύματα των δέντρων και του πηγαδιού, θα τέλειωνε καλά η δουλειά μας».

«Γιατί δεν μπορούμε;» ρώτησε ο Κασπιανός.

«Δε γίνεται» είπε ο Μανιταροπούλης. «Δεν έχουμε καμιά εξουσία πάνω τους. Από τότε που πάτησαν Άνθρωποι στον τόπο, κόβοντας τα δάση κι αλλάζοντας δρόμο στα ποτάμια, οι Δρυάδες και οι Ναϊάδες έπεσαν σε ύπνο βαθύ. Κανείς δεν ξέρει αν θα ξυπνήσουν πια, κι αυτό είναι μεγάλη απώλεια για το στρατόπεδό μας. Οι Τελμαρινοί τα τρέμουν τα δάση. Αν θυμώσουν τα Δέντρα και ξεσηκωθούν, οι εχθροί μας θα τρελαθούν απ' το φόβο τους και θα φύγουν απ' τη Νάρνια όσο να πεις τρία.»

«Φαντασία που την έχετε εσείς τα Ζώα!» είπε ο Καλοβολίκ, που δεν πίστευε σε τέτοιες ιστορίες. «Και γιατί μόνο τα Δέντρα και τα Νερά; Πιο καλά να ξυπνήσουν κι οι πέτρες, και ν' αρχίσουν να πετροβολούν μόνες τους το γερο-Μιράζ!»

Ο Ασβός κάτι μουρμούρισε, κι έπειτα έπεσε σιωπή. Τον Κασπιανό κόντευε κιόλας να τον πάρει ο ύπνος, όταν του φάνηκε πως άκουσε μια αχνή μουσική να 'ρχεται πίσω τους, απ' τα βάθη του δάσους. Όνειρο είναι, σκέφτηκε αλλάζοντας πλευρό, αλλά μόλις το αυτί του άγγιξε το χώμα, ένιωσε ή άκουσε (ή και τα

δυο μαζί) μακρινά χτυπήματα τυμπάνων. Σήκωσε το κεφάλι του. Ο κρότος των τυμπάνων έσθησε — όμως η μουσική ξαναγύρισε, πιο καθαρά αυτή τη φορά, σαν να 'παιζαν φλογέρες. Κι ο Μανιταροπούλης είχε ανακαθίσει, κοιτώντας προς το δάσος. Το φεγγάρι είχε ανέβει ψηλά, κι ο Κασπιανός κατάλαβε πως θα 'χε κοιμηθεί κάμποση ώρα. Κι όλο πλησίαζε η μουσική, μια μελωδία άγρια κι ονειρεμένη, ανάκατη με ελαφριά πατήματα, πολλά πατήματα. Και τότε, βγήκαν απ' το δάσος κάποιοι που χόρευαν στο φως του φεγ-

γαριού, κάποιοι που τους ονειρευόταν ο Κασπιανός όλη του τη ζωή. Κάτι πλάσματα λίγο πιο ψηλά από τους Νάνους, αλλά λιγνά και πολύ πιο χαριτωμένα, με κεφαλάκια που ξεφύτρωναν ανάμεσα στα σγουρά τους μαλλιά. Τα στήθια κι οι πλάτες τους γυάλιζαν γυμνά στο χλωμό φεγγαρόφωτο, και τα πόδια τους ήταν τραγίσια.

«Φαύνοι!» φώναξε ο Κασπιανός και πετάχτηκε πά-

νω. Οι Φαύνοι τον τριγύρισαν, κι ο Κασπιανός τους εξήγησε διασπικὰ πὼς εἶχαν τα πράγματα. Κι ὕστερα, χωρὶς να το καλοκαταλάβει, βρέθηκε να χορεύει μαζί τους. Ο Καλοβολὶκ τον μιμήθηκε, ἀγαρμπα και βαριά, κι ο Μανιταροπούλης ἀρχισε να χοροπηδάει, βάζοντας τα δυνατά του —όσο μπορεί να τα βάλει ἓνας Ασβός. Μόνο ο Στριμαρίκ, ἀμίλητος, δε σάλεψε ἀπ' τη θέση του. Οι Φαύνοι με τις καλαμένιες φλογέρες τριγύρισαν τον Κασπιανό, τον περιεργάστηκαν, και τα παράξενα πρόσωπά τους ἑμοιαζαν να κλαίνε και να γελάνε μαζί. Κι ἦταν τόσοι Φαύνοι! Ο Μέντιους και ο Ομπεντίνους, ο Ντούμνους και ο Βόλουνς, ο Βολτίνους, ο Γκίρμπιους και ο Νιμιένους, ο Νάουζους και ο Όσκουνς. Τους εἶχε ξεσηκώσει η Κλαροτρεχαλίτσα.

Το ἄλλο πρωί πὺ ξύπνησε ο Κασπιανός, φαντάστηκε πὼς τους εἶχε δει στον ὕπνο του. Όμως γύρω του το χορτάρι ἦταν γεμάτο ἀχνάρια ἀπὸ μικρές οπλές!

Η Παλιά Νάρνια κινδυνεύει

Το μέρος όπου αντάμωσαν τους Φαύνους ήταν το Ξέφωτο της Χλόης, κι εδώ έμεινε ο Κασπιανός με τους φίλους του ως τη μέρα του Μεγάλου Συμβουλίου. Ήταν περίεργο να κοιμάσαι κάτω απ' τ' αστέρια, να πίνεις νερό απ' το πηγάδι και να τρως καρύδια και άγριους καρπούς, γιατί ως τώρα ο Κασπιανός ήξερε μόνο το κρεβάτι του με τα μεταξωτά σεντόνια, τα κεντητά παραπετάσματα που σκέπαζαν τους τοίχους του κάστρου, τα μεγάλα τραπέζια που στρώνονταν με χρυσά και ασημένια πιάτα, και τους ακόλουθους που περίμεναν να τους φωνάξει. Ποτέ όμως δεν είχε ευχαριστηθεί όσο τώρα. Ποτέ ο ύπνος δεν ήταν τόσο ζωογόνος και το φαϊ τόσο νόστιμο, χώρια που το πρόσωπό του είχε αρχίσει να σκληραίνει και να μοιάζει πιο πολύ με βασιλικό.

Κι όταν ήρθε η μεγάλη νύχτα, και μαζεύτηκαν στο ξέφωτο λογής λογής παράξενοι υπήκοοι, αθόρυβοι, ένας ένας, δυο δυο, τρεις τρεις, επτά επτά –κι ήταν

νύχτα με πανσέληνο— η καρδιά του φούσκωσε βλέποντας τα πλήθη που τον χαιρέτιζαν. Είχαν έρθει πρώτα πρώτα όλοι οι γνωστοί του: οι Στρουμπουλές Αρκούδες και οι Κόκκινοι Νάνοι, οι Μαύροι Νάνοι, οι Τυφλοπόντικες και οι Ασβοί, Λαγοί και Σκαντζόχοιροι, κι ένα σωρό άλλοι, που τους έβλεπε πρώτη φορά —πέντε Σάτυροι, κατακόκκινοι σαν αλεπούδες, ένα τάγμα Ποντικιών Που Μιλούσαν, αρματωμένα ως τα δόντια και μ' έναν φάλτσο σαλπικτή μπροστά μπροστά, μερικές Κουκουδάγιες, και το Γέρικο Κοράκι του Κορακράου. Τελευταίος (εδώ του κόπηκε η ανάσα του Κασπιανού), μαζί με τους Κενταύρους, ήρθε ένας μικρός αλλά γνήσιος Γίγαντας, ο Ερχεταιμπόρας από το Λόφο του Νεκρού, κουβαλώντας στην πλάτη του ένα καλάθι ζαλισμένους Νάνους, που τον είχαν παρακαλέσει να τους πάρει μαζί του, και τώρα δεν ήθελαν τη ζωή τους απ' τη ναυτία και κόντευαν να βγάλουν τ' άντερά τους.

Οι Στρουμπουλές Αρκούδες δεν έβλεπαν την ώρα να φάνε, και πρότειναν να αναβληθεί το συμβούλιο γι' αργότερα —γιατί όχι και γι' αύριο; Ο Ριπιτσιπιτοίπ και τα Ποντίκια του είπαν πως και τα γλέντια και τα συμβούλια μπορούν να περιμένουν, και πρότειναν έφοδο στο κάστρο του Μιράζ την ίδια κιόλας νύχτα. Η Κλαροτρεχαλίτσα και οι άλλοι Σκίουροι είπαν πως, αφού όλοι μιλάνε στο τραπέζι, μπορούσαν να τρώνε και να τα κουβεντιάζουν μαζί. Οι Τυφλοπόντικες προσφέρθηκαν ν' ανοίξουν χαρακώματα γύρω γύρω στο ξέφωτο, πριν απ' οτιδήποτε άλλο. Οι Φαύνοι είπαν ν' αρχίσουν μ' έναν επίσημο χορό, και το Γέρικο Κοράκι, μόλο που συμφώνησε με τις Αρκούδες πως το συμβούλιο θ' αργούσε γιατί είχε προτεραιότητα το τσιμπούσι, παρακάλεσε να του δοθεί ο

λόγος και να μιλήσει στην ομήγυρη. Όμως ο Κασπιανός και οι Κένταυροι με τους Νάνους απέρριψαν αυτές τις προτάσεις, και επέμειναν να γίνει αμέσως κανονικό πολεμικό συμβούλιο.

Κι όταν πείσθηκαν όλα τα πλάσματα να κάτσουν ήσυχα σ' έναν μεγάλο κύκλο, κι όταν (το δυσκολότερο) ανάγκασαν την Κλαροτρεχαλίτσα να μην τρέχει άλλο πέρα δώθε φωνάζοντας «Σιωπή! Σιωπή! Θα μιλήσει ο Βασιλιάς!», ο Κασπιανός σηκώθηκε, λιγάκι σαστισμένος. «Ναρνιανοί!» είπε, αλλά δεν πρόλαβε να πάει παρακάτω, γιατί πετάχτηκε ο Καμίλλο ο Λαγός: «Σουτ! Άνθρωπος εν όψει!»

Όλα τα πλάσματα μαρμάρωσαν σαν αγάλματα, γιατί ήταν αγρίμια, κι είχαν συνηθίσει σε παρόμοιες λαχτάρες. Τα ζώα γύρισαν τα μουςούδια τους προς το μέρος που έδειχνε ο Καμίλλο.

«Άνθρωπος μου μυρίζει, αλλά όχι εντελώς Άνθρωπος» ψιθύρισε ο Μανιταροπούλης.

«Και πλησιάζει, ολοένα πλησιάζει» είπε ο Καμίλλο.

«Εσείς οι δύο Ασβοί κι εσείς οι τρεις Νάνοι, ετοιμάστε τα τόξα σας και προχωρήστε αθόρυβα να του κόψετε το δρόμο!» είπε ο Κασπιανός.

«Θα σ' τον συγυρίσουμε!» είπε ένας Μαύρος Νάνος, περνώντας σαΐτα στο τόξο του.

«Αν είναι μόνος του, μην του ρίξετε» είπε ο Κασπιανός. «Πιάστε τον ζωντανό.»

«Μπα, και γιατί;» ρώτησε ο Νάνος.

«Να κάνεις αυτό που σου λέει» πετάχτηκε ο Κένταυρος.

Περίμεναν όλοι σιωπηλοί, καθώς οι Νάνοι κι οι Ασβοί χώνονταν αθόρυβα στα δέντρα της βορειοδυτικής γωνιάς και προχωρούσαν κλεφτά. Άξαφνα,

ένας Νάνος τσίριξε άγρια: «Αλτ! Τις ει;» πηδώντας μπροστά. Και μια φωνή, που ο Κασπιανός τη γνώριζε πολύ καλά, απάντησε απ' το δάθος: «Είμαι άοπλος. Δέστε μου τα χέρια, εντιμότατοι Ασβοί, αλλά μη με δαγκώνετε. Πρέπει να μιλήσω στο Βασιλιά!»

«Ο Δόκτωρ Κορνήλιος!» φώναξε χαρούμενα ο Κασπιανός, κι όρμησε να υποδεχτεί το δάσκαλό του. Οι άλλοι τον ακολούθησαν τρέχοντας.

«Πουφ!» είπε ο Στριμαρίκ. «Εκφυλισμένος Νάνος. Μισός-μισός! Θα του κόψω το λαρύγγι με το σπαθί μου.»

«Ήσυχα, Στριμαρίκ» είπε ο Καλοβολίκ. «Τι φταίει ο καημένος για την καταγωγή του;»

«Αυτός εδώ είναι ο καλύτερός μου φίλος κι ο σωτήρας μου» είπε ο Κασπιανός, «κι όποιος δεν απολαμβάνει τη συντροφιά του, μπορεί να φύγει απ' το στρατό μου αμέσως! Αγαπημένε μου δάσκαλε, πόσο χαίρομαι που σας ξαναδλέπω! Μα πώς με δρήκατε;»

«Αναγκάστηκα να χρησιμοποιήσω ένα στοιχειώδες μαγικό κόλπο, Μεγαλειότατε» είπε ο Δόκτωρ Κορνήλιος, που ακόμα φυσούσε και ξεφυσούσε απ' το λαχάνιασμα. «Αυτά όμως θα τα πούμε αργότερα. Πρέπει να φύγουμε από δω, το ταχύτερο. Σας πρόδωσαν, κι ο Μιράζ βρίσκεται στα ίχνη σας. Ως αύριο το μεσημέρι, θα 'στε περικυκλωμένοι.»

«Με πρόδωσαν;» είπε ο Κασπιανός. «Ποιος με πρόδωσε;»

«Κάποιος άλλος εκφυλισμένος Νάνος, πάω στοίχημα» είπε ο Στριμαρίκ.

«Το άλογό σας, ο Εξολοθρευτής» είπε ο Δόκτωρ Κορνήλιος. «Το καημένο, δεν έφταιγε, γιατί δεν έχει μυαλό. Όταν σας έριξε κάτω, γύρισε ολοταχώς στο στάβλο του, στο κάστρο, κι έτσι μαθεύτηκε το μυστι-

κό της φυγής σας. Εγώ κρύφτηκα, γιατί δεν είχα καμιά όρεξη να με ανακρίνουν στην αίθουσα των δασανιστηρίων. Κι ύστερα, το μαγικό μου γυαλί με καθοδήγησε σωστά πού θα σας βρω. Όμως όλη μέρα –όλη τη χτεσινή, δηλαδή– έβλεπα προσκόπους του Μιράζ να χτενίζουν τα δάση. Χτες έμαθα πως έχει στείλει αμέτρητες στρατιές στο κατόπι σας. Και φοβάμαι πως οι –χμμ...– οι καθαρόαιμοι Νάνοι σας δεν έχουν και μεγάλη πείρα από δάση, γιατί αφήσατε τα ίχνη σας παντού. Μεγάλη απροσεξία. Τέλος πάντων, κάτι προειδοποίησε τον Μιράζ πως η Παλιά Νάρνια δεν είναι νεκρή, όπως πίστευε, και τον ανάγκασε να βγει στο κυνήγι.»

«Αέρρρρααα!» τσίριξε μια φωνίτσα κοντά στα πόδια του Δόκτορα. «Καλώς να 'ρθει! Το μόνο που ζητώ απ' το Βασιλιά, είναι να με βάλει στην εμποσθοφυλακή, μαζί με τους δικούς μου.»

«Μπα, σε καλό μου!» είπε ο Δόκτωρ Κορνήλιος. «Έχει και ακρίδες στο στρατό της η Μεγαλειότητά σας –ή μήπως κουνούπια;» Κι έπειτα έσκυψε, κοίταξε προσεχτικά με τα γυαλιά του, κι έβαλε τα γέλια.

«Μα το Λιοντάρι, ποντικός είναι! Εξοχότατε κύριε Ποντικέ, χαίρω πολύ για τη γνωριμία. Τιμή μου να συναντήσω τόσο γενναίο ζώο.»

«Σας προσφέρω τη φιλία μου, Λογιότατε» τσίριξε ο Ριπιτσιπιτσιπ. «Κι όποιος Νάνος –ή Γίγαντας– του στρατού δε σας απευθύνει το λόγο με τη γλώσσα που σας αρμόζει, θα 'χει να κάνει με το σπαθί μου.»

«Δεν έχουμε καιρό για μασκαριλίκια» πετάχτηκε ο Στριμαρίκ. «Λοιπόν, τι λέτε; Μάχη ή υποχώρηση;»

«Μάχη, αν χρειαστεί» είπε ο Καλοβολίκ. «Όμως δεν είμαστε έτοιμοι ακόμη, κι ο τόπος δεν είναι κατάλληλος για να οχυρωθούμε.»

«Δε μ' αρέσει καθόλου η ιδέα της φυγής» είπε ο Κασπιανός.

«Ν' αγιάσει το στόμα σας, Μεγαλειότατε!» φώναξαν οι Στρουμπουλές Αρκούδες. «Ό,τι κι αν κάνουμε, ας μην το κάνουμε τρέχοντας. Νηστικό αρκούδι δεν τρέχει –αλλά ούτε και ταϊσμένο!»

«Όποιος τρέχει πρώτος, τρέχει καλύτερα» είπε ο Κένταυρος. «Γιατί να διαλέξει ο εχθρός τη θέση μας και να μην τη διαλέξουμε μόνοι μας; Ελάτε να δρούμε το κατάλληλο σημείο.»

«Σωστά, πολύ σωστά» είπε ο Μανιταροπούλης.

«Ναι, αλλά πού να πάμε;» ρώτησαν κάμποσες φωνές.

«Μεγαλειότατε» είπε ο Δόκτωρ Κορνήλιος, «και σεις τα άλλα πλάσματα, ακούστε: νομίζω πως πρέπει να φύγουμε κατά την ανατολή, να κατηφορίσουμε το ποτάμι και να κρυφτούμε στα μεγάλα δάση. Οι Τελμαρινοί τη φοβούνται εκείνη την περιοχή. Πάντα την έτρεμαν τη θάλασσα κι ό,τι θα 'ρχόταν απ' τη θάλασσα, γι' αυτό άφησαν τα δάση να θεριέψουν. Αν αληθεύουν οι αρχαίες παραδόσεις, το Κάιρ Πάραδελ βρισκόταν στις εκβολές του ποταμού. Όλη η γύρω περιοχή είναι φιλική για μας και μισητή στους εχθρούς μας. Πάμε στον Τύμβο του Ασλάν!»

«Στον Τύμβο του Ασλάν;» είπαν ένα σωρό φωνές. «Τι 'ν' αυτό;»

«Βρίσκεται στην άκρη των Μεγάλων Δασών, είναι ένα πελώριο μνημείο που ύψωσαν οι Ναρνιανοί σε πολύ παλιούς καιρούς. Ο τόπος είναι μαγεμένος, γιατί κρατούσε, κι ίσως κρατάει ακόμη, μια μαγική Πέτρα. Ο Τύμβος είναι κούφιος από μέσα, γεμάτος στοές και σπηλιές υπόγειες, και στην κεντρική σπηλιά βρίσκεται η Πέτρα. Μέσα στον Τύμβο υπάρχει

χώρος για τα εφόδιά μας και για όσους χρειαστούν στέγη, επειδή είναι μαθημένοι να ζουν κάτω απ' τη γη. Οι υπόλοιποι θα κρυφτούμε στο δάσος. Αν μας στριμώξουν, όλοι, εκτός από τον αξιότιμο Γίγαντα, μπορούμε να υποχωρήσουμε στον Τύμβο, όπου δε θα κινδυνεύουμε από τίποτα —εκτός ίσως απ' την πείνα.»

«Ευτυχώς που έχουμε ανάμεσά μας κι έναν μορφωμένο» είπε ο Μανιταροπούλης, αλλά ο Καλοβολίκ μουρμούρισε κάτω απ' τα γένια του: «Βύθια-μύθια-κουτορνίθια! Οι αρχηγοί δεν πρέπει να σκέφτονται τα παραμύθια, αλλά τα όπλα και τις νίκες». Όλοι όμως δέχτηκαν την πρόταση του Κορνήλιου, και την ίδια νύχτα, μισή ώρα αργότερα, είχαν ξεκινήσει. Και πριν ανατείλει ο ήλιος, έφταναν κιόλας στον Τύμβο του Ασλάν.

Σ' έπιανε δέος σ' εκείνο τον τόπο. Ήταν ένας στρογγυλός πράσινος λόφος στην κορφή ενός άλλου λόφου, που τα δέντρα τον είχαν πνίξει από καιρό, κι άφηναν ακάλυπτη μόνο τη χαμηλή πορτούλα που οδηγούσε στα σπλάχνα του. Μέσα, οι στοές ήταν σωστός λαβύρινθος, χωρίς αρχή και τέλος, κι οι τοίχοι κι η οροφή τους ήταν ντυμένοι με λείες πέτρες, και πάνω στις πέτρες, μέσα στο μισόφωτο, ο Κασπιανός ξεχώρισε παράξενα σύμβολα και σχέδια σαν κουλουριασμένα φίδια, και κάθε τόσο ένα ζωγραφιστό Λιοντάρι. Όλα έμοιαζαν ν' ανήκουν σε μια Νάρνια πολύ πιο παλιά από τη Νάρνια που του 'λεγε η παραμύθια του.

Κι όταν πια είχαν εγκαταστήσει το στρατηγείο τους μέσα κι έξω απ' τον Τύμβο, η τύχη γύρισε εναντίον τους. Η εμπροσθοφυλακή του βασιλιά Μιράζ δεν άργησε ν' ανακαλύψει το κρησφύγετό τους, κι ο στρατός του έφτασε ως το δάσος. Και όπως συμβαίνει συ-

χνά, ο στρατός αποδείχτηκε ισχυρότερος απ' ό,τι περιμέναν. Η καρδιά του Κασπιανού βούλιαξε βλέποντας τις ορδές να καταφτάνουν, και μόλο που οι άντρες του Μιράζ έτρεμαν τα δάση, πιο πολύ έτρεμαν την οργή του Μιράζ, κι έτσι, ακολουθώντας τον, προχώρησαν πολύ βαθιά μέσα στα δέντρα, και παραλίγο να φτάσουν στον Τύμβο του Ασλάν. Βέβαια, ο Κασπιανός και οι επιτελείς του έκαναν πολλές ηρωικές εξόδους στ' ανοιχτά, αλλά και πάλι, με τόσες μάχες που μαίνονταν μέρα νύχτα, ο στρατός του Κασπιανού δρέθηκε σε δύσκολη θέση.

Κι ήρθε μια νύχτα, που όλα είχαν πάει ανάποδα απ' το πρωί, κι η βροχή που έπεφτε όλη μέρα σταμάτησε με το σκοτάδι, και τη διαδέχτηκε φοβερή παγωνιά. Γιατί εκείνο το πρωί, ο Κασπιανός είχε δώσει τη μεγαλύτερη μάχη του, τη μάχη που θα έκρινε την τύχη των Ναρνιανών. Ο ίδιος, μαζί με τους περισσότερους Νάνους, θα χτυπούσε χαράματα τη δεξιά πτέρυ-

γα του εχθρού, και μόλις φούντωνε η σύγκρουση, ο Γίγαντας Ερχεταιμπόρας, μαζί με τους Κενταύρους και τα πιο άγρια ζώα, θα χιμούσε από άλλη μεριά για ν' αποκόψει τη δεξιά πτέρυγα απ' την υπόλοιπη στρατιά. Μα τίποτα δεν έγινε σωστά. Κανείς δε βρέθηκε να προειδοποιήσει τον Κασπιανό (γιατί, απλούστατα, κανείς δεν το θυμόταν πια) πως οι Γίγαντες είναι κομμάτι αργόστροφοι. Κι ο καημένος ο Ερχεταιμπόρας, αν και γενναίος σαν λιοντάρι, ήταν τέλειος Γίγαντας από μυαλό. Όρμησε λάθος στιγμή κι από λάθος μεριά, κι οι στρατιώτες του, όπως κι οι στρατιώτες του Κασπιανού, αποδεκατίστηκαν, ενώ ο εχθρός δεν έπαθε σχεδόν τίποτα. Οι καλύτερες Αρκούδες πληγώθηκαν, ένας Κένταυρος ήταν βαριά τραυματίας, και ελάχιστοι Ναρνιανοί τη γλίτωσαν χωρίς να ματώσουν. Έτσι, ήταν για κλάματα η θλιβερή κομπανία που κούρνιασε κάτω απ' τα βρεμένα δέντρα, για να γευτεί το φτωχικό της δείπνο.

Ο Γίγαντας Ερχεταιμπόρας είχε βουλιάξει σε μαύρη δυστυχία, γιατί ήξερε πως το φταίξιμο ήταν δικό του. Καθόταν βουδός, κι έχυνε πελώρια δάκρυα, που μαζεύονταν στην άκρη της μύτης του κι έπειτα, μ' ένα βουερό «πλατς!», έσκαγαν πάνω στον καταυλισμό των Ποντικιών, που είχαν αρχίσει να ξεστοκοπιούνται και να νυστάζουν. Και τα Ποντίκια πηδούσαν πάνω, τινάζοντας το νερό απ' τ' αυτάκια τους, κι έστυβαν τις μουσκεμένες κουδέρτες τους και ρωτούσαν το Γίγαντα με τσιριχτές φωνούλες αν νόμιζε πως τους χρειαζόταν κι άλλο λούσιμο εκτός απ' τη βροχή. Κι έπειτα ξυπνούσαν κι άλλα πλάσματα, και φώναζαν στα Ποντίκια πως τα ήθελαν για εμπροσθοφυλακή κι όχι για χορωδία, και παρακαλούμε πολύ βουλώστε το για να κοιμηθούμε. Κι ο Ερχεταιμπόρας

απομακρυνόταν στα δάχτυλα για να βρει άλλη θέση και να κλάψει με την ησυχία του, κι όλο και κάποια ουρά πατούσε κατά λάθος, και στο τέλος κάτι (μια αλεπού, είπαν αργότερα) τον δάγκωσε. Κι έτσι χάθηκε και το τελευταίο ίχνος ψυχραιμίας.

Όμως στη μυστική και μαγική αίθουσα, στην καρδιά του Τύμβου, ο Βασιλιάς Κασπιανός συνεδρίαζε μαζί με τον Κορνήλιο, τον Ασδό, τον Στριμαρίκ και τον Καλοβολίκ. Χοντρές κολόνες, πανάρχαιες, υπέροχα σκαλισμένες, κρατούσαν την οροφή. Και στη μέση βρισκόταν η Πέτρα —ένα πέτρινο τραπέζι, σκισμένο στα δύο, γεμάτο με σύμβολα που, παλιά, θα 'ταν κάποια γραφή, μόνο που έπειτα από τόσους αιώνες βροχής και ανέμων και χιονιού, ήταν πια μισοσθνημένη, γιατί το Πέτρινο Τραπέζι είχε μείνει χρόνια και χρόνια στην κορφή του λόφου, πολύ πριν χτιστεί ο Τύμβος και το σκεπάσει. Το Τραπέζι δεν το

χρησιμοποίησαν, ούτε κάθισαν γύρω του, γιατί ήταν όπως είπαμε μαγικό, και δεν προσφερόταν για συνηθισμένες χρήσεις. Είχαν καθίσει σε κούτσουρα, λίγο πιο πέρα, κι ανάμεσά τους έβαλαν ένα χοντροκομμένο ξύλινο τραπέζι. Πάνω του, ένα πήλινο λυχνάρι φώτιζε τα χλωμά τους πρόσωπα κι έριχνε πελώριους ίσκιους στον τοίχο.

«Αφού η Μεγαλειότης σου πρέπει να χρησιμοποιήσει κάποτε το Κέρας» είπε ο Μανιταροπούλης, «νομίζω πως ήρθε η ώρα.» Φυσικά, ο Κασπιανός τους είχε φανερώσει εδώ και μερικές ημέρες τι θησαυρό κρατούσε.

«Δε λέω, βρισκόμαστε σε δύσκολη θέση» είπε ο Κασπιανός, «αλλά δεν ξέρω αν είναι η δυσκολότερη. Κι αν παρουσιαστεί ακόμα μεγαλύτερη ανάγκη και το 'χουμε χαραμίσει από τώρα;»

«Έτσι όπως πάμε» πετάχτηκε ο Στριμαρίκ, «η Μεγαλειότης σου δε θα το χρησιμοποιήσει ποτέ!»

«Συμφωνώ απόλυτα» είπε ο Δόκτωρ Κορνήλιος.

«Εσύ τι λες, Καλοβολίκ;» ρώτησε ο Κασπιανός.

«Α, εγώ» είπε ο Κόκκινος Νάνος, που παρακολουθούσε τη συζήτηση χωρίς να του καίγεται καρφί, «όπως ξέρει η Μεγαλειότης σου, λέω πως είναι τρίχες κατσαρές και το Κέρας, κι αυτή η σπασμένη πέτρα, κι ο Μεγάλος Βασιλιάς Πέτρος, και το Λιοντάρι ο Ασλάν. Κι είτε το χρησιμοποιήσει η Μεγαλειότης σου το Κέρας είτε όχι, το ίδιο μου κάνει. Απλώς, επιμένω να μην πούμε τίποτα στο στρατό, γιατί θα 'ναι ολέθριο να του δώσουμε ελπίδες για μαγικές βοήθειες, και να τον απογοητεύσουμε οικτρά, πράγμα που θα γίνει οπωσδήποτε!»

«Τότε, στ' όνομα του Ασλάν, θα φυσήξω το Κέρας της Βασίλισσας Σουζάνας» είπε ο Κασπιανός.

«Υπάρχει όμως κάτι, Αφέντη μου» είπε ο Δόκτωρ Κορνήλιος, «πού πρέπει να εξασφαλιστεί. Ακόμα δεν ξέρουμε τι λογής θα είναι η βοήθεια. Μπορεί το Κέρας να καλέσει τον Ασλάν από τη θάλασσα, αλλά μου φαίνεται πιθανότερο να καλέσει τον Πέτρο, το Μεγάλο Βασιλιά, και τα παντοδύναμα αδέρφια του από το ένδοξο παρελθόν. Είτε έτσι είτε αλλιώς, και πάλι δεν είμαστε σίγουροι πως η βοήθεια θα 'ρθει εδώ που βρισκόμαστε...»

«Έχεις απόλυτο δίκιο» είπε ο Καλοβολίκ.

«Νομίζω» συνέχισε ο σοφός δάσκαλος, «πως θά 'ρθει σε κάποιο Αρχαίο Μέρος της Νάρνια. Το πιθανότερο μάλιστα είναι να 'ρθει εδώ, γιατί ο Τύμβος είναι το αρχαιότερο και το πιο μαγικό απ' όλα τα Αρχαία Μέρη. Υπάρχουν όμως κι άλλες δυο εκδοχές. Η πρώτη είναι η Ερημιά του Φανοστάτη, πάνω απ' το ποτάμι, στα δυτικά του Φράγματος των Καστόρων, απ' όπου πρωτομπήκαν στη Νάρνια τα Βασιλικά Παιδιά, όπως λέει η παράδοση. Η δεύτερη είναι οι εκβολές του ποταμού, όπου έστεκε άλλοτε το κάστρο του Κάιρ Πάραβελ. Κι αν έρθει ο Ασλάν αυτοπροσώπως, εκεί θα 'ναι πιθανότερο να τον συναντήσουμε, γιατί οι παλιές ιστορίες λένε πως είναι γιος του Αυτοκράτορα Πέρα απ' τη Θάλασσα, κι από τη θάλασσα θα περάσει. Θα 'θελα να στείλουμε αγγελιοφόρους και στις δυο μεριές, στην Ερημιά του Φανοστάτη και στις εκβολές του ποταμού, για να τον –ή να τους– δεχτούμε.»

«Τα 'λεγα εγώ, δεν τα 'λεγα;» μουρμούρισε ο Καλοβολίκ. «Με τέτοιες βλακείες, όχι βοήθεια δε θά 'ρθει, αλλά θα χάσουμε από πάνω και δυο πολεμιστές!»

«Δάσκαλε, εσείς ποιον θα στέλνατε;» ρώτησε ο Κασπιανός.

«Οι Σκίουροι είναι ό,τι πρέπει για να διασχίσουν αθέατοι τα εδάφη του εχθρού» είπε ο Μανιταροπούλης.

«Οι Σκίουροι δεν είναι πολλοί» πετάχτηκε ο Στριμαρίκ, «και όλοι ανεξαιρέτως είναι επιπόλαιοι. Μόνο σ' έναν θα εμπιστευόμουν τέτοια δουλειά: στην Κλαροτρεχαλίτσα».

«Ωραία, να πάει η Κλαροτρεχαλίτσα» είπε ο Βασιλιάς Κασπιανός. «Ποιος θα 'ναι ο δεύτερος αγγελιοφόρος; Ξέρω πως θες να πας εσύ, καλέ μου Μανιταροπούλη, αλλά δεν είσαι γρήγορος. Ούτε κι εσείς, δάσκαλε.»

«Εγώ δεν πάω πουθενά!» είπε ο Στριμαρίκ. «Πήξαμε στους Ανθρώπους και στα Ζώα εδώ χάμω, και πρέπει κάποιος να 'χει το νου του για να μην καταπατηθούν τα δικαιώματα των Νάνων.»

«Κούκοι, κουκιά και κουκουνάρια!» φώναξε ο Καλοβολίκ, έξαλλος απ' το θυμό. «Έτσι μιλάνε στο Βασιλιά τους; Εμένα στείλε, Αφέντη, θα πάω εγώ!»

«Νόμιζα πως δεν πίστευες στο Κέρας...» είπε ο Κασπιανός.

«Και βέβαια δεν πιστεύω, Μεγαλειότατε, αλλά αυτό δεν έχει καμιά σημασία. Καλύτερα να σκοτωθώ κυνηγώντας αγριόχηνες, παρά να μείνω να πεθάνω εδώ. Κι ύστερα, είσαι Βασιλιάς μου, και ξέρω πως άλλο να δίνει κανείς συμβουλές, κι άλλο να δέχεται διαταγές. Τη συμβουλή μου σου την είπα. Τώρα ήρθε η ώρα να εκτελέσω τη διαταγή σου.»

«Καλοβολίκ, δε θα το ξεχάσω ποτέ» είπε ο Κασπιανός. «Να φωνάξει κάποιος την Κλαροτρεχαλίτσα. Και τότε να φυσήξω το Κέρας;»

«Στη θέση σας, Μεγαλειότατε, θα περίμενα την ανατολή του ήλιου» είπε ο Δόκτωρ Κορνήλιος. «Κα-

μιά φορά, η ανατολή παίζει σημαντικό ρόλο στη Λευκή Μαγεία.»

Λίγο αργότερα, έφτασε η Κλαροτρεχαλίτσα και της εξήγησαν τι έπρεπε να κάνει. Και καθώς, σαν τους περισσότερους Σκίιους, ήταν γενναία και ορμητική και δυναμική και ενθουσιώδης και φιγουρατζού, κόντεψε να πάρει δρόμο πριν τελειώσουν οι εξηγήσεις. Την Κλαροτρεχαλίτσα την έστειλαν στην Ερημιά του Φανοστάτη, κι ο Καλοβολίκ ανέλαβε τη μικρότερη διαδρομή, ως τις εκβολές του ποταμού. Οι δυο αγγελιοφόροι έφαγαν διαστικά, και ξεκίνησαν φορτωμένοι ευχαριστίες και ευχές από το Βασιλιά, τον Ασδό και τον Κορνήλιο.

Πώς έφυγαν απ' το νησί

«Κι έτσι» είπε ο Καλοβολίκ (γιατί, όπως θα μαντέψατε, αυτός έλεγε τόση ώρα την ιστορία στα τέσσερα παιδιά, θρονιασμένος στα χορτάρια της ρημαγμένης αίθουσας του Κάιρ Πάραβελ), «κι έτσι, έβαλα ένα ξεροκόμματο στην τσέπη, άφησα όλα μου τα όπλα εκτός απ' το μαχαίρι μου, και πριν χαράξει, πήρα δρόμο. Έτρεχα, έτρεχα, έτρεχα, ώρες πολλές, όταν άξαφνα ακούω έναν ήχο, που όμοιο του δεν είχα ξανακούσει όλη μου τη ζωή. Αχ, ποτέ δε θα τον ξεχάσω αυτόν τον ήχο! Γέμισε όλο τον αέρα, κι ήτανε φοβερός σαν κεραυνός, και μαζί μακρόσυρτος, δροσερός και γλυκός σαν μουσική πάνω απ' τα νερά, και τόσο δυνατός, που τράνταξε τα δάση. Κι είπα μέσα μου, “Αν δεν είναι το Κέρας, εμένα να με πεις κουνέλι”. Κι αμέσως μετά αναρωτήθηκα τι περίμενε ο Βασιλιάς και δεν το 'χε φουσήξει τόση ώρα...»

«Τι ώρα ήταν;» ρώτησε ο Έντμουντ.

«Εννιά με δέκα το πρωί» είπε ο Καλοβολίκ.

«Την ώρα που περιμέναμε στο σιδηροδρομικό σταθμό» είπαν μ' ένα στόμα τα τέσσερα παιδιά, και κοιτάχτηκαν με μάτια που έλαμπαν.

«Πες μας κι άλλο, σε παρακαλώ» είπε η Λούσυ στο Νάνο.

«Λοιπόν, όπως σας έλεγα, απόρησα για μια στιγμή, αλλά συνέχισα να τρέχω μ' όλη μου τη δύναμη. Έτρεχα όλη νύχτα –κι έπειτα, πάνω που άρχιζε να χαράζει, έκανα μια βλακεία, που ούτε Γίγαντας να 'μουννα! Έκοψα δρόμο απ' τα λιβάδια, για ν' αποφύγω μια μεγάλη καμπή του ποταμού, και με τσακώσανε. Όχι στρατιώτες, αλλά ένας βλάκας, γερο-καυχησιάρης φρούραρχος σε κάποιο κάστρο, το τελευταίο οχυρό του Μιράζ προς τη μεριά της θάλασσας. Περιττό να σας πω ότι δεν άκουσαν ούτε μισή αλήθεια απ' το στόμα μου: είμαι Νάνος, κι αυτό φτάνει. Πάντως –φύκια, φιστίκια κι αστακοί!– ευτυχώς που ήταν τόσο βλάκας και φαντασμένος ο φρούραρχος, ειδαλλιώς θα μ' είχε σουβλίσει επί τόπου. Δεν του άρεσαν όμως οι συνοπτικές διαδικασίες, και προτίμησε να με στείλει “στα φαντάσματα”, γιατί αυτή η τιμωρία έκανε περισσότερο μπούγιο. Κι έπειτα, η δεσποσύνη από δω (κι έδειξε τη Σούζαν) ανέλαβε τα υπόλοιπα με το τόξο της. Ωραία δολή, μα τα γένια μου, το καλό να λέγεται! Να με, λοιπόν, χωρίς πανοπλία, γιατί μου την πήρανε.» Χτύπησε την πίπα του κι άρχισε να την ξαναγεμίζει.

«Τώρα εξηγούνται όλα» είπε ο Πήτερ. «Ώστε το κέρασ... το δικό σου κέρασ, Σούζαν, μας ξεσήκωσε απ' το παγκάκι του σταθμού χτες το πρωί! Δεν το χωράει ο νους μου...»

«Θα το χωρέσει» είπε η Λούσυ, «αν πιστεύεις έστω και λιγάκι στα μάγια. Πόσες ιστορίες ξέρεις με μάγια

που ξεσήκωσαν ανθρώπους από κάποιο μέρος, ή από κάποιον κόσμο, και τους κουβάλησαν αλλού; Θυμάσαι τις *Χίλιες και Μια Νύχτες*; Ο μάγος καλεί το τζίνι, και το τζίνι έρχεται. Έτσι μας κάλεσαν κι εμάς. Και ήρθαμε.»

«Ναι» είπε ο Πήτερ, «αλλά εδώ το πράγμα αλλάζει. Στα παραμύθια, αυτός που καλεί βρίσκεται στον δικό μας κόσμο. Κανένας δεν κάθισε να σπαζοκεφαλιάσει ποτέ από πού έρχεται το τζίνι.»

«Εγώ πάντως αισθάνομαι σαν τζίνι!» γέλασε ο Έντμουντ. «Ε, λοιπόν, είναι περίεργο να μαθαίνεις πως σου σφύριξαν κι έτρεξες! Χειρότερο κι απ' αυτό που λέει ο μπαμπάς, πως ζούμε στο έλεος του τηλεφώνου.»

«Ναι, αλλά εμάς μας αρέσει που ήρθαμε» είπε η Λούσυ. «Μας κάλεσε ο Ασλάν.»

«Εγώ να πηγαίνω» μουρμούρισε ο Νάνος. «Πρέπει να γυρίσω στο Βασιλιά Κασπιανό, να του πω ότι δεν ήρθε βοήθεια.»

«Δεν ήρθε;» είπε η Σούζαν. «Κι εμείς τι παριστάνουμε εδώ; Τα μάγια έπιασαν!»

«Μμ... ναι... βέβαια... το βλέπω...» τα μάσησε ο Νάνος, που μάλλον θα είχε βουλώσει η πίπα του, γιατί δάλλθηκε να την καθαρίζει σχολαστικά. «Πάντως... θέλω να πω... Δηλαδή...»

«Μα δεν κατάλαβες ποιοι είμαστε;» φώναξε η Λούσυ. «Τόσο βλάκας είσαι;»

«Πρέπει να 'στε τα τέσσερα παιδιά απ' τις παλιές ιστορίες» είπε ο Καλοβολίκ, «και, φυσικά, χαίρω πολύ για τη γνωριμία, καταγοητευμένος... Όμως... και ελπίζω να μη με παρεξηγήσετε...» Και κόμπιασε πάλι.

«Πες το να τελειώνουμε!» μπήκε στη μέση ο Έντμουντ.

, «Να... και μη προς κακοφανισμόν σας... Ξέρετε, ο Βασιλιάς, ο Μανιταροπούλης και ο Δόκτωρ Κορνήλιος περίμεναν... καταλαβαίνετε... βοήθεια. Για να το θέσω διαφορετικά: σας φαντάζονταν μεγάλους πολεμιστές. Δε λέω, εμείς τ' αγαπάμε πολύ τα μικρά παιδάκια, όμως σε τέτοιες κρίσιμες ώρες, εν καιρώ πολέμου... Ελπίζω να καταλαβαίνετε...»

«Θες να πεις πως δε σας κάνουμε;» φώναξε ο Έντμουντ ανάδοντας.

«Παρακαλώ, δεν ήθελα να σας θίξω» είπε διαστικά ο Νάνος. «Μικροί μου φίλοι, σας διαβεβαιώ...»

«Μικρό είν' το μάτι σου!» τον έκοψε ο Έντμουντ και πετάχτηκε πάνω. «Δηλαδή, δεν πιστεύεις πως νικήσαμε στη Μάχη της Βερούνα; Πρόσεξε πώς μιλάς, γιατί θα...»

«Ψυχραιμία» είπε ο Πήτερ. «Πρώτα να του δώσουμε άλλη πανοπλία, ν' αρματωθούμε κι εμείς, κι έπειτα δλέπουμε...»

«Μα τι νόημα έχει...» πήγε να πει ο Έντμουντ, και η Λούσυ του ψιθύρισε στ' αυτί: «Καλύτερα ν' ακούσουμε τον Πήτερ. Αυτός είναι ο Μεγάλος Βασιλιάς, το ξέχασες; Κάτι πρέπει να 'χει στο νου του». Κι έτσι ο Έντμουντ συμφώνησε, και στο φως του φακού τα τέσσερα παιδιά κι ο Νάνος κατέβηκαν πάλι τις σκάλες και δρέθηκαν στο παγερό σκοτάδι και στα σκονισμένα μεγαλεία του θησαυροφυλάκιου.

Τα μάτια του Καλοβολίκ γυάλισαν μόλις αντίκρισε το θησαυρό που δρισκόταν στα ράφια. Σηκώθηκε στις μύτες των ποδιών του για να δλέπει καλύτερα, και μουρμούρισε: «Αυτά εδώ δεν πρέπει να τα δει ποτέ ο Στριμαρίκ! Ποτέ των ποτών!» Δε δυσκολεύτηκαν να του δρουν πανοπλία για Νάνο, κι έπειτα σπαθί, κράνος, ασπίδα, τόξο και μια φαρέτρα γεμάτη

δέλη. Το κράνος ήταν μπρούντζινο, στολισμένο με ρουμπίνια, και η λαβή του σπαθιού από ατόφιο χρυσάφι. Τέτοιοι πλούτοι ούτε τον είχε ξαναδεί ούτε τον είχε ξαναγγίξει στη ζωή του ο Καλοβολίκ. Φόρεσαν και τα παιδιά πανοπλίες και κράνη, και δόρηκαν σπαθί και ασπίδα για τον Έντμουντ κι ένα τόξο για τη Λούσυ, γιατί ο Πήτερ και η Σούζαν κρατούσαν ήδη τα δώρα τους. Και καθώς ξανανέβαιναν τις σκάλες, κουδουνίζοντας μες στην αρματωσιά τους, έμοιαζαν κι ένιωθαν σωστοί Ναρνιανοί, κι όχι μαθητούδια. Τα δυο αγόρια έμειναν λίγο πίσω, και φαίνεται πως κάποιο σχέδιο κουδέντιαζαν. Η Λούσυ άκουσε τον Έντμουντ που έλεγε: «Όχι, άσ' το σε μένα. Πιο πολύ θα χαρεί αν νικήσω, παρά θα ζημιωθούμε αν νικηθώ».

«Καλά τότε» συμφώνησε ο Πήτερ.

Κι όταν ξαναδγήκαν στο φως της μέρας, ο Έντμουντ στράφηκε και είπε μελιστάλαχτα στο Νάνο: «Θέλω να σας ζητήσω μια χάρη. Τα μικρά παιδιά, σαν κι εμάς, σπάνια έχουν την τύχη να γνωρίσουν έναν μεγάλο πολεμιστή σαν την αφεντιά σας. Μου παραχωρείτε έναν μικρό αγώνα ξιφασκίας; Θα σας ήμουν ευγνώμων!»

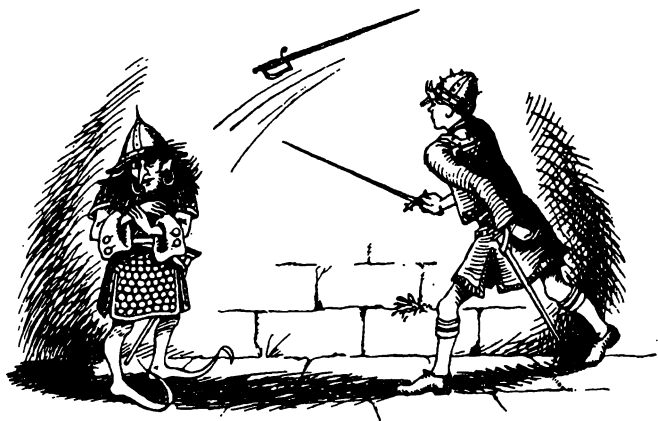
«Τι λες, παιδάκι μου;» είπε ο Καλοβολίκ. «Τα σπαθιά είναι αληθινά, δεν αστειεύονται.»

«Το ξέρω» είπε ο Έντμουντ, «αλλά θα κρατήσουμε αποστάσεις ασφαλείας –κι ύστερα, είμαι βέβαιος, ένας μαιτρ σαν κι εσάς θα μπορέσει να με αποπλίσει χωρίς να μου κάνει ούτε γρατζουνιά.»

«Πολύ επικίνδυνο παιχνίδι» είπε ο Καλοβολίκ, «αλλά αφού το θέτεις έτσι, δεν μπορώ να σου χαλάσω χατίρι.»

Τα δυο σπαθιά δγήκαν την ίδια στιγμή, κι οι άλλοι

τρεις πήδηξαν απ' το βάθρο και στάθηκαν να παρακολουθήσουν από κάτω. Ήταν σπουδαίο θέαμα, όχι σαν τις ψεύτικες μονομαχίες που βλέπετε στο θέατρο, ούτε καν σαν τους αγώνες ξιφασκίας στα γυμναστήρια, που είναι κάπως πιο υποφερτοί. Εδώ γινόταν κανονική μάχη με πλατιά σπαθιά. Σε τέτοιες περιπτώσεις, στόχος είναι πάντα τα πόδια του αντιπάλου, γιατί δεν τα προστατεύει η πανοπλία. Κι όταν ο αντίπαλος σου σημαδεύει τα πόδια, πρέπει να πηδάς πάνω απ' το σπαθί. Ο Νάνος βρισκόταν σε πλεονεκτική θέση, γιατί ο Έντμουντ, σαν πιο ψηλός, αναγκαζόταν να σκύβει. Κι είναι βέβαιο πως, αν ο Έντμουντ τα 'δαζε με τον Καλοβολίικ μια μέρα πριν, δεν είχε πιθανότητα να νικήσει. Όμως ο αέρας της Νάρνια είχε αρχίσει να τον αλλάζει, απ' την πρώτη στιγμή που έφτασαν στο νησί, κι όσο ξαναθυμόταν τις παλιές μάχες, τα χέρια του έβρισκαν την αλλοτινή τους επιδεξιότητα: ήταν και πάλι ο Βασιλιάς Εδμόνδος. Οι δυο μονομάχοι έκαναν γύρους αλλάζοντας σπαθιές, κι η Σούζαν φώναζε κάθε τόσο: «Αχ! Αχ!

Προσέξτε!» Κι άξαφνα, τόσο άξαφνα, που κανέναν δεν είδε πώς έγινε —εκτός απ' τον Πήτερ, που ήξερε το κόλπο— ο Έντμουντ έστριψε το σπαθί του, και το σπαθί του Νάνου πέταξε ψηλά στον αέρα, κι ο Καλοβολίκ βρέθηκε να κουνάει πέρα δώθε το άδειο χέρι του, σαν να κρατούσε αόρατη μπαγκέτα!

«Ελπίζω να μη σε χτύπησα, Μικρέ Μου Φίλε» είπε ο Έντμουντ λαχανιασμένος, ξαναβάζοντας το σπαθί του στο θηκάρι.

«Κατάλαβα» είπε ξερά ο Νάνος. «Χρησιμοποίησες ένα κόλπο που εγώ δεν το ήξερα.»

«Πολύ σωστά» είπε ο Πήτερ. «Ακόμη κι ο καλύτερος ξιφομάχος του κόσμου μπορεί ν' αφοπλιστεί από ένα κόλπο που δεν ξέρει. Το δίκαιο όμως είναι ν' αφήσουμε τον Καλοβολίκ να δοκιμάσει την τύχη του σε κάτι άλλο. Τι λες; Δεν παραδγαίνεις στο σημάδι με την αδερφή μου; Στο τόξο δε χωράνε κόλπα...»

«Παλιόπαιδα!» γκρίνιαξε ο Νάνος. «Τώρα κατάλαβα. Λέτε να μην είδα με τα μάτια μου τι σημάδι ξέρει, έπειτα απ' ό,τι έγινε το πρωί; Τέλος πάντων, εντάξει.» Είχε μουτρώσει, αλλά τα μάτια του γυάλιζαν, γιατί ήταν ο πρώτος κι ο καλύτερος τοξότης του λαού των Νάνων.

Κατέβηκαν λοιπόν κι οι πέντε στο προαύλιο.

«Τι στόχο δάζουμε;» ρώτησε ο Πήτερ.

«Εκείνο εκεί το μήλο, που κρέμεται στο κλαρί πάνω απ' τα τείχη» είπε η Σούζαν.

«Σύμφωνοι» είπε ο Καλοβολίκ. «Ποιο ακριβώς λες, μικρή μου; Εκείνο το κιτρινωπό, στη μέση της ασίδας;»

«Όχι, όχι, το άλλο» είπε η Σούζαν, «το κόκκινο, που είναι ψηλά, στις πολεμίστρες...»

Ο Νάνος στραβομουτσούνιασε. «Από δω κάτω, πιο

πολύ με κεράσι μοιάζει, παρά με μήλο» μουρμούρισε, αλλά φωναχτά δεν είπε τίποτα.

Έστριψαν ένα νόμισμα για να δούνε ποιος θα ρίξει πρώτος (προς μεγάλη έκπληξη του Καλοβολίκ, που δεν ήξερε τι θα πει κορόνα-γράμματα), κι η Σούζαν έχασε. Θα 'ριχναν απ' την κορφή της σκάλας που οδηγούσε στη μεγάλη αίθουσα, κι απ' τον τρόπο που πήρε θέση ο Νάνος, κι από το πώς έπιασε το τόξο, φάνηκε πως ήξερε καλά τη δουλειά του.

Τουάνγκ! βούιξε η χορδή. Ήταν σπουδαία βολή. Το μηλαράκι τρεμούλιασε απ' τον αέρα του βέλους, κι ένα φύλλο έπεσε θροίζοντας. Έπειτα ανέδθηκε η Σούζαν κι ετοίμασε το τόξο της. Καθόλου δεν τη φχαριστιόταν αυτή τη μονομαχία —όχι πως φοβόταν μην αστοχήσει, αλλά να, είχε καλή καρδιά, και δεν άντεχε να νικήσει το Νάνο που ήταν ήδη νικημένος. Ο Νάνος την κοίταζε προσεχτικά καθώς η Σούζαν τέντωνε το τόξο ως το αντί της. Την άλλη στιγμή, μ' έναν μαλακό γδούπο που ακούστηκε καθαρά μες στη σιγαλιά, το μήλο έπεφτε στα χόρτα, τρυπημένο πέρα πέρα απ' το βέλος της.

«Μπράβο, Σούζαν!» φώναξαν τα παιδιά.

«Η δική σου βολή ήταν καλύτερη» είπε η Σούζαν στο Νάνο, «αλλά φύσηξε αέρας την ώρα που έριχνες.»

«Όχι δα! Δε φύσηξε καθόλου» είπε ο Καλοβολίκ, «κι άσε τις ευγένειες. Όταν υπάρχει τίμια νίκη, η αλήθεια να λέγεται. Εδώ, να φανταστείς, τέντωσα το χέρι μου χωρίς να με πονέσει το τραύμα...»

«Είσαι πληγωμένος;» ρώτησε η Λούσυ. «Πού; Για να δω!»

«Δεν είναι θέαμα για μικρά παιδιά» απάντησε κοφτά ο Καλοβολίκ, και την ίδια στιγμή δαγκώθηκε.

«Τι βλάκας που είμαι!» είπε.

«Αφού ο αδερφός σου είναι μεγάλος μονομάχος κι η αδερφή σου μεγάλη τοξότρια,

σίγουρα κι εσύ θα 'σαι σπου-

δαία γιατρίνα.» Κάθισε στα σκαλιά,

άνοιξε το θώρακά του, ξεκούμπωσε το

πουκάμισό του, κι αποκάλυψε ένα μπρά-

τσο μυώδες και μαλλιαρό, σαν μερικών

θαλασσινών, μόνο που αυτό εδώ είχε

διαστάσεις παιδικού μπράτσου. Ένας επίδεσμος

ήταν τυλιγμένος αδέξια στον ώμο του, κι η Λούσυ

τον ξετύλιξε. Η πληγή ήταν κακοφορμισμένη κι είχε

αρχίσει να πρήζεται. «Καημενούλη μου Καλοβολίκ»

είπε η Λούσυ, «τι τρομερό!» Κι έπειτα, πολύ προσε-

χτικά, έσταξε μια στάλα απ' το φίλτρο του μαγικού

της μπουκαλιού.

«Ε! Τι κάνεις εκεί;» φώναξε ο Καλοβολίκ, μα όσο

κι αν έστριβε το κεφάλι κι αλληθώριζε και παραμέρι-

ζε τη γενειάδα του, δεν κατάφερνε να δει τον ώμο

του. Τον ψαχούλεψε όμως καλά καλά, μπερδεύοντας

τα χέρια του με πολύ αστείο τρόπο, όπως παθαίνει

κανείς όταν προσπαθεί να ξυστεί σε μέρος που δε

φτάνει, κι έπειτα τίναξε το μπράτσο του, το σήκωσε

ψηλά, δοκίμασε τα μούσκουλά του, και στο τέλος

πετάχτηκε πάνω και φώναξε: «Γάντια, γίγαντες και

γιάντες! Το χέρι μου είναι γερό. Γιατρεύτηκε!» Κι

αμέσως, σαν κάτι να θυμήθηκε, έβαλε τα γέλια και

πρόσθεσε: «Ποπό, ρεζιλίκι που έπαθα! Σήμερα ντρό-

πιασα όλο το λαό των Νάνων! Ελπίζω να μη με

παρεξηγήσατε, ε; Τα σέδη μου στις Μεγαλειότητές

σας, αφοσιωμένος δούλος σας. Επιτρέψτε μου να σας

ευχαριστήσω για τη ζωή μου, για την υγεία μου, για

το ωραίο πρόγευμα –και για το μαθηματάκι που μου δώσατε!»

Τα παιδιά απάντησαν παρακαλώ, και δεν πειράζει.

«Και τώρα» είπε ο Πήτερ, «αν είσαι αποφασισμένος να μας πιστέψεις...»

«Πώς δε σας πιστεύω!» είπε ο Νάνος.

«... δε μένει παρά να τρέξουμε στο Βασιλιά Κασιανό.»

«Μια ώρα αρχύτερα!» φώναξε ο Καλοβολίκ. «Με τις δλακείες μου, χάσαμε σχεδόν μια ώρα.»

«Απ' τα μέρη που ήρθες εσύ» είπε ο Πήτερ, «είναι για μας δυο μέρες δρόμος. Εμείς δεν μπορούμε να τρέχουμε μέρα νύχτα όπως οι Νάνοι.» Γύρισε έπειτα στους άλλους: «Ο Τύμβος του Ασλάν, που λέει ο Καλοβολίκ, πρέπει να 'ναι το Πέτρινο Τραπέζι. Αν θυμάμαι καλά, ήταν μιας μέρας δρόμος από κει ως τα Φιορδ της Βερούνα».

«Τη Γέφυρα της Βερούνα» τον διόρθωσε ο Νάνος.

«Στην εποχή μας δεν υπήρχε γέφυρα» είπε ο Πήτερ. «Κι έπειτα, απ' τη Βερούνα ως εδώ είναι άλλη μια μέρα και κάτι. Όταν πηγαίναμε με το πάσο μας, φτάναμε στο Κάιρ Πάραβελ τη δεύτερη μέρα το απόγευμα. Αν δάλουμε τα δυνατά μας, άντε να μας πάρει γύρω στη μιάμιση μέρα.»

«Μην ξεχνάτε πως τώρα τα δάση θέριεψαν» είπε ο Καλοβολίκ, «κι ο τόπος γέμισε εχθρούς.»

«Για σταθείτε» είπε ο Έντμουντ. «Είναι ανάγκη να πάρουμε τον ίδιο δρόμο απ' όπου ήρθε ο Μικρός Μας Φίλος;»

«Σας παρακαλώ, Μεγαλειότατε, αφήστε το δούλεμα, να χαρείτε ό,τι αγαπάτε» είπε ο Νάνος.

«Πολύ καλά» είπε ο Έντμουντ. «Μου επιτρέπει

να λέω σκέτα “Μι-Μι-Φι;”»

«Κόφτο, Έντμουντ» είπε η Σούζαν, «μην του κολλάς!»

«Δεν πειράζει, μικρή μου –δηλαδή... Μεγαλειότητά-τη» κρυφογέλασε ο Νάνος. «Η γλώσσα κόκαλα δεν έχει...»

(Από τότε κι έπειτα, τον φώναζαν πάντα Μιμιφή, ώσπου κάποια στιγμή ξέχασαν τι σημαίνουν τα αρχικά.)

«Όπως έλεγα» συνέχισε ο Έντμουντ, «δεν είναι ανάγκη να πάμε από τον ίδιο δρόμο. Αν τραβήξουμε νότια με τη δάρκα και φτάσουμε στο Γυαλοπόταμο, μπορούμε να τον ανηφορίσουμε κωπηλατώντας, κι έτσι θα φτάσουμε πίσω απ’ το Λόφο του Πέτρινου Τραπεζιού. Όσο είμαστε στο νερό, δεν έχουμε να φοβηθούμε τίποτα. Αν ξεκινήσουμε αμέσως, θα φτάσουμε στην πηγή του Γυαλοπόταμου πριν σκοτεινιάσει, θα κοιμηθούμε λίγο, και θα ’μαστε κοντά στον Κασπιανό αύριο τα χαράματα.»

«Μεγάλο πράμα να ξέρεις τις ακτές» είπε ο Καλοβολίκ. «Εμείς ούτε ακουστά δεν τον έχουμε το Γυαλοπόταμο.»

«Κι από φαΐ;» είπε η Σούζαν.

«Έχουμε μήλα» είπε η Λούσυ. «Άντε, ξεκινάτε. Ακόμα δεν κάναμε τίποτα, κι ας είμαστε δυο μέρες στη Νάρνια.»

«Πάντως εγώ το κασκέτο μου δεν το ξαναδίνω για ψαροκόφινο» είπε ο Έντμουντ.

Για σακούλι χρησιμοποίησαν το ένα απ’ τα αδιάδροχα, που το γέμισαν με μπόλικά μήλα. Έπειτα ήπιαν με την ψυχή τους απ’ το πηγάδι, γιατί ως το Γυαλοπόταμο δε θα ξανάβρισκαν γλυκό νερό, και κατέβηκαν στη δάρκα. Τα παιδιά ήταν λυπημένα που

ἔφευγαν ἀπὸ τοῦ Κάιρ Πάραδελ. Ἀκόμα κι ἐτσι ερειπωμένο, το ἔνωσαν σπίτι τους.

«Ὁ Μιμιφής στο τιμόνι» εἶπε ὁ Πήτερ. «Εγὼ με τον Ἐντμουντ στα κουπιά. Μισό λεπτό ὅμως. Καλύτερα νὰ δγάλουμε τοὺς θώρακες, γιατί θὰ σκάσουμε ἀπ' τὴ ζέστη. Τα κορίτσια στὴν πλώρη, γιὰ νὰ οδηγοῦν τὸν Μιμιφή που δὲν ξέρεי τὸ δρόμο. Πρέπει ν' ανοιχτούμε πολὺ, νὰ περάσουμε τὸ νησί.»

Και σε λίγο εἶχαν ἀφήσει πίσω τοὺς τὴν καταπράσινη ακτὴ τοῦ νησιού. Ἀκρωτήρια καὶ κόλποι ἐσθηναν στὸ βάθος, καὶ ἡ δάρκα σκαμπανέβαζε ἀπαλά στὸ κυματάκι. Γύρω τοὺς ἡ θάλασσα μεγάλωνε, σκουρογάλαζη στὰ δάθη τοῦ ὀρίζοντα, καὶ καταπράσινη γύρω ἀπ' τὴ δάρκα, γεμάτη φυσαλίδες. Μύριζε ἀλάτι, καὶ τίποτ' ἄλλο δὲν ἀκουγόταν, ἐκτός ἀπ' τὰ νερά που σκίζονταν, τὸ κύμα που ἐγλείφε τὰ πλευρά τῆς δάρκας, τὸ πλατσούρισμα τῶν κουπιῶν καὶ τοὺς ἀρμούς που ἐτριζαν. Ὁ ἥλιος ἐκαίγε.

Ἡ Λούσυ καὶ ἡ Σούζαν τὸ γλεντούσαν στὴν πλώρη. Ἐσκυδαν ἀπ' τὴν κουπαστὴ καὶ προσπαθοῦσαν νὰ βουτήξουν τὰ χέρια τοὺς στὴ θάλασσα, μα δὲν τὴν ἐφταναν ποτέ. Ἰσα κάτω φαινόταν ὁ βυθός, γεμάτος χλωμὴ ἄμμο, καὶ τόπους τόπους ἐδλεπες μπαλώματα ἀπὸ πορφυρά φύκια.

«Σαν τὸν παλιό καιρό» εἶπε ἡ Λούσυ. «Θυμόσαστε τὸ ταξίδι μας στὴν Τερεδινθία... καὶ στὴν Γκάλμα... καὶ στὰ Ἐφτά Νησιά... καὶ στὰ Νησιά τῆς Μοναξιάς;»

«Ἀχ, ναι» εἶπε ἡ Σούζαν, «καὶ τὴ γαλέρα μας, τὴν Κρυσταλλογναλένια, που εἶχε γι' ἀκρόπρωρο ἓνα κεφάλι κύκνου, καὶ στὰ πλευρά τῆς σκαλιστές φτερούγες!»

«Καὶ μεταξωτά πανιά, καὶ ἀσημένια φανάρια!»

«Και τους χορούς στο κατάστρωμα, και τις ορχήστρες!»

«Και τότε που κρύψαμε τους μουσικούς στα κατάρτια, κι έπαιζαν οι φλογέρες, σαν να κατέβαιναν απ' τον ουρανό!»

Σε λίγο, η Σούζαν πήρε το κουπί του Έντμουντ, κι ο Έντμουντ ήρθε κι έκατσε μπροστά, μαζί με τη Λούσυ. Το νησί είχε μείνει πολύ πίσω, και πλησίαζαν τώρα την ακτή, που ήταν έρημη και δασωμένη. Θα τους φαινόταν όμορφη κι έτσι, αν δεν τη θυμόντουσαν σε άλλες εποχές, ανοιχτή, γεμάτη ζέφυρους και χαρούμενους φίλους.

«Ουφ! Μεγάλο χαμαλίκι το κουπί!» γκρίνιαξε ο Πήτερ.

«Να το πάρω εγώ;» είπε η Λούσυ.

«Είσαι μικρή για τέτοια δουλειά» είπε κοφτά ο Πήτερ, όχι από τσατίλα, αλλά γιατί δεν του περρίσσευε δύναμη για πολλές κουβέντες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

Τι είδε η Λούσυ

Η Σούζαν και τα δυο αγόρια είχαν ξεθεωθεί στα κουπιά, πριν στρίψουν απ' το τελευταίο ακρωτήριο κι αρχίσουν ν' ανηφορίζουν το Γυαλοπόταμο, κι η Λούσυ είχε πονοκέφαλο έπειτα από τόσες ώρες στο λιοπύρι και στα νερά που άστραφταν. Ακόμα κι ο Καλοβολίκ παρακαλούσε μέσα του να τελειώνει το ταξίδι. Ο πάγκος δίπλα στο τιμόνι ήταν φτιαγμένος γι' ανθρώπους, όχι για Νάνους, και τα πόδια του δεν έφταναν στο κατάστρωμα, κι όλοι ξέρετε πόσο άβολα είναι να κάθεσαι έτσι, έστω και για δέκα λεπτά. Κι όσο κουράζονταν, έπεφτε το ηθικό τους. Ως τώρα, τα παιδιά σκέφτονταν μόνο πώς θα φτάσουν στον Κασπιανό. Ήταν όμως καιρός να αναρωτηθούν τι θα 'καναν μόλις τον βρουν, και πώς μια χούφτα Νάνοι και πλάσματα του δάσους μπορούσαν να νικήσουν ένα στρατό ενήλικων Ανθρώπων.

Το σούρουπο έπεφτε καθώς ανηφόριζαν αργά τις κορδέλες του Γυαλοπόταμου —ένα σούρουπο που δά-

θαινε όσο οι όχθες πλησίαζαν πιο κοντά η μια στην άλλη, και τα δέντρα έσμιγαν πάνω απ' τα κεφάλια τους. Γύρω τους βασίλευε απόλυτη σιγαλιά, και μόνο ο φλοίσβος της θάλασσας έσβηνε πέρα μακριά. Άκουγαν ακόμη και τα ρυάκια που κυλούσαν στο δάσος, και χύνονταν στο Γυαλοπόταμο.

Με τα πολλά, δγήκαν στην όχθη, κι ήταν τόσο κουρασμένοι, που δε σκέφτηκαν ν' ανάψουν φωτιά. Ως και τα μήλα που έφαγαν (αν και οι περισσότεροι δεν ήθελαν να ξαναδοούν μήλο, ούτε ζωγραφιστό), τους φάνηκαν καλύτερα από κάθε προσπάθεια για κυνήγι. Για κάμποσα λεπτά, δεν ακούστηκε άλλο εκτός απ' το μασούλισμά τους, κι έπειτα κουλουριάστηκαν πάνω στα βρύα και στα ξερά φύλλα, ανάμεσα σε τέσσερις μεγάλες οξιές.

Τους πήρε αμέσως ο ύπνος, όλους, εκτός από τη Λούσυ, που καθώς δεν ήταν τόσο κουρασμένη, δε βολευόταν με τίποτα -χώρια που είχε ξεχάσει πώς ροχαλίζουν οι Νάνοι! Στο τέλος, θυμήθηκε πως το καλύτερο γιατρικό για την αϋπνία είναι να μην προσπαθείς να κοιμηθείς, κι άνοιξε τα μάτια της. Απ' τα κενά των κλαριών και των φύλλων φαινόταν ένα κομμάτι του Γυαλοπόταμου κι ο ουρανός ψηλά. Η Λούσυ ανατρίχιασε. Επιτέλους, έπειτα από τόσους αιώνες ξανάδλεπε τα λαμπερά αστέρια της Νάρνια. Κάποτε τα γνώριζε καλύτερα από τ' αστέρια του δικού μας κόσμου, γιατί οι βασίλισσες της Νάρνια δεν κοιμούνται νωρίς, σαν τα παιδιά στην Αγγλία. Να τα, λοιπόν! Από κει που ήταν ξαπλωμένη, φαινόταν τρεις καλοκαιρινοί αστερισμοί: το Πλοίο, το Σφυρί κι η Λεοπάρδαλη. «Χρυσή μου Λεοπαρδαλίτσα» μουρμούρισε, και πλημύρισε από ευτυχία.

Όμως, αντί να νυστάξει, η Λούσυ ξυπνούσε όλο

και πιο πολύ, κι ήταν περίεργη αυτή η αϋπνία, σαν όνειρο μέσα σε βαθιά νύχτα. Ο Γυαλοπόταμος έφεγγε κι αστραποβολούσε, κι η Λούσυ κατάλαβε πως θα 'χε ανέβει ψηλά το φεγγάρι, μα δεν μπορούσε να το δει. Κι ολόγυρά της ένωθε το δάσος να ξυπνάει, όπως είχε ξυπνήσει κι εκείνη. Χωρίς να ξέρει γιατί, σηκώθηκε κι απομακρύνθηκε απ' τον καταυλισμό.

«Είναι υπέροχα!» είπε μόνη της. Όλα ήταν δροσερά κι ευωδιαστά. Ονειρεμένα αρώματα πλανιόντουσαν στον αέρα. Κάπου εκεί κοντά, ένα αηδόνι δοκίμασε τη φωνή του, σταμάτησε, ξαναδοκίμασε. Ίσια μπροστά της το φως ήταν πιο δυνατό. Η Λούσυ τράβηξε προς το φως, κι έφτασε έτσι σ' ένα μέρος όπου τα δέντρα αραίωναν και το φεγγαρόφωτο έφτιαχνε λιμνούλες και τεράστια μπαλώματα, κι ήταν τόσο μπερδεμένο με τους ίσκιους, που το μάτι σου γελιόταν και δεν ήξερες τι είναι τι. Και το αηδόνι, που βρήκε επιτέλους το κλειδί του, έπιασε ένα εξαίσιο τραγούδι.

Η Λούσυ άρχισε να συνηθίζει λίγο λίγο στο φως. Έβλεπε πιο καθαρά τα κοντινά της δέντρα. Την πλημμύρισε τότε μια τεράστια νοσταλγία, για τις παλιές μέρες, που τα δέντρα μιλούσαν στη χώρα της Νάρνια. Ήξερε καλά τη φωνή κάθε δέντρου, πώς θα της μιλούσε όταν ξυπνούσε, και τι ανθρώπινα χαρακτηριστικά θα 'παιρνε. Κοίταξε μια ασημένια σημίδα: η φωνή της θα 'ταν απαλή, ψιχαλιστή, και θα γινόταν ένα ψηλόλιγνο κορίτσι με ξεχτένιστα μαλλιά, που θα 'τρεχε πρώτο στο χορό. Κοίταξε τη βελανιδιά: Θα γινόταν σοφός και καλόκαρδος γέρος με κατσαρή γενειάδα και κρεατοελιές στο πρόσωπο και στα χέρια —μεγάλες, τριχωτές κρεατοελιές. Κι όπως στεκόταν κάτω απ' την οξιά, σήκωσε το κεφάλι και την κοίτα-

ξε. Αχ! Αυτή
θα 'ταν η καλύ-
τερη απ' όλες.
Μια πεντάμορ-
φη Θεά, στητή
και μεγαλόπρε-
πη, Κυρά του
Δάσους.

«Αχ, αχ, Δέ-
ντρα, Δέντρα,
Δέντρα!» είπε
η Λούσυ, άθε-
λά της, γιατί

δεν είχε σκεφτεί να τους μιλή-
σει. «Αχ, Δέντρα, ξυπνήστε,
ξυπνήστε, ξυπνήστε! Δε θυμό-

σαστε; Ούτε κι εμένα με γνωρίσατε; Δρυάδες και
Αμαδρυάδες, ελάτε κοντά μου, φανερωθείτε!»

Και μόλο που δε φυσούσε πνοή ανέμου, τα δέντρα
γύρω της σάλεψαν. Το θρόισμα των φύλλων φάνηκε
ν' αρθρώνει λέξεις, και το αηδόνι σταμάτησε κι
αφουγκράστηκε. Η Λούσυ ένιωθε πως, από στιγμή σε
στιγμή, θ' άρχιζε να καταλαβαίνει τι έλεγαν τα
δέντρα. Όμως η ευλογημένη στιγμή δεν ήρθε. Το
θρόισμα έσβησε, και το αηδόνι ξανάπιασε το τραγού-
δι του. Στο φως του φεγγαριού, το δάσος έμοιαζε
σαν όλα τ' άλλα δάση. Κι όμως, η Λούσυ ήταν
σίγουρη (όπως κι εσείς καμιά φορά, όταν προσπαθεί-
τε να θυμηθείτε ένα όνομα ή μια χρονολογία, κι όλο
εκεί είναι, κι όλο σας φεύγει πριν το πιάσετε), πως
κάτι είχε χάσει: σαν να 'χε μιλήσει στα δέντρα ένα
κλάσμα του δευτερολέπτου νωρίτερα ή αργότερα απ'
ό,τι έπρεπε, σαν να 'χε χρησιμοποιήσει όλες τις

σωστές λέξεις εκτός από μία, ή σαν να 'πε κάποια λέξη λάθος...

Κι άξαφνα, ένιωσε πολύ κουρασμένη. Ξαναγύρισε

στον καταυλισμό, κουλουριάστηκε δίπλα στη Σούζαν και στον Πήτερ, κι αποκοιμήθηκε σε δυο λεπτά.

Άχαρο και κρύο ήταν το ξύπνημά τους το πρωί, με το γκρίζο λυκόφως στο δάσος (ο ήλιος δεν είχε βγει ακόμα) κι όλα μουσκεμένα και βρώμικα.

«Μη Μιλάς Άλλο Για Μήλα!» φώναξε ο Καλοβολίκ χαμογελώντας πικρά. «Εσείς οι αρχαίοι βασιλιάδες φροντίζετε πολύ τους αυλικούς σας, να μη βαρυστομαχιάσουν!»

Σηκώθηκαν και τινάχτηκαν και κοίταξαν γύρω τους. Τα δέντρα ήταν πυκνά, και δεν τους άφηναν να δουν πάνω από δυο τρία μέτρα σε κάθε κατεύθυνση.

«Φαντάζομαι πως οι Μεγαλειότητές σας τον θυμούνται το δρόμο» είπε ο Νάνος.

«Εγώ δε θυμάμαι τίποτα» είπε η Σούζαν. «Αυτά τα

δάση πρώτη μου φορά τα βλέπω. Καλύτερα ν' ακολουθούσαμε τον ποταμό.»

«Ας το 'λεγες εγκαίρως» είπε κοφτά ο Πήτερ.

«Ωχ, καημένε, μην της δίνεις σημασία» είπε ο Έντμουντ. «Αφού την ξέρεις πώς πελαγώνει με το παραμικρό. – Δε μου λες, την έχεις ακόμα την πυξίδα σου; Ωραία, τότε δε χρειαζόμαστε τίποτ' άλλο. Φτάνει να πηγαίνουμε συνέχεια βορειοδυτικά. Θα περάσουμε το άλλο ποτάμι, το... πώς το λένε; Τρεχοπόταμο;»

«Ξέρω» είπε ο Πήτερ. «Το ποτάμι που χύνεται στο Μεγάλο Ποταμό στα Φιορδ της Βερούνα, ή στη Γέφυρα της Βερούνα, όπως τη λέει ο Μιμιφής.»

«Σωστά. Θα τον περάσουμε, θ' ανηφορίσουμε την πλαγιά, και θα 'μαστε στο Πέτρινο Τραπέζι, δηλαδή στον Τύμβο του Ασλάν, γύρω στις εννιά. Ελπίζω να μας περιμένει για πρόγευμα ο Βασιλιάς Κασπιανός.»

«Μακάρι να 'χεις δίκιο» είπε η Σούζαν. «Εγώ δε θυμάμαι τίποτα.»

«Αυτό είναι το μεγάλο μειονέκτημα των κοριτσιών» είπε ο Έντμουντ στον Πήτερ και στο Νάνο. «Δε χωράει χάρτης στο κεφάλι τους.»

«Ναι, γιατί το δικό μας κεφάλι είναι γεμάτο!» είπε η Λούσυ.

Στην αρχή, τα πράγματα φάνηκαν να πηγαίνουν μια χαρά. Νόμιζαν μάλιστα πως είχαν βρει το παλιό μονοπάτι. Όμως, αν ξέρετε από δάση, θα καταλάβετε πόσο εύκολο είναι να βρεθούν φανταστικά μονοπάτια, που χάνονται σε λίγα λεπτά, κι έπειτα νομίζεις πως βρήκες πάλι μονοπάτι, κι ελπίζεις να μην είναι άλλο, μα το ίδιο, κι έπειτα χάνεται κι αυτό, κι όταν πια ξεστρατίσεις για καλά, συνειδητοποιείς πως δεν υπήρχαν καθόλου μονοπάτια. Όμως τ' αγόρια

και ο Νάνος ήξεραν από δάση, και δεν προχώρησαν πολύ.

Είχαν κάνει μισή ώρα δρόμο (οι τρεις, πιασμένοι και μουδιασμένοι απ' την κωπηλασία της προηγούμενης μέρας), όταν ο Καλοβολίκ ψιθύρισε άξαφνα: «Στοπ!» Όλοι σταμάτησαν. «Κάτι μας ακολουθεί» είπε σιγανά ο Καλοβολίκ, «ή μάλλον μας παραμονεύει, εκεί πέρα, στ' αριστερά». Στάθηκαν όλοι ασάλευτοι κι αφουγκράστηκαν με τα μάτια καρφωμένα σ' εκείνο το σημείο, ώσπου τα μάτια τους πόνεσαν και τ' αυτιά τους άρχισαν να βουίζουν. «Εμείς οι δυο να ετοιμάζουμε τα τόξα μας» είπε η Σούζαν στον Καλοβολίκ. Ο Νάνος έγεννε καταφατικά, τα τόξα ετοιμάστηκαν, κι η ομάδα συνέχισε το δρόμο της.

Προχώρησαν λίγα μέτρα ανάμεσα σε πιο αραιά δέντρα, με τα μάτια τους δεκατέσσερα, κι έφτασαν σ' ένα σημείο όπου η χαμηλή βλάστηση πύκνωνε απότομα, κι έπρεπε να περάσουν σύρριζα στους θάμνους. Κι όπως περνούσαν, κάτι άστραψε άξαφνα γρυλίζοντας, και πετάχτηκε απ' τα κλαδιά που έσπαγαν σαν κεραυνός, κι η Λούσυ βρέθηκε πεσμένη κάτω καθώς βούιζε η χορδή ενός τόξου. Κι όταν τα πράγματα άρχισαν πάλι να ξεχωρίζουν καθαρά γύρω της, είδε μια μεγάλη σταχτιά αρκούδα με άγριο μούτρο, σκοτωμένη απ' το βέλος του Νάνου.

«Σε πάτισε αυτή τη φορά ο Μιμιφής» είπε στη Σούζαν ο Πήτερ, χαμογελώντας σφιγμένα, γιατί είχε λαχταρίσει απ' το απρόοπτο.

«Κα... καθυστέρησα λίγο» είπε αμήχανα η Σούζαν, «γιατί φοβήθηκα μήπως είναι... καταλαβαίνεις... μήπως είναι καμιά καλή αρκούδα, από κείνες που μιλάνε.» Κατά βάθος, δεν της άρεσε ποτέ να σκοτώνει.

«Εδώ είναι το πρόβλημα» είπε ο Καλοβολίκ. «Τα

περισσότερα ζώα δουδάθηκαν κι έγιναν εχθροί μας, αλλά μένουν ακόμη μερικά απ' το παλιό είδος. Κι αφού δεν ξέρεις ποτέ με τι έχεις να κάνεις, δεν είναι φρόνιμο να καθυστερείς για να το διαπιστώσεις.»

«Την καημένη!» είπε η Σούζαν. «Λέτε να 'ταν η Παραστρατημένη Αρκούδα;»

«Αποκλείεται» είπε ο Νάνος, «την είδα καλά πριν ακούσω το γρύλισμα. Είχε βγει να κολατοίσει Μικρά Κοριτσάκια. Και μια που το 'φερε η κουθέντα για κολατοσιό, μην περιμένετε τραπέξι απ' το Βασιλιά Κασπιανό. Στο στρατόπεδό μας το κρέας σπανίζει, και η κυρία αρκούδα από δω έχει μπόλικο ψαχνό. Αμαρτία είναι να πάει χαμένο, και δε θα χασομερήσουμε πολύ, ούτε μισή ωρίτσα. Δε μου λέτε, αγοράκια –συγγνώμη, Μεγαλειότατοι: μήπως ξέρετε να γδέρνετε αρκούδες;»

«Πάμε πιο κει» είπε η Λούσου στη Σούζαν, «είναι, βρώμικη δουλειά το γδάρισμα», κι η Σούζαν συμφώνησε ανατριχιάζοντας. Κι όταν τραθήχτηκαν παράμερα και κάθισαν, η Λούσου είπε: «Ξέρεις, σκέφτηκα κάτι τρομερό».

«Τι σκέφτηκες;»

«Φαντάσου, λέει, μια μέρα, στον δικό μας κόσμο, στη χώρα μας, να γίνουν οι άνθρωποι αγρίμια από μέσα, σαν τα ζώα της Νάρνια, κι όμως απέξω να μοιάζουν πάλι με ανθρώπους, και να μην ξεχωρίζεις ποιος είναι ποιος!»

«Αρκετές σκοτούρες έχουμε στη Νάρνια» είπε η Σούζαν, που ήταν πρακτικό μυαλό. «Να λείπουν οι φανταστικές ιστορίες!»

‘Όταν ξαναγύρισαν στ’ αγόρια και στο Νάνο, το ψαχνό που μπορούσε να κουβαληθεί ήταν ήδη κομμένο. Βέβαια, δεν είναι ευχάριστο να γεμίζεις τις τσέ-

πες σου με ωμό κρέας, αλλά το τύλιξαν με δροσερά φύλλα και το βόλεψαν όσο καλύτερα μπορούσαν. Κι η πείρα τους τούς είχε πια διδάξει πως θα 'δλεπαν με καλό μάτι αυτά τα ανατριχιαστικά, γλιτσερά πακετάκια, όταν είχαν κάνει κάμποσο δρόμο και πεινούσαν.

Προχώρησαν λοιπόν, με μια στάση στο πρώτο ρυάκι που πέτυχαν, γιατί τα χέρια των τριών ήθελαν επειγόντως πλύσιμο, και στο μεταξύ βγήκε ο ήλιος και τα πουλιά άρχισαν να κελαηδούν, και στις φυλλωσιές βούιζαν οι μύγες –λίγο πιο πυκνές απ' το κανονικό. Το μούδιασμα από την κωπηλασία είχε αρχίσει να φεύγει και το ηθικό τους ν' ανεβαίνει. Ο ήλιος ζέστανε κι άλλο, κι αναγκάστηκαν να βγάλουν τα κράνη τους.

«Ελπίζω να μην πήραμε λάθος δρόμο» είπε ο Έντμουντ, μια ώρα αργότερα.

«Όσο δεν τραβάμε πιο αριστερά, αποκλείεται να πηγαίνουμε λάθος» είπε ο Πήτερ. «Κι αν έχουμε πάει πιο δεξιά, το χειρότερο που θα πάθουμε είναι να διασχίσουμε το Μεγάλο Ποταμό, αντί να τον παρακάμψουμε.»

Και συνέχισαν να προχωρούν αμίλητοι. Μόνο τα δήματά τους ακούγονταν, κι οι αλυσιδωτοί θώρακες που κουδούνιζαν απαλά.

«Δε βλέπω πουθενά τον Τρεχοπόταμο» είπε σε κάμποση ώρα ο Έντμουντ.

«Κι εγώ έλεγα πως θα τον είχαμε βρει» απάντησε ο Πήτερ, «αλλά δε μας μένει κι άλλη λύση: πρέπει να προχωρήσουμε ίσια μπροστά». Ήξεραν κι οι δυο πως ο Νάνος τους κοιτούσε κλεφτά, όλο ανησυχία, κι ας μην έλεγε τίποτα.

Και πάλι προχώρησαν, κι οι θώρακες άρχισαν να πυρώνουν και να τους βαραίνουν.

«Δεν είμαστε καλά!» είπε ξαφνικά ο Πήτερ.

Χωρίς να το καταλάβουν, είχαν φτάσει στο χείλος ενός μικρού γκρεμού, και κάτω ανοιγόταν ένα φαράγγι μ' ένα ποτάμι. Στην άλλη άκρη, τα βράχια ορθώνονταν ψηλότερα. Εκτός από τον Έντμουντ (ίσως και τον Καλοβολίκ), κανένας τους δεν ήξερε να σκαρφαλώνει στα βράχια.

«Πάει, σας πήρα στο λαιμό μου» είπε ο Πήτερ. «Εγώ φταίω που σας έφερα από δω. Χαθήκαμε. Πρώτη φορά στη ζωή μου το βλέπω αυτό το μέρος.»

Ο Νάνος σφύριξε σιγανά μέσ' απ' τα δόντια του.

«Τότε να γυρίσουμε πίσω και να πάμε απ' την άλλη μεριά» είπε η Σούζαν. «Το 'λεγα εγώ πως θα χαθούμε στα δάση!»

«Σούζαν!» έκανε αυστηρά η Λούσυ. «Δεν του αξίζει τέτοια κουδέντα του Πήτερ. Είσαι απαίσια, κι αυτός ο καημένος δεν...»

«Κι εσύ να προσέχεις πώς μιλάς στη Σούζαν» πετάχτηκε ο Έντμουντ. «Η Σούζαν έχει δίκιο.»

«Μέλια, χέλια, χελωνάκια!» φώναξε ο Καλοβολίκ. «Αφού χαθήκαμε στον πηγαιμό, δε θα χαθούμε και στο γυρισμό; Κι αν είναι να ξαναγυρίσουμε στο Νησί και να ξαναπιάσουμε το ταξίδι απ' την αρχή –λέω “αν”, γιατί πολύ αμφιβάλλω!– προτιμώ να τα παρατήσουμε. Ο Μιράζ θα 'χει καθαρίσει τον Κασπιανό πολύ πριν φτάσουμε.»

«Δηλαδή, προχωράμε;» είπε η Λούσυ.

«Εγώ πιστεύω πως ο Μεγάλος Βασιλιάς δεν έχασε το δρόμο» είπε ο Καλοβολίκ. «Εκείνο εκεί το ποτάμι... Γιατί να μην είναι ο Τρεχοπόταμος;»

«Μα ο Τρεχοπόταμος δεν περνάει από φαράγγι» είπε ο Πήτερ, κρατώντας με δυσκολία την ψυχραιμία του.

«Η Μεγαλειότητά σας είπε: περνάει» απάντησε ο Νάνος. «Μήπως θα 'ταν καλύτερα να πει: περνούσε; Εσείς τη Νάρνια τη γνωρίσατε εκατοντάδες, ίσως και χιλιάδες χρόνια πριν. Αποκλείεται να 'χει αλλάξει; Κάποια κατολίσθηση μπορεί να γκρέμισε την πλαγιά του λόφου, γυμνώνοντας τα βράχια πίσω απ' το φαράγγι. Κι έπειτα ο Τρεχοπόταμος μπορεί να 'σκαψε βαθιά την κοίτη του, χρόνο το χρόνο, και γυμνώθηκαν και τα βράχια από τούτη τη μεριά. Μπορεί ακόμα να 'γινε σεισμός, ή κάτι άλλο.»

«Δεν το σκέφτηκα!» είπε ο Πήτερ.

«Τέλος πάντων» συνέχισε ο Καλοβολίκ, «κι ο Τρεχοπόταμος να μην είναι, πάλι κυλάει προς το βορρά, κι έτσι πρέπει να χύνεται οπωσδήποτε στο Μεγάλο Ποταμό. Σαν να μου φαίνεται πως τον προσπέρασα όταν ερχόμουν να σας βρω. Αν ακολουθήσουμε το ρεύμα, θα φτάσουμε στο Μεγάλο Ποταμό –ίσως όχι στο ύψος που ελπίζαμε, αλλά και πάλι θα 'ναι καλύτερα, παρά ν' ακολουθούσαμε τη δική μου διαδρομή.»

«Καλοβολίκ, είσαι διάνοια!» είπε ο Πήτερ. «'Αντε, πάμε, να κατεβούμε στο φαράγγι.»

«Κοιτάξτε! Κοιτάξτε!» φώναξε η Λούσυ.

«Πού; Τι;» ρώτησαν οι άλλοι.

«Το Λιοντάρι» είπε η Λούσυ, «ο Ασλάν! Δεν τον είδατε;» Η όψη της ήταν αλλαγμένη και τα μάτια της έλαμπαν.

«Αλήθεια λες;» είπε ο Πήτερ.

«Μα πού τον είδες; Θα σου φάνηκε!» είπε η Σούζαν.

«Σαν μεγάλη μιλάς!» πείσμωνσε η Λούσυ και χτύπησε κάτω το πόδι της. «Δε μου φάνηκε καθόλου! Τον είδα και τον παραείδα!»

«Πού;» ρώτησε ο Πήτερ.

«Εκεί πάνω, ανάμεσα στις φλαμουριές. Όχι, όχι από τούτη τη μεριά του φαραγγιού –ψηλά, όχι κάτω. Όχι απ' τη μεριά που λέτε να πάμε! Απ' την άλλη! Από κει θέλει να πάμε –από ψηλά!»

«Και πού ξέρεις εσύ τι θέλει;» είπε ο Έντμουντ.

«Αφού... αφού... αφού το ξέρω» είπε η Λούσυ.
«Απ' το πρόσωπό του το κατάλαβα.»

Οι άλλοι κοιτάχτηκαν βουβοί και σαστισμένοι.

«Η Μεγαλειότης σας μπορεί να είδε κανένα κοινό λιοντάρι» είπε ο Νάνος. «Υπάρχουν λιοντάρια σ' αυτά τα δάση, έτσι λένε. Μα δεν είναι απαραίτητως καλά λιοντάρια, με ανθρώπινη μιλιά, όπως δεν ήταν καλή και η αρκούδα...»

«Μην είσαι ηλίθιος!» είπε η Λούσυ. «Λες να μην αναγνώριζα τον Ασλάν με την πρώτη ματιά, όπου κι αν τον συναντούσα;»

«Τώρα πια θα 'ναι γέρικο λιοντάρι» είπε ο Καλοβολίκ, «αφού τον ξέρετε τόσους αιώνες. Κι αν έχει μείνει ίδιος, ποιος σας λέει πως δεν αγρίεψε και δε βουδάθηκε σαν τ' άλλα ζώα;»

Η Λούσυ έγινε κατακόκκινη και νομίζω πως θα ορμούσε να δειρεί τον Καλοβολίκ, αν δεν της έπιανε το χέρι ο Πήτερ. «Έλα, ήσυχα, ο Μιμιφής δεν ξέρει, δεν καταλαβαίνει. Καλοβολίκ, πρέπει να παραδεχτείς πως δεν έχεις ιδέα τι θα πει Ασλάν. Κι αφού δεν έχεις ιδέα, μην τον πιάνεις στο στόμα σου, γιατί μας γρουσουζεύεις άδικα, και λες βλακείες. Το ζήτημα είναι άλλο: ήταν εκεί στ' αλήθεια ο Ασλάν;»

«Αφού το ξέρω!» είπε η Λούσυ και τα μάτια της πλημμύρισαν δάκρυα.

«Εσύ το ξέρεις –αλλά εμείς;» είπε ο Πήτερ.

«Να κάνουμε ψηφοφορία» πρότεινε ο Έντμουντ.

«Εντάξει» συμφώνησε ο Πήτερ. «Μιμιφή, εσύ είσαι ο μεγαλύτερος. Τι ψηφίζεις; Πάνω ή κάτω;»

«Κάτω» είπε ο Νάνος. «Εγώ δεν ξέρω τι θα πει Ασλάν. Ξέρω όμως ότι, αν στρίψουμε αριστερά κι ανηφορίσουμε το φαράγγι, θα περάσει η σημερινή μέρα, κι ακόμα δε θα 'χουμε βρει μέρος να το διασχίσουμε, ενώ αν στρίψουμε δεξιά στην κατηφόρα, θα φτάσουμε στο Μεγάλο Ποταμό σε κάνα δυο ωρίτσες. Κι αν υπάρχουν εδώ γύρω αληθινά λιοντάρια, καλύτερα να τ' αποφεύγουμε παρά να τ' ακολουθούμε!»

«Εσύ τι λες, Σούζαν;»

«Μη μου θυμώσεις» είπε η Σούζαν στη Λούσυ, «αλλά προτείνω να πάμε προς τα κάτω. Είμαι ψόφια στην κούραση, θέλω να βγούμε απ' αυτό το απαίσιο δάσος όσο πιο γρήγορα μπορούμε. Κι ύστερα, κανένας μας δεν είδε τίποτα! Μόνο εσύ είδες!»

«Έντμουντ;» είπε ο Πήτερ.

«Κοιτάξτε...» έκανε ο Έντμουντ, και κοκκίνισε λιγάκι. «Όταν ανακαλύψαμε τη Νάρνια πέρσι –ή πριν από χίλια χρόνια, δεν ξέρω– κανείς μας δεν πίστεψε τη Λούσυ που την είδε πρώτη –κι όμως, η Λούσυ είχε

δίκιο. Μήπως είναι φρόνιμο να την πιστέψουμε και τώρα; Ψηφίζω να πάμε προς τα πάνω.»

«Αχ, Έντμουντ!» είπε η Λούσυ και του 'πιασε το χέρι.

«Σειρά σου, Πήτερ» είπε η Σούζαν, «κι ελπίζω...»

«Ουφ, κόφ' το, επιτέλους, να σκεφτώ!» φώναξε ο Πήτερ. «Κατά δάθος, θα προτιμούσα να μην ψηφίσω.»

«Ωραία στάση για Μεγάλο Βασιλιά» είπε ξερά ο Νάνος.

«Κάτω» απάντησε ο Πήτερ ύστερα από μια μεγάλη παύση. «Η Λούσυ μπορεί να 'χει δίκιο, μα δε γίνεται αλλιώς. Ή το ένα θα διαλέξουμε, ή το άλλο.»

Κι έτσι, έστριψαν δεξιά κι ακολούθησαν το φρύδι του γκρεμού, σύμφωνα με το ρεύμα του ποταμού. Κι η Λούσυ ξεκίνησε τελευταία, κλαίγοντας του καλού καιρού.

Το Λιοντάρι επιστρέφει

Μια κουδέντα ήταν ν' ακολουθήσουν το φρύδι του γκρεμού. Λίγο πιο κάτω, τους έκλεισαν το δρόμο κά-τι ελατάκια, φυτρωμένα έξω έξω στο μονοπάτι. Κι αφού δοκίμασαν να τα περάσουν, σκύβοντας και σπρώχνοντας και τραβώντας, σε δέκα λεπτά παραιτήθηκαν, γιατί λογάριασαν πως θα χρειάζονταν έτσι μία ώρα για κάθε μισό μίλι. Ξαναδγήκαν λοιπόν από το ελατόδασος και προσπάθησαν να το παρακάμψουν, με αποτέλεσμα να ξεστρατίσουν προς τα δεξιά, τόσο, που μήτε τα βράχια έβλεπαν πια, μήτε το ποτάμι άκουγαν. Είπαν τότε πως χάθηκαν για καλά. Δεν ήξεραν τι ώρα είχε πάει, αλλά η ζέστη δυνάμωνε απελπιστικά.

Με τα πολλά, κατάφεραν να ξαναβρούν το φρύδι του γκρεμού, ένα μίλι πιο κάτω απ' το σημείο όπου ξεστράτισαν, κι είδαν πως τα βράχια από κείνη τη μεριά ήταν πιο χαμηλά και φαγωμένα. Σε λίγο, είχαν βρει πέρασμα για να κατέβουν στο φαράγγι και συνέ-

χιζαν την πορεία τους πλάι στο ποτάμι. Πρώτα όμως κάθισαν να ξαποστάσουν και να χορτάσουν νερό, και κανείς δε μίλησε πια για πρόγευμα με τον Κασπιανό —ούτε καν για γεύμα ή δείπνο.

Θα 'ταν ίσως καλύτερα να μείνουν κοντά στο ποτάμι και να μην ξανανέβουν ψηλά, γιατί μόνο έτσι θα κρατούσαν τη σωστή κατεύθυνση. Κι ύστερα, μετά το ελατόδασος, έτρεμαν μήπως αναγκαστούν ν' αλλάξουν πάλι πορεία και να χαθούν στο δάσος —ένα δάσος πανάρχαιο, χωρίς μονοπάτια, που δε σ' άφηνε να προχωρήσεις ίσια, γιατί όλο σου 'κλειναν το δρόμο άγρια δάτα, πεσμένα δέντρα και θαλτοτόπια, κι η δλάστηση, πυκνή και χαμηλή, μπερδεύοταν στα πόδια σου. Μα ούτε και το φαράγγι του Τρεχοπόταμου ήταν ωραίο μέρος για οδοιπόρους —και προπαντός για διαστικούς οδοιπόρους. Κατά τα άλλα, ήταν ένα κι ένα για απογευματινό περίπατο, που θα τέλειωνε με πικνίκ στην εξοχή, γιατί είχε όλα τα στοιχεία που θα ζητούσε κανείς σε μια τέτοια περίπτωση: βουερούς καταρράχτες, ασημένιες νερόσυρμές, βαθιές λιμνούλες στο χρώμα του κεχριμπαριού, χορταριασμένα βράχια, και πυκνά βρύα στις όχθες για να δουλιάζει το πόδι ως τον αστράγαλο. Είχε και φτέρες, κάθε λογής, λιβελλούλες σαν πολύτιμα πετράδια, γεράκια που πετούσαν ψηλά, κι έναν αετό, που κάποια στιγμή τον πήρε το μάτι του Πήτερ και

του Νάνου. Όμως τα παιδιά κι ο Καλοβολίκ ήθελαν να δουν το Μεγάλο Ποταμό μια ώρα αρχύτερα, και πίσω του τη Βερούνα και το δρόμο για τον Τύμβο του Ασλάν.

Καθώς προχωρούσαν, ο Τρεχοπόταμος κυλούσε όλο και πιο άγρια, κι η πορεία γινόταν ολοένα και περισσότερο αναρρίχηση –και μάλιστα σε μέρη επικίνδυνα, σε γλιστερά βράχια και σκοτεινές τρύπες που έχασκαν άπατες, με το ποτάμι να μουγκρίζει θυμωμένο στο βάθος.

Και ποτέ δεν άφηναν απ' τα μάτια τους τα βράχια στ' αριστερά, ψάχνοντας κάποιο άνοιγμα ή διαμέρισμα για να σκαρφαλώσουν –μα τα βράχια ήταν πάντα άγρια κι αφιλόξενα. Ήταν τρέλα, γιατί όλοι ήξεραν πως, μόλις έβγαιναν απ' το φαράγγι, θα έβρισκαν μια ομαλή πλαγιά, δυο δάματα από το στρατηγείο του Κασπιανού.

Τ' αγόρια κι ο Νάνος σκέφτονταν τώρα ν' ανάψουν φωτιά και να ψήσουν το κρέας της αρκούδας, αλλά η Σούζαν δεν ήθελε, κι επέμεινε «να προχωρήσουν και να ξεμπερδεύουν μ' αυτό το απαίσιο δάσος». Κι η Λούσυ ήταν τόσο κουρασμένη και λυπημένη, που δεν είχε γνώμη για τίποτα. Και καθώς δεν έβρισκαν ούτε ένα στεγνό ξύλο, λίγο μετρούσε τι ήθελαν και τι δεν ήθελαν. Τ' αγόρια είχαν αρχίσει να αναρωτιούνται αν είναι στ' αλήθεια αηδιαστικό το ωμό κρέας, όπως λέει ο κόσμος, κι ο Καλοβολίκ τους είπε να το βγάλουν απ' το μυαλό τους.

Φυσικά, αν τα παιδιά είχαν επιχειρήσει ένα τέτοιο ταξίδι στην Αγγλία, λίγες μέρες πριν, θα είχαν πέσει κάτω. Σας εξήγησα όμως πώς τους άλλαζε λίγο λίγο η Νάρνια. Ακόμα κι η Λούσυ θύμιζε πια ελάχιστα το χοριτσάκι που θα πήγαινε για πρώτη φορά σε οικο-

τροφείο, κι έμοιαζε περισσότερο με τη Βασίλισσα Λουκία της Νάρνια.

«Επιτέλους!» είπε η Σούζαν.

«Ζήτω!» φώναξε ο Πήτερ.

Το φαράγγι είχε κάνει μια απότομη στροφή, κι από κάτω τους ανοίχτηκε μια καταπληκτική θέα. Έβλεπαν τα λιβάδια ν' απλώνονται ως τα βάθη του ορίζοντα, κι ανάμεσά τους την ασημένια κορδέλα του Μεγάλου Ποταμού. Είδαν κι εκείνη τη φαρδιά και ξέδαθη μεριά, που ήταν άλλοτε τα Φιορδ της Βερούνα, και τώρα την έξευε μια πελώρια γέφυρα με πολλές καμάρες. Στην άλλη άκρη, ξεχώριζε κάτι σαν μικρή πολιτεία.

«Μα την πίστη μου!» είπε ο Έντμουντ. «Εκεί που είναι τώρα η πόλη, δώσαμε τη Μάχη της Βερούνα.»

Κι αυτό έφτασε για να φτιάξει αμέσως το κέφι των αγοριών, γιατί είναι επόμενο να νιώθει κανείς πιο δυνατός, όταν αντικρίζει τον τόπο όπου κέρδισε μια περίλαμπρη νίκη κι ένα βασίλειο, αιώνες πριν. Ο Πήτερ κι ο Έντμουντ άρχισαν να κουδεντιάζουν για τη μάχη, και τόσο απορροφήθηκαν απ' την κουδέντα, που ξέχασαν τα πονεμένα πόδια τους και το βάρος του αλυσιδωτού θώρακα στους ώμους τους. Ως κι ο Νάνος ενδιαφέρθηκε για το ιστορικό της μάχης.

Τώρα όλοι προχωρούσαν πιο γρήγορα και πιο άνετα. Στ' αριστερά τους είχαν ακόμη γυμνά βράχια, αλλά στα δεξιά τους το έδαφος χαμήλωνε, και σε λίγο

δεν ήταν πια φαράγγι, αλλά κοιλάδα. Και σε άλλο λίγο τέλειωσαν οι καταρράχτες, κι οι οδοιπόροι μπήκαν στα πυκνά δάση.

‘Αξαφνα, *θζζζ-τακ!* –ένας ήχος σαν το χτύπο του δρυοκολάπτη. Τα παιδιά αναρωτιόντουσαν ακόμη πού είχαν ξανακούσει τέτοιον ήχο, αιώνες πριν, και γιατί τον μισούσαν τόσο, όταν ο Καλοβολίκ φώναξε «Κάτω», κι αρπάζοντας τη Λούσυ, που έτυχε να δρίσκειται δίπλα του, έκανε δουτιά στις φτέρες. Ο Πήτερ, που είχε σηκώσει το κεφάλι του ψάχνοντας για σκίουρους, πρόλαβε να δει τι ήταν: ένα μακρύ, φονικό δέλος είχε καρφωθεί στον κορμό ενός δέντρου, λίγο πιο πάνω απ’ το κεφάλι του. Και καθώς άρπαζε τη Σούζαν κι έπεφταν κάτω μαζί, άλλο ένα δέλος πέρασε ξυστά απ’ τον ώμο του και καρφώθηκε στο χώμα.

«Γρήγορα! Γυρίστε πίσω! Έρποντας!» σφύριξε λαχανιαστά ο Νάνος.

Γύρισαν, κι άρχισαν να σέρνονται προς την πλα-

γιά, κρυμμένοι στην πυκνή δλάνση, μέσα σε σύννεφα από μύγες που βούιζαν φριχτά. Βέλη σφύριζαν ολόγυρά τους, και κάποιο απ' όλα χτύπησε στο κράνος της Σούζαν και αποστρακίστηκε μ' ένα διαπεραστικό ντινγκ. Σέρνονταν όσο πιο γρήγορα μπορούσαν, λουσμμένοι στον ιδρώτα, κι έπειτα μισοσηκώθηκαν, κι έτρεχαν σκυφτοί. Τ' αγόρια είχαν δγάλει τα σπαθιά τους και τα κρατούσαν στο χέρι, για να μην τους εμποδίζουν.

Ήταν να σκάσουν καθώς έπαιρναν την ανηφόρα, ξαναπερνώντας απ' τα μέρη που είχαν διασχίσει, κι όταν απόκαμαν πια, και δεν άντεχαν να τρέξουν ούτε για να σώσουν τη ζωή τους, σωριάστηκαν με κομμένη την ανάσα πίσω από έναν πελώριο βράχο, στα υγρά βρύα που φύτρωναν δίπλα σ' έναν καταρράκτη. Μόνο τότε διαπίστωσαν πόσο ψηλά είχαν φτάσει, και δεν μπορούσαν να το πιστέψουν.

Αφουγκράστηκαν. Δεν τους ακολουθούσε κανείς.

«Πάει πια» είπε ο Καλοβολίκ, ανασαίνοντας βαθιά. «Δε θα ψάξουν στο δάσος. Τίποτα φρουροί θα 'ταν, αλλά αυτό σημαίνει πως ο Μιράζ έχει δάλει σκοπιές στην περιοχή. Μπουρμπουλήθρες και μπουρμπούλια! Φτηνά τη γλιτώσαμε!»

«Αξίζει να μου πάρετε το κεφάλι, γιατί εγώ σας έφερα από δω» είπε ο Πήτερ.

«Κάθε άλλο, Μεγαλειότατε» απάντησε ο Νάνος. «Πρώτον, δε φταίτε εσείς αλλά η Μεγαλειότης του ο αδερφός σας, ο Βασιλιάς Εδμόνδους. Αυτός είπε να πάμε απ' το Γυαλοπόταμο.»

«Δίκιο έχει ο Μιμιφής» είπε ο Έντμουντ, που το 'χε ξεχάσει απ' τη στιγμή που χειροτέρεψαν τα πράγματα.

«Δεύτερον» συνέχισε ο Καλοβολίκ, «αν πηγαίναμε

απ' τον δικό μου δρόμο, πάλι θα πέφταμε πάνω σε σκοπιές, ή θα μας έδγαινε η πίστη να τις αποφύγουμε. Νομίζω λοιπόν πως ο Γυαλοπόταμος ήταν η καλύτερη λύση.»

«Σωτήρια λύση» είπε η Σούζαν.

«Εμένα μου λες!» μουρμούρισε ο Έντμουντ.

«Και τώρα, ας ξανανεβούμε στο φαράγγι» είπε η Λούσυ.

«Αδερφούλα, είσαι σπαθί» είπε ο Πήτερ. «Πάλι καλά που δεν είπες: Σας τα 'λεγα εγώ... Άντε, πάμε.»

«Κι όταν ανέβουμε ψηλά στο δάσος» είπε ο Νάνος, «δεν ξέρω τι θα κάνετε εσείς, αλλά εγώ θ' ανάψω φωτιά και θα μαγειρέψω. Πρώτα όμως ν' απομακρυνθούμε αρκετά από δω.»

Δε χρειάζεται να σας περιγράψω πώς πάλεψαν να σκαρφαλώσουν στον γκρεμό. Ήταν δύσκολη δουλειά, μα, τι παράξενο, όλοι είχαν τα κέφια τους. Το ηθικό τους ανέβαινε ραγδαία, και η λέξη «μαγειρέψω» είχε κάνει το θαύμα της.

Έφτασαν στο ελατόδασος όπου πρωτάρχισαν οι μπελάδες, και καθώς έφεγγε ακόμη, κατασκήνωσαν σε μια κόχη λίγο πιο ψηλά. Είναι πολύ βαρετή δουλειά να μαζεύεις ξύλα, μα η φωτιά τούς αντάμειψε και με το παραπάνω, καθώς φούντωνε ολόλαμπρη, και τα παιδιά άρχιζαν να δγάζουν τα υγρά και ανατριχιαστικά πακετάκια με το αρκουδίσιο κρέας, που θα τα σιχαινόταν όποιος είχε μείνει όλη μέρα στο ζεστό του σπιτάκι. Ο Νάνος αποδείχτηκε σπουδαίος μάγειρας. Τύλιξαν ένα ένα τα μήλα που τους έμεναν με το κρέας της αρκούδας, σαν ντολμαδάκια, ας πούμε, που αντί για γέμιση είχαν ολόκληρα μήλα κι αντί για αμπελόφυλλα κρέας, κι έπειτα τα πέρασαν σε μα-

κριές βέργες και τα ὕψησαν στη φωτιά. Και το κρέας πότισε με το μηλόζουμο, κι ήταν σαν ψητό γουρουνόπουλο με σάλτσα μήλο, που το σεργίρουν στα καλά εστιατόρια. Όσο για την αρκούδα, δε θα ἔταν καθόλου νόστιμη αν τρεφόταν μια ζωή με άλλα ζώα, μα ετούτη δω πρέπει να ἔρωγε υγιεινά, μόνο μέλι και φρούτα. Ἐγινε καταπληκτικό τσιμπούσι, και στο τέλος δε χρειάστηκε να πλύνει κανείς τα πιάτα. Απλώς, ἔγειραν πίσω, χαζεύοντας τον καπνό απ' την πίπα του Καλοβολίκ, τέντωσαν τα κουρασμένα πόδια τους κι ἔπιασαν κουβεντούλα. Τώρα, ήταν ξανά γεμάτοι ἐλπίδα, πως αύριο θα ἔδρισκαν τον Κασπιανό, και σε λίγες μέρες θα νικούσαν τον Μιράζ –κι όσο παράλογη κι αν σας φανεί αυτή η ἐλπίδα, των παιδιών τούς ἔδινε μεγάλη σιγουριά.

Τους πήρε ο ὕπνος, ἕναν ἕναν, και πολύ γρήγορα.

Πρώτη ξύπνησε η Λούσυ, ἀπὸ ὄνειρο τόσο βαθύ, που δεν το θυμόταν. Ἦταν σίγουρη πως μια φωνή, που την αγαπούσε ὅσο τίποτα στον κόσμο, την εἶχε φωνάξει με τ' ὄνομά της. Στην αρχή, σκέφτηκε πως θα ἔταν η φωνή του μπαμπά της, μα δεν υπήρχε τέτοια περίπτωση. Ἐπειτα πως θα ἔταν η φωνή του Πήτερ, ἀλλὰ οὔτε κι αυτό ήταν πιθανό. Και δεν ἤθελε να σηκωθεί απ' τη θέση της –ὄχι ἀπὸ κούραση, γιατί ἐνίωθε ἀπίστευτα ξεκούραστη και δεν πονούσε πια πονθενά, ἀλλὰ να, ἦταν τόσο υπέροχα βολεμένη ἔτσι... Η Λούσυ κοίταξε ψηλά, το φεγγάρι της Νάρνια, που εἶναι μεγαλύτερο απ' το δικό μας, και τον ἑναστρο ουρανό.

«Λούσυ» ξανακούστηκε η φωνή, που δεν ήταν οὔτε του μπαμπά της οὔτε του Πήτερ. Ανακάθισε. Η καρδιά της χτυπούσε τρελά, κι ας μη φοβόταν καθόλου. Το φεγγάρι ἔλαμπε τόσο, που το δάσος γύρω της

έφεγγε σαν να 'ταν μέρα, αν και έμοιαζε πιο άγριο από πρώτα. Πίσω της είχε τα έλατα, στα δεξιά της τα κοφτερά πριονωτά βράχια του φαραγγιού, και ίσια μπροστά της ένα χλοερό ξέφωτο με δέντρα στο βάθος, ίσαμ' ένα βέλος πιο πέρα. Η Λούσυ κάρφωσε τα μάτια της στα δέντρα.

«Κοίτα! Σαν να σαλεύουν» ψιθύρισε, «σαν να περπατούν.»

Σηκώθηκε και προχώρησε με χτυποκάρδι. Σίγουρα κάτι ακουγόταν στα δέντρα, ένας θόρυβος, σαν τα κλαριά που κουνιούνται όταν φυσάει ο άνεμος, κι ας είχε τέλεια άπνοια εκείνη τη νύχτα. Όμως, και πάλι, δεν ήταν ακριδώς θρόισμα αυτός ο ήχος. Μέσα στον ήχο, η Λούσυ μάντευε μια μελωδία, που δεν μπορούσε να την παρακολουθήσει, όπως δεν ξεχώριζε τα λόγια των δέντρων την περασμένη νύχτα. Τώρα όμως υπήρχε κάποιος ρυθμός, τα πόδια της σκιρτούσαν ζητώντας να χορέψουν μόνα τους, και καθώς έφτανε κοντά, δεν της έμενε πια αμφιβολία: τα δέντρα σάλευαν, μια έσμιγαν και μια ξεμάκρυναν, λες και χόρευαν κάποιον περίπλοκο χορό. (Αυτό θα πει «χορός της υπαίθρου»! σκέφτηκε η Λούσυ και χαμογέλασε.) Βρισκόταν πια μέσα στα δέντρα.

Το πρώτο δέντρο της φάνηκε στην αρχή σαν πελώριος άντρας με άγρια γενειάδα και φουντωτά μαλλιά. Δεν το φοβήθηκε καθόλου, γιατί είχε δει κι άλλοτε τέτοια δέντρα. Όταν το ξανακοίταξε όμως, ήταν πάλι κανονικό δέντρο, μόνο που κουνιόταν ακόμη. Βέβαια, δεν ήταν εύκολο να ξεχωρίσει αν το δέντρο είχε πόδια ή ρίζες, γιατί τα δέντρα δεν περπατούν ποτέ στην επιφάνεια της γης, αλλά μέσα στο χώμα, σαν να τσαλαβουτούν στα νερά. Όμοια τη σάστισαν και τ' άλλα δέντρα που κοίταξε. Τη μια στιγμή γίνονταν

αγαθοί γίγαντες, όπως όλοι οι άνθρωποι των δέντρων όταν τους αγγίξουν καλά μάγια, και την άλλη στιγμή κανονικά δέντρα. Μα πάντα κάτι δεν πήγαινε καλά, κι όταν ήταν κανονικά δέντρα, πάλι θύμιζαν ανθρώπους, κι όταν έπαιρναν ανθρώπινη μορφή, γίνονταν άνθρωποι με κλαριά και φύλλα. Και το θρόισμα δε σταματούσε, πεταχτό, ψιθυριστό, δροσερό και χαρούμενο.

«Δεν ξύπνησαν. *Κοντεύουν* να ξυπνήσουν» είπε η Λούσυ. Αυτή όμως ήταν ξύπνια, πιο ξύπνια παρά ποτέ.

Προχώρησε άφοβα ανάμεσά τους, χορεύοντας και πηδώντας για να μην τρακάρει με τους πελώριους καθαλιέρους της. Ο νους της όμως δεν ήταν στα δέντρα. Ήθελε να τα περάσει, να φτάσει σε κάτι άλλο: η αγαπημένη φωνή που την καλούσε, βρισκόταν πιο πίσω.

Κι έτσι πέρασε, χωρίς να ξέρει αν άπλωνε τα χέρια της για να παραμερίσει τα κλαδιά, ή για να πιαστεί σ' έναν μεγάλο κύκλο με γιγάντιους χορευτές που έσκυβαν για να τη φτάσουν –γιατί τα δέντρα έκαναν στ' αλήθεια κύκλο γύρω από ένα ξέφωτο.

Κι όταν η Λούσυ βγήκε απ' το χορό, που ήταν γεμάτος υπέροχα φώτα και σκιές, είδε το χλοερό ξέφωτο. Γύρω του χόρευαν τα δέντρα, και στο κέντρο του –τι χαρά! – ένα πελώριο Λιοντάρι, κατάλευκο στο φως του φεγγαριού, έριχνε τον θεόρατο μαύρο ίσκιο του στα χόρτα.

Θα το περνούσε κανείς για πέτρινο, αν δεν έβλεπε την ουρά του να σαλεύει ανάλαφρα –όμως η Λούσυ δεν το σκέφτηκε ούτε στιγμή, κι ούτε κάθισε να διαπιστώσει αν ήταν καλό ή κακό λιοντάρι. Όρμησε καταπάνω του, σίγουρη πως η καρδιά της θα 'σπαγε αν

καθυστερούσε έστω κι ένα δευτερόλεπτο, κι όσο να πεις τρία, είχε πέσει κιόλας πάνω στο Λιοντάρι και το φιλούσε, με τα χεράκια της τυλιγμένα στο λαιμό του, ως εκεί που έφταναν, και το πρόσωπό της χωμένο στην πλούσια μεταξωτή του χαίτη.

«Ασλάν! Ασλάν! Αγαπημένε μου Ασλάν!» έλεγε η Λούσου με λυγμούς. «Επιτέλους!»

Και το πελώριο ζώο έγειρε στο πλάι, κι η Λούσου δρέθηκε μισοξαπλωμένη ανάμεσα στα μπροστινά του πόδια. Ο Ασλάν έσκυψε και της άγγιξε τη μύτη με τη γλώσσα του. Η ανάσα του την τύλιξε ζεστή, καθώς την κοιτούσε με τα πελώρια, σοφά του μάτια.

«Καλωσήρθες, παιδί μου» είπε.

«Ασλάν!» έκανε η Λούσου. «Πώς μεγάλωσες!»

«Επειδή μεγάλωσες κι εσύ, μικρή μου» απάντησε ο Ασλάν.

«Εσύ δε μεγάλωσες;»

«Όχι. Αλλά με κάθε χρόνο που μεγαλώνεις, θα σου φαίνομαι και πιο μεγάλος.»

Η Λούσου έμεινε για λίγο σιωπηλή, πνιγμένη απ' την ευτυχία. Κι έπειτα μίλησε ο Ασλάν:

«Λούσου» είπε, «δεν έχουμε πολύ καιρό στη διάθεσή μας. Σας περιμένει δουλειά, και σήμερα χάσατε πολύτιμες ώρες.»

«Ναι, δεν ήταν κρίμα;» είπε η Λούσου. «Εγώ σε είδα, αλλά εκείνοι δε με πίστευαν. Είναι τόσο... τόσο...»

Από κάπου βαθιά μέσα στο κορμί του Ασλάν, ανέβηκε ένας ανεπαίσθητος δρυχηθμός.

«Με συγχωρείς» είπε διαστικά η Λούσου, που κατάλαβε αμέσως τις διαθέσεις του. «Δεν ήθελα να σου κατηγορήσω τους άλλους. Μα κι εγώ έφταιγα, ε;»

Το Λιοντάρι την κοίταξε κατάματα.

«Αχ, Ασλάν» είπε η Λούσυ, «θες να πεις πως έφταιγα; Μα πώς μπορούσα; Πώς ν' αφήσω τους άλλους και νά 'ρθω μόνη μου; Γινόταν; Αχ, μη μέ κοιτάς έτσι! Καλά λοιπόν, μπορεί και να γινόταν. Ναι, και δε θα 'μουν μόνη, το ξέρω. Θα 'μουν μαζί σου. Μα τι το όφελος;»

Ο Ασλάν δε μίλησε.

«Δηλαδή» έκανε σιγανά η Λούσυ, «θες να πεις πως όλα θα πήγαιναν καλά; Πώς; Πώς; Σε παρακαλώ, Ασλάν! Γιατί δε μου λες;»

«Να σου πω τι θα γινόταν: Α, όχι, αυτό δεν το μαθαίνει ποτέ κανείς.»

«Κρίμα» μουρμούρισε η Λούσυ.

«Μπορείς όμως να μάθεις τι θα γίνει» είπε ο Ασλάν. «Τι θα γίνει αν γυρίσεις στους άλλους και τους ξυπνήσεις, και τους πεις πως με ξανάδες και πως πρέπει να σηκωθούν αμέσως και να με ακολουθήσετε; Μόνο ένας τρόπος υπάρχει για να το μάθεις.»

«Δηλαδή, αυτό πρέπει να κάνω;» ρώτησε η Λούσυ.

«Ναι, μικρή μου» είπε ο Ασλάν.

«Και οι άλλοι; Θα σε δουν;»

«Στην αρχή, όχι. Ίσως αργότερα...»

«Μα δε θα με πιστέψουν!» είπε η Λούσυ.

«Δεν πειράζει.»

«Πόπο, μελάς! Βιάστηκα να χαρώ που σε ξαναβρήκα. Κι εγώ που νόμιζα πως θα μείνω κοντά σου! Κι εγώ που έλεγα πως θα βρυχηθείς και θα σκορπίσεις τον εχθρό, σαν την άλλη φορά! Τώρα είναι πολύ πιο δύσκολα.»

«Δεν μπορείς να το καταλάβεις, μικρή μου» είπε ο Ασλάν, «μα τίποτα δε συμβαίνει δυο φορές με τον ίδιο τρόπο. Κι εμείς περάσαμε δύσκολες μέρες στη Νάρνια.»

Η Λούσυ δεν άντεχε να τον κοιτάζει άλλο, κι έχωσε το κεφάλι της στη χαίτη του —όμως η χαίτη πρέπει να 'χε κάτι μαγικό, γιατί ένιωσε μεμιάς τη δύναμη του Λιονταριού να την ποτίζει, κι άξαφνα τινάχτηκε όρθια.

«Με συγχωρείς, Ασλάν» είπε. «Είμαι έτοιμη.»

«Είσαι σωστή λιονταρίνα» είπε ο Ασλάν, «κι η Νάρνια θ' αναστηθεί. Έλα, μη χάνουμε καιρό.»

Κι ο Ασλάν σηκώθηκε και προχώρησε με αθόρυβα, επιδλητικά δήματα, κι η Λούσυ τον ακολούθησε, ακουμπώντας στη χαίτη του ένα χεράκι που έτρεμε λίγο. Ξαναμπήκαν έτσι μέσα στα δέντρα που χόρευαν, κι εκείνα παραμέρισαν για να τους κάνουν τόπο, παίρνοντας για μια στιγμή τέλειες ανθρώπινες μορφές. Η Λούσυ είδε ψηλούς, πεντάμορφους θεούς των δασών να υποκλίνονται μπροστά στο Λιοντάρι — μα οι θεοί ξανάγιναν αμέσως δέντρα, που έσκυβαν και σάλευαν τόσο χαριτωμένα τα κλαδιά και τον κορμό τους, σαν να είχαν πιάσει άλλο χορό.

«Και τώρα, παιδί μου» είπε ο Ασλάν όταν βγήκαν απ' τα δέντρα, «εγώ θα σε περιμένω εδώ. Πήγαινε να ξυπνήσεις τους άλλους και να τους πεις πως πρέπει να μ' ακολουθήσετε. Αν δε σ' ακούσουν, θα μ' ακολουθήσεις μόνη σου.»

Είναι φοβερό να ξυπνάς τέσσερις ανθρώπους, που είναι όλοι μεγαλύτεροί σου και κατάκοποι, και να τους λες κάτι που δεν πρόκειται να το πιστέψουν, για να τους πείσεις να κάνουν κάτι που δεν τους αρέσει. «Δε θέλει και πολλή σκέψη. Δράση θέλει» είπε μέσα της η Λούσυ.

Πλησίασε τον Πήτερ και τον ταρακούνησε. «Πήτερ» του ψιθύρισε στ' αυτί, «ξύπνα! Γρήγορα! Έρθε ο Ασλάν και λέει να τον ακολουθήσουμε αμέσως.»

«Ναι, ναι, πάμε» είπε ο Πήτερ, κι η Λούσυ τα 'χασε, αλλά πριν προλάβει να ξεθαρρέψει, ο Πήτερ είχε γυρίσει στο άλλο πλευρό και ροχάλιζε του καλού καιρού.

Δοκίμασε έπειτα τη Σούζαν. Ούτε κι εκείνη ξύπνησε εντελώς. Προλάβε ωστόσο να γκρινιάξει με μια πολύ ενοχλητική «μεγαλίστικη» φωνή: «Κοιμήσου. Όνειρο είδες».

Έπιασε τότε τον Έντμουντ, και δυσκολεύτηκε πολύ να τον ξυπνήσει, μα όταν τα κατάφερε επιτέλους, ο Έντμουντ ξύπνησε και ανακάθισε.

«Τι;» έκανε βραχνά. «Τι λες;»

Του τα ξανάπε απ' την αρχή, κι αυτό ήταν το δυσκολότερο, γιατί κάθε φορά που τα ξανάλεγε, έμοιαζαν και λιγότερο πιστευτά.

«Ο Ασλάν!» φώναξε ο Έντμουντ και πετάχτηκε πάνω. «Ζήτω! Πού 'ν' τονε;»

Η Λούσυ γύρισε, κι είδε το Λιοντάρι να περιμένει. Τα υπομονετικά του μάτια ήταν καρφωμένα πάνω της. «Εκεί» είπε, κι έδειξε.

«Πού;» ξαναρώτησε ο Έντμουντ.

«Εκεί. Εκεί. Δεν τον βλέπεις; Δίπλα στα δέντρα.»

Ο Έντμουντ κοίταξε, ξανακοίταξε, κι είπε: «Όχι. Δε βλέπω τίποτα. Πρέπει να σε ζάλισε το φεγγαρόφωτο. Καμιά φορά το φεγγαρόφωτο παίζει άσκημα παιχνίδια. Για μια στιγμή, μου φάνηκε πως είδα κάτι, αλλά ήταν οφθαλμα- πώς το λένε...»

«Μα εγώ τον βλέπω καθαρά» είπε η Λούσυ. «Και μας κοιτάζει.»

«Κι εγώ γιατί δεν τον βλέπω;»

«Είπε πως μπορεί και να μην τον δείτε.»

«Γιατί;»

«Δεν ξέρω. Μόνο αυτό μου είπε.»

«Ουφ, δε βαριέσαι!» έκανε ο Έντμουντ. «Εσύ ό,τι θέλεις βλέπεις. Πάντως, πρέπει να ξυπνήσουμε και τους άλλους.»

Το Λιοντάρι βρυχάται

Κι όταν ξύπνησαν επιτέλους όλοι, η Λούσυ αναγκάστηκε να πει και τέταρτη φορά την ιστορία της. Η αμήχανη σιωπή που ακολούθησε, της έκοψε και το λίγο θάρρος που της απόμενε.

«Εγώ δε βλέπω τίποτα» είπε ο Πήτερ, όταν κουράστηκαν τα μάτια του να κοιτάζουν. «Εσύ, Σούζαν;»

«Και δέβαια δε βλέπω» είπε κοφτά η Σούζαν, «γιατί δεν υπάρχει τίποτα. Όνειρο είδε. Άντε, Λούσυ, ξάπλωσε και κοιμήσου.»

«Ελπίζω» είπε η Λούσυ, κι η φωνή της έτρεμε, «ελπίζω να 'ρθετε όλοι μαζί μου. Γιατί... γιατί αν δεν έρθετε, πρέπει να τον ακολουθήσω μόνη μου, έστω και χωρίς εσάς.»

«Κουταμάρες!» είπε η Σούζαν. «Δεν μπορείς να φύγεις μόνη σου. Πήτερ, μην την αφήσεις. Όχι και να περάσει το δικό της!»

«Αν πρέπει να πάει, θα πάω μαζί της» είπε ο Έντμουντ. «Και την προηγούμενη φορά είχε δίκιο.»

«Το ξέρω» είπε ο Πήτερ, «και μπορεί να 'χε δίκιο και το πρωί. Σίγουρα την πατήσαμε στο φαράγγι. Όμως, τέτοια ώρα, νυχτιάτικα; Και γιατί να 'ναι αόρατος ο Ασλάν για τα δικά μας μάτια; Ποτέ δεν ήταν αόρατος, ποτέ πριν. Τι λέει ο Μιμιφής;»

«Εγώ δε λέω τίποτα» απάντησε ο Νάνος. «Αν πάτε όλοι, θα 'ρθω μαζί σας. Κι αν χωρίσετε, θ' ακολουθήσω το Μεγάλο Βασιλιά. Αυτό το χρέος έχω απέναντί του κι απέναντι στο Βασιλιά μου τον Κασπιανό. Αν όμως θέλετε τη γνώμη μου, προσωπικά, εγώ είμαι ένας απλός Νάνος, που νομίζει πως δεν έχει και μεγάλη σημασία να γυρεύεις δρόμο τη νύχτα, αφού δεν τον βρήκες στο φως της μέρας. Και δε δίνω δεκαράκι για τα μαγικά λιοντάρια που μιλάνε και δε μας μιλάνε, και για τα καλά λιοντάρια που δε μας κάνουν καλό, και για τα πελώρια λιοντάρια που δεν τα βλέπει κανείς. Αν με ρωτάτε, πρόκειται για άραθα-μάραθα και τα λοιπά!»

«Κοιτάξτε! χτυπάει το πόδι του στο χώμα για να διαστούμε» είπε η Λούσυ. «Πρέπει να ξεκινήσουμε τώρα –αλλιώς φεύγω μόνη μου!»

«Με ποιο δικαίωμα μας εκδιάζεις;» είπε η Σούζαν. «Είμαστε τέσσερις και είσαι μία –και η μικρότερη!»

«Κόφ' το» πετάχτηκε ο Έντμουντ. «Καλύτερα να ξεκινήσουμε, ειδαλλιώς θα μας πρήξει.» Ήθελε να υποστηρίξει τη Λούσυ, αλλά έπρεπε να γκρινιάξει και λιγάκι, για να βγάλει τα σπασμένα που του χάλασαν τον ύπνο.

«Εμπρός, λοιπόν» είπε ο Πήτερ. Έδωσε την ασπίδα στο μπράτσο του και φόρεσε το κράνος του με κόπο. Αν ήταν άλλη στιγμή, θα 'δρισκε να πει καμιά γλυκιά κουδέντα στη Λούσυ, που ήταν και η πιο αγαπημένη του αδερφή, γιατί την καταλάβαινε σε πόσο δύσκολη

θέση βρισκόταν, κι έπειτα ήξερε πως, ό,τι και να γινόταν, δεν ήταν δικό της το φταίξιμο. Όμως, απ' την άλλη, ήταν και λίγο θυμωμένος μαζί της.

Η Σούζαν είχε γίνει πυρ και μανία. «Όρα ν' αρχίσω κι εγώ τα καμώματα!» είπε. «Κι αν σας απειλήσω να μείνω εδώ, είτε μέινετε κι εσείς μαζί μου, είτε όχι; Δε θέλω και πολύ...»

«Μεγαλειοτάτη, οφείλτε υπακοή στο Μεγάλο Βασιλιά» είπε ο Νάνος. «Πρέπει να ξεκινήσουμε αμέσως. Προσωπικά, αφού έχασα τον ωραίο μου ύπνο, προτιμώ τον ποδαρόδρομο, παρά τις κουδέντες και τους διαπληκτισμούς!»

Κι έτσι, ξεκίνησαν στο τέλος. Πρώτη πήγαινε η Λούσυ, δαγκώνοντας τα χείλια της για να μη σούρει στη Σούζαν όσα σέρνει η σκούπα. Όμως, κάποια στιγμή κοίταξε τον Ασλάν, κι αμέσως ξέχασε τα πικρά λόγια που ήθελε να ξεστομίσει. Ο Ασλάν προχωρούσε αργά, γύρω στα τριάντα μέτρα μπροστά τους, κι οι άλλοι, που μήτε τον έβλεπαν μήτε τον άκουγαν, ακολουθούσαν τη Λούσυ. Το Λιοντάρι περπατούσε αθόρυβα, κι οι πελώριες πατούσες του, σαν της γάτας, βούλιαζαν μαλακά στα χόρτα.

Μπρος το Λιοντάρι, πίσω τα παιδιά, προσπέρασαν απ' τα δεξιά τα δέντρα που χόρευαν, και κανείς δεν πρόσεξε αν κρατούσε ακόμη ό χορός, γιατί η Λούσυ δεν άφηνε απ' τα μάτια της τον Ασλάν, κι οι υπόλοιποι δεν άφηναν απ' τα μάτια τους τη Λούσυ. Ζύγωναν τώρα στην άκρη του φαραγγιού. «Πίνες, ρίνες κι ασπιρίνες!» σκέφτηκε ο Καλοβολίκ. «Τρελαθήκαμε όλοι; Να μου το θυμηθείς: θα καταλήξουμε σε αναρριχήσεις υπό το σεληνόφως και σε σπασμένα ποδάρια!»

Έκαναν έτσι κάμποσο δρόμο στην κορφή του

γκρεμού, ακολουθώντας τον Ασλάν, κι έφτασαν σ' ένα μέρος όπου κάτι δεντράκια φύτρωναν σύρριζα στο μονοπάτι. Ο Ασλάν έστριψε απότομα και χάθηκε ανάμεσά τους, κι η Λούσυ κράτησε την ανάσα της, γιατί φοβήθηκε πως το Λιοντάρι θα 'χε γκρεμιστεί απ' τα βράχια. Ήταν όμως τόσο η έγνοια να μην τον χάσει απ' τα μάτια της, που δεν κάθισε να το σκεφτεί: άνοιξε δήμα κι έφτασε πρώτη στα δεντράκια, κι όταν κοίταξε κάτω, είδε ένα στενό, απότομο μονοπάτι που έκοβε λοξά τα βράχια, και τον Ασλάν που κατηφόριζε. Το Λιοντάρι γύρισε το κεφάλι, την κοίταξε με τα χαρούμενα μάτια του, κι η Λούσυ ένιωσε μεμιάς να πλημμυρίζει θάρρος και τον ακολούθησε ολοταχώς. Πίσω της, άκουσε τους άλλους να φωνάζουν: «Λούσυ! Πρόσεχε, για το Θεό! Γύρνα πίσω! Είσαι στην άκρη του γκρεμού!» κι αμέσως μετά τη φωνή του Έντμουντ: «Καλά πάει. Υπάρχει μονοπάτι».

Ο Έντμουντ την πρόλαβε στα μισά του μονοπατιού.

«Κοίτα!» είπε ταραγμένος. «Κοίτα! Ένας ίσκιος κατηφορίζει μπροστά μας.»

«Ο ίσκιος του είναι» είπε η Λούσυ.

«Δίκιο έχεις» ψιθύρισε ο Έντμουντ, «αλλά γιατί δεν τον είδα πριν; Κι ο Ασλάν; Πού είναι;»

«Πού να 'ναι; Μαζί με τον ίσκιο του. Δεν τον βλέπεις;»

«Σαν να τον πήρε μια στιγμή το μάτι μου –ή μάλλον, όχι, το φως θα φταίει.»

«Άντε μπράβο, Βασιλιά Εδμόνδε, πάρ' τα ποδαράκια σου!» ακούστηκε από ψηλά πίσω τους η φωνή του Καλοβολίκ, και λίγο πιο πίσω, σχεδόν στην κορφή του γκρεμού, η φωνή του Πήτερ: «Καημένη Σούζαν, δεν έχεις το Θεό σου. Δώσ' μου το χέρι σου. Σαν

μωρό κάνεις. Και κόψε την γκρίνια!»

Σε λίγα λεπτά, βρίσκονταν στον πάτο του φαραγγιού. Το μουγκρητό των νερών τους τύλιξε και τους πήρε τ' αυτιά. Πατώντας προσεχτικά από βράχο σε βράχο, ο Ασλάν περνούσε κιόλας το ποτάμι. Στη μέση ακριδώς, στάθηκε, έσκυψε να πιει, και καθώς σήκωνε το μαλλιαρό κεφάλι του που έσταζε, γύρισε και τους ξανακοίταξε. Αυτή τη φορά, ο Έντμουντ τον είδε καθαρά. «Αχ, Ασλάν!» φώναξε, κι έκανε να τρέξει, αλλά το Λιοντάρι είχε γυρίσει κι ανηφόριζε την αντικρινή όχθη του Τρεχοπόταμου.

«Πήτερ! Πήτερ!» ούρλιαξε ο Έντμουντ. «Τον είδες;»

«Κάτι είδα» είπε ο Πήτερ, «αλλά δεν ξέρω. Το φεγγαρόφωτο σε ξεγελάει καμιά φορά. Δεν πειράζει. Ας είναι καλά η Λούσυ που μας οδηγεί. Κι είμαι τόσο ξεκούραστος, σαν να 'χω κοιμηθεί ένα μερόνυχτο!»

Ο Ασλάν τραβούσε στ' αριστερά, πάνω απ' το φαράγγι, κι ήταν αλλόκοτη, σαν όνειρο, τούτη η διαδρομή. Το ποτάμι δούλιζε, τα χόρτα ήταν μουσκεμένα, τα βράχια άστραφταν, και πάντα, μπροστά τους, το μεγαλόπρεπο Ζώο προχωρούσε σιωπηλό. Τώρα πια το έδλεπαν όλοι, εκτός απ' τη Σούζαν και το Νάνο.

Έφτασαν έτσι σ' άλλο ένα απόκρημνο μονοπάτι που ανηφόριζε στα βράχια, μόνο που εδώ τα βράχια ήταν πιο ψηλά από τ' άλλα που άφηναν πίσω τους, κι η ανάβαση ατέλειωτη, γεμάτη ελιγμούς. Ευτυχώς, το φεγγάρι βρισκόταν τώρα κατακόρυφα πάνω απ' το φαράγγι, και δεν υπήρχε ίσκιος πουθενά.

Η Λούσυ κόντευε να σκάσει απ' το λαχάνιασμα, όταν η ουρά και τα πισινά πόδια του Ασλάν εξαφανίστηκαν πάνω απ' την κορυφή: μάζεψε όλες τις δυνάμεις της και σκαρφάλωσε πίσω του, κι έτσι, με πό-

δια που έτρεμαν και την ανάσα κομμένη, αντίκρισε το λόφο που ζητούσαν απ' όταν άφησαν το Γυαλοπόταμο. Η μακριά, στρωτή πλαγιά, όλο ρείκια, χορτάρια και κάτι αραιοσπαρμένους βράχους που γυάλιζαν στο φεγγαρόφωτο, απλωνόταν κι έσβηνε στους ίσκιους των δέντρων, μισό μίλι πιο κάτω. Η Λούσυ τον ήξερε αυτόν το λόφο. Ήταν ο Λόφος του Πέτρινου Τραπεζιού.

Πίσω της σκαρφάλωναν οι άλλοι, κουδουνίζοντας και ξεφυσώντας, κι ο Ασλάν προχωρούσε αθόρυβα μπροστά.

«Λούσυ» έκανε σιγανά η Σούζαν.

«Ναι;»

«Τώρα τον βλέπω. Με συγχωρείς.»

«Δεν πειράζει.»

«Ήμουν απαίσια –και πρέπει να σου πω κάτι: το πίστεψα στ' αλήθεια πως ήταν ο Ασλάν χτες, που μας προειδοποίησε να μην πάμε απ' το ελατόδασος. Κι απόψε που μας ξύπνησες, πάλι το πίστεψα πως ήταν ο Ασλάν. Κάτι μου το 'λεγε μέσα μου –ή μάλλον θα μου το 'λεγε, αν αφηνόμουν. Όμως είχα πεισμώνει, γιατί ήθελα να δγούμε απ' τα δάση, και... ποιος ξέρει. Και τώρα; Τι να του πω;»

«Ίσως να μη χρειαστεί να του πεις πολλά» απάντησε η Λούσυ.

Σε λίγο είχαν φτάσει στα δέντρα, κι ανάμεσά τους ξεχώριζαν πια το Μεγάλο Τύμβο του Ασλάν, που είχε χτιστεί στην εποχή τους για να σκεπάσει το Πέτρινο Τραπέζι.

«Οι δικοί μας δε φυλάνε σκοπιά» μουρμούρισε ο Καλοβολίκ. «Έπρεπε να μας έχουν σταματήσει από ώρα...»

«Σουτ!» έκαναν οι άλλοι τέσσερις μαζί, γιατί τώρα

ο Ασλάν είχε σταθεί και γύριζε και τους κοιτούσε, κι ήταν τόσο μεγαλόπρεπος, που τους πλημμύρισε μια απέραντη ευτυχία μέσα στο δέος τους, κι ένα απέραντο δέος μέσα στην ευτυχία τους. Τ' αγόρια προχώρησαν μπροστά, κι η Λούσυ παραμέρισε για να περάσουν. Η Σούζαν κι ο Νάνος έμειναν πίσω, δειλιάζοντας.

«Αχ, Ασλάν!» είπε ο Βασιλιάς Πέτρος, γονατίζοντας και σηκώνοντας το πελώριο πόδι του Λιονταριού στο πρόσωπό του, «πόσο χαίρομαι, και πόσο λυπάμαι. Τους οδηγούσα λάθος απ' την ώρα που ξεκινήσαμε. Κι όσο για χτες το πρωί...»

«Αγαπημένο μου παιδί» είπε ο Ασλάν.

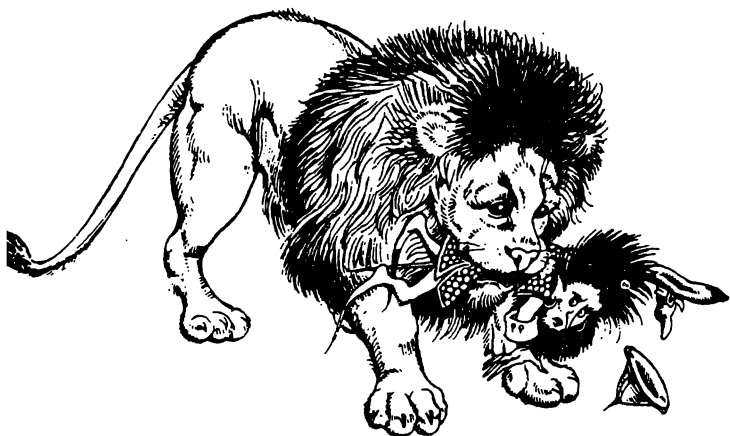
Γύρισε έπειτα και καλωσόρισε τον Έντμουντ. «Μπράβο» του είπε.

Κι έπειτα από μια φοβερή παύση, η βαθιά φωνή φώναξε: «Σουζάνα». Η Σούζαν δεν απάντησε, κι οι άλλοι φαντάστηκαν πως θα 'κλαιγε. «Παιδί μου, άκουσες μόνο τους φόβους σου» είπε ο Ασλάν. «Έλα, στάσου να ανασάνω πάνω σου, και ξέχνα το φόβο. Είσαι πάλι γενναία;»

«Λιγάκι» είπε η Σούζαν.

«Και τώρα!» συνέχισε ο Ασλάν με βροντερή φωνή, που βαθιά μέσα της έκρυβε έναν βρυχηθμό, κι η ουρά του χτύπησε στα πλευρά του. «Και τώρα, πού είναι ο Νάνος, ο σπουδαίος ξιφομάχος και τοξότης, που δεν πιστεύει στα λιοντάρια; Έλα δω, γιε της Γης, έλα ΕΔΩ!» Και τα τελευταία του λόγια ήταν σχεδόν αληθινός βρυχηθμός.

«Άρα, μάρα και τρομάρα!» είπε πνιχτά ο Καλοδολίκ, με φωνή που μόλις ακουγόταν. Τα παιδιά, που ήξεραν καλά τον Ασλάν και είχαν καταλάβει πως συμπαθούσε πάρα πολύ το Νάνο, δεν ανησύχησαν.

Όμως για τον Καλοβολίκ ήταν άλλο πράμα, γιατί δεν είχε ξαναδεί λιοντάρι –χώρια Λιοντάρι με Λάμδα κεφαλαίο. Κι έκανε το πιο φρόνιμο πράγμα που μπορούσε: αντί να το βάλει στα πόδια, πλησίασε παραπατώντας τον Ασλάν.

Ο Ασλάν πήδηξε. Έχετε δει ποτέ γάτα να κουδαλάει το γατάκι της με τα δόντια; Κάτι τέτοιο έγινε. Κι ο Νάνος, κουβαριασμένος, ένα αξιοθρήνητο μπαλάκι, βρέθηκε να κρέμεται απ' τα δόντια του Ασλάν. Το Λιοντάρι τον τίναξε, κι ολόκληρη η πανοπλία του κουδούνισε σαν τα κατσαρόλια του γανωτή, και την άλλη στιγμή, παφ! ο Νάνος πέταξε στον αέρα. Ήταν ασφαλής, καλύτερα κι απ' το κρεδάτι του, αλλά πού να το ξέρει; Και καθώς προσγειωνόταν, πελώριες δελουδένιες πατούσες τον έπιασαν απαλά, σαν μητρική αγκαλιά, και τον έστησαν όρθιο στο χώμα.

«Γιε της Γης, θα γίνουμε φίλοι;» ρώτησε ο Ασλάν.

«Νννν... ννν... ννναι!» ψέλλισε ο Νάνος, προσπαθώντας να πάρει ανάσα.

«Και τώρα» είπε ο Ασλάν, «το φεγγάρι βασιλεύει. Κοιτάξτε πίσω σας πώς χαράζει η αυγή. Δεν έχουμε καιρό για χάσιμο. Εσείς οι τρεις, οι γιοι του Αδάμ κι ο γιος της Γης, τρέξτε στον Τύμβο ν' αντιμετωπίσετε αυτό που σας περιμένει.»

Ο Νάνος δεν είχε ξαναβρεί τη μιλιά του, αλλά ούτε τ' αγόρια τόλμησαν να ρωτήσουν τον Ασλάν αν θα πήγαινε μαζί τους. Τράβηξαν κι οι τρεις τα σπαθιά τους, χαιρέτησαν και ξεκίνησαν. Η Λούσου πρόσεξε πως τα πρόσωπά τους δεν έδειχναν την παραμικρή κούραση: και ο Μεγάλος Βασιλιάς, και ο Βασιλιάς Εδμόνδος, έμοιαζαν σωστοί άντρες.

Τα κορίτσια τους κοιτούσαν ώσπου χάθηκαν απ' τα μάτια τους, και τότε σφίχτηκαν στα πλευρά του Ασλάν. Το φως άλλαζε. Κάτω χαμηλά, στην ανατολή, ο Αραβίρ, το πρωινό αστέρι της Νάρνια, έλαμπε σαν μικρό φεγγαράκι. Κι ο Ασλάν, που τους φάνηκε μεγαλύτερος από πριν, τίναξε τη χαίτη του και βρυχήθηκε.

Ο ήχος, βαθύς και βουερός στην αρχή, σαν αρμόνιο που ξεκινάει από χαμηλή νότα, ανέβηκε και δυνάμωσε, κι ολοένα δυνάμωνε, ώσπου τράνταξε γη και αέρα. Τινάχτηκε πάνω απ' το λόφο, πλημμύρισε τη Νάρνια, και κάτω, στο στρατόπεδο του Μιράζ, οι στρατιώτες ξύπνησαν, κοιτάχτηκαν κατάχλωμοι κι άρπαξαν τα όπλα τους. Και παρακάτω, στο Μεγάλο Ποταμό, στην πιο δροσερή του ώρα, άνοιξαν τα νερά, φάνηκαν τα κεφάλια και οι κατάλευκοι ώμοι των νυμφών, κι ο θεός του ποταμού έβγαλε το πελώριο κεφάλι του και μια μακριά γενειάδα από πολυτρίχια. Και παραπίσω, στα δάση και στα λιβάδια, τα άγρυπνα αυτιά των λαγών τεντώθηκαν μες στις φωλιές, τα κοιμισμένα κεφάλια των πουλιών ξεπρόβαλαν απ' τα

φτεράκια τους, κουκουβάγιες έσκουζαν, αλεπούδες κλαψούρισαν, σκαντζόχοιροι έγρουζαν και τα δέντρα ανατρίχιασαν. Στις πολιτείες και στα χωριά, οι μανάδες έσφιξαν τα μωρά πιο δυνατά στην αγκαλιά τους, με μάτι αλαφιασμένο, και τα σκυλιά άρχισαν ν' αλυχτούν, κι οι άντρες πετάχτηκαν πάνω κι άναψαν τα λυχνάρια. Και πέρα μακριά, στα βορινά σύνορα των βουνών, οι γίγαντες άνοιξαν τις σκοτεινές πύλες των κάστρων τους και κρυφοκοίταξαν.

Η Λούσυ και η Σούζαν είδαν κάτι σκοτεινό να 'ρχεται προς το μέρος τους απ' όλες τις μεριές μαζί, πέρα απ' τους λόφους. Στην αρχή, ήταν σαν μαύρη ομίχλη που σερνόταν στο χώμα, κι έπειτα σαν ανταριασμένα κύματα μιας μαύρης θάλασσας, που φούσκωναν ολοένα ζυγώνοντας –και, τέλος, φάνηκε τι ήταν: δάση, κινούμενα δάση! Όλα τα δέντρα του κόσμου έτρεχαν προς το μέρος του Ασλάν, κι όσο πλησίαζαν, τόσο λιγότερο έμοιαζαν με δέντρα, κι όταν τριγύρισαν τη Λούσυ, είχαν πια ανθρώπινες μορφές, και υποκλίνονταν και προσκυνούσαν, ανεμίζοντας τα μακριά, λιγνά τους χέρια στον Ασλάν. Χλωμά σημυδοκόριτσα τίναζαν το κεφάλι, ιτιές γυναίκες παραμέριζαν τα μακριά μαλλιά τους απ' το πρόσωπο για να κοιτάξουν τον Ασλάν, οι βασιλικές οξιές τον λάτρευαν σιωπηλές και στητές, οι χνουδωτές βελανιδιές, οι λιγνές, μελαγχολικές φτελιές, οι φουντωτές

κουμαριές, σκοτεινές και φορτωμένες ολοφώτεινα κούμαρα, και μαζί τους οι χαρωπές πικροδάφνες, έσκυβαν και σηκώνονταν φωνάζοντας: «Ασλάν! Ασλάν!» με φωνές βραχνές, που τότε έτριζαν και τότε κυμάτιζαν.

Και τόσο πύκνωσε το πλήθος γύρω απ' τον Ασλάν, κι ήταν τόσο ξέφρενος ο χορός (γιατί τα δέντρα είχαν ξαναρχίσει να χορεύουν), που η Λούσυ ζαλίστηκε, και δεν πήρε είδηση πότε ξεφύτρωσαν κάτι άλλα πλάσματα, χορεύοντας ανάμεσα στα δέντρα. Το πρώτο, ένα παλικάρι ντυμένο με δέρμα φαύνου, είχε στεφάνι από αμπελόφυλλα στα σγουρά του μαλλιά, και το πεντάμορφο πρόσωπό του θύμιζε γλυκό αγόρι και μαζί αγρίμι. Κι ένιωθες, όπως είπε ο Έντμουντ βλέποντάς τον λίγες μέρες αργότερα, «Πώς ο τύπος είναι ικανός για τα πάντα –μεγάλη μάρκα!» Απ' ό,τι αποδείχτηκε, είχε ένα σωρό ονόματα –Βρόμιος και Βασσαρεύς και Βούκερως, κι άλλα, κι άλλα. Και τον ακολουθούσαν κάτι κορίτσια, που έμοιαζαν κι αυτά με αγρίμια. Κι άξαφνα, φάνηκε κάποιος καβάλα σ' ένα γαϊδουράκι, κι όλοι γελούσαν και φώναζαν «Ευοί-ευάν! Ευοίιι!»

«Γαϊτανάκι είναι, Ασλάν;» φώναξε το παλικάρι. Κι ίσως και να 'ταν. Όμως καθένας φαίνεται πως είχε

και διαφορετική γνώμη για το παιχνίδι που παιζόταν. Μπορεί να 'ταν κυνηγητό, αλλά η Λούσυ δεν το ξεκαθάρισε εντελώς. Έμοιαζε όμως και με τυφλόμυγα, μόνο που εδώ όλοι έκαναν σαν να 'χαν δεμένα μάτια. Έμοιαζε και με το «να το, νά το το δαχτυλίδι», μόνο που κανένα δαχτυλίδι δεν έβρισκες ποτέ. Και τα πράγματα μπερδεύτηκαν περισσότερο, όταν ο χοντρός γέρος, που ήταν καθάλα στο γαϊδουράκι, άρχισε να φωνάζει: «Αναψυκτικά! Ώρα για αναψυκτικά!» κι όλο έπεφτε απ' το γαϊδουράκι, και οι άλλοι τον ανέβαζαν πάλι όπως όπως, και πάλι κουτρουβαλούσε, γιατί το γαϊδουράκι νόμιζε πως θρискόταν στο τσίρκο, κι έκανε φιγούρες στα πισινά του πόδια. Κι ο τόπος είχε γεμίσει αμπελόφυλλα, και τ' αμπελόφυλλα έγιναν αμπέλια που σκαρφάλωναν παντού, ανέβαιναν στα πόδια των δεντράνθρωπων, τυλίγονταν γύρω στο λαιμό τους, κι όπως η Λούσυ σήκωνε το χέρι να παραμερίσει τα μαλλιά της, ανακάλυψε πως παραμέριζε κληματσίδες. Το γαϊδουράκι ήταν πνιγμένο στα φύλλα και στις κληματόδεργες. Η ουρά του κόντευε να γίνει φιόγκος, και κάτι σκούρο σάλευε ανάμεσα στ' αυτιά του. Η Λούσυ κοίταξε καλύτερα, και είδε ένα τσαμπί σταφύλι. Κι αμέσως, ο τόπος γέμισε σταφύλια –σταφύλια κρεμασμένα ψηλά, σταφύλια που σέρνονταν χάμω, σταφύλια παντού.

«Αναψυκτικά! Αναψυκτικά!» βρυχήθηκε ο χοντρός γέρος, κι όλοι άρχισαν να τρώνε, και ποτέ πάνω στη γη δεν είχαν ξαναγίνει τέτοια νόστιμα σταφύλια, σταφύλια υπέροχα, σφιχτά και τραγανά απέξω, και γεμάτα δροσερή γλύκα που ξεχυνόταν στο στόμα σου με την πρώτη μπουκιά. Τα δυο κορίτσια τα 'χαν σατίσει. Πρώτη φορά μπορούσαν να φάνε τόσα σταφύλια, και μάλιστα χωρίς καλούς τρόπους και σερβι-

ρίσματα. Παντού έδλεπες δάχτυλα λερωμένα, που κολλούσαν απ' τα ζουμιά, και τα γέλια δε σταματούσαν, ούτε οι τραγουδιστές κραυγές: *Ευοί-ευάν, ευοί-ιι...* Ώσπου, κάποια στιγμή, όλοι κατάλαβαν πως το παιχνίδι (όποιο κι αν ήταν) και το γλέντι έπρεπε να τελειώσουν, και κάθισαν χάρω λαχανιασμένοι και γύρισαν στον Ασλάν, ν' ακούσουν τι είχε να τους πει.

Εκείνη τη στιγμή έβγαινε ο ήλιος, κι η Λούσυ κάτι θυμήθηκε και ψιθύρισε στη Σούζαν:

«Τώρα κατάλαβα ποιοι είναι!»

«Ποιοι;»

«Το αγόρι με το άγριο πρόσωπο είναι ο Βάχχος, και ο γέρος στο γαϊδούρι είναι ο Σιληνός. Δε θυμάσαι που μας μιλούσε γι' αυτούς ο κύριος Τούμνους, τον παλιό καιρό;»

«Μα δέβαια, δέβαια! Όμως...»

«Τι;»

«Θα φοβόμουνα λιγάκι αν πετύχαινα τον Βάχχο και τ' αγριοκόριτσά του χωρίς να 'ναι μπροστά ο Ασλάν.»

«Κουταμάρες» απάντησε η Λούσυ.

Τα μάγια και η τιμωρία-αστραπή

Στο αναμεταξύ, ο Καλοβολίκ και τα δύο αγόρια έφταναν στη σκοτεινή πέτρινη είσοδο που οδηγούσε στα έγκατα του Τύμβου, και δυο Ασβοί που τη φρουρούσαν (ο Έντμουντ ξεχώρισε μόνο τ' άσπρα μπαλώματα στα μάγουλά τους) πετάχτηκαν δείχνοντας τα δόντια τους και ρώτησαν γρυλίζοντας: «Τις ει;»

«Ο Καλοβολίκ» απάντησε ο Νάνος. «Φέρνω το Μεγάλο βασιλιά της Νάρνια από το μακρινό παρελθόν.»

Οι Ασβοί έσκυψαν τα μουσούδια τους στα χέρια του αγοριού. «Επιτέλους!» μουρμούρισαν. «Επιτέλους!»

«Φέξτε μας λίγο, φίλοι μου» είπε ο Καλοβολίκ.

Οι Ασβοί βρήκαν ένα δαδί έξω απ' την πύλη, κι ο Πήτερ το άναψε και το 'δωσε του Νάνου. «Καλύτερα να περάσεις πρώτος, Μιμιφή μου» είπε. «Εγώ δεν ξέρω τα κατατόπια.»

Ο Καλοβολίκ πήρε το δαδί και προχώρησε στη σκοτεινή σήραγγα. Ήταν κρύος τόπος, σκοτεινός και

μουχλιασμένους. Νυχτερίδες φτερούγιζαν τρομαγμένες απ' το φως του δαδίου, και παντού κρέμονταν αραχνιές. Τα αγόρια, που βρίσκονταν δυο ολόκληρες μέρες στ' ανοιχτά και στα δάση, ένωσαν να μπαίνουν σε φυλακή ή σε παγίδα.

«Πήτερ» ψιθύρισε ο Έντμουντ, «κοίτα τα χαράγματα στους τοίχους. Είδες τι παλιά που φαίνονται; Κι όμως, εμείς είμαστε ακόμα πιο παλιοί! Δεν υπήρχαν την τελευταία φορά που περάσαμε από δω.»

«Ναι» είπε ο Πήτερ, «για σκέψου!»

Ο Νάνος προχωρούσε μπροστά, κι έπειτα έστριψε δεξιά, και μετά αριστερά, κατέβηκε κάτι σκάλες, και πάλι αριστερά. Και τέλος είδαν μπροστά τους ένα φως —ένα φως που έβγαινε απ' τη χαραμάδα μιας πόρτας. Και τώρα, για πρώτη φορά, άκουσαν και φωνές, γιατί ήταν η πόρτα της κεντρικής αίθουσας. Οι φωνές ήταν θυμωμένες. Κάποιος μιλούσε δυνατά,

τόσο, που κανένας δεν πήρε είδηση τα παιδιά και το Νάνο.

«Κάτι δε μ' αρέσει εδώ» είπε σιγανά ο Καλοβολίκ στον Πήτερ. «Στάσου ν' ακούσουμε λίγο.» Έμειναν κι οι τρεις, ακίνητοι, έξω απ' την πόρτα.

«Ξέρεις πολύ καλά γιατί χάσαμε την ανατολή του

ήλιου» είπε μια φωνή («Η φωνή του Βασιλιά» ψιθύρισε ο Καλοβολίκ). «Ξεχνάς πως, μόλις έφυγε ο Καλοβολίκ, ο Μιράζ επιτέθηκε, και δώσαμε μάχη ζωής και θανάτου τρεις ολόκληρες ώρες; Με την πρώτη ανάσα που δρήκα, φύσηξα το κέρας.»

«Αν το ξεχνάω;» απάντησε η θυμωμένη φωνή. «Οι Νάνοι μου σήκωσαν όλη την μπόρα της εφόδου, κι έχασα έναν στους πέντε!» («Αυτός είναι ο Στριμαρίκ» ψιθύρισε ο Καλοβολίκ).

«Ντροπή σου, Νάνε» είπε μια βαριά φωνή («Ο Μανιταροπούλης» εξήγησε ο Καλοβολίκ). «Όλοι μας πολεμήσαμε όσο και οι Νάνοι σου, και πάνω απ' όλους ο Βασιλιάς!»

«Μωρ' τι μας λες!» απάντησε ο Στριμαρίκ. «Έτσι κι αλλιώς, βοήθεια δεν ήρθε, είτε φταίει ο Βασιλιάς που άργησε, είτε τα μάγια που δεν υπάρχουν! Κι εσύ, μεγάλε γραμματικέ, εσύ, μάγε των μάγων, που τα ξέρεις όλα, επιμένεις ακόμη να στηρίξουμε τις ελπίδες μας στον Ασλάν και στο Βασιλιά Πέτρο και στους αποδέλοιπους;»

«Δεν το αρνούμαι... Ομολογώ... Είμαι βαθύτατα απογοητευμένος από το αποτέλεσμα της επιχειρήσεως...» απάντησε κάποιος. («Ο Δόκτωρ Κορνήλιος» ψιθύρισε ο Καλοβολίκ.)

«Μ' άλλα λόγια» ξανάπε ο Στριμαρίκ, «άνθρακες ο θησαυρός και στην κορφή κανέλα! Κάτσε λοιπόν στ' αυγά σου, κι άσε τους άλλους να τα κανονίσουν. Λέω όμως...»

«Η βοήθεια θά 'ρθει» είπε ο Μανιταροπούλης. «Έχω την πίστη μου στον Ασλάν. Κάνε υπομονή, όπως εμείς τα Ζώα, και θά 'ρθει. Μπορεί όπου να 'ναι να μας χτυπήσει την πόρτα.»

«Κουραφέξαλα!» φώναξε ο Στριμαρίκ. «Αν ακού-

σω εσάς τους Ασδούς, θα περιμένω να πέσει ο ουρανός για να πιάσω σπουργίτια. Σας είπα: *δε γίνεται να περιμένουμε*. Τα τρόφιμα τελειώνουν. Σε κάθε σύγκρουση αποδεκατιζόμαστε. Ο στρατός μας αραιώνει. 'Αρχισαν κιόλας οι λιποταξίες.»

«Και ξέρεις γιατί;» είπε ο Μανιταροπούλης. «Γιατί κυκλοφορεί μια φήμη, πως καλέσαμε τους Βασιλιάδες του Παλιού Καιρού, κι οι Βασιλιάδες του Παλιού Καιρού δε φάνηκαν. Τα τελευταία λόγια του Καλοβολίκ, πριν φύγει (για να βρει το θάνατο, το δίχως άλλο), ήταν: “Επιμένω να μην πούμε τίποτα στο στρατό. Θα ’ναι ολέθριο να του δώσουμε ελπίδες για μαγικές βοήθειες”. Κι όμως, το ίδιο κιόλας βράδυ το ’χαν μάθει όλοι.»

«Ασδέ, καλύτερα να χώσεις τη μουσούδα σου σε φιδοφωλιά, παρά να με πεις μαρτυριάρη!» τσίριξε ο Στριμαρίκ. «Πάρ’ το πίσω, ειδαλλιώς...»

«Σταματήστε, ησυχία!» φώναξε ο Κασπιανός. «Θέλω ν’ ακούσω τη γνώμη του Στριμαρίκ. Τι λέει να κάνουμε; Όμως, πρωτύτερα, θα ’θελα να μάθω ποιοι είναι οι ξένοι που κουβάλησε στο συμβούλιό μας, και τώρα στέκουν με τ’ αυτιά τους ορθάνοιχτα και τα χείλη τους σφραγισμένα.»

«Φίλοι μου είναι» είπε ο Στριμαρίκ. «Σάμπως εσύ θα βρισκόσουν εδώ αν δεν ήσουν φίλος του Καλοβολίκ και του Ασδού; Κι ο δάσκαλος με τη μαύρη μπέρτα, θα βρισκόταν εδώ αν δεν ήταν φίλος σου; Μόνο εγώ δεν κάνει να φέρνω φίλους, δηλαδή;»

«Η Μεγαλειότητά του είναι Βασιλιάς, και του ορκίστηκες αφοσίωση» είπε αυστηρά ο Μανιταροπούλης.

«Άλλο οι τσιριμόνιες της Αυλής κι άλλο η ουσία» ρουθύνισε περιφρονητικά ο Στριμαρίκ. «Εδώ μέσα,

μπορούμε να μιλάμε έξω απ' τα δόντια. Αν δεν το βοηθήσουμε να βγει απ' τη φάκα όπου πιάστηκε, αυτό το Τελμαρινό παιδαρέλι δε θα 'ναι βασιλιάς κανενός και πουθενά σε μια βδομάδα —όπως σε βλέπω και με βλέπεις!»

«Γιατί δε μιλούν για λογαριασμό τους οι φίλοι σου;» είπε ο Κορνήλιος. «Ε, εσύ κυρά! Ποια και τι είσαι;»

«Εξοχότατε Αφέντη Δάσκαλε» είπε μια ψιλή, κλαψιάρικη φωνή, «εγώ, με το συμπάθιο, φτωχή γυναίκα είμαι, είμαι και γριά, και χρωστώ μεγάλη ευγνωμοσύνη στην Εξοχότατη Νανοσύνη του που μου πρόσφερε τη φιλία της. Η Μεγαλειότητά του, που ευλογημένο να 'ναι τ' όμορφό του μουτράκι, δεν έχει τίποτα να φοβηθεί από μια γριά σακατεμένη απ' τους ρευματισμούς, τόσο φτωχή, που δεν έχει ούτε δυο ξυλαράκια ν' ανάψει κάτω απ' το τσουκάλι της. Κατέχω ωστόσο μια τέχνη ταπεινή —όχι σαν τη δική σας, βέβαια, Αφέντη Δάσκαλε— κι όλα τα ξόρκια και τα μαγικά που ξέρω, θα τα χρησιμοποιούσα μετά χαράς για τους εχθρούς, αν μου δίνετε την άδειά σας. Αχ, αν ξέρατε πόσο τους μισώ τους εχθρούς μας! Κανείς από σας δεν τους μισεί τόσο!»

«Πολύ ενδιαφέροντα όλα αυτά και πολύ... ε... εποικοδομητικά» είπε ο Δόκτωρ Κορνήλιος. «Κυρία μου, τώρα νομίζω ότι κατάλαβα τι είστε. Στριμαρίκ, μήπως μπορεί να μας μιλήσει λίγο για τον εαυτό του κι ο άλλος σου φίλος;»

Μια μουντή, σταχτιά φωνή, που έκανε τον Πήτερ ν' ανατριχιάσει, απάντησε: «Είμαι πείνα. Είμαι δίψα. Όπου δαγκώσω, μένω ώσπου να πεθάνω, κι αν πεθάνω, πρέπει να κόψουν την μπουκιά απ' το κορμί του εχθρού και να τη θάψουνε μαζί μου. Μπορώ να

νηστέψω εκατό χρόνια και να ζήσω. Μπορώ να μείνω εκατό νύχτες στους πάγους και να μην παγώσω. Μπορώ να πιω ένα ποτάμι αίμα και να μη σκάσω. Δείξτε μου τους εχθρούς σας!»

«Μπροστά σ' αυτούς τους δυο ήθελες να μας πεις τα σχέδιά σου;» ρώτησε ο Κασπιανός.

«Ναι» είπε ο Στριμαρίκ, «και με τη βοήθειά τους, ελπίζω να τα εκτελέσω.»

Πέρασαν ένα δυο λεπτά, κι ο Καλοβολίκ με τ' αγόρια άκουσαν αχνά τον Κασπιανό που κάτι έλεγε χαμηλόφωνα στους φίλους του, αλλά δεν κατάλαβαν τι. Έπειτα ο Κασπιανός είπε φωναχτά:

«Λοιπόν, Στριμαρίκ, εξήγησέ μας το σχέδιό σου».

Έγινε μια παύση, τόσο μεγάλη, που τ' αγόρια πίστεψαν πως ο Στριμαρίκ δε θα μιλούσε ποτέ. Κι όταν μίλησε, η φωνή του ήταν σιγανή, λες κι ούτε του ίδιου του άρεσαν αυτά που έλεγε.

«Εδώ που τα λέμε» μουρμούρισε, «κανένας από μας δεν ξέρει την αλήθεια για την αρχαία εποχή της Νάρνια. Ούτε ο Καλοβολίκ τις πίστευε τις παλιές ιστορίες. Όσο για μένα, ήθελα αποδείξεις. Το Κέρας το δοκιμάσαμε και μας βγήκε ψεύτικο. Αν υπήρξε ποτέ Μεγάλος Βασιλιάς Πέτρος και Βασίλισσα Σουζάνα, και Βασιλιάς Εδμόνδος και Βασίλισσα Λουκία, τότε μάλλον δε μας έχουν ακουστά, ή δεν μπορούν να έρθουν, ή είναι εχθροί μας.»

«Ή βρίσκονται στο δρόμο» είπε ο Μανιταροπούλης.

«Εσύ έτσι θα λες, ώσπου να μας ρίξει στα σκυλιά του ο Μιράζ. Λοιπόν, δοκιμάσαμε ένα κομμάτι απ' τους παλιούς θρύλους, και βγήκε τζίφος. Μα όταν σπάσει το σπαθί σου, τραβάς μαχαίρι. Οι θρύλοι μιλούν και γι' άλλες δυνάμεις εκτός απ' τους αρχαίους

βασιλιάδες. Γιατί δεν τις φωνάζουμε;»

«Αν εννοείς τον Ασλάν» είπε ο Μανιταροπούλης, «είτε τον ίδιο φωνάξεις είτε τους Αρχαίους Βασιλιάδες, ένα και το αυτό είναι. Υπηρέτες του ήταν κι εκείνοι. Κι αν δεν τους στείλει ο Ασλάν (που σίγουρα θα τους στείλει), το πιθανότερο είναι πως θά 'ρθει μόνος του.»

«Σωστά» είπε ο Στριμαρίκ, «ο Ασλάν κι οι βασιλιάδες πάνε μαζί. Άρα, ο Ασλάν πέθανε –ή δεν είναι με το μέρος μας, ή πάλι μπορεί να τον εμποδίζει κάτι πιο δυνατό απ' αυτόν. Αλλά, και να 'ρθει, πού ξέρουμε αν θα 'ναι φίλος; Απ' ό,τι λένε, δεν τα πήγαινε πολύ καλά με τους Νάνους, ούτε με όλα τα Ζώα. Γιατί δε ρωτάτε τους Λύκους; Και πάντως, απ' ό,τι έχω ακουστά, μόνο μια φορά πέρασε απ' τη Νάρνια, και δεν έμεινε πολύ. Καλύτερα να τον βγάλουμε απ' το λογαριασμό. Εγώ είχα κατά νου κάποιον άλλο...»

Κανέννας δε μίλησε, κι έπεσε για λίγο τέτοια σιγή, που ο Έντμουντ άκουγε τη ρουθουνιστή ανάσα του Ασβού.

«Ποιον εννοείς;» είπε στό τέλος ο Κασπιανός.

«Μια δύναμη μεγαλύτερη απ' του Ασλάν, που κράτησε μαγεμένη τη Νάρνια χρόνια και χρόνια –αν αληθεύουν οι παλιές ιστορίες.»

«Τη Λευκή Μάγισσα!» είπαν τρεις φωνές μαζί, κι από το θόρυβο ο Πήτερ κατάλαβε πως κάποιοι πετάγονταν πάνω.

«Ναι» είπε ο Στριμαρίκ, αργά και επίσημα, «τη Μάγισσα. Καθίστε κάτω. Κοίτα τους! Και μόνο στο άκουσμά της, τρόμαξαν σαν μωρά παιδιά! Δύναμη χρειαζόμαστε –μια Δύναμη που θα 'ναι στο πλευρό μας. Και μια και λέμε για Δύναμη, δεν ξέρετε απ' τις παλιές ιστορίες πως η Μάγισσα νίκησε τον Ασλάν,

πως τον έδεσε και τον σκότωσε πάνω σε τούτη δω την πέτρα;»

«Λένε όμως πως ο Ασλάν αναστήθηκε» είπε κοφτά ο Ασβός.

«Ναι, λένε» απάντησε ο Στριμαρίκ, «μα αν το καλοπροσέξεις, δεν έχουμε καμιά πληροφορία για το τι έκανε μετά. Απλούστατα, οι ιστορίες δεν τον αναφέρουν άλλο. Γιατί να μην τον αναφέρουν, αφού είχε αναστηθεί; Μήπως δεν αναστήθηκε ποτέ, κι οι ιστορίες σωπαίνουν, γιατί δεν έχουν τι να πουν;»

«Μα ο Ασλάν έστεψε τους Βασιλιάδες και τις Βασίλισσες» είπε ο Κασπιανός.

«Ο βασιλιάς που νικάει σε τόσο μεγάλη μάχη, στέφεται κι από μόνος του και δε χρειάζεται λιοντάρια» είπε ο Στριμαρίκ. Κάποιος γρύλισε άγρια –ίσως ο Ασβός.

«Κι ύστερα» συνέχισε ο Στριμαρίκ, «τι έμεινε απ' τους μεγάλους βασιλιάδες και την εποχή τους; Τίποτα. Ενώ η Μάγισσα... Η Μάγισσα, λένε, βασίλευσε εκατό ολόκληρα χρόνια. Εκατό χρόνια βαρυνχειμωνιά! Εδώ βρίσκεται η Δύναμη που ζητάτε. Χειροπιαστά αποτελέσματα!»

«Μα τον ουρανό και τη γη!» είπε ο Κασπιανός, «μήπως δεν ήταν ο χειρότερος εχθρός της Νάρνια; Μήπως δεν ήταν τύραννος δέκα φορές σκληρότερος απ' τον Μιράζ;»

«Μπορεί» έκανε παγερά ο Στριμαρίκ, «μπορεί να ήταν, για σας τους Ανθρώπους –αν υπήρχαν Άνθρωποι εκείνο τον καιρό. Μπορεί να ήταν και για μερικά Ζώα, γιατί ως γνωστόν εξόντωσε τους Κάστορες, και σήμερα δεν υπάρχει ούτε μισός Κάστορας στη Νάρνια. Όμως μ' εμάς τους Νάνους ήταν μέλι γάλα. Κι εγώ είμαι Νάνος, και μιλάω στ' όνομα του λαού μου.

Εμείς δεν τη φοβόμαστε τη Μάγισσα.»

«Οι Νάνοι είναι σύμμαχοί μας» είπε ο Μανιταροπούλης.

«Βέβαια, κι είδα πώς το πλήρωσαν ως τώρα» τον έκοψε φαρμακερά ο Στριμαρίκ. «Ποιον στέλνουν στις επικίνδυνες αποστολές; Τους Νάνους. Ποιον αφήνουν νησιτικό όταν λιγοστεύουν τα τρόφιμα; Τους Νάνους. Ποιον...»

«Ψεύτη! Ψέματα! Ψέματα!» φώναξε ο Ασβός.

«Λοιπόν» είπε ο Στριμαρίκ, και τώρα η φωνή του είχε γίνει τσιριχτή, «αν δε βοηθήσετε το λαό μου εσείς, θα πάω σε κάποιον που μπορεί να τον βοηθήσει!»

«Αυτό λέγεται προδοσία, Νάνε» είπε ο Κασπιανός.

«Βάλε το σπαθί στο θηκάρι του, νεαρέ» είπε ο Στριμαρίκ. «Συμβούλιο μετά φόνου, ε; Ωραίο κόλπο! Και μην κάνεις τη βλακεία ν' απλώσεις χέρι απάνω μου. Είμαστε τρεις και τρεις. Λες να σε φοδηθώ;»

«Αν σου δαστάει!» ούρλιαξε ο Μανιταροπούλης, αλλά μια φωνή τον έκοψε.

«Σταθείτε! Σταθείτε!» φώναξε ο Δόκτωρ Κορνήλιος. «Μη διάξεστε. Η Μάγισσα είναι νεκρή, όλες οι ιστορίες συμφωνούν για το θάνατό της. Πώς λογαριάζεις να την καλέσεις, Στριμαρίκ;»

Η σταχτιά και τρομερή φωνή που είχε μιλήσει λίγο πριν, είπε: «Α, μπα! Νεκρή είναι;»

Κι αμέσως μετά η στριγκιά, κλαψουριστή φωνή πρόσθεσε: «Αχ, ευλογημένη να 'ναι η καρδούλα σου, μικρέ μου Μεγαλειότητα, μην ανησυχείς για τη Λευκή Κυρία –έτσι τη λέμε εμείς. Η Λευκή Κυρία δεν πέθανε. Ο Εξοχότατος Αφέντης Δάσκαλος με είδε φτωχούλα και γριά, και με πειράζει. Γλυκέ μου Αφέντη Δάσκαλε, Πάνσοφε Αφέντη, πού ξανακούστηκε μά-

γισσα να πεθαίνει και να μην μπορείς να την ξαναφέρεις πίσω;»

«Φώναξέ την» είπε η σταχτιά φωνή. «Είμαστε όλοι έτοιμοι. Χάραξε τον κύκλο κι άναψε τη γαλάζια φωτιά.»

Και πάνω απ' το γρύλισμα του Ασβού και το ξαφνιασμένο «Τι;» του Κορνήλιου, βούιξε σαν κεραυνός η φωνή του Κασπιανού:

«Ώστε αυτό σχεδιάζεις, Στριμαρίκ! Μαύρη μαγεία, για να ξαναφέρεις πίσω ένα καταραμένο φάντασμα! Τώρα κατάλαβα τι είναι οι εκλεκτοί σου –μια Λάμια κι ένας Λυκάνθρωπος!»

Και την άλλη στιγμή, ξέσπασε χαλασμός. Ένα ζώο μούγκρισε, ατσάλι χτύπησε πάνω σε ατσάλι, τ' αγόρι με τον Καλοβολίκ μπουκάρισαν στην αίθουσα, κι ο Πήτερ είδε ένα τρομερό γκριζο πλάσμα, μισό άνθρωπο και μισό λύκο, να χιμάει σ' ένα αγόρι συνομήλικό του, κι ο Έντμουντ είδε έναν Ασβό κι ένα Νάνο να κυλιούνται στο πάτωμα, μαλλιά κουδάρια, σαν τις γάτες. Ο Καλοβολίκ έπεσε πάνω στη Λάμια. Η μύτη της έσμιγε με το σαγόνι της, σαν τανάλια, βρώμικα σταχτιά τσουλούφια της έπεφταν στα μούτρα, κι είχε αρπάξει απ' το λαιμό το Δόκτορα Κορνήλιο. Παφ! άστραψε το σπαθί του Καλοβολίκ, και το κεφάλι της Λάμιας κύλησε στο πάτωμα. Κι έπειτα κάποιος αναποδογύρισε το λυχνάρι, και το σκοτάδι γέμισε σπαθιά, δόντια, νύχια, γροθιές και κλοτσιές, γι' άλλα εξήντα δευτερόλεπτα. Έπειτα σιωπή.

«Έντμουντ... Πώς είσαι;»

«Κα... καλά» απάντησε λαχανιασμένος ο Έντμουντ. «Κρατάω αυτό το κάθαρμα, τον Στριμαρίκ. Τον έπιασα ζωντανό.»

«Άρα, μάρα και τρομάρα!» ούρλιαξε μια θυμωμέ-

νη φωνή. «Απάνω μου βρήκες να καθίσεις, νεαρέ ελέφαντα; Θα σκάσω!»

«Συγγνώμη, Μιμιφή μου» είπε ο Έντμουντ. «Στάσου μια στιγμή.»

«Άου! Ιιι!» τσίριξε ο Καλοβολίκ. «Μου 'χωσες όλο σου το παπούτσι στο στόμα μου! Φύγε από δω!»

«Πού είναι ο Βασιλιάς Κασπιανός;» ρώτησε ο Πήτερ.

«Εδώ» ακούστηκε μια σθησμένη φωνή. «Κάτι με δάγκωσε...»

Ένα σπίρτο έτριξε κι άναψε στα χέρια του Έντμουντ. Η φλογίτσα του φώτισε το πρόσωπό του, που ήταν λερωμένο και χλωμό. Ο Έντμουντ ψαχούλεψε γύρω γύρω, και καθώς το λυχνάρι είχε σπάσει, βρήκε ένα κερί, το ακούμπησε στο τραπέζι και το άναψε. Κι όταν η φλόγα δυνάμωσε, άρχισαν να σηκώνονται ένας ένας, παραπατώντας. Έξι πρόσωπα κοιτάχτηκαν ξαφνιασμένα στο φως του κεριού.

«Τους εξοντώσαμε» είπε ο Πήτερ. «Η Λάμια είναι νεκρή» (και γύρισε αλλού για να μην την κοιτάξει). «Κι ο Στριμαρίκ, νεκρός. Κι εκείνο το άλλο πλάσμα,

ο Λυκάνθρωπος. Καιρό είχα να δω Λυκάνθρωπο. Κεφάλι λύκου και κορμί ανθρώπου... Δηλαδή, την ώρα που σκοτώθηκε, είχε αρχίσει να μεταμορφώνεται σε λύκο. Κι εσύ... πρέπει να 'σαι ο Βασιλιάς Κασπιανός...»

«Ναι» είπε το αγόρι. «Κι εσύ;»

«Ο Μεγάλος Βασιλιάς Πέτρος είναι» πετάχτηκε ο Καλοβολίκ.

«Μεγαλειότατε, καλωσορίσατε» είπε ο Κασπιανός.

«Καλώς σε δρῆκα, Μεγαλειότατε» απάντησε ο Πήτερ. «Δεν ήρθα για να σε εκθρονίσω. Ήρθα για να σε αποκαταστήσω στο θρόνο σου.»

«Αφέντη!» είπε κάποιος δίπλα στον αγκώνα του Πήτερ. Ήταν ο Ασβός. Ο Πήτερ έσκυψε, αγκάλιασε το ζώακι και του φίλησε το τριχωτό κεφάλι του: και δεν ήταν καθόλου αστείο, γιατί έτσι κάνουν οι Μεγάλοι Βασιλιάδες.

«Είσαι ο Πρώτος των Ασβών» είπε. «Δεν αμφισβήτησες ούτε στιγμή την ύπαρξή μας.»

«Όχι μόνο εγώ, Μεγαλειότατε» είπε ο Μανιταροπούλης. «Εγώ είμαι Ζώο, και τα Ζώα δεν αλλάζουν. Είμαι και Ασβός. Ένας λόγος παραπάνω!»

«Πολύ λυπήθηκα για τον Στριμαρίκ» είπε ο Καρπιανός, «κι ας με μίσησε από την πρώτη στιγμή που με είδε. Τα δάσανα και το μίσος τον χάλασαν έτσι. Αν είχαμε νικήσει εγκαίρως, μπορεί και να γινόταν καλός Νάνος τον καιρό της ειρήνης. Δεν ξέρω ποιος απ' όλους μας τον σκότωσε -ευτυχώς.»

«Είσαι ματωμένος» είπε ο Πήτερ.

«Ναι, κάτι με δάγκωσε» απάντησε ο Κασπιανός. «Μάλλον αυτό το... το λυκόπραμα.» Χασομέρησαν λίγο ώσπου να καθαρίσουν και να δέσουν την πληγή, κι όταν τέλειωσαν, ο Καλοβολίκ είπε: «Και τώρα,

πριν περάσουμε στα πρακτικά, δεν τρώμε κάτι;»

«Όχι εδώ» είπε ο Πήτερ.

«Όχι» είπε κι ο Κασπιανός ανατριχιάζοντας. «Πρέπει να φωνάξουμε κάποιον να μαζέψει τα πτώματα.»

«Τα τέρατα να τα ρίξουμε σ' ένα λάκκο» είπε ο Πήτερ. «Όμως το Νάνο πρέπει να τον δώσουμε στο λαό του, για να κηδευτεί με τα δικά τους έθιμα.»

Έφαγαν σ' ένα άλλο σκοτεινό υπόγειο του Τύμβου, αλλά δεν ήταν το πρόγευμα που θα προτιμούσαν. Ο Κασπιανός κι ο Κορνήλιος ονειρεύονταν παστό ελάφι, κι ο Πήτερ με τον Έντμουντ τηγανητά αυγά και ζεστό καφέ. Όλο κι όλο το φαϊ τους ήταν όμως λίγο κρύο κρέας αρκούδας (απ' τις τσέπες των αγοριών), ένας σβόλος ξεροτύρι, ένα κρεμμύδι, κι ένα κανάτι νερό. Κι αν τους βλέπατε από μια μεριά να τρώνε, θα λέγατε πως δεν ξανάγιναν τέτοιες λιχουδιές!

Ο Μεγάλος Βασιλιάς επί το έργον

«Και τώρα» είπε ο Πήτερ μόλις τέλειωσαν το φαϊ, «σταθείτε να δούμε. Ο Ασλάν με τα κορίτσια πρέπει να 'ναι εδώ κοντά. Αυτός θα δράσει μόνος του, και δεν ξέρουμε πότε. Στο μεταξύ, εμείς ας κάνουμε ό,τι μπορούμε. Δε μου λες, Κασπιανέ, έχουμε δυνάμεις για μάχη εκ του συστάδην;»

«Μάλλον όχι, Μεγάλε Βασιλιά» είπε ο Κασπιανός, που τον Πήτερ τον είχε βάλει στην καρδιά του, αλλά τον ντρεπόταν ακόμη και δεν του πολυμιλούσε. Πιο παράξενα ένιωθε εκείνος μπροστά στους Βασιλιάδες των Παλιών Ιστοριών, παρά τα παιδιά μπροστά του.

«Πάει καλά» είπε ο Πήτερ. «Τότε θα τον καλέσω σε μονομαχία.» Κανένας δεν είχε σκεφτεί ως τότε τέτοια λύση.

«Σε παρακαλώ» είπε ο Κασπιανός, «άσε με να τον καλέσω εγώ. Πρέπει να εκδικηθώ το θάνατο του πατέρα μου.»

«Εσύ είσαι πληγωμένος» είπε ο Πήτερ, «κι ύστερα,

και να τον καλέσεις, θα σε περιφρονήσει. Εμείς το ξέρουμε πως είσαι Βασιλιάς και πολεμιστής, αλλά ο θεός σου σε θεωρεί παιδαρέλι.»

«Αφέντη» είπε ο Ασβός, που είχε κουρνιαώσει δίπλα στον Πήτερ και δεν ξεκολλούσε τα μάτια του από πάνω του, «ούτε και τη δική σου πρόκληση είναι δέβαιο πως θα τη δεχτεί. Μήπως δεν ξέρει πως ο στρατός του έχει το πάνω χέρι;»

«Το πιθανότερο είναι ν' αρνηθεί» είπε ο Πήτερ, «αλλά τίποτα δεν είναι απόλυτο. Κι ύστερα, και ν' αρνηθεί, θα κερδίσουμε χρόνο με τα πηγαινέλα των αγγελιοφόρων, κι ως τότε θα 'χει έρθει ο Ασλάν. Τουλάχιστον θα προλάβω να επιθεωρήσω τους στρατιώτες και να τους τονώσω το ηθικό τους. Θα του στείλω το μήνυμα. Λέω μάλιστα να του γράψω αμέσως. Δάσκαλε, έχετε χαρτί και καλαμάρι;»

«Ποιος δάσκαλος κυκλοφορεί χωρίς τα όπλα του, Μεγαλειότατε;» απάντησε ο Δόκτωρ Κορνήλιος.

«Πολύ καλά, τότε θα σας υπαγορεύσω» είπε ο Πήτερ. Κι ώσπου ν' ανοίξει ο Παιδαγωγός την περγαμηνή και το κέρας με το μελάνι, κι ώσπου να ξύσει το καλαμάρι του, ο Πήτερ έγειρε πίσω, μισόκλεισε τα μάτια, και ξανάφερε στο νου του τη γλώσσα που χρησιμοποιούσαν σε παρόμοιες περιστάσεις τον παλιό καιρό, το Χρυσό Αιώνα της Νάρνια.

«Μάλιστα» είπε στο τέλος. «Λοιπόν, αν είστε έτοιμος...»

Ο Δόκτωρ Κορνήλιος βούτηξε το καλαμάρι στο μελάνι, κι ο Πήτερ άρχισε την υπαγόρευση:

*«Πέτρος, ελέω Ασλάν, φωνή λαού, αλώσει εχθρού
Μέγας Βασιλεύς των Βασιλέων της Νάρνια, Αυτοκράτωρ των Νήσων της Μοναξιάς και Άρχων του
Κάιρ Πάραβελ, Ιππότης του Ευγενεστάτου Τάγματος*

του Λέοντος, προς τον Μιράζ, Υιόν Κασπιανού του Ογδόου, τέως Λόρδον Προτέκτορα και νυν αυτοχρισθέντα Βασιλέα, Χαίρειν. – Τα γράψατε.

«Βασιλέα, κόμμα, Χαίρειν» μουρμούριξε ο Παιδαγωγός. «Έτοιμος, Αφέντη.»

«Ανοίξτε παράγραφο» είπε ο Πήτης. «Προς αποφυγήν αιματοχυσιών καθώς και άλλων δυσχερειών που θα προκύψουν από ενδεχόμενον πόλεμον ανά την επικράτειαν της Νάρνια, έχομεν την ευχαρίστησιν να προσκαλέσωμεν την Υψηλότητα σας εις μονομαχίαν, δια λογαριασμόν τού αφροσύμενου μας και πολυαγαπημένου μας Κασπιανού, ώστε να αποδειχθή επί του σώματος της Υψηλότητός σας ότι ο προαναφερθείς Κασπιανός τυγχάνει νόμιμος Βασιλεύς της Νάρνια, ελέω Ημών αλλά και βάσει του νόμου των Τελμαρινών, και η Υψηλότης σας δις ένοχος προοσίας, πρώτον διότι υφαρπάσατε την εξουσίαν της Νάρνια από τον προαναφερθέντα Κασπιανόν, και δεύτερον δια την κατάπτυστον και στινγεράν δολοφονίαν τού αγαθού κυρίου και αδελφού σας, του επονομαζομένου Κασπιανού του Ενάτου. Δια ταύτα, δεχθήτε την εγκάρδιον πρόκλησίν μας εις μονομαχίαν, την οποίαν πρόκλησιν αποστέλλομεν εις την Υψηλότητά σας εγγράφως, με τον πολυαγαπημένον βασιλικόν μας αδελφόν Εδμόνδον, τέως Βασιλέα της Νάρνια, Δούκα της Ερημίας του Φανοστάτου, Κόμητα των Βάλτων της Δύσεως και Ιππότην του Ευγενούς Τάγματος της Τραπέξης, εις τον οποίον παραχωρούμεν απεριόριστον δικαιοδοσίαν όπως ρυθμίση μετά της Υψηλότητός σας τους όρους τής ως άνω μονομαχίας. Το παρόν συντετάγη εντός του στρατηγείου μας εις τον Τύμβον του Ασλάν, αυτήν την δωδεκάτην ημέραν του Μηνός Θαλερού, πρώτον έτος της βασιλείας

Κασπιανού του Δεκάτου της Νάρνια. Τελεία και παύλα» είπε ο Πήτερ και ανάσανε βαθιά. «Και τώρα, να βρούμε τους άλλους δυο που θα συνοδέψουν το Βασιλιά Εδμόνδο. Ο ένας πρέπει να 'ναι ο Γίγαντας.»

«Δε... δεν είναι και τόσο έξυπνος» είπε ο Κασπιανός.

«Το ξέρω» απάντησε ο Πήτερ, «αλλά οι Γίγαντες είναι πολύ επιβλητικοί όταν δεν ανοίγουν στόμα – χώρια που θα χαρεί αν τον διαλέξουμε. Κι ο δεύτερος;»

«Μα τα γένια μου» είπε ο Καλοβολίκ, «αν θέλεις κάποιον που να σφάζει με το βλέμμα του, ο καλύτερος είναι ο Ριπιτσιπιτσιπ.»

«Ναι, απ' ό,τι λένε...» είπε γελώντας ο Πήτερ, «αλλά... είναι τόσο μικροκαμωμένος... Δε θα τον δει κανείς από μακριά!»

«Να στείλουμε τον Τρεχαντάρα, Αφέντη μου» πετάχτηκε ο Μανιταροπούλης. «Οι Κένταυροι δεν είναι παίξε γέλασε!»

Μία ώρα αργότερα, δύο Μεγάλοι Λόρδοι από το στρατόπεδο του Μιράζ, ο Λόρδος Γλουγλουζέλλης και ο Λόρδος Σουπεσπιανός, που έκαναν τη βολτούλα τους στα χαρακώματα σκαλίζοντας τα δόντια τους μετά το πρόγευμα, είδαν τον Κένταυρο και το Γίγαντα Ερχεταιμπόρα –που τους ήξεραν εξ όψεως, από τη μάχη– να βγαίνουν απ' το δάσος, κι ανάμεσά τους έναν άγνωστο. Βέβαια, ούτε κι οι συμμαθητές του απ' το σχολείο δε θ' αναγνώριζαν τον Έντμουντ αν τον έβλεπαν από μια μεριά, γιατί η ανάσα του Ασλάν τον είχε τυλίξει, κι ακτινοβολούσε μεγαλείο.

«Τι 'ν' αυτό;» είπε ο Λόρδος Γλουγλουζέλλης. «Επίθεση;»

«Μπα, μάλλον πρεσβεία» είπε ο Σουπεσπιανός. «Δε βλέπετε; Κρατούν πράσινα κλαδιά. Θα 'ρχονται να παραδοθούν.»

«Εμένα ο μεσαίος δε μου μοιάζει καθόλου για παραδομένος» είπε ο Γλουγλουζέλλης. «Ποιος είναι; Πάντως, ο Κασπιανός δεν είναι.»

«Όχι» είπε ο Σουπεσπιανός. «Δεν ξέρω πού τον ψάρεψαν οι στασιαστές, αλλά είναι πολεμιστής με τα όλα του. Και, μεταξύ μας, Εξοχότατε, τέτοια βασιλική μεγαλοπρέπεια δεν την είχε ποτέ του ο Μιράζ. Είδατε πανοπλία; Ενώ εμάς οι σιδεράδες μας...»

«Πάω στοίχημα το οικόσημό μου πως φέρνουν πρόκληση κι όχι παράδοση» είπε ο Γλουγλουζέλλης.

«Λέτε;» έκανε ο Σουπεσπιανός. «Αφού τον έχουμε στριμώξει τον εχθρό. Ο Μιράζ δεν είναι βλάκας να χάσει την υπεροχή που έχει σίγουρη στη μάχη.»

«Εκτός κι αν αναγκαστεί...» ψιθύρισε ο Γλουγλουζέλλης.

«Πιο σιγά» είπε ο Σουπεσπιανός. «Ελάτε λίγο παραδω, μη μας ακούσει κάνας φρουρός. Τι εννοείτε;

Κατάλαβα καλά τι είπε η Εξοχότης σας;»

«Αν ο Μιράζ δεχτεί τη μονομαχία, ή θα σκοτώσει ή θα σκοτωθεί» ψιθύρισε ο Γλουγλουζέλλης.

«Βεβαίως» απάντησε ο Σουπεσπιανός, κουνώντας το κεφάλι του.

«Κι αν σκοτώσει, θα κερδίσει τη μάχη.»

«Ασφαλώς. Κι αν όχι;»

«Κι αν όχι, θα την κερδίσουμε εμείς, έστω και χωρίς τη Χάρη του το Βασιλιά μας. Γιατί, όχι που να τον κακολογήσω στην Εξοχότητά σας, αλλά ο Μιράζ δεν είναι και σπουδαίος ηγέτης. Κι έτσι, και νικητές θα βγούμε, και χωρίς βασιλιά πάνω απ' το κεφάλι μας!»

«Δηλαδή, Μυλόρδε, εννοείτε πως εμείς οι δυο θα κυδερνήσουμε τον τόπο καλύτερα χωρίς βασιλιά;»

Το πρόσωπο του Γλουγλουζέλλη σκοτεινίασε. «Μην ξεχνάμε» είπε, «πως εμείς τον ανεβάσαμε στο θρόνο. Και τόσα χρόνια, εκείνος τρώει με χρυσά κουτάλια, κι εμείς μόνο την αχαριστία του είδαμε!»

«Σιωπή!» φώναξε ο Σουπεσπιανός. «Κοιτάξτε! Κάποιος έρχεται να μας φωνάξει στη Βασιλική Σκηνή.»

Κι όταν έφτασαν στη σκηνή του Μιράζ, είδαν τον Έντμουντ και τους δυο συντρόφους του καθισμένους απέξω. Τους είχαν προσφέρει κρασί και γλυκά, γιατί η επιστολή είχε παραδοθεί, και περίμεναν την απάντηση του βασιλιά. Βλέποντάς τους από κοντά, οι δυο Τελμαρινοί ένιωσαν να τους παγώνει το αίμα.

Μέσα στη σκηνή βρήκαν τον Μιράζ άοπλο, πάνω που τέλειωνε το πρόγευμά του. Ήταν κατακόκκινος και μια βαθιά ρυτίδα αυλάκωνε το μέτωπό του.

«Ορίστε!» φώναξε πετώντας μια περγαμηνή πάνω στο τραπέζι. «Ήρωες των παραμυθιών μού έστειλε ο άχρηστος ο ανιψιός μου!»

«Αφέντη, με την άδειά σας» είπε ο Γλουγλουζέλλης, «αν ο νεαρός πολεμιστής απέξω είναι ο Βασιλιάς Εδμόνδος που λέει το γράμμα, μάλλον επικίνδυνος ιππότης φαίνεται, παρά ήρωας του παραμυθιού!»

«Εδμόνδος και πράσιν' άλογα!» είπε ο Μιράζ. «Η Εξοχότης σας πιστεύει τις ιστορίες που λένε οι γυναίκοι, για τον Πέτρο, τον Εδμόνδο και τους άλλους;»

«Απλώς, πιστεύω στα μάτια μου, Μεγαλειότατε» είπε ο Γλουγλουζέλλης.

«Τέλος πάντων, δεν έχει σημασία» είπε ο Μιράζ. «Όσο για την πρόκληση, ποια είναι η γνώμη σας;»

«Ασφαλώς συμφωνούμε μαζί σας, Μεγαλειότατε» είπε ο Γλουγλουζέλλης.

«Συμφωνείτε; Σε τι;»

«Πως πρέπει να αρνηθείτε εξάπαντος, γιατί εγώ δειλός δεν υπήρξα ποτέ στη ζωή μου, αλλά σας το λέω, δε θα το αντέξει η καρδιά μου να κατεβείτε σε μονομαχία μ' εκείνο το παλικάρι. Κι αν μάλιστα ο αδερφός του, ο Μεγάλος Βασιλιάς, είναι ακόμα πιο επικίνδυνος από τούτον δω —που σίγουρα θα είναι— τότε, Αφέντη μου και Βασιλιά μου, μακριά!»

«Πανάθεμά σε!» ούρλιαξε ο Μιράζ. «Δε σου ζήτησα τέτοια συμβουλή! Θαρρείς πως θα φοβηθώ τον πρώτο τυχόντα Πέτρο —αν υπάρχει άνθρωπος με τέτοιο όνομα; Θαρρείς πως αυτό σε ρώτησα; Εγώ ζήτησα τη συμβουλή σου ως προς την τακτική —αν δηλαδή αξίζει να το διακινδυνεύσω σε μονομαχία, αφού έχω ήδη την υπεροχή στη μάχη.»

«Και πάλι σας απαντώ, Μεγαλειότατε» επέμεινε ο Γλουγλουζέλλης, «πως έχετε κάθε λόγο ν' αρνηθείτε την πρόκληση. Στο πρόσωπο του ξένου ιππότη βλέπω το θάνατο.»

«Πάλι τα ίδια!» τσίριξε ο Μιράζ, που είχε γίνει πυρ και μανία. «Για τι με πέρασες, τέλος πάντων; Για δειλό, σαν την Εξοχότητά σου;»

«Όπως αγαπά η Μεγαλειότης σας» είπε ξινισμένα ο Γλουγλουζέλλης.

«Σαν γυναικούλα μιλάς!» τον έκοψε ο βασιλιάς. «Εσύ, Λόρδε Σουπεσπιανέ, τι λες;»

«Αφέντη, ας μη θίγουμε τα κακώς κείμενα» απάντησε ο άλλος λόρδος. «Πρόκειται για θέμα τακτικής, όπως ορθώς το τοποθέτησε η Μεγαλειότης σας, οπότε έχετε κάθε δικαίωμα να αρνηθείτε, χωρίς κανείς να αναρωτηθεί αν αυτό σημαίνει έλλειψη θάρρους εκ μέρους της Μεγαλειότητός σας.»

«Ουρανοί!» φώναξε ο Μιράζ και πετάχτηκε πάνω. «Μάγια σας έχουν κάνει σήμερα; Τι με περάσατε; Θαρρείτε πως αφορμή γύρευα για ν' αρνηθώ; Καλύτερα να με λέγατε δειλό κατάμουτρα!»

Η συζήτηση προχωρούσε ακριβώς όπως την ήθελαν οι δύο λόρδοι, κι έτσι δεν έδγαλαν τσιμουδιά.

«Κατάλαβα» είπε ο Μιράζ, και τα μάτια του γούρλωσαν τόσο, που κόντεψαν να πεταχτούν από τις κόγχες τους. «Είστε δειλοί και λαγόκαρδοι, κι έχετε το θράσος να νομίζετε πως κι η δική μου καρδιά είναι σαν τη δική σας! Άκου, αφορμή για ν' αρνηθώ! Αφορμή για να μην πολεμήσω! Στρατιώτες, σου λέει ο άλλος! Τελμαρινοί! Άνανδροι! Δηλαδή, αν αρνηθώ την πρόκληση, όπως μου υπαγορεύει το αξίωμά μου και η στρατηγική μου οξυδέρκεια, θα φανταστείτε πως φοβήθηκα –και θα το διαδώσετε παντού! Έτσι, ε!»

«Όταν κανείς έχει τη σεβάσμια ηλικία της Μεγαλειότητός σας» είπε ο Γλουγλουζέλλης, «κανένας φρόνιμος στρατιώτης δε θα τον πει δειλό, επειδή αρ-

νήθηκε να μονομαχήσει μ' έναν μεγάλο πολεμιστή στον ανθό της νιότης του!»

«Σαν να λέμε, δεν είμαι μόνο δειλός, αλλά και γερο-ξεκούτης, με το 'να ποδάρι στο λάκκο!» βρυχήθηκε ο Μιράζ. «Ε, λοιπόν, Μυλόρδοι, με τις γυναικουλίστικες συμβουλές σας με αναγκάζετε να παρακάμψω την ουσία, που είναι η πολιτική μου, και πετυχαίνετε το άκρο αντίθετο. Σκόπευα ν' αρνηθώ, αλλά τώρα θα δεχτώ την πρόκληση! Τ' ακούτε; Θα τη δεχτώ! Κι αν μάγια ή προδοσία σας έκαναν λιπόψυχους, εγώ δε θα γίνω ρεζίλι των σκυλιών!»

«Μεγαλειότατε, σας ικετεύω...» είπε ο Γλουγλουζέλλης, αλλά ο Μιράζ είχε βγει κιόλας σαν σίφουνας, και τον άκουσαν να ουρλιάζει στον Εδμόνδο πως δεχόταν.

Οι δυο λόρδοι κοιτάχτηκαν και χαχάνισαν πνιχτά.

«Το 'ξερα πως θα δεχόταν, αν τον κουρδίζαμε σωστά» ψιθύρισε ο Γλουγλουζέλλης, «αλλά θα μου το πληρώσει που με είπε δειλό!»

Στον Τύμβο του Ασλάν έγινε χαλασμός όταν έφτασαν τα μαντάτα κι ανακοινώθηκαν σ' όλα τα πλάσματα. Ο Έντμουντ, μαζί μ' έναν αξιωματικό του Μιράζ, σημάδευαν κιόλας τον τόπο της μονομαχίας με πάσσαλους και τεντωμένα σκοινιά. Στις δυο γωνίες θα στέκονταν δυο Τελμαρινοί, κι άλλος ένας στη μέση της τρίτης πλευράς. Αυτοί θα ήταν οι Κριτές της Κονίστρας για το εχθρικό στρατόπεδο, κι άλλοι τρεις Κριτές θα ορίζονταν απ' το Μεγάλο Βασιλιά για το στρατόπεδο των Ναρνιαίων. Ο Πήτερ προσπαθούσε να εξηγήσει στον Κασπιανό πως δεν μπορούσε να γίνει Κριτής, αφού η μάχη δινόταν για τα δικαιώματά του στο θρόνο, όταν μια βαριά, νυσταλέα φωνή είπε άξαφνα: «Παρακαλώ, Μεγαλειότατε!» Ο Πήτερ γύρι-

σε, κι είδε τη μεγαλύτερη από τις Στρουμπουλές Αρκούδες. «Παρακαλώ, Μεγαλειότατε, εγώ... Είμαι Αρκούδα εγώ...» είπε, «...δηλαδή Αρκούδα!»

«Και δέβαια είσαι, και μάλιστα καλή Αρκούδα, δεν είχα την παραμικρή αμφιβολία» απάντησε ο Πήτερ.

«Μά'στα!» είπε η Αρκούδα. «Και οι Αρκούδες είχαν πάντα κληρονομικό δικαίωμα να προσφέρουν στο Βασιλιά έναν Κριτή της Κον... της Κοννίστρας.»

«Μη, μη!» ψιθύρισε ο Καλοβολίκ. «Μην την αφήσετε, Μεγαλειότατε. Είναι αγαθό πλάσμα, αλλά θα μας κάνει ρεζίλι. Θα την πάρει ο ύπνος, και θ' αρχίσει να θυζαίνει το πόδι της –μπροστά στον εχθρό!»

«Δε γίνεται αλλιώς» είπε ο Πήτερ. «Έχει δίκιο. Οι Αρκούδες είχαν πάντα αυτό το προνόμιο –και απορώ πώς το θυμάται, έπειτα από τόσα χρόνια, που ένα σωρό άλλα πράγματα έχουν λησμονηθεί.»

«Σας παρακαλώ, Μεγαλειότατε» είπε η Αρκούδα.

«Είναι αναφαίρετο δικαίωμά σου να γίνεις Κριτής της Κονίστρας» είπε ο Πήτερ, «αλλά μην ξεχνάς: δεν κάνει να θυζαίνεις το μπροστινό σου πόδι.»

«Ποιος; Εγώ;» είπε θιγμένη η Αρκούδα.

«Αδιόρθωτη! Βγάλε το πόδι απ' το στόμα!» βρυχήθηκε ο Καλοβολίκ.

Η Αρκούδα τράβηξε γρήγορα γρήγορα το πόδι απ' το στόμα της κι έκανε την αδιάφορη.

«Αφέντη!» τσίριξε κάποιος από χαμηλά, κοντά στο χόμα.

«Α, ο Ριπιτσιπιτσιπ!» είπε ο Πήτερ –αφού κοίταξε πρώτα ψηλά, κι έπειτα γύρω γύρω, και στο τέλος κάτω, όπως συμβαίνει με όλους όταν τους φωνάζει ποντίκι.

«Αφέντη» είπε ο Ριπιτσιπιτσιίπ, «η ζωή μου είναι δική σας, αλλά την τιμή μου την κρατώ για μένα. Αφέντη, στο λαό μας υπάρχει ο μοναδικός σαλπικτής του στρατού σας, και πιστευα πως θα τον στέλνατε για να διαβιδάσει την πρόκληση. Αφέντη, ο λαός μου είναι θλιμμένος. Ίσως λοιπόν του απαλύνε-

τε τον πόνο του –αν ευαρεστηθείτε να με κάνετε Κριτή της Κονίστρας.»

Στο σημείο αυτό, από κάπου ψηλά ξέσπασε ένας κρότος που έμοιαζε με κεραυνό. Ο Γίγαντας Ερχεταιμπόρας είχε ξεκαρδιστεί στα γέλια –πολύ άγαρμπα, ομολογουμένως, όπως συμβαίνει συχνά με τους καλόκαρδους Γίγαντες. Το κατάλαβε όμως εγκαίρως, κι έκλεισε το στόμα του ακριβώς τη στιγμή που ο Ποντικός ανακάλυπτε από πού ερχόταν ο θόρυβος.

«Λυπάμαι, αλλά δε γίνεται» είπε ο Πήτερ. «Ξέρεις, μερικοί άνθρωποι φοβούνται τα ποντίκια...»

«Το έχω υπόψη μου, Μεγαλειότατε» είπε ο Ριπιτσιπιτσιίπ.

«Κι ύστερα, θα 'ταν άδικο για τον Μιράζ» συνέχι-

σε ο Πήτερ. «Αν σε δει μπροστά του, μπορεί να χάσει το θάρρος του.»

«Η Μεγαλειότης σας είναι υπόδειγμα εντιμότητος» είπε το Ποντίκι κι έκανε μια χαριτωμένη υπόκλιση. «Οι απόψεις μας επί του προκειμένου ταυτίζονται πλήρως... Επειδή όμως συνέλαβα προ ολίγου κάποιον να χαχανίζει, πληροφορώ τους παρισταμένους ότι, εάν θελήσουν να με κάνουν αντικείμενο των αστεϊσμών τους, είμαι στη διάθεσή τους – με το σπαθί μου – ανά πάσα στιγμή!»

Αμήχανη σιωπή άκολούθησε τα λόγια του Ριπιτσιπιτσιίπ, κι ο Πήτερ την έσπασε πρώτος: «Ο Ερχεταιμπόρας, η Αρκούδα και ο Τρεχαντάρας θα είναι Κριτές της Κονίστρας. Η μάχη θα γίνει στις δύο το μεσημέρι. Συσσίτιο στις δώδεκα ακριβώς».

«Δε μου λες» είπε ο Έντμουντ καθώς απομακρύνονταν, «πώς τα βλέπεις; Θα τον νικήσεις;»

«Θα δούμε. Η μάχη θα δείξει» απάντησε ο Πήτερ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Δουλειές με φούντες

Λίγο πριν από τις δύο, ο Καλοβολίκ και ο Ασβός, μαζί με τ' άλλα πλάσματα, είχαν πάρει θέσεις στην άκρη του δάσους, και χάζευαν τις αστραφτερές στρατιές του Μιράζ που ήταν παραταγμένες απέναντι, σε απόσταση ενός βέλους. Στο ανάμεσο, ήταν ένα τετράγωνο στρωμένο με χαμηλή χλόη. Εκεί θα γινόταν η μονομαχία. Στις δυο πέρα γωνιές του τετραγώνου στέκονταν ο Γλουγλουζέλλης και ο Σουπεσπιανός με το σπαθί στο χέρι. Στις από δω γωνιές ήταν ο Γίγαντας Ερχεταιμπόρας και η Στρουμπουλή Αρκούδα, που είχε ξεχάσει τις αυστηρές συστάσεις και δύζαινε το μπροστινό της πόδι με ένα ύφος αποδλακωμένο, κατά γενικήν ομολογία. Ο Κένταυρος στεκόταν στα δεξιά της Κονίστρας, ασάλευτος, χτυπώντας κάπου κάπου την πισινή του οπλή στα χόρτα, κι ήταν πολύ πιο επιδλητικός από τον Τελμαρινό βαρόνο που είχε αντίκρυν του, στ' αριστερά. Ο Πήτερ είχε χαιρετήσει δια χειραψιάς τον Έντμουντ και το Δόκτορα, και

τώρα κατέβαινε στη μάχη. Η στιγμή ήταν παρόμοια με τους αγώνες δρόμου, όπου περιμένεις τον αφέτη να πυροδοτήσει –αλλά πολύ χειρότερη.

«Τι κρίμα που δε φάνηκε ο Ασλάν πριν φτάσουμε ως εδώ» είπε ο Καλοβολίκ.

«Ναι, κρίμα» συμφώνησε ο Μανιταροπούλης.
«Κοίτα πίσω σου!»

«Μάκια-λάκια-μανταλάκια!» μουρμούρισε ο Νάνος γυρνώντας. «Τι 'ναι πάλι τούτοι; Γιγάντια πλάσματα, όμορφα πλάσματα, σαν θεοί και θεές και γίγαντες, και ζυγώνουν –μιλιούνια! Τι είναι;»

«Δρυάδες και Αμαδρυάδες και Σιλδανοί» είπε ο Μανιταροπούλης. «Τους ξύπνησε ο Ασλάν.»

«Χμμ!» έκανε ο Νάνος. «Θα μας είναι χρήσιμοι αν ο εχθρός κάνει καμιά ζαβολιά, αλλά δε θα βοηθήσουν το Μεγάλο Βασιλιά αν ο Μιράζ αποδειχτεί καλύτερος ξιφομάχος.»

Ο Ασβός δε μίλησε, γιατί τώρα ο Πήτερ κι ο Μιράζ έμπαιναν στην Κονίστρα, από αντίθετες πλευρές, πεζοί και οι δυο, με αλυσιδωτούς θώρακες, κράνη και ασπίδες. Προχώρησαν κάμποσο και στάθηκαν κοντά κοντά, υποκλίθηκαν, και φάνηκαν κάτι να λένε, αλλά κανένας δεν μπόρεσε να καταλάβει τι. Κι έπειτα, δυο σπαθιά άστραψαν στον ήλιο, κι ακούστηκε η κλαγγή τους καθώς έσμιγαν, μα ο ήχος πνίγηκε αμέσως απ' τις φωνές των δυο στρατών, που άρχισαν να αλαλάζουν όπως τα πλήθη στα γήπεδα.

«Μπράβο, Πήτερ, αχ, μπράβο!» φώναξε ο Έντμουντ, βλέποντας τον Μιράζ να κάνει ενάμισι δήμα πίσω. «Απάνω του, γρήγορα!» Κι ο Πήτερ του όρμησε, και για μια στιγμή φάνηκε πως μπορεί και να νικούσε στη μονομαχία. Όμως ο Μιράζ συσπειρώθηκε αμέσως, κι άρχισε να εκμεταλλεύεται το ύψος και το

βάρος του. «Μι-ράζ! Βα-σι-λιάς! Μι-ράζ! Βα-σι-λιάς!» αντήχησε η κραυγή των Τελμαρινών. Ο Κασπιανός και ο Έντμουντ είχαν πανιάσει από την αγωνία.

«Πολύ τον πιέζει τον Πήτερ» είπε ο Έντμουντ.

«Μπα!» έκανε ο Κασπιανός. «Τι πάθανε;»

«Απομακρύνονται κι οι δυο» απάντησε ο Έντμουντ, «θέλουν να πάρουν ανάσα. Κοίτα! Τώρα ξαναρχίζουν, πιο επιστημονικά αυτή τη φορά. Κάνουν κύκλους, αργά αργά, καθένας τους μετράει τις άμυνες του αντιπάλου.»

«Φοβάμαι πως ο Μιράζ ξέρει καλά τη δουλειά του» μουρμούρισε ο Δόκτωρ Κορνήλιος, αλλά πριν αποσώσει την κουδέντα του, ξέσπασαν αλαλαγμοί και παλαμάκια, και κράνη πέταξαν ψηλά στο στρατόπεδο των Παλιών Ναρνιανών.

«Τι έγινε; Τι έγινε;» ρώτησε ο Δόκτωρ. «Τα μάτια μου γέρασαν, δε βλέπουν καλά.»

«Ο Μεγάλος Βασιλιάς τρύπησε τον Μιράζ στη μασχάλη» είπε ο Κασπιανός χτυπώντας σαν τρελός τα χέρια του. «Τον τρύπησε εκεί που τελειώνει ο θώρακας! Επιτέλους, το πρώτο αίμα!»

«Όμως τα πράγματα σκουραίνουν» είπε ο Έντμουντ. «Ο Πήτερ δε χρησιμοποιεί καλά την ασπίδα του. Πρέπει να 'χει πληγωμένο το αριστερό του χέρι.»

Κι ήταν αλήθεια, δυστυχώς. Όλοι πρόσεξαν πως η ασπίδα του Πήτερ κρεμόταν χαλαρά. Οι αλαλαγμοί των Τελμαρινών δυνάμωσαν.

«Εσύ έχεις δει περισσότερες μονομαχίες από μένα» είπε ο Κασπιανός. «Τι λες; Έχουμε καμιά ελπίδα;»

«Πολύ μικρή» είπε ο Έντμουντ. «Όμως θα νικήσει. Με λίγη τύχη.»

«Αχ, δεν έπρεπε να τον αφήσουμε να μονομαχήσει» είπε ο Κασπιανός.

Έξαφνα, οι αλαλαγμοί έσβησαν και στα δυο στρατόπεδα. Ο Έντμουντ ξαφνιασθηκε, κι έπειτα είπε: «Α, κατάλαβα. Θα συμφώνησαν να κάνουν διάλειμμα. Δάσκαλε, ελάτε, ίσως μπορέσουμε να φανούμε χρήσιμοι στο Μεγάλο Βασιλιά». Έτρεξαν στην Κονίστρα, κι ο Πήτερ θγήκε απ' τα σκοινιά και τους πλησίασε, κόκκινος και καταϊδρωμένος, με το στήθος του φουσκωμένο απ' το λαχάνιασμα.

«Πληγώθηκε το αριστερό σου χέρι;» ρώτησε ο Έντμουντ.

«Δεν είναι πληγή» είπε ο Πήτερ. «Κάποια στιγμή, ο Μιράζ έπεσε μ' όλο του το βάρος πάνω στην ασπίδα μου, σαν καταπέλτης, κι η λαβή της ασπίδας μου μάγκωσε τον καρπό. Δε νομίζω να τον έσπασα, μάλλον τόν έχω στραμπουλίξει. Αν μου τον δέσετε πολύ σφιχτά, θα τα καταφέρω.»

Κι ώσπου να του δέσουν το χέρι, ο Έντμουντ τον ξαναρώτησε ανήсуχα: «Πώς τα βλέπεις;»

«Δύσκολα» είπε ο Πήτερ, «πολύ δύσκολα. Έχω όμως μια πιθανότητα, αν τον αναγκάσω να κινηθεί πολύ. Το βάρος του και τα πνευμόνια του θα τον προδώσουν –χώρια η ζέστη. Για να σου πω την αλήθεια, άλλη περίπτωση να νικήσω δεν υπάρχει. Εντ, αν με νικήσει, να πεις στους δικούς μας –και στην Αγγλία– πως τους αγαπώ πολύ. Να τον Ξαναμπαίνει στην Κονίστρα. Έχε γεια, αδερφάκι. Έχε γεια, δάσκαλε. Και πού 'σαι, Έντμουντ! Πες καμιά καλή κουδέντα στον Μιμιφή. Είναι σπουδαίος φίλος.»

Ο Έντμουντ δε μίλησε. Ξαναγύρισε στο στρατόπεδο της Νάρνια μαζί με το Δόκτορα, με το στομάχι δεμένο κόμπο.

Ωστόσο, ο νέος γύρος πήγε καλά. Τώρα ο Πήτερ χρησιμοποιούσε κάπως την ασπίδα του, και σίγουρα αξιοποιούσε τέλεια τα πόδια του. Έπαιξε κυνηγητό με τον Μιράζ, κρατώντας τον πάντα σε απόσταση, κι όπως άλλαζε διαρκώς θέση, τον ανάγκαζε να κινείται αδιάκοπα.

«Δειλέ!» γιουχάρισαν οι Τελμαρινοί. «Στάσου να μετρηθείς μαζί του! Δε σ' αρέσει, ε; Σε μονομαχία κατέβηκες, όχι σε χορό! Αίσχος!»

«Φτάνει να μην τους δώσει σημασία» είπε ο Κασπιανός.

«Αυτός;» έκανε ο Έντμουντ. «Δεν τον ξέρεις καλά.» Κι αμέσως: «Αχ!» –γιατί ο Μιράζ είχε πετύχει τον Πήτερ στο κράνος. Ο Πήτερ παραπάτησε κι έπεσε στα γόνατα. Τα ουρλιαχτά των Τελμαρινών θέριεψαν σαν αγριεμένη θάλασσα. «Τώρα, Μιράζ!» ούρλιαζαν. «Τώρα! Τώρα! Τώρα! Σκότώσέ τον!» Μα ο σφετεριστής είχε πέσει κιόλας πάνω στον Πήτερ, χωρίς να περιμένει υποδείξεις. Ο Έντμουντ δάγκωσε τα χείλη του τόσο σφιχτά, που τα μάτωσε, καθώς το σπαθί του Μιράζ άστραφτε πάνω απ' τον Πήτερ, έτοιμο να του πάρει το κεφάλι. Δόξα να 'χει ο Ουρανός! Το σπαθί λοξοδρόμησε κι έσπασε πάνω στον δεξιό του ώμο. Ο θώρακας άντεξε. Σπουδαίοι τεχνίτες οι Νάνοι!

«Μα είναι απίστευτο!» φώναξε ο Έντμουντ. «Ξανασηκώθηκε! Απάνω του, Πήτερ, απάνω του!»

«Δεν είδα τι έγινε» είπε ο Δόκτωρ, «πώς τα κατάφερε;»

«Αρπάχτηκε απ' το χέρι του Μιράζ, την ώρα που έπεφτε η σπαθιά» είπε ο Καλοβολίκ, χορεύοντας τρελά. «Αυτό είναι παλικάρι! Κάνει σκάλα το χέρι του εχθρού του! Ζήτω ο Μεγάλος Βασιλιάς! Ζήτω ο Με-

γάλος Βασιλιάς! Ζήτω η Παλιά Νάρνια!»

«Κοιτάξτε» είπε ο Μανιταροπούλης, «ο Μιράζ έχει γίνει θηρίο! Έκτακτα!»

Χτυπιόντουσαν τώρα σαν το σφυρί με το αμόνι, κι έπεφταν τόσο πυκνά και άγρια τα χτυπήματα, που θα 'ταν απίθανο να μη σκοτωθεί ένας απ' τους δυο τους. Και καθώς μεγάλωνε η αγωνία, οι κραυγές έσβησαν. Οι θεατές κράτησαν την ανάσα τους. Τρομερή στιγμή, και επιβλητική.

Ένας μεγάλος αλαλαγμός υψώθηκε απ' το στρατόπεδο των Παλιών Ναρνιανών. Ο Μιράζ είχε πέσει τα μπρούμυτα, αλλά όχι από χτύπημα του Πήτερ. Είχε σκοντάψει στα χορτάρια. Ο Πήτερ έκανε πίσω και τόν περιέμενε να σηκωθεί.

«Αχ, αδερφέ μου, αδερφέ μου!» είπε μέσα του ο Έντμουντ. «Δε χρειάζονται αδρότητες αυτή την ώρα. Και πάλι... Όχι, έχει δίκιο ο Πήτερ. Δεν είναι μόνο ιππότης. Είναι και Μεγάλος Βασιλιάς. Έτσι θα τον ήθελε κι ο Ασλάν. Όμως αυτό το κάθαρμα θα σηκωθεί, και τότε...»

Το «κάθαρμα» δε σηκώθηκε ποτέ. Οι δυο λόρδοι, ο Γλουγλουζέλλης και ο Σουπεσπιανός, είχαν τα σχέδιά τους. Βλέποντας το βασιλιά τους να πέφτει, όρμησαν στην Κονίστρα ουρλιάζοντας: «Προδοσία! Προδοσία! Ο Ναρνιανός προδότης μαχαίρωσε το βασιλιά πισώπλατα! Στα όπλα! Στα όπλα, Τελμαρινοί!»

Ο Πήτερ δεν κατάλαβε τι είχε συμβεί. Είδε δυο ψηλούς να τρέχουν με γυμνωμένα σπαθιά, κι έπειτα έναν Τελμαρινό να πηδάει τα σκοινιά στ' αριστερά του. «Στα όπλα, Νάρνια! Προδοσία!» φώναξε ο Πήτερ, κι αν είχαν πέσει πάνω του και οι τρεις, δε θα πρόφτανε να ξαναμιλήσει —μα ο Γλουγλουζέλλης έμεινε πίσω για να μαχαιρώσει τον πεσμένο βασιλιά

του. «Για να μάθεις να με λες δειλό!» ψιθύρισε μπηγώντας βαθιά το μαχαίρι. Ο Πήτερ γύρισε ακριβώς τη στιγμή που του χιμούσε ο Σουπεσπιανός, του 'κοψε τα πόδια με μια σπαθιά, κι έπειτα, αναστρέφοντας τη φόρα της ίδιας σπαθιάς, του πήρε το κεφάλι. Ο Έντμουντ δρισκόταν κιόλας στο πλευρό του φωνάζοντας: «Ζήτω η Νάρνια! Ζήτω το Λιοντάρι!» Σύσσωμος ο στρατός των Τελμαρινών ορμούσε καταπάνω τους, αλλά κι ο Γίγαντας είχε ήδη ξεκινήσει, σκυφτός, ανέμιζοντας το ρόπαλό του. Οι Κένταυροι κατέβαιναν ορμητικοί. *Τουάνγκ! Τουάνγκ!* ακούστηκε πίσω τους, και πάνω απ' τα κεφάλια τους πέρασαν τα δέλη των Νάνων σφυρίζοντας. Ο Καλοβολίκ πολεμούσε στ' αριστερά του Μεγάλου Βασιλιά. Η μάχη είχε φουντώσει.

«Γύρνα πίσω, Ριπιτσιπιτοίπ! Γύρνα πίσω, ανόητε!» φώναξε ο Πήτερ. «Θα σκοτωθείς! Δεν είναι πόλεμος για ποντίκια!» Όμως οι Ποντικοί χόρευαν κιόλας ανάμεσα στα πόδια των εχθρών, και τα σπαθάρια τους έσπερναν όλεθρο. Πολλοί Τελμαρινοί στρατιώτες εκείνη τη μέρα ένιωσαν το πόδι τους να σουβλίζεται από χιλιάδες βελόνες, και σωριάστηκαν κάτω βλαστημώντας. Και μόλις έπεφταν, τα Ποντίκια τούς αποτέλειωναν –μα κι αν δεν έπεφταν, όλο και κάποιος έβρισκε την ευκαιρία να τους αποτελειώσει, έτσι όπως χοροπηδούσαν στο 'να πόδι.

Και πριν καλοζεσταθούν οι Παλιοί Ναρνιανοί, είδαν τον εχθρό να υποχωρεί. Σκληροτράχηλοι πολεμιστές πάνιαζαν και κοιτούσαν έντρομοι –όχι τους Ναρνιανούς, μα κάτι άλλο, πίσω τους, και πετούσαν τα όπλα ουρλιάζοντας: «Τα Δάση! Τα Δάση! Έρθε η συντέλεια του κόσμου!»

Όμως σε λίγο ούτε τα ουρλιαχτά τους ούτε η κλαγ-

γή των όπλων ακουγόταν πια, γιατί όλα πνίγηκαν σ' έναν βρυχηθμό πελώριο σαν του ωκεανού, καθώς τα Ξυπνημένα Δέντρα ορμούσαν να ενισχύσουν τις τάξεις των Παλιών Ναρνιανών, κι έστρωναν στο κυνήγι τους Τελμαρινούς. Βρεθήκατε ποτέ στην άκρη ενός μεγάλου δάσους, σύρριζα στον γκρεμό, την ώρα που ξεσπάει μανιασμένος νοτιοδυτικός άνεμος κάποιο φθινοπωρινό βράδυ; Φανταστείτε τον ήχο. Κι έπειτα φανταστείτε πως το δάσος δεν είναι καθηλωμένο σ' ένα μέρος, αλλά ορμάει καταπάνω σας. Και πως τα δέντρα δεν είναι πια δέντρα, αλλά πελώριοι άνθρωποι, που όμως μοιάζουν με δέντρα, γιατί τα μακριά τους χέρια ανεμίζουν σαν κλαδιά, κι όταν τινάζουν το κεφάλι, πέφτουν γύρω τους βροχή τα φύλλα. Κάπως έτσι τα είδαν κι οι Τελμαρινοί. Ακόμα κι οι Ναρνιανοί τρόμαξαν λίγο. Σε λίγα λεπτά, ο στρατός του Μιράζ έτρεχε πατείς με πατώ σε στο Μεγάλο Ποταμό, για να περάσει τη γέφυρα και να κλειστεί στην πόλη της Βερούνα, πίσω από τείχη και αμπαρωμένες πύλες.

Οι Τελμαρινοί έφτασαν στο ποτάμι, αλλά γέφυρα δεν υπήρχε πουθενά. Είχε χαθεί από την προηγούμενη μέρα. Άγριος πανικός και τρόμος τους κυρίεψε, κι έτσι σήκωσαν τα χέρια και παραδόθηκαν.

Μα τι είχε γίνει η γέφυρα;

Το ίδιο εκείνο πρωί, έπειτα από δυο ώρες ύπνο, τα κορίτσια ξύπνησαν κι είδαν τον Ασλάν να στέκει από πάνω τους. «Πάμε» τους είπε, κι εκείνες έτριψαν τα μάτια τους και κοίταξαν γύρω τους. Τα δέντρα είχαν φύγει, αλλά τα 'βλεπαν στο βάθος, κοντά στον Τύμβο του Ασλάν, να σαλεύουν σε μια πελώρια, σκοτεινή μάζα. Ο Βάκχος, οι Μαινάδες –τα άγρια τρελοκόριτσα– κι ο Σιληνός ήταν ακόμα εκεί. Κι η Λούσυ πετά-

χτηκε πάνω, φρέσκια και ξεκούραστη. Όλοι είχαν ξυπνήσει και τώρα γελούσαν, σουραύλια έπαιζαν και κροτούσαν κύμβαλα. Κι ένα σωρό ζώα, από τ' άλλα, που δεν είχαν μιλιά, μαζεύονταν γύρω τους απ' όλες τις μεριές.

«Τι συμβαίνει, Ασλάν;» ρώτησε η Λούσυ, και τα μάτια της πετούσαν, και τα πόδια της λαχταρούσαν να χορέψουν.

«Ελάτε, παιδιά μου» είπε ο Ασλάν. «Καβαλήστε στη ράχη μου.»

«Αχ, τι καλά!» φώναξε η Λούσυ, και τα δυο κορίτσια σκαρφάλωσαν στη ζεστή, χρυσαφένια ράχη του, όπως παλιά, ποιος ξέρει πόσα χρόνια πριν. Κι έτσι ξεκίνησε όλη η κομπανία, πρώτος ο Ασλάν με τα κορίτσια, πίσω του ο Βάγκχος χοροπηδώντας μαζί με τις

Μαινάδες, που άλλοτε γύριζαν γύρω γύρω κι άλλοτε έκαναν τούμπες, και παραπίσω τους τα ζώα, και τελευταίος ο Σιληνός με το γαϊδούρι του.

Έστριψαν δεξιά, κατηφόρισαν έναν απότομο λό-

φο, κι είδαν μπροστά τους τη Γέφυρα της Βερούνα. Όμως πριν πατήσουν πάνω της, αναδύθηκε απ' το νερό ένα πελώριο, βρεμένο κεφάλι με μακριά γένια, μεγαλύτερο από ανθρώπινο και στεφανωμένο με πολυτρίχια. Κοίταξε τον Ασλάν, κι απ' το στόμα του βγήκε μια βαθιά και βαριά φωνή:

«Χαίρε, Αφέντη» είπε. «Λύσε μου τις αλυσίδες.»

«Ποιος είν' αυτός πάλι;» ψιθύρισε η Σούζαν.

«Πρέπει να 'ναι ο θεός του ποταμού. Πάψε και θα δούμε!» είπε σιγανά η Λούσυ.

«Βάκχε» είπε ο Ασλάν, «τις αλυσίδες!»

«Για τη γέφυρα θα λέει» σκέφτηκε η Λούσυ. Κι έτσι ήταν. Ο Βάκχος κι οι ακόλουθοί του πήδηξαν στα ρηχά νερά, και την άλλη στιγμή άρχισε να συμβαίνει κάτι πολύ παράξενο. Μεγάλα και δυνατά κλαριά κισσού βγήκαν απ' τα νερά κι άρχισαν να τυλί-

γονται στα στηρίγματα της γέφυρας, φουντώνοντας αστραπιαία, σαν φωτιά, κι αγκάλιασαν τις πέτρες, και τις έσφιξαν, κι οι πέτρες τσάκισαν και χώρισαν. Κι οι τοίχοι της γέφυρας έγιναν για λίγο φράχτες ολάνθιστοι απ' το αγιόκλημα, κι έπειτα εξαφανίστη-

καν, καθώς ολόκληρη η γέφυρα ρουφήχτηκε με δουή μέσα στα νερά που στριφογύριζαν. Ακολούθησε φοβερό πλατσούρισμα και γέλια και ξεφωνητά, καθώς όλοι άρχισαν να κολυμπούν και να χορεύουν μέσα στο ανοιχτό πέραςμα («Ζήτω! Έγιναν πάλι τα Φιορδ της Βερούνα!» φώναξαν τα κορίτσια) κι ανηφόρισαν την όχθη της αντικρινής πλευράς, τραδώντας προς την πόλη.

Ο κόσμος στους δρόμους τούς έβλεπε και το 'δαζε στα πόδια. Το πρώτο κτίριο που συνάντησαν, ήταν ένα σχολείο, και μάλιστα σχολείο θηλέων, όπου ένα σωρό Ναρνιανοπούλες, με σφιχτοπλεγμένες κοτσίδες, απαίσια σκληρά γιακαδάκια στο λαιμό, και χοντρές μάλλινες κάλτσες στα πόδια, έκαναν μάθημα ιστορίας. Κι η «ιστορία» που δίδασκαν στη Νάρνια όταν βασίλευε ο Μιράζ, ήταν πολύ πιο βαρετή απ' την κανονική ιστορία που μαθαίνετε εσείς, και πιο ψεύτικη κι απ' την πιο συναρπαστική περιπέτεια.

«Γκουέντολην!» είπε η δασκάλα. «Μάζεψε τα μυαλά σου και μη χαζεύεις από το παράθυρο, γιατί θα σε δάλω τιμωρία.»

«Μα, δεσποινίς Τσιτσιμίτς...» έκανε να πει η Γκουέντολην.

«Άκουσες τι σου είπα;» φώναξε η δεσποινίς Τσιτσιμίτς.

«Μα, δεσποινίς, έξω είναι ένα ΛΙΟΝΤΑΡΙ!»

«Τότε θα φας διπλή τιμωρία, για να μην ξαναπείς ανοησίες!» τσίριξε η δεσποινίς Τσιτσιμίτς. «Και τώρα...» Ένας βρυχηθμός την έκοψε, κι ο κισσός σκαρφάλωσε στα παράθυρα και πλημμύρισε την τάξη. Οι τοίχοι γέμισαν αστραφτερά πράσινα φύλλα, και πελώρια κλαδιά ξεφύτρωσαν στο ταβάνι. Κι η δεσποινίς Τσιτσιμίτς δρέθηκε να πατάει πάνω σε χορτάρια,

στο ξέφωτο ενός δάσους. Πήγε να πιαστεί από την έδρα για να μην πέσει κάτω, και στη θέση της έδρας βρήκε μια τριανταφυλλιά. Και γύρω της είχαν μαζεωθεί ένα σωρό άνθρωποι, τόσο άγριοι, που δεν το 'χε φανταστεί ποτέ πως υπάρχουν. Κι έπειτα είδε το Λιοντάρι, και πάτησε μια στριγκλιά και το 'βαλε στα πόδια, και όλη η τάξη την ακολούθησε, κάτι παχουλά, σιδερωμένα κοριτσάκια με χοντρά πόδια. Μόνο η Γκουέντολην έμεινε.

«Θα 'ρθεις μαζί μας, πουλάκι μου;» είπε ο Ασλάν.

«Αν μ' αφήνετε. Αχ, σας ευχαριστώ, σας ευχαριστώ» είπε η Γκουέντολην, και πιάστηκε χέρι χέρι με δυο Μαινάδες, που άρχισαν να τη στριφογυρίζουν σ' έναν χαρούμενο χορό, και τη βοήθησαν να δγάλει μερικά περιττά και άβολα ρούχα που φορούσε.

Κι απ' όπου περνούσαν στην πόλη της Βερούνα, το ίδιο γινόταν. Οι περισσότεροι το 'δάζαν στα πόδια, και λίγοι τους ακολουθούσαν. Κι όταν άφησαν πίσω τους την πόλη, η κομπανία είχε πληθύνει, και το κέφι άλλο τόσο.

Κι έτσι σάρωσαν όλα τα χωράφια στη δόρεια και στη δυτική όχθη του ποταμού. Και σε κάθε αγρόκτημα, έδγαιναν τα ζώα και τους ακολουθούσαν. Κάτι λυπημένα γέρικα γαιδούρια, που δεν είχαν γνωρίσει χαρά στη ζωή τους, ξανάνιωναν μεμιάς. Δεμένα σκυλιά έσπαγαν τις αλυσίδες τους, κι άλογα τσάκιζαν τα κάρρα με κλοτσιές κι έτρεχαν μαζί τους χλιμιντρίζοντας και σηκώνοντας βόλους λάσπης στο διάβα τους.

Δίπλα στο πηγάδι μιας αυλής, βρήκαν έναν άνθρωπο που έδεχνε τον παραγιό του. Το ραβδί λουλούδισε στα χέρια του ανθρώπου, κι όταν έκανε να το πετάξει, είδε πως είχε κολλήσει στο χέρι του, κι έπειτα το μπράτσο του έγινε κλαδί και το κορμί του κορμός και

τα πόδια του πέταξαν ρίζες. Και το αγόρι, που λίγο πριν έκλαιγε με μαύρο δάκρυ, έβαλε τώρα τα γέλια και τους ακολούθησε.

Σε μια μικρή πόλη, κοντά στο Φράγμα των Καστόρων, εκεί όπου έσμιγαν δυο ποτάμια, βρήκαν άλλο ένα σχολείο, όπου μια κουρασμένη κοπελίτσα δίδασκε αριθμητική σε κάτι αγοράκια που έμοιαζαν με γουρουνία. Η κοπελίτσα κοίταξε απ' το παράθυρο κι είδε τη θεϊκή πομπή που περνούσε τραγουδώντας. Σαν μαχαίρι τής τρύπησε την καρδούλα της η χαρά. Ο Ασλάν στάθηκε κάτω απ' το παράθυρό της και την κοίταξε:

«Α, όχι, όχι, μη» είπε η κοπελίτσα, «θα το 'θελα πολύ, μα δεν κάνει... Έχω δουλειά... Κι ύστερα, τα παιδιά θα τρομάξουν αν σε δουν.»

«Ποιοι θα τρομάξουν;» είπε ένα αγόρι με γουρου-

νίσιο μούτρο. «Ποιος σου μιλάει; Παιδιά, να πούμε στον επιθεωρητή πως κουδεντιάζει απ' το παράθυρο αντί να κάνει μάθημα!»

«Να δούμε πρώτα ποιος είναι» φώναξε κάποιο άλλο παιδί, κι όρμησαν όλα στα παράθυρα. Και μόλις φάνηκαν τα άσκημα και βρώμικα μουτράκια τους, ο Βάκχος πάτησε μια δυνατή φωνή: *Ευάν, ευοί, ευοίιι!* και τ' αγόρια ούρλιαξαν τρομαγμένα, κι όρμησαν πατείς με πατώ σε να θγουν από πόρτες και παράθυρα. Κι είπαν μετά (αλήθεια ή ψέματα, ποιος ξέρει;) πως δεν ξανάδε κανείς εκείνα τ' αγοράκια, μα η περιοχή γέμισε μικρά και νόστιμα γουρουνόπουλα.

«Έλα, καρδούλα μου» είπε ο Ασλάν στη δασκαλίτσα, κι εκείνη πήδηξε απ' το παράθυρο και τους ακολούθησε.

Στο Φράγμα των Καστόρων ξαναπέρασαν το ποτάμι, βγήκαν στ' ανατολικά και κατηφόρισαν τη νότια όχθη. Έφτασαν έτσι σ' ένα καλύδι, και βρήκαν ένα παιδάκι να κλαίει στο κατώφλι. «Γιατί κλαις, μικρό μου;» ρώτησε ο Ασλάν. Και το παιδάκι δεν τον φοβήθηκε, γιατί δεν ήξερε τι θα πει λιοντάρι. «Η θείτσα είναι άρρωστη» είπε, «θα πεθάνει». Κι ο Ασλάν δοκίμασε να μπει στο καλύδι, μα δε χωρούσε. Έχωσε λοιπόν το κεφάλι του, ζορίστηκε να περάσει και τους ώμους του (πετώντας κάτω τη Λούσυ και τη Σούζαν), κι έπειτα σήκωσε όλο το καλύδι στον αέρα και το 'ριξε πίσω. Και μπροστά τους, σ' ένα κρεβάτι, στημένο τώρα στο ύπαιθρο, είδαν ξαπλωμένη μια γριούλα, που θα 'λεγες πως είχε λίγο αίμα Νάνου στις φλέβες της. Ήταν έτοιμη να ξεψυχήσει, μα όταν άνοιξε τα μάτια της κι είδε το λαμπερό, μαλλιαρό κεφάλι του Λιονταριού, ούτε φώναξε ούτε λιποθύμησε. Είπε μόνο: «Αχ, Ασλάν! Το 'ξερα πως ήταν αλήθεια. Αυτό περίμενα όλη μου τη ζωή. Ήρθες να με πάρεις;»

«Ναι, καλή μου» είπε ο Ασλάν, «μα όχι για το μεγάλο ταξίδι.» Και καθώς της μιλούσε, σαν τη λάμψη

που γλείφει τα σύννεφα στην ανατολή, το χρώμα ξαναγύρισε στο κατάχλωμο πρόσωπο της γριάς και τα μάτια της ζώηρεψαν, κι ανακάθισε και είπε: «Για κοίτα! Έγινε περδίκι! Κι έχω μια πείνα! Κάτι πρέπει να φάω».

«Έλα, γιαγιά» είπε ο Βάκχος, βουτώντας ένα τάσι στο πηγάδι που ήταν δίπλα στην καλύβα. Κι όταν της το 'δωσε, το τάσι δεν είχε νερό, αλλά ένα πλούσιο, μυρωδάτο κρασί, κόκκινο σαν μαρμελάδα βατόμουρο και παχύ σαν λάδι και δυνατό σαν μπριζόλα και θερμαντικό σαν τσάι και δροσερό σαν πρωινή δροσοστάλα.

«Ε, τι το 'κανες το πηγάδι μου;» είπε η γριά. «Καλύτερο είναι τώρα!» και σηκώθηκε απ' το κρεβάτι.

«Ανέβα πάνω μου» της είπε ο Ασλάν, κι έπειτα γύρισε στη Σούζαν και στη Λούσυ: «Οι δυο βασίλισσες, με τα ποδαράκια σας».

«Δεν πειράζει καθόλου» είπε η Σούζαν, και ξεκίνησαν.

Κι έτσι, με χοροπηδητά, χορούς και τραγούδια, με μουσική και γέλια και βρυχηθμούς και γαβγίσματα και χλιμιντρίσματα, έφτασαν στον τόπο όπου οι στρατιώτες του Μιράζ στέκονταν με τα χέρια ψηλά, πετώντας τα όπλα τους, κι οι στρατιώτες του Πέτρου, λαχανιασμένοι και με το σπαθί στο χέρι, τους είχαν περικυκλώσει, με πρόσωπα χαρούμενα και αυστηρά. Και τότε η γριά πήδηξε απ' τη ράχη του Ασλάν, κι έτρεξε κι έπεσε στην αγκαλιά του Κασπιανού. Ήταν η παραμάνα του.

Ο Ασλάν ανοίγει μια πόρτα στον αέρα

Στη θέα του Ασλάν, τα μάγουλα των Τελμαρινών πήραν το χρώμα της ξινισμένης σούπας και τα γόνατά τους λύγισαν και πολλοί έπεσαν τα μπρούμυτα. Κι επειδή ως τότε δεν πίστευαν στα λιοντάρια, ο φόβος τους ήταν ακόμη μεγαλύτερος. Ως κι οι Κόκκινοι Νάνοι, που ήξεραν πως είναι φίλος, έχασκαν με το στόμα ανοιχτό, χωρίς να θγάζουν μιλιά. Όμως όλα τα Ζώα Που Μιλούσαν έτρεξαν κοντά στο Λιοντάρι, και γουργούριζαν και μούγκριζαν και τσίριζαν και χλιμίντριζαν χαρούμενα, και το χάιδευαν με τις ουρές τους και τρίβονταν στα πόδια του και το άγγιζαν σεβαστικά με τις μουσούδες τους, και περνούσαν κάτω απ' το κορμί του κι ανάμεσα στα πόδια του. Κι αν έχετε δει ποτέ γατάκι να κάνει χάδια σ' έναν πελώριο σκύλο, που τον ξέρει και τον εμπιστεύεται, θα καταλάβετε καλύτερα την εικόνα. Κι έπειτα ο Πήτερ, τραβώντας μαζί του τον Κασπιανό, άνοιξε δρόμο μέσα στο πλήθος των ζώων.

«Κύριε, αυτός είναι ο Κασπιανός» είπε, κι ο Κασπιανός γονάτισε και φίλησε το πόδι του Λιονταριού.

«Καλωσόρισες, Πρίγκιπα» είπε ο Ασλάν. «Τι λες, έχεις τα κότσια να γίνεις Βασιλιάς της Νάρνια;»

«Δε... δε νομίζω, Αφέντη» τραύλισε ο Κασπιανός. «Είμαι παιδί ακόμα.»

«Καλά» είπε ο Ασλάν. «Αν απαντούσες ναι, θα 'ταν απόδειξη πως δεν έχεις κότσια. Λοιπόν, με την ευχή μου και την ευχή του Μεγάλου Βασιλιά, σε ονομάζω Βασιλιά της Νάρνια, Λόρδο του Κάιρ Πάραβελ και Αυτοκράτορα των Νησιών της Μοναξιάς –κι εσένα και τους κληρονόμους σου, όσο κρατήσει η φυλή σας. Κι η στέψη σου –μα, τι συμβαίνει;» –γιατί πάνω στην ώρα φάνηκε να πλησιάζει μια παράξενη μικροσκοπική πομπή: έντεκα Ποντίκια. Τα έξι κουβαλούσαν κάτι σαν φορείο φτιαγμένο από κλαράκια, που το μέγεθός του δεν ξεπερνούσε μια ανοιχτή εφημερίδα. Και κανένας δεν είχε ξαναδεί Ποντίκια τόσο τσακισμένα απ' τον πόνο. Ήταν γεμάτα λάσπες, μερικά ήταν και ματωμένα με τ' αυτιά πεσμένα, τις φαβορίτες τους κρεμασμένες, κι οι ουρές τους σέρνονταν στα χορτάρια. Κι ο επικεφαλής Ποντικός έπαιζε στο λιγνό καλάμι του ένα μελαγχολικό σκοπό. Πάνω στο φορείο ήταν σωριασμένο κάτι που έμοιαζε με βρεμένη γούνα –ό,τι απόμενε από τον Ριπιτσιπιτσιόπ. Το Ποντίκι ανάσαινε ακόμη, αλλά ήταν στο χείλος του θανάτου, ξεσκισμένο από αμέτρητες πληγές, με το 'να του ποδαράκι σπασμένο, και στη θέση της ουράς του έναν επίδεσμο.

«Έλα, Λούσυ» είπε ο Ασλάν.

Σαν αστραπή έβγαλε η Λούσυ το διαμαντένιο μπουκαλάκι της, και μόλο που έφτανε μια σταγονί-

τσα για κάθε πληγή του Ριπιτσιπιτσιίπ, ήταν τόσες οι πληγές, που έπεσε μεγάλη σιωπή, γεμάτη αγωνία, ώσπου να τελειώσει η Λούσυ και να πεταχτεί απ' το φορείο ο Αρχιπόντικας. Αμέσως το χέρι του πήγε στη θήκη του σπαθιού του, και με τ' άλλο έστριψε τις φαβορίτες του. Έπειτα υποκλίθηκε.

«Χαίρε, Ασλάν» είπε η τσιριχτή φωνούλα του. «Έχω την τιμή...» Κι άξαφνα σταμάτησε.

Γιατί ο Ριπιτσιπιτσιίπ δεν είχε ουρά –είτε γιατί την ξέχασε η Λούσυ, είτε γιατί το μαγικό φίλτρο που γιάτρευε τις πληγές δεν έκανε και τις ουρές να μεγαλώνουν. Ο Ριπιτσιπιτσιίπ είχε συνειδητοποιήσει την απώλεια πάνω στην υπόκλιση. Ίσως και κάτι να 'χε αλλάξει στην ισορροπία του. Γύρισε το κεφάλι του, κοίταξε πάνω απ' τον δεξιό του ώμο, και δεν είδε την ουρά του. Τέντωσε τότε το λαιμό του κι άλλο, ώσπου οι ώμοι του έστριψαν εντελώς και το σώμα του τους ακολούθησε. Όμως στο μεταξύ τα πισινά του είχαν στρίψει, και πάλι δεν τα είδε. Ξανατέντωσε το λαιμό του, ξανακοίταξε πάνω απ' τον ώμο του, και πάλι το

ίδιο έγινε. Έκανε έτσι τρεις περιστροφές περί τον άξονά του, και στο τέλος κατάλαβε τη φριχτή αλήθεια.

«Μένω κατάπληκτος» είπε στον Ασλάν, «και δεν ξέρω τι να πω. Ζητώ την κατανόησή σας για την απρεπή μου εμφάνιση.»

«Κι όμως, η “απρεπής εμφάνιση” σου πάει πολύ, Μικρέ μου» είπε ο Ασλάν.

«Ναι, βέβαια... Όμως, αν γινόταν κάτι...» κόμπιασε ο Ριπιτσιπιτσιίπ. «Ίσως η Μεγαλειότης σας...» και υποκλίθηκε στη Λούσυ.

«Τι τη θέλεις την ουρά;» ρώτησε ο Ασλάν.

«Αφέντη» απάντησε το Ποντίκι, «χωρίς ουρά, μπορώ ασφαλώς να φάω και να κοιμηθώ και να πεθάνω για το Βασιλιά μου –αλλά η ουρά είναι η τιμή και η δόξα κάθε Ποντικού.»

«Φίλε μου» είπε ο Ασλάν, «ώρες ώρες αναρωτιέμαι μήπως λογαριάζεις την τιμή σου παραπάνω απ’ το κανονικό.»

«Μέγιστε των Μεγάλων Βασιλέων» απάντησε ο Ριπιτσιπιτσιίπ, «επιτρέψτε μου να σας υπενθυμίσω πως εμείς τα Ποντίκια έχουμε μηδαμινό ανάστημα, κι αν δεν περιφρουρήσουμε την αξιοπρέπειά μας, μερικοί (που μετρούν την αξία με τους πόντους) θα προδούν σε ανάρμοστα αστεία εις βάρος μας. Γι’ αυτό έχω μπει κατ’ επανάληψιν στον κόπο να κοινοποιήσω προς πάντα ενδιαφερόμενο ότι κανείς δεν πρέπει να μιλά μπροστά μου για Φάκες και Ψητά Τυριά, αν δε θέλει να νιώσει το σπαθί μου κοντά στην καρδιά του! Κανείς, Αφέντη μου! Ούτε ο ψηλότερος Βλαξ της Νάρνια!» και αγριοκοίταξε τον Ερχεταιμπόρα, αλλά ο Γίγαντας, που ήταν αργόστροφος, δεν κατάλαβε για τι μιλούσε ο Ριπιτσιπιτσιίπ εκεί κάτω, και δεν

πρόλαβε να παρεξηγηθεί.

«Και, αν επιτρέπεται, γιατί ξεσπάθωσαν οι ακόλουθοί σου;» ρώτησε ο Ασλάν.

«Με την άδεια της Υψηλής σας Μεγαλειότητος» πετάχτηκε ένα δεύτερο ποντίκι, που το έλεγαν Ριπιτσιπιτσιί, «είμαστε έτοιμοι να κόψουμε τις ουρές μας, αν μείνει χωρίς ουρά ο Αρχηγός. Θα είναι όνειδος και καταισχύνη να απολαμβάνουμε τέτοια τιμή, αφού την έχασε ο Μέγας Πόντιξ!»

«Α!» βρυχήθηκε ο Ασλάν, «με καταφέρατε. Έχετε μεγάλη καρδιά. Λοιπόν, Ριπιτσιπιτσιί, πάρε πίσω την ουρά σου —όχι για την αξιοπρέπειά σου, αλλά για την αγάπη που σε δένει με το λαό σου. Και για κάτι άλλο: για την καλοσύνη που μου 'δειξαν τα Ποντίκια τον παλιό καιρό, όταν έκοψαν τα σκοινιά που μ' έδεσαν στο Πέτρινο Τραπέζι —κι από τότε, μην ξεχνάς, τα έκανα *Ποντίκια Που Μιλούν!*»

Και πριν αποσώσει τα λόγια του ο Ασλάν, μια καινούρια ουρά είχε φυτρώσει στα πιασινά του Ριπιτσιπιτσιί. Κι αμέσως έπειτα, με εντολή του Ασλάν, ο Πήτερ χειροτόνησε τον Κασπιανό Ιππότη του Τάγματος του Λιονταριού, κι ο Κασπιανός με τη σειρά του χειροτόνησε ιππότες τον Μανιταροπούλη, τον Καλοδολίκ και τον Ριπιτσιπιτσιί. Το Δόκτορα Κορνήλιο τον έκανε Λόρδο Καγκελάριο, και παραχώρησε επίσημα στη Στρουμπουλή Αρκούδα το κληρονομικό αξίωμα του Κριτή της Κονίστρας. Η τελετή έληξε μέσα σε χειροκροτήματα και ζητωκραυγές.

Πήραν μετά τους Τελμαρινούς στρατιώτες και, ανστηρά, αλλά χωρίς χτυπήματα και σπρωξιές, τους οδήγησαν πέρα απ' τα Φιορδ και τους κλείδωσαν στην πόλη της Βερούνα, και τους κέρασαν ψητό μοσχάρι και μπίρα. Κι οι Τελμαρινοί χάλασαν τον κό-

σμο όταν χρειάστηκε να περάσουν το ποτάμι με τα πόδια, γιατί το τρεχούμενο νερό το έτρεμαν και το μισούσαν, όπως μισούσαν και τα δάση και τα ζώα. Κι όταν ξεμπέρδευε κι αυτός ο μπελάς, άρχισε το ωραιότερο κομμάτι εκείνης της ατέλειωτης μέρας.

Άξαφνα, η Λούσυ, που είχε κουρνιαστεί στο πλευρό του Ασλάν, αναρωτήθηκε τι έπαθαν τα δέντρα. Στην αρχή, της φάνηκε πως χόρευαν, γιατί τα δέντρα είχαν χωριστεί σε δυο ομόκεντρους κύκλους, και γύριζαν αργά αργά. Ο ένας κύκλος γυρνούσε απ' τ' αριστερά προς τα δεξιά, κι ο άλλος απ' τα δεξιά προς τ' αριστερά, κι όπως περπατούσαν τα δέντρα, κάτι έριχναν στο κέντρο των δύο κύκλων. Άλλοτε της φαινόταν πως έκοβαν μακριές τούφες απ' τα μαλλιά τους, κι άλλοτε πως τσάκιζαν τα δάχτυλά τους –γιατί είχαν βέβαια μπόλικά δάχτυλα, και δεν πονούσαν καθόλου. Κι ό,τι έπεφτε κάτω, μόλις ακουμπούσε στο χώμα, γινόταν πουρνάρι ή ξερό κλαρί. Κι έπειτα δγήκαν μπροστά τρεις Κόκκινοι Νάνοι με τσακμακόπετρες κι έβαλαν φωτιά στο σωρό, και τα ξύλα τριζοδόλησαν κι άναψαν και κόρωσαν, κι έγινε η μεγαλύτερη φωτιά του Αϊ-Γιαννιού που είδατε ποτέ στον κόσμο. Και κάθισαν όλοι γύρω απ' τη φωτιά, σ' έναν πελώριο κύκλο.

Ο Βάχχος με τον Σιληνό και τις Μαινάδες έστησαν χορό, ένα χορό πιο άγριο απ' των δέντρων, που εκτός από ξεφάντωμα και ομορφιά είχε και κάτι μαγικό: ήταν χορός της αφθονίας. Κι όπου άγγιζαν τα χέρια τους, κι όπου πατούσαν τα πόδια τους, έβλεπες το πλούσιο τσιμπούσι να παίρνει σάρκα και οστά: ψητά κρέατα που πλημμύριζαν τον τόπο με υπέροχες ευωδιές, και γλυκά από στάρι, βρώμη, μέλι και πολύχρωμη ζάχαρη, και κρέμα παχιά σαν γιαούρτι και λεία

σαν ήρεμο νερό, και ροδάκινα και νεκταρίνια και ρόδια και αχλάδια και σταφύλια και φράουλες και बातόμουρα, ένας καταρράχτης από φρούτα. Και τα κρασιά γέμισαν τις ξύλινες κούπες, γέμισαν τα κύπελλα και τους κισσοστεφανωμένους κρατήρες, σκούρα θυσιινιά, πηχτά σαν σιρόπι, και κόκκινα ρουμπινιά σαν νερουλή μαρμελάδα, κίτρινα κρασιά και πράσινα κρασιά, και πρασινοκίτρινα και κιτρινοπράσινα.

Για τους ανθρώπους των δέντρων, το γεύμα ήταν διαφορετικό. Η Λούσυ είδε τον Κρινοδαχτυλόγαντο με τους Τυφλοπόντικές του να σκάβουν τη γη, τόπους τόπους (όπου τους έδειχνε ο Βάκχος) κι ανατρίχιασε, γιατί θυμήθηκε πως τα δέντρα τρώνε μόνο χώμα. Άλλαξε όμως γνώμη όταν είδε τι χώμα θα τους σερβίριζαν. Το πρώτο πιάτο ήταν ένα πλούσιο καστανόχωμα, ίδιο κι απαράλλαχτο με σοκολάτα, κι ο Έντμουντ δεν κρατήθηκε: έβαλε λίγο στο στόμα του, μα δεν του άρεσε. Κι όταν τέλειωσε το πλούσιο καστανόχωμα, ακολούθησε άλλο χώμα, ρόδινο, σαν το χώμα του Σόμερσετ. Κι είπαν πως αυτό το χώμα ήταν πιο ελαφρύ και γλυκό. Για τυρί, έφαγαν ελαφρόπε-

τρες, και τέλειωσαν με υπέροχα γλυκά από ψιλούτσι-
κα χαλίκια παπασπαλισμένα με ασημένια άμμο.
Ήπιαν και λίγο κρασάκι, κι οι ιτιές άρχισαν να
φλυαρούν, γιατί ήταν μαθημένες να χορταίνουν τη
δίψα τους με σταγόνες βροχής και με δροσιά, αρωμα-

τισμένη με λουλούδια του δάσους και μια ιδέα
αραιωμένο σύννεφο.

Κι έτσι περιποιήθηκε ο Ασλάν τους Ναρνιαούς
ώσπου έγειρε ο ήλιος και δγήκαν τ' αστέρια. Κι η
μεγάλη φωτιά δεν έτριζε πια τόσο δυνατά, αλλά είχε
γίνει πιο ζεστή κι έφεγγε μέσα στα σκοτεινά δάση, κι
οι Τελμαρινοί, έντρομοι, την έβλεπαν από μακριά και
δεν ήξεραν τι σημαίνει. Το καλό με τούτη τη γιορτή
ήταν πως ούτε διαλύθηκε ούτε έφυγε κανείς, μα όταν
καταλάγιασαν οι συζητήσεις κι οι φωνές σιγάνεψαν,
ένα ένα άρχισαν να γέρνουν τα κεφάλια, κι όλοι απο-
κοιμήθηκαν, με τα πόδια κοντά στη φωτιά, τριγυρι-
σμένοι από αγαπημένους φίλους. Κι όταν έπεσε σιω-
πή παντού, ξανακούστηκε το νερό να κυλάει στις πέ-
τρες, πέρα, στα Φιορδ της Βερούνα. Κι όλη νύχτα ο
Ασλάν και το Φεγγάρι κοιτάζονταν στα μάτια, άγρυ-
πνοι, χαρούμενοι κι οι δυο.

Την άλλη μέρα, στάλθηκαν αγγελιοφόροι (κυρίως

Σκίουροι και Πουλιά) σ' όλη τη χώρα, με μια διακήρυξη για τους σκορπισμένους Τελμαρινούς –και για τους αιχμαλώτους της Βερούνα. Τους ανακοίνωναν πως τώρα Βασιλιάς ήταν ο Κασπιανός, και η Νάρνια θ' ανήκε του λοιπού στα Ζώα Που Μιλούν, στους Νάνους, στις Δρυάδες, στους Φάυνους και σ' όλα τ' άλλα πλάσματα, που αποκτούσαν ίσα δικαιώματα με τους Ανθρώπους. Κι όποιος δεχόταν το νέο καθεστώς, μπορούσε να μείνει, κι όποιος όχι, θα πήγαινε σε νέα πατρίδα. Κι όποιος ήθελε ν' αλλάξει τόπο, έπρεπε να παρουσιαστεί σε πέντε μέρες στα Φιορδ της Βερούνα, μπροστά στον Ασλάν και στους Βασιλιάδες, στις δώδεκα το μεσημέρι. Μπορείτε να φανταστείτε πόσο σπαζοκεφάλιασαν οι Τελμαρινοί. Μερικοί, προπαντός οι νέοι, που είχαν ακούσει ιστορίες για τον Παλιό Καιρό, όπως άλλοτε ο Κασπιανός, χάρινταν πολύ που τις έβλεπαν να βγαίνουν αληθινές. Είχαν αρχίσει κιόλας να πιάνουν φιλίες με τα πλάσματα, κι αποφάσισαν να μείνουν στη Νάρνια. Όμως οι περισσότεροι μεγάλοι, και κυρίως όσοι είχαν λάβει αξιώματα απ' τον Μιράζ,

κρέμασαν μια οκά μούρη κι είπαν πως δε μένουν στη χώρα αφού δε θα 'χουν το πάνω χέρι. «Εδώ; Σ' αυτό το τσίρκο;» έλεγαν. «Αποκλείεται!» «Καλέ, ο τόπος γέμισε φαντάσματα!» πρόσθεταν μερικοί ανατριχιάζοντας. «Σάμπως φαντάσματα δεν είναι οι Δρυάδες; Όχι, παίζουμε!» Ήταν όμως και καχύποπτοι. «Δεν είναι να τους έχεις εμπιστοσύνη» έλεγαν, «ούτε στο Λιοντάρι ούτε στους άλλους. Να μου το θυμηθείτε, μίαν των ημερών θα μας κάνει μια χαψιά!» Το ίδιο καχύποπτα αντιμετώπιζαν και τη λύση της νέας πατρίδας. «Θα μας κουβαλήσει στη φωλιά του και θα μας ξεκοκαλίσει έναν έναν» μουρμούριζαν. Κι όσο τα κουδεντιάζαν μεταξύ τους, τόσο μούτρωναν και τους έτρωγαν οι υποψίες. Όμως την καθορισμένη μέρα εμφανίστηκαν οι μισοί.

Ο Ασλάν παράγγειλε να στήσουν στην άκρη του ξέφωτου δυο ξύλινους πασσάλους, ψηλότερους από μπόι ανθρώπου, ένα μέτρο απόσταση τον έναν απ' τον άλλον. Κι από πάνω τους έβαλαν ένα τρίτο ξύλο, πιο ελαφρύ, σχηματίζοντας ένα κεφαλαίο 'Π, σαν πόρτα από το Πουθενά στο Πουθενά. Μπροστά σ' αυτή την πόρτα στάθηκε ο Ασλάν, με τον Πήτερ στα δεξιά και τον Κασπιανό στ' αριστερά του, κι από κοντά η Σούζαν, η Λούσυ, ο Καλοβολίκ, ο Μανιταροπούλης, ο Λόρδος Κορνήλιος, ο Τρεχαντάρας, ο Ριπιτσιπιτσιόπ και οι άλλοι. Τα παιδιά και οι Νάνοι είχαν αξιοποιήσει στο έπακρο τη βασιλική γκαρνταρόμπα από το πρώην κάστρο του Μιράζ, που τώρα ήταν του Κασπιανού, και τα μάτια θάμπωναν απ' το μετάξι, το χρυσάφι, τα χιονόλευκα λινά που έφεγγαν απ' τα σκιστά μανίκια, τους ασημένιους θώρακες, τα θηκάρια των σπαθιών που δάραιναν απ' τα πολύτιμα πετράδια, τα χρυσωμένα κράνη και τα καπέλα με τα

πτερά. Ως και τα ζώα είχαν κρεμάσει στο λαιμό τους χοντρές καδένες — αλλά κανείς δεν τα κοιτούσε. Ούτε τα παιδιά κοιτούσε κανείς. Μπροστά στο ζωντανό, κυματιστό χρυσάφι της χαίτης του Ασλάν, χλώμιαζαν όλες οι άλλες λάμπες. Οι Παλιοί Ναρνιανοί ήταν παραταγμένοι στις δυο πλευρές του ξέφωτου, και στην πέρα άκρη του οι Τέλμαρινοί. Κι ο ήλιος έλαμπε, και τα λάβαρα σάλευαν απαλά στο αεράκι.

«Άνθρωποι του Τέλμαρ» είπε ο Ασλάν, «εσείς που ζητάτε νέα πατρίδα, ακούστε! Θα σας στείλω στη χώρα σας, που την ξέρω καλά, κι ας μην τη γνωρίσατε εσείς.»

«Πού να το θυμόμαστε το Τέλμαρ;» μουρμούρισαν οι Τέλμαρινοί. «Ούτε κατά πού πέφτει δεν ξέρουμε!»

«Ήρθατε στη Νάρνια απ' το Τέλμαρ» συνέχισε ο Ασλάν, «μα και στο Τέλμαρ είχατε βρεθεί από άλλον τόπο. Δεν είστε γέννημα αυτού εδώ του κόσμου. Γενιές πριν, ήρθατε από αλλού, από τον κόσμο όπου ανήκει ο Μεγάλος Βασιλιάς Πέτρος.»

Οι μισοί Τέλμαρινοί άρχισαν την γκρίνια: «Να τα μας! Δε σας τα 'λεγα εγώ; Θα μας σκοτώσει! Θα μας στείλει στον άλλο κόσμο!» κι οι υπόλοιποι κορδώθηκαν, χτυπούσαν ο ένας τον άλλο στην πλάτη, και ψιθύριζαν: «Τα 'δες; Καλά το 'λεγα πως δεν ανήκουμε σ' αυτόν τον τόπο, που είναι γεμάτος απάισια πλάσματα και τέρατα. Να μου το θυμηθείς: έχουμε βασιλικό αίμα εμείς!» Ο Κασπιανός κι ο Κορνήλιος γύρισαν και κοίταξαν έκπληκτοι τον Ασλάν.

«Ειρήνη!» φώναξε ο Ασλάν, με μια φωνή τόσο θαθιά, που κόντευε να γίνει βρυχηθμός. Η γη τραντάχτηκε και τα πλάσματα του δάσους μαρμάρωσαν.

«Εσύ, Αφέντη Κασπιανέ» είπε ο Ασλάν, «έπρεπε να το ξέρεις πως δε θα γινόσουν νόμιμος Κύριος της

Νάρνια, αν δεν ήσουν γιος του Αδάμ, όπως οι Παλιοί Βασιλιάδες, αν δηλαδή δεν καταγόσουν απ' τον κόσμο των γιων του Αδάμ. Γιος του Αδάμ είσαι. Χρόνια πριν, σ' εκείνο τον κόσμο, σε μια βαθιά θάλασσα, που τη λένε Θάλασσα του Νότου, περνούσε ένα καράβι με πειρατές, κι η τρικυμία το 'ριξε σ' ένα νησί. Εκεί, οι πειρατές έκαναν τα δικά τους: σκότωσαν τους άντρες, πήραν τις γυναίκες, έφτιαξαν κρασί από χουρμάδες, ήπιαν, μέθυσαν, ξάπλωσαν στον ίσκιο των φοινικόδεντρων, ξύπνησαν, μάλωσαν, σκοτώθηκαν κάμποσες φορές μεταξύ τους. Και πάνω σε μια τέτοια συμπλοκή, έξι πειρατές προσπάθησαν να το σκάσουν μαζί με τις γυναίκες τους. Τράβηξαν για την καρδιά του νησιού, όπου βρισκόταν ένα μεγάλο βουνό, και μπήκαν σε μια σπηλιά για να κρυφτούν – όπως νόμιζαν. Όμως ο τόπος ήταν μαγικός, ένας απ' τους λίγους του κόσμου εκείνου, ένα χάσμα ανάμεσα στον κόσμο τους και στον δικό μας. Παλιά, ήταν πολλά τα χάσματα ανάμεσα στους κόσμους, μα τώρα έχουν λιγοστέψει, κι εκείνο ήταν απ' τα τελευταία – αν όχι το τελευταίο. Κι έτσι σκόνταψαν ή έπεσαν στο χάσμα, και βγήκαν σε τούτο τον κόσμο, στη Χώρα του Τέλμαρ, που ήταν τότε ακατοίκητη. Πώς και γιατί είχε μείνει ακατοίκητη, δε θα σου το διηγηθώ τώρα, γιατί είναι μεγάλη ιστορία. Κι οι απόγονοί τους έζησαν στο Τέλμαρ, κι έγιναν ένας άγριος και περήφανος λαός. Και πέρασαν πολλές γενιές, και κάποτε έπεσε στο Τέλμαρ μεγάλη πείνα, κι οι Τελμαρινοί έκαναν επιδρομή στη Νάρνια (που τότε περνούσε μια εσωτερική κρίση, αλλά ούτε και γι' αυτήν θα σου πω, γιατί είναι άλλη ιστορία), και την κατάκτησαν και ίδρυσαν το βασίλειό τους. Κατάλαβες, Βασιλιά Κασπιανέ;»

«Κατάλαβα, Αφέντη» είπε ο Κασπιανός. «Κι εγώ που νόμιζα πως έχω πιο ένδοξη καταγωγή...»

«Κατάγεσαι από τον Αφέντη Αδάμ κι από την Κυρά Εύα» είπε ο Ασλάν, «και τούτη η τιμή αρκεί για να σηκώσει το κεφάλι ψηλά κι ο αθλιότερος ζητιάνος, κι είναι μαζί τόση ντροπή, που φτάνει να σκύψει τους ώμους του μεγαλύτερου αυτοκράτορα.»

Ο Κασπιανός υποκλίθηκε.

«Λοιπόν» συνέχισε ο Ασλάν, «άντρες και γυναίκες του Τέλμαρ, θέλετε να γυρίσετε στο νησί του κόσμου των ανθρώπων, απ' όπου ήρθαν οι προπάτορές σας; Είναι ωραίος τόπος, ακατοίκητος, γιατί η φυλή των πειρατών έσθησε πια. Έχει πηγάδια με γλυκό νερό, καρπερό χώμα, ξύλα για να φτιάξετε σπίτια, και λιμνοθάλασσες γεμάτες ψάρια. Οι άλλοι άνθρωποί εκείνου του κόσμου δεν το 'χουν ανακαλύψει ακόμη. Το χάσμα είναι ανοιχτό, μπορείτε να γυρίσετε –αλλά να ξέρετε: μόλις το περάσετε, θα κλείσει πίσω σας για πάντα, κι η επικοινωνία ανάμεσα στους δύο κόσμους θα κοπεί.»

Έπεσε σιωπή –κι έπειτα ένας χοντρούλης, συμπαθητικός Τελμαρινός στρατιώτης άνοιξε δρόμο, βγήκε μπροστά και είπε:

«Όσο για μένα... Λέω να δεχτώ».

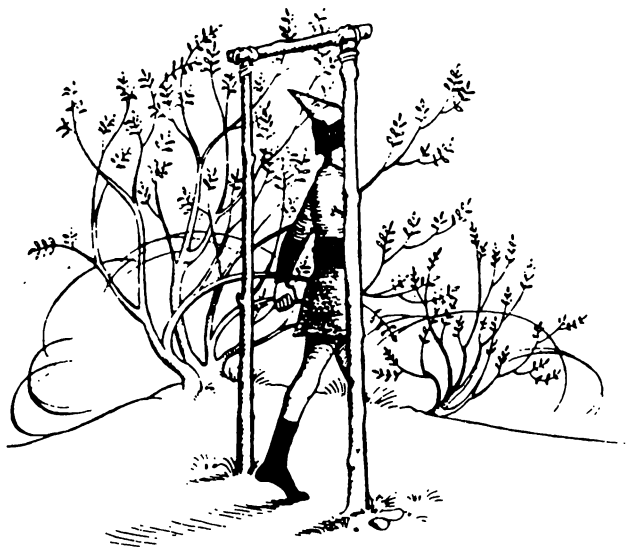
«Σωστή απόφαση» είπε ο Ασλάν. «Κι επειδή μίλησες πρώτος, δέξου τα δυνατά μου μάγια. Το μέλλον θα 'ναι καλό για τον κόσμο σου. Πλησίασε!»

Κι ο Τελμαρινός, που είχε χλωμιάσει λιγάκι, προχώρησε, κι ο Ασλάν κι οι Βασιλιάδες παραμέρισαν από την Πόρτα.

«Πέρανα την, γιε μου» είπε ο Ασλάν και, σκύβοντας, άγγιξε με τη μύτη του τη μύτη του Τελμαρινού. Κι ο Τελμαρινός, τυλιγμένος απ' την ανάσα του

Λιονταριού, άλλαξε όψη, και φάνηκε μαζί χαρούμενος και σαστισμένος, λες και προσπαθούσε κάτι να θυμηθεί. Σήκωσε το κεφάλι ψηλά, και πέρασε την Πόρτα.

Όλα τα μάτια καρφώθηκαν πάνω του, κι είδαν τα τρία ξύλα, και πίσω τους τα δέντρα, τα σπαρτά και τον ουρανό της Νάρνια, και τον Τελμαρινό να στέκει στο κατώφλι, και σε μια στιγμή να γίνεται καπνός.

Θρήνος ξέσπασε στις τάξεις των Τελμαρινών, στην πέρα μεριά του ξέφωτου. «Αχ! Τι έπαθε, ο καημένος; Εμείς δεν ερχόμαστε! Θα μας σκοτώσεις!» Κι ένας πιο έξυπνος Τελμαρινός, είπε:

«Πίσω από κείνα τα ξύλα, δε βλέπουμε άλλον κόσμο. Αν θες να σε πιστέψουμε, στείλε και κάποιον από σας! Για κοίτα! Οι δικοί σου τραδήχτηκαν, κι ούτε που πλησιάζουν!»

Σαν αστραπή δγήκε μπροστά ο Ριπιτσιπιτσιίπ και υποκλίθηκε. «Ασλάν» φώναξε, «αν το παράδειγμά μου μπορεί να χρησιμεύσει, φτάνει ένα νεύμα σου, και θα περάσω την Πόρτα μαζί με τους έντεκα Ποντικούς μου!»

«Όχι, μικρέ μου» είπε ο Ασλάν, κι ακούμπησε ανάλαφρα το βελούδινο πόδι του στο κεφάλι του Ριπιτσιπιτσιίπ. «Σ' εκείνο τον κόσμο σε περιμένουν φοβερά πράγματα. Θα σε δείχνουν στα πανηγύρια! Άλλοι πρέπει να δώσουν το παράδειγμα!»

Ο Πήτερ γύρισε στον Έντμουντ και στη Λούσυ. «Ελάτε» είπε. «Ήρθε η ώρα.»

«Τι έκανε, λέει;» φώναξε ο Έντμουντ.

«Πάμε» είπε η Σούζαν, σαν να 'χε καταλάβει. «Πάμε στα δέντρα ν' αλλάξουμε.»

«Τι ν' αλλάξουμε;» ρώτησε η Λούσυ.

«Ρούχα. Φαντάζεσαι να μας δουν στην πλατφόρμα του σταθμού ντυμένους έτσι;»

«Μα τα πράγματά μας έμειναν στο κάστρο του Κασπιανού» είπε ο Έντμουντ.

«Όλα εδώ είναι» απάντησε ο Πήτερ, μπαίνοντας στο πυκνό δάσος. «Μας τα 'φεραν απ' το πρωί. Ήταν κανονισμένο.»

«Α, ώστε αυτό σας έλεγε ο Ασλάν, σ' εσένα και στη Σούζαν;» ρώτησε η Λούσυ.

«Αυτό –και άλλα» είπε ο Πήτερ, κι η όψη του ήταν πολύ μα πολύ σοβαρή. «Δεν μπορώ να σας τα πω όλα. Έπρεπε να εξηγήσει κάποια πράγματα σ' εμάς τους δυο, γιατί εμείς δεν πρόκειται να ξαναγυρίσουμε στη Νάρνια.»

«Ποτέ;» φώναξαν μ' ένα στόμα ο Έντμουντ και η Λούσυ.

«Εσείς οι δυο θα ξαναγυρίσετε» απάντησε ο Πή-

τερ. «Έτσι λέει ο Ασλάν. Κάποια μέρα θα γυρίσετε. Όμως η Σούζαν δε θα ξαναγυρίσει. Ούτε εγώ. Ο Ασλάν λέει πως μεγαλώσαμε πια.»

«Αχ, Πήτερ!» φώναξε η Λούσυ. «Τι κρίμα! Πώς θα το αντέξεις;»

«Θα το αντέξω» είπε ο Πήτερ. «Δεν είναι και τόσο τρομερό. Κάποτε θα το καταλάβεις, όταν θα 'ναι η τελευταία σου φορά. Ελάτε τώρα, γρήγορα!»

Ένιωθαν λίγο παράξενα και καθόλου δεν τους άρεσε, καθώς έβγαζαν τα βασιλικά ρούχα και ξαναφορούσαν τα ρούχα του σχολείου, που ήταν αρκετά στραπατσαρισμένα. Κι όταν βγήκαν απ' το δάσος, κάνα δυο αντιπαθητικοί Τελμαρινοί τους είδαν κι άρχισαν να κοροϊδεύουν. Όμως τα υπόλοιπα πλάσματα τους υποδέχτηκαν με ζητωκραυγές, και σηκώθηκαν όρθια για να τιμήσουν το Μεγάλο Βασιλιά Πέτρο, τη Βασίλισσα Σουζάνα με το Κέρας, το Βασιλιά Εδμόνδο και τη Βασίλισσα Λουκία. Ακολούθησαν τρυφεροί (και, για τη Λούσυ, δακρύβρεχτοι) αποχαιρετισμοί με τους παλιούς φίλους: μαλλιαρά φιλιά και αγκαλιές από τις Στρουμπουλές Αρκούδες, χειραψίες με τον Καλοβολίκ, και μια τελευταία χνουδωτή αγκαλιά απ' τον Μανιταροπούλη. Κι ο Κασπιανός πρόσφερε το Κέρας στη Σούζαν, και βέβαια εκείνη του είπε να το κρατήσει. Κι όταν αποχαιρέτισαν και τον Ασλάν, ήρθε η τρομερή και υπέροχη στιγμή. Ο Πήτερ στάθηκε μπροστά στην Πόρτα, και πίσω του η Σούζαν, με τα χέρια της στους ώμους του, και πίσω απ' τη Σούζαν ο Έντμουντ, και παραπίσω η Λούσυ, κι ακόμη παραπίσω ο πρώτος Τελμαρινός, με τα χέρια του στους ώμους της, και σχηματίστηκε έτσι μια ατέλειωτη αλυσίδα που προχωρούσε προς την Πόρτα.

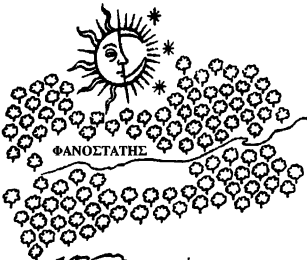
Δεν είναι καθόλου εύκολο να σας περιγράψω πώς

ακριβώς έγιναν τότε τα πράγματα, γιατί τα παιδιά είδαν ταυτόχρονα τρεις εικόνες μαζί: Πρώτον, το άνοιγμα μιας σπηλιάς, και πίσω του ένα αστραφτερό πρασινογάλαζο νησί του Ειρηνικού, όπου θα βρισκονταν οι Τελμαρινοί μόλις περνούσαν την Πόρτα. Δεύτερον, τη Νάρνια, τα πρόσωπα των Νάνων και των Ζώων, το βαθύ δλέμμα του Ασλάν και τ' άσπρα μπαλώματα στα μάγουλα του Ασθού. Και τρίτον, μια εικόνα που δεν άργησε να καταπιεί τις δύο πρώτες: το γκρίζο τσιμέντο της πλατφόρμας, έναν επαρχιακό σταθμό, ένα παγκάκι με μπαούλα και θαλίτσες γύρω γύρω, και τέσσερα παιδιά –τους εαυτούς τους– καθισμένα στο παγκάκι. Και τούτος ο κόσμος τούς φάνηκε για μια στιγμή επίπεδος και μουντός, έπειτα απ' τη Νάρνια, κι ωστόσο αναπάντεχα ωραίος, με τον τρόπο του. Είχε τη γνώριμη μυρωδιά του σιδηροδρομικού σταθμού, τον ουρανό της Αγγλίας ψηλά, και μπροστά τους το σχολείο που άρχιζε...

«Πάει κι αυτό» είπε ο Πήτερ. «Καλά τα περάσαμε.»

«Εμένα μου λες;» γκρίνιαξε ο Έντμουντ. «Ξέχασα τον καινούριο μου φακό στη Νάρνια!»

ΦΑΝΟΣΤΑΤΗΣ

Το κάστρο
του Μιράς

Φράγμα
των Κασιάρων

ΑΓΡΙΕΣ

N A P N I A

ΜΕΤΑΛΟΣ ΙΟΤΑΜΟΣ

ΧΑΡΤΗΣ
της
NAPNIA
και των γειτονικών
ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Τάμπος του Ασλάν

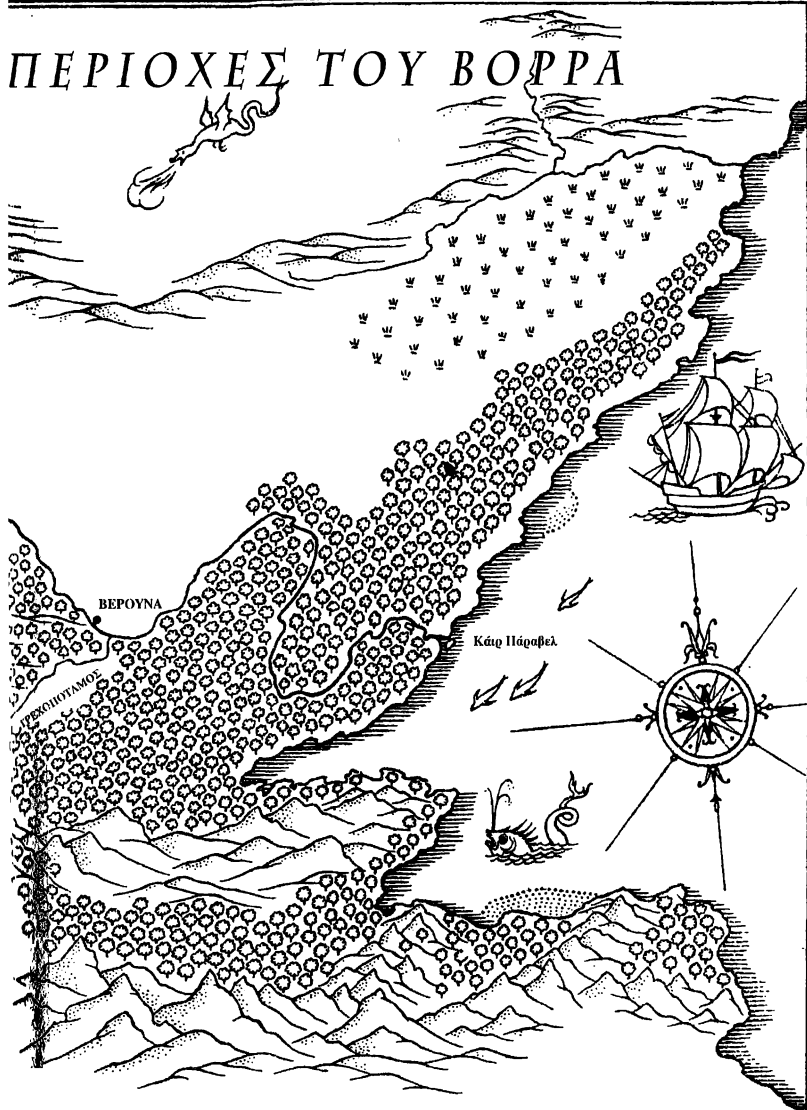
Λάσος Ηον
Τρέμει

Η σπηλιά
του Μανι-
τιμπούλη

Το σπίτι των
Τριών Στρουμπουλών
Αρκοῦδων

A P X E Λ A N Δ Η

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ ΒΟΡΡΑ

Εικονογράφηση εξωφύλλου
Cliff Nielsen, copyright
© 2002 by C.S. Lewis Pte. Ltd.

Μακέτα εξωφύλλου
© 2002 by Harper Collins Publishers

Κείμενο © 1951 C.S. Lewis Pte. Ltd.

Εικονογράφηση βιβλίου της Pauline Baynes,
copyright © 1951 C.S. Lewis Pte. Ltd.

Δημοσιεύτηκε από τις Εκδόσεις Κέδρος
με την άδεια της C.S. Lewis Company Ltd.

ΕΝΑΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΜΑΧΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΣΤΕΜΜΑ ΤΟΥ

Η ΝΑΡΝΙΑ... όπου τα ζώα μιλούν...
όπου τα δέντρα περπατούν...
όπου μια μάχη πρόκειται να ξεσπάσει.

Ένας πρίγκιπας που του στέρψαν
το θρόνο του συγκεντρώνει στρατό
σε μια ύστατη προσπάθεια να απαλλάξει
τη χώρα του από έναν ψεύτικο βασιλιά.
Τελικά όμως ένας αγώνας τιμής μεταξύ
δύο αντρών είναι αυτός που θα καθορίσει
το πεπρωμένο ενός ολόκληρου κόσμου.